

SACROSANCTI
CONCILII
TRIDENTINI

Canones, & Decreta.

SVB PAVLO III. IVLIO III. ET
Pio IV, Pont. Max. celebrati.

*Accesserunt duorum eruditissim. virorum
D. Ioan. Sothelli Theol. & Horatij
Lucij I.C. utilissimæ ad margi-
nem annotationes.*

Bullis etiam Pij IV Pont. Max. ad calcem adjectis.

BARCINONE:

Ex Typographia Antoni Lacavalletia, in via
Bibliothecaria, Anno 1694
Superiorum permissu.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

PHYSICS DEPARTMENT
5712 S. UNIVERSITY AVE.
CHICAGO, ILL. 60637

PHYSICS 351

I N D E X

DECRETORVM CONCILII
Tridentini.

Sessio I.

Decretum de inchoando Concilio, pag. 11.

Sessio II.

Decretum de modo vivendi, & alijs in Concilio
servandis, pag. 12.

Sessio III.

Decretum de Symbolo Fidei, pag. 15.

Sessio IV.

Decretum de Canonicis scripturis, pag. 18.

Decretum de editione, & usu sacrarum librorum, p. 20.

Sessio V.

Decretum de peccato originali, pag. 23.

Decretum de reformatione, pag. 27. 57. 68. 98.
162. 182. 197.

Sessio VI.

Decretum de justificatione, pag. 34.

De naturæ, & legis ad justificandos homines imbecillitate, pag. 35.

De dispensatione, & mysterio adventus Christi, p. 35.

Qui per Christum justificantur, pag. 36.

INDEX.

- Descriptio justificationis impij, & modus ejus in
statu gratiæ, pag. 36.
- De necessitate præparationis ad justificationem adul-
tis, & unde sit, pag. 37.
- Modus præparationis, pag. 38.
- Quid sit justificatio impij, & quæ ejus causæ, p. 39.
- Quomodo intelligatur impium per fidem, & gratis
justificari, pag. 41.
- Contra inanem hæreticorum fiduciam, pag. 41.
- De acceptæ justificationis incremento, pag. 42.
- De observatione mandatorum, deque illius necessi-
tate, & possibilitate, pag. 43.
- Prædestinationis temerariam præsumptionem ca-
vendam esse, pag. 45.
- De perseverantiæ munere, pag. 45.
- De lapsis, & eorum reparatione, pag. 46.
- Quolibet mortali peccato amitti gratiam, sed non
fidem, pag. 48.
- De fructu justificationis, hoc est, de merito bono-
rum operum, deque ipsius meriti ratione, p. 50.
- Canones de justificatione, pag. 50.
- Sessio VII.*
- Decretum de Sacramentis, pag. 61.
- Canones de Sacramentis, pag. 62.
- Canones de Baptismo, pag. 65.
- Canones de Confirmatione, pag. 67.
- Bulla facultatis transferendi Concilij, pag. 75.
- Sessio VIII.*
- Decretum de translatione Concilij, pag. 77.

I N D E X.

Sessio IX.

Decretum p. orogationis Sessionis, pag. 78.

Sessio X.

Decretum prorogationis Sessionis, pag. 80.

Bulla resumptionis Concilij, sub Iulio III. pag. 82.

Sessio XI.

Decretum de resumendo Concilio, pag. 84.

Sess. XII.

Decretum prorogationis Sessionis, pag. 85.

Sessio XIII.

Decretum de Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento, 86.

De reali præsentia Domini nostri Iesu Christi in

Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento, pag. 88.

De ratione institutionis Sanctissimi hujus Sacra-
menti, pag. 89.

De excellentia Sanctissimæ Eucharistiæ, super reli-
qua Sacramenta, pag. 90.

De Transubstantiatione, pag. 91.

De cultu, & veneratione huic Sanctissimo Sacra-
mento exhibenda, pag. 91.

De asservando sacre Eucharistiæ Sacramento, & ad
infirmos deferendo, pag. 92.

De præparatione, quæ adhibenda est, ne dignè quis
sacram Eucharistiam percipiat, pag. 92.

De usu admirabilis hujus Sacramenti, pag. 93.

Canones de Sacrosancto Eucharistiæ Sacramento,
pag. 95.

Decretum prorogationis definitionis quatuor arti-
culorum de Sacramento Eucharistiæ, &c. pag. 96.

Salvus conductus datus protestantibus, pag. 103.

INDEX.

Sessio XIV.

Doctrina de Sanctissimis Pœnitentiæ & Extremæ
unctionis Sacramentis, pag. 106.

De necessitate, & institutione Sacramenti Pœniten-
tiæ, pag. 107.

De differentia Sacrament. Pœnit. & Baptismi, p. 108.

De partibus, & fructu hujus Sacramenti, pag. 109.

De contritione, pag. 110.

De confessione, pag. 112.

De ministro hujus Sacr. & absolutione, pag. 115.

De casuum reservatione, pag. 117.

De satisfactionis necessitate, & fructu, pag. 118.

De operibus satisfactionis, pag. 120.

Doctrina de Sacramento Extremæ unctionis, p. 120.

De institutione Sac. Extremæ unctionis, pag. 121.

De effectu hujus Sacramenti, pag. 122.

De ministro hujus Sacramenti, & tempore, quô dar-
ri debeat, pag. 122.

Canones de Sanctissimo Pœnit. Sacr. pag. 124.

Canones de Sacram. Extremæ unctionis, pag. 120.

Sessio XV.

Decretum prorogationis Sessionis, pag. 140.

Salvus conductus datus Protestantibus, pag. 142.

Sessio XVI.

Decretum suspensionis Concilij, pag. 146.

Bulla celebrationis Concil. Trid. sub Pio IV. Pont.
Max. pag. 148.

Sessio XVII.

Decretum de celebrando Concilio, pag. 152.

INDEX.

Sessio XVIII.

Decretum de librorum delectu, & omnibus ad
Concilium Fide publica invitandis, pag. 153.

Salvus cōduct. concessus Germanicæ nationi, p. 156.

Extensio ad alias nationes, pag. 159.

Sessio XIX.

Decretum prorogationis Sessionis, pag. 160.

Sessio XX.

Decretum prorogationis, pag. 160.

Sessio XXI.

Doctrina de communione, sub utraque specie, &
parvulorum, pag. 161.

Laicos, & Cler. non conficientes, non astringi jure
divino ad Communionē sub utraque specie, p. 162.

Ecclesiæ potestas, circa dispositionem Sacramenti
Eucharistię, pag. 163.

Totum, & integrum Christum, ac verum Sacramen-
tum sub qualibet specie sumi, pag. 164.

Parvulos non obligari ad Communionem Sacra-
mentalem, pag. 164.

Canones de Communionem sub utraque specie, &
parvulorum, pag. 65.

Sessio XXII.

Doctrina de Sacrificio Missæ, pag. 171.

Canones de Sacrificio Missæ, pag. 178.

Decretum de observandis, & evitandis in celebra-
tione Missæ, pag. 179.

Decretū super petitione concessionis Calicis, p. 190.

Sessio XXIII.

Vera, & Catholica doctrina de Sacramento Ordinis

INDEX.

ad condemnandos errores nostri temporis, p. 191.

Canones de Sacramento Ordinis, pag. 195.

Sessio XXIV.

Doctrina de Sacramento Matrimonij, pag. 216.

Canones de Sacramento Matrimonij, pag. 218.

Decretum de reformatione Matrimonij, pag. 220.

Sessio XXV.

Decretum de purgatorio, pag. 261.

De invocatione, veneratione, & reliquijs Sanctorum, & sacris imaginibus, pag. 262.

De Regularibus, & Monialibus, pag. 265.

Decretum de continuanda Sessione in diem sequentem, pag. 310.

Continuatio Sessionis, pag. 310.

Decretum de Indulgentijs, pag. 310.

De delectu cib. jejun. & diebus festis, pag. 311.

De indice librorum, & Catechismo, Breviario, & Missali, pag. 312.

De loco Oratorum, pag. 312.

De recipiendis, & observandis decretis Concilij, p. 313.

De recitandis decretis Concilij, sub Paulo II. & Julio III. in Sessione, pag. 314.

De fine Concilij, & confirmatione petenda à Sanctissimo Domino nostro, pag. 314.

Acclamationes Patrum in fine Concilij, pag. 316.

Confirmatio Concilij, pag. 319.

Bulla S. D. N. Pij, divina providentia Papæ IV. super confirmatione œumenici, & generalis Concilij Tridentini, pag. 320.

INDEX CAPITULORVM Concilij Tridentini.

A.

AB adventu, pag. 229.
Abbat, pag. 280.
Abbatibus, pag. 204.
Abbatissa, pag. 271.
Ad Cathedralium, pag. 68.
Ad consummationem, pag. 61.
Ad majores, pag. 72.
Administratores, pag. 188.
Ad minores, pag. 202.
Admonet, pag. 293.
Adversus, pag. 46.
Anathemati, pag. 278.
Apostolus, pag. 239.
A sententia, pag. 100.
Attendat, pag. 273.

B.

Beneficia, pag. 71.
Bonifacij, pag. 269.

C.

Capitula, pag. 60.
Capitulum, pag. 250.
Cause Criminales, pag. 177.
Cause Episc. pag. 103.
Cause omnes, pag. 257.
Censura, pag. 275.
Ceterum, pag. 108.
Circa, pag. 229.
Circa Ministrum, pag. 115.
Cogit, pag. 285.
Commune, pag. 90.
Concedit, pag. 267.

Consuetudo, pag. 92.
Contigit, pag. 289.
Constitutio, pag. 110.
Controversias, pag. 275.
Cum adolescentium, pag. 200.
Cum autem, pag. 192.
Cum beneficia, pag. 164.
Cum Catholica, pag. 261.
Cum dignitates, pag. 243.
Cum Ecclesiastic. pag. 251.
Cum etiam, pag. 157.
Cum ex eo, pag. 140.
Cum ex notariorum, pag. 189.
Cum hoc tempore, pag. 24.
Cum honestus, pag. 131.
Cum illud, pag. 167.
Cum in beneficijs, pag. 293.
Cum multa, pag. 169.
Cum non deceat, pag. 163.
Cum nullus, pag. 208.
Cum pleraque, pag. 280.
Cum potestas, pag. 310.
Cum precepto, pag. 197.
Cum proprie, pag. 130.
Cumque natura, pag. 175.
Cum Scriptura, pag. 193.
Cum verò, pag. 41.
Cum verò, pag. 100.
Cupiens, pag. 259.
Cupiens, pag. 308.
Curent, pag. 74.

D.

- D**ecernit, pag. 226.
 Decernit, pag. 257.
 Decernit, pag. 302.
 Declarat, pag. 37.
 Declarat, pag. 140.
 Declarat, pag. 312.
 Demum, pag. 119.
 Denique, pag. 164.
 Detestabilis, pag. 307.
 Dispersiones, pag. 186.
 Disponuntur, pag. 38.
 Docet experientia, pag. 224.
 Docet praterea, pag. 120.
 Docet praterea, pag. 120.

E.

- E**Adem, pag. 17. 27. 57. 68.
 98. 103. 162. 182. 297.
 Ecclesiarum, pag. 60.
 Ecclesijs, pag. 201.
 Episcopi etiam, pag. 165.
 Episcopi etiam, pag. 184.
 Episcopi etiam, pag. 187.
 Episcopi per se, pag. 201.
 Episcopi ut, pag. 241.
 Episcopis, pag. 59.
 Episcopus familiarem, p. 204.
 Episcopus quoscumque. p. 133.
 Ergo Salvator, pag. 85.
 Et quamvis, pag. 174.
 Et cum sancta, pag. 175.
 Et quia, pag. 138.
 Et quoniam, pag. 101.
 Et quoniam, pag. 132.
 Et quoniam, pag. 173.
 Et si Missa, pag. 177.
 Ex institutione, pag. 312.

Expedit, pag. 253.

F.

- F**acultates, pag. 73.
 Facultates, ibid.

G.

- G**Rave, pag. 227.

H.

- H**Ac igitur, pag. 48.
 Hac omnia, pag. 282.
 Hac sacrosancta, pag. 178.
 Hanc, pag. 39.

I.

- I**Am vero, pag. 122.
 Illustriissimi, pag. 314.
 In commutationibus, pag. 187.
 In Ecclesijs, pag. 249.
 In electione, pag. 270.
 In exemptorum, pag. 74.
 Inferiora, pag. 69.
 In Monasterijs, pag. 274.
 In nomine, pag. 15.
 In pluribus, pag. 248.
 In quacumque, pag. 276.
 Instituta, pag. 121.
 Insuper, pag. 20.
 Insuper cum, pag. 134.
 Insuper declarat, pag. 164.
 Insuper eadem, pag. 191.
 Insuper eadem, pag. 216.
 Insuper hortatur, pag. 310.
 Ita plerumque, pag. 228. 260.
 Itaque, pag. 162.
 Iulius, pag. 82.
 Iustitia, pag. 225.

L.

- L**egati, pag. 187.

Libertas, pag. 277.
Liceat Episcopis, pag. 23.
Locorum, pag. 74.

M.

M Agnam, pag. 300.
Mandat, pag. 262.
Matrimonij, pag. 216.
Minores, pag. 205.
Monasteria, pag. 272.
Monasteria, pag. 273.
Monet, pag. 176.
Multi, pag. 227.

N.

N Emmini, pag. 267.
Nemo autem, pag. 43.
Nemo etiam, pag. 139.
Nemo quacumque, pag. 68.
Nemo quoque, pag. 45.
Nihil est, pag. 182.
Non liceat, pag. 72.
Non liceat prater ea, pag. 140.
Non potest, pag. 306.
Non sunt, pag. 301.
Nulla quoque, pag. 276.
Nulli, pag. 61.
Nullus in posterum, pag. 206.
Nullus itaque, pag. 91.
Nullus prima, pag. 302.
Nullus in post, pag. 206.

O.

O mnes, pag. 133.
Optandum, pag. 283.
Optaret, pag. 176.
Ordinarij, pag. 70.
Ordinationes, pag. 203.

P.

P atriarcbis, pag. 229.

Paulus, pag. 75.

Pius, pag. 148.

Placet, pag. 77.

Placet, pag. 152.

Postremò, pag. 309.

Prædicationis, pag. 236.

Præsentati, pag. 73.

Præterea declarat, pag. 165.

Præterea, quia, pag. 137.

Præterea sancta, pag. 225.

Prima, pag. 201.

Primum, pag. 35.

Principio, pag. 88.

Prohibet, pag. 268.

Provincialia, pag. 232.

Q.

Q ua aliàs, pag. 240.

Quacumque, pag. 168.

Quam turpe, pag. 302.

Quamvis autem, pag. 41.

Quamvis excommunicatio-
nis, pag. 287.

Quamvis hæc, pag. 80.

Quamvis Presbyte, pag. 207.

Quanta, pag. 179.

Quia illiterati, pag. 167.

Quia verò, pag. 39.

Quia verò, pag. 136.

Quia verò, pag. 139.

Quia verò, pag. 177.

Quibus verbis, pag. 36.

Quicumque in Cathedrali, 185.

Quicumque, pag. 70.

Quicumque posthac, pag. 183.

Quicumque Regularis, pt 279.

Qui piè, pag. 207.

Qui verò, pag. 46.

Quis

Quoad usum, pag. 93.
Quo factum, pag. 35.
Quoniã ab Ecclesiastico, 162.
Quoniam autem, pag. 91.
Quoniam diversis, pag. 314.
Quoniam igitur, pag. 117.
Quoniam nõ ignorat, pag. 266
Quoniam ob maliciosam, 299.
Quoniam pleraque, pag. 246.
Quoniam privilegia, pag. 241
Quoniam sub, pag. 172.
Quoniam verò, pag. 102.
Quoniam verò, pag. 193.

R.

Ratio, pag. 290.
Regulari, pag. 138.
Regularis, pag. 275.
Res porò, pag. 122.
Reus, pag. 100.

S.

Sacrificium, pag. 191.
Saerosancta, pag. 12. 18. 80.
85. 106. 142. 146. 153. 156
160. 161. 170. 171. 312.
Sancta Synodus, pag. 303.
Sic ergo, pag. 42.
Sicuti, pag. 295.
Sicuti, pag. 366.

Si ea, pag. 107.
Si in quibuslibet, pag. 229.
Similiter, pag. 45.
Si non decet, pag. 93.
Si quem Clericorum, pag. 189.
Si quis Sacrament. pag. 124.
Si quis intra, pag. 225.
Si quis dixerit, pag. 50. 62. 65.
95. 125. 129. 161. 178. 218
Si quis negaverit, pag. 97.
135. 126. 161.

Statuit, pag. 290.

Statuit, pag. 305.

Subdiaconi, pag. 216.

T.

Tamet si, pag. 220.

Tanta, pag. 313.

Testes, pag. 103.

V.

Verum, pag. 36.

Visum, pag. 120.

Vniones, pag. 71.

Vt etiam, pag. 166.

Vt fidelis, pag. 329.

Vt fides, pag. 23.

Vt paterna, pag. 304.

Vt Sanctorum, pag. 208.

BVLLA INDICATIONIS
Sacri, œcumenici, & generalis
Concilij Tridentini.

Sub Paulo III. Pontif.

Paulus Episcopus, servus servorum Dei, ad futuram
rei memoriam.

INITIO Nostri hujus Pontificatus, quem non ob merita
nostra, sed propter suam magnam bonitatem, Dei Omni-
potentis providentia nobis commisit; cernentes jam tum
in quas perturbationes temporum, quotque incommoda re-
rum ferè omnium nostra pastoralis sollicitudo, & vigilia es-
set vocata, cupiebamus quidem medèri Christiana Reipub.
malis, quibus illa jamdudum vexata, & propemodum
oppressa est: sed ipsi etiam, ut homines circumdati infirmi-
tate, ad tantum onus tollendum impares vires nostras esse
sentiebamus. Nam cum pace opus esse intelligeremus ad li-
brandam, & conservandam à plurimis impendentibus peri-
culis Rempub. omnia invenimus odijs, & dissensionibus
plena, dissentientibus prasertim Principibus ijs inter se,
quibus summa rerum penè omnis Deo permissa est. Cum
unum Ovile, & unum Pastorem Dominici esse gregis ad
integritatem Christiana Religionis, & ad cœlestium honorũ
spem in nobis confirmandam necessariam duceremus; schis-
matis, dissidijs, hæresibus erat Christiani nominis divulsa
jam penè, & lacerata unitas. Cum tutam, atque munitam
ab infidelium armis, atque insidijs Rempubl. optaremus.
nostris erratis, nostraque annõtorum culpã, Dei videlicet irã
pecca-

peccatis nostris imminente Rhodus fuerat amissa, Hungaria vexata, conceptum & meditatam contra Italiam, contraque Austriam & Illyricum terrâ, marique bellum; cum inius, & immitis hostis noster Turca, nullo tempore requiesceret nostrorumque inter se odia & dissensiones, suam bene gerenda rei occasionem duceret. Igitur, ut dicebamus, in tanta haresum, dissensionum, bellorumque tempestate, tamisque excitatis fluctibus, cum essemus ad moderandam & gubernandam Petri naviculam vocati, nec viribus ipsi nostris satis fideremus, primum coniecimus in Domino cogitatus nostros, ut ipse nos nutriet, animumque nostrum firmitate, & robore, mente, consilio, sapientiaque instrueret: deinde, animo repentes, majores nostros, sapientia admirabili, & sanctitate praditos, sapè in summis Christianæ Reipub. periculis remedium optimum atque opportunissimum, œcumenica Cœsilia, & Episcoporum generales conventus adhibuisse; ipsi quoque animum ad generale habendum Concilium adiecimus, exquisitisque Principum sententijs, quorum nobis videbatur utilis in primis & opportuna ad hanc rem esse consensus; cum eos tunc non alienos ab hoc tam Sancto opere invenissemus, œcumenicum Concilium, & generalem eorum Episcoporum, aliorumque Patrum, ad quos pertineret, conventum in Civitate Mantua indiximus, anno Incarnationis Domini, sicut liceris, & monumentis nostris testatum est millesimo quingentesimo trigesimo septimo, Pontificatus nostri tertio, ad X. Kalend. Ian. inchoandum, spem propè certam habentes fore ut cum illic in nomine Domini essemus congregati, ipse, sicut promisit Dominus, in medio nostrum effecturus. & bonitate ac misericordia sua omnes temporum procellas, omniaque pericula Spiritu oris sui facile depulsurus esset. Sed, ut semper insidiatur pijs actionibus, humani generis hostis, primum contra omnem spem, & expectationem nostram denegata sunt nobis Mantuana Civitas, nisi aliquas condiciones subiremus ab institutis majorum nostrorum, & conditione temporum, nostraque ac hujus Sanctæ Sedis, ac nominis Ecclesiastici dignitate, libertateque prorsus alienas, quas in alijs nostris liceris expressimus. Quapropter alium

invenire locum, aliámque deligere Civitatem necesse habuimus: quæ cum non statim nobis occurreret idonea, & apta, adsequentibus Kalend. Novemb. prorogare Concilij celebrationem fuimus coacti. Interim savus, & perpetuus hostis noster Turca, ingenti classe Italiam adortus, aliquot oppida in littoribus Apulia cepit, vastavit, diripuit, pradas hominum abegit, nos in maximo timore & periculo omnium, muniendis litteribus nostris finitimis auxilio juvandis fuimus occupati: nec tamen interea destitimus consulere, & hortari Christianos Principes, ut de idoneo ad habendum Concilium loco quid sentirent, nobis exponerent: quorum cum essent incerta, variæque sententia, tempusque diutius, quam erat opus, videretur extrahi, nos optimo animo atque, ut arbitramur, etiam consilio Vincentiam elegimus urbem copiosam, & Venerorum, qui eam nobis concedebant, virtute, auctoritate, potentia, cum aditum patentem, tum stationem omnibus liberam, atque tutam in primis in se habentem, sed cum jam tempus longius progressum esset, novæque urbis electionem omnibus significari conveniret, jamque Kalend. Novemb. appetentes, facultatem hujus divulgationis excluderent; hiemsque esset propinqua, rursus altera prorogatione tempus Concilij differre in proximum sequens ver, Maiusque futuras Kalendas, compulsi fuimus. Quare firmiter constituta, atque decreta, cum, & nos ipsos & cætera omnia ad eum bene agenda, Deo juvante, celebrandúmque conventum pararemus, plurimùm reputantes interesse cum celebrationis Concilij, tum univèrsa Christiana Reipub. Christianos Principes pace inter se, & concordia consentire, charissimos in Christo filios nostros, Carolum Romanorum Imperatorem seip. per Augustum, & Christianissimum Regem Franciscum, duo præcipua Christiani nominis firmamenta, atque subsidia orare, atque obsecrare instituímus, ut ad colloquium inter se, & nobiscum unà convenirent, quorum quidem apud utrumque literis, Nuncijs, & à latere nostro missis ex venerabilium fratrum nostrorum numero, Legatis, sapissimè egeramus, ut ex simultate, & dissidijs ambo in unum fœdus, & piam ac citiàs velleat convenire, labentibusque

Bulla indictionis.

succurrere Christianis rebus, quarum servandarum cum esset illis potestas à Deo præcipue tributa, si id non agerent. Et ad commune Christianorum bonum sua consilia non dirigerent, asris, Et severa ratio eidem Deo ab ipsis reddenda esset. Qui aliquando precibus nostris annuentes, Nicæam se contulere, quod nos quoque longum iter, Et senili ætati nostre vehementer contrarium, Dei Et pacis concilianda causam suscepimus: neque prætermisimus interea, cum tempus Concilij præstitutum, Kalenda videlicet Maiæ, appropinquarent, tres Legatos summa virtutis, Et auctoritatis à latere nostro, de numero eorundem fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium Vincentiam mittere, qui initium Concilij facerent, Prælatosque undique venientes exciperent, Et ea, qua judicarent esse opus, agerent, Et tractarent, quoad nos, ab itinere Et negotio pacis rewersi, omnia accuratius dirigere possemus, Interim verò in illud Sanctum opus, maximèque necessarium, tractationem videlicet pacis inter Principes, incubuimus. Et quidem omni animi studio, omni pietate, ac diligentia Testis est nobis Deus, cuius freti clementiam, nosmetipsos itineris, Et vitæ periculo exposuimus. Nostra testis conscientia, qua nihil habet in hac re quidem, in quo nos arguat, aut prætermisissæ, aut non quæsita ad pacificandum occasionis. Principes ipsi testes, quos tam sæpè, tamque vehementer, Nuntiis, literis, Legatis, monitis, hortatu, precibusque omnibus obsecravimus, ut simultates deponerent, ut societatem coirent, ut Christiana Reipub. in maximum, Et propinquum jam adducta discrimen, communibus stantibus Et subsidijs opitularentur. Iam verò testes illa vigilia atque cura, illi diurni nocturnique animi nostri labores, gravesque sollicitudines, quas ob hanc rem, Et causam plurimas jam suscepimus: nec tamen ad optatum exitum nostra consilia, Et acta adhuc perducta sunt: ita enim visum Domino Deo est, quem tamen non desperamus aliquando optata nostra benignius respecturum. Ipsi quidem, quantum in nobis fuit, nihil, quod esset nostro Pastoralis officio debitum in hac re omisimus. Quod si quæ sunt, qui actiones pacis nostras in aliam interpretentur partem, dolemus quidem, sed tamen in dolore nostro gratias.

aptus esse videretur induciti fuimus ad pristinū Concilij generalis romedū reverti, idque per legatos nostros S. R. E. Cardinales, ipsi Casari obtulimus, quod etiam postremo, & precipue in Ratisponensi Conventu egimus, cū illic dilectus filius noster, Gaspar titul S. Praxedis, Cardinalis Contarenus, summā doctriā, & integritate Legatum nostrū ageret. Nam cū ea quod ne accideret, antea veriti eramus: ex eius Conventus sententia peteretur à nobis, ut ab Ecclesia dissidentiū quosdā articulos tollerandos declararem, quoad per œcumenicum Cōcilium illi executerentur & deciderentur, idque nobis, ut concederemus, neque Christiana, & Catholica veritas, neque nostra, & Sedis Apostolica dignitas permitteret; palā potius Concilium, ut quam primū fieret, proponi mandavimus. Neque verò in alia unquam sententia, & voluntate fuimus, quam ut primo quoque tempore Concilium œcumenicum, & generale congregaretur. Sperabamus enim ex eo, & pacem populo Christiano, & Christiana Religionis integritate posse recuperari: verū tan. en id cum bona gratia, & voluntate Christianorum Principum habere volebamus. Quam voluntatē dum expectamus, dum observamus tempus absconditum, tempus beneplaciti tui, d. Deus: aliquando tandē discernere compulsi sumus, omne esse tempus beneplacitū Deo, cūm de rebus sanctis, & ad Christianam pietatem pertinentibus consilia ineuntur. Quapropter videntes maximo quidē animi nostri cum dolore, vni Christianā quotidie in peius ruere, Hungaria à Turcis oppressa, Germanis periclitantibus, ceteris omnibus metu mœoreque afflictis, nullius iam Principis consensum expectare, sed tantum Dei omnipotentis voluntate, & Christianæ Reip. utilitatem attendere constituimus. Itaque cum Vicentiam amplius non haberemus: cuperemusque cum universa Christianorū salute, tum Germanicæ nationis incommodis in eligendo per nos novū Concilij habendi loco consulere, aliquotque locis propositis ipsam Tridentinā Civitatem ab ipsis desiderari videremus: nos et si in citiore Italia cōmodius omnia tractari posse iudicabamus, ad eorum tamen postulationes nostram voluntate paternā charitate defleximus: itaque Tridentum Civitatem elegimus, qua in Civitate œcumenicū Conciliū ad proximè venturas Kal. Nov. mb.

Ps. 68.

haberetur; idoneum locum illum statuentes, quod ex Germania quidem, alijsq; Germania finitimis nationibus facillimè, ex Gallia, Hispania, caterisq; Provincijs remotioribus non difficiliter Episcopi, & Prælati convenire possent. Dies autè Concilij ea à nobis spectata est, qua spatium in se haberet, & publicè ad per Christianas nationes nosri huius decreti, & facultatis omnibus Prælati ad veniendum tribuenda. Quominus autem annum tempus præfinire nos mutando Concilij loco, sicut quibusdam constitutionibus aliàs præscriptum est, ea res fuit in causa, quod longius extrahi spē sanandę aliqua in parte Christiana Reip. qua tot detrimentis, & calamitatibus affecta est, novimus; & tamen viaemus tempora: agnoscimus difficultates, quid sperari possit ex consilijs nostris, incertum esse intelligimus. Sed quia scriptum est, Revela Domino viam tuam, & spera in eo & ipse faciet magis Dei clementia, & misericordia confidere, quàm nostra imbecillitati affidere, constituimus. Sapere enim sit bonis in operibus incipiendis, ut quod humana consilia non valent, divina virtus efficiat. Huius igitur ipsius Dei omnipotentis Patris, & Filij & Spiritus Sancti, ac Beatorum eius Apostolorum Petri, & Pauli auctoritate, qua nos quoque in terris fungimur, freti, atq; subnixi, de venerabilium item fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium consilio, & assensu sublata, amataq; suspensione, de qua supra commemoratum est, quam per præsentem tollimus, & amovemus; sacrum, œcumenicum, & generale Concilium in Civitate Tridentina, loco commodo, libero, omnibusq; nationibus opportuno, ad Kalendas proximas Novemb. anni præsentis ab Incarnatione Domini 1542. incipiendum, prosequendum, & eodem Domino adiuvante, ad ipsius gloriam atq; laudem & Christiani totius populi salutem absolvendum perficiendumq; indicimus, annunciamus, convocamus, statuimus, atq; decernimus, omnes omnibus ex locis tam venerabiles fratres nostros, Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & dilectos filios Abates, quam alios quoscumq; quibus iure, aut privilegio in Concilijs generalibus residendi, & sententias in eis dicendi permissa potestas est, requirentes, hortantes, admonetes, ac nihilominus eis vi iurisurandi, quod nobis, & huic Sancte Sedi præstiterunt, ac Sancta virtute obedientia, alijsq; sub pœ-

nis, iure, aut consuetudine in celebrationibus Conciliorum ad-
 versus non accedentes ferri, & proponi solitis: mandantes, ar-
 eteq; precipientes, ut ipsimet nisi fortè iusto detineantur impe-
 dimento, de quo tamen fidem facere compellantur, aut certè per
 suos legitimos procuratores, & nuncios sacro hoc Concilio om-
 nino adesse, & interesse debeant. Suprà autè dictos Imperatorè,
 Regemque Christianissimū, nec non ceteros Reges, Duces, Prin-
 cipes, quorū presentia, si aliàs unquam, hoc quidem tempore
 maximè Sanctissima Christi fidei, & Christianorū omnium fu-
 tura est salutaris, rogantes, atq; obsecrantes per viscera mise-
 ricordia Dei, & Domini nostri Iesu-Christi, cuius fidei veri-
 tas, & religio, & intus, & extrà graviter iam oppugnatur, ut
 si salvam volunt Christianam esse Remp. se se Domino obstri-
 ctos, & obligatos & pro maximis illius erga se beneficijs intel-
 ligunt, ne desederant ipsius Dei causam, ac negotiū, ipsimet ad
 Sacri Concilij celebrationē veniant, in quo ipsorum pietas, atq;
 virtus communi utilitati, salutiq; sua, ac ceterorum, & tem-
 porali, & aeterna plurimum est pro futura. Si autè, id quod nol-
 lemus, accedere ipsi nō poterunt, at graves saltē viros legatos
 cum auctoritate mittant, qui personā Principis sui quisque, &
 cum prudentia, & cum dignitate possint in Concilio referre. In
 primis verò ut illi curent, quod ipsis facillimum est, ut ex suis
 cuiusq; Regnis, ac Provinciis, Episcopi, & Pralati, sine tergi-
 versatione, & mora ad Concilium proficiantur: quod maximè
 quidē à Pralatis, Principibusq; Germania, Deum ipsum, at que
 nos impetrare aequum est, ut cum eorum precipuè causa ipsisq;
 cupientibus Conciliū indictum sit, & in ea Civitate indictū,
 que ab eis est desiderata, non graventur ipsi sua cunctorum
 presentia id celebrare, & ornare, quo melius, atq; commodius,
 qua ad integritatem, & veritatem Christianę Religionis, qua
 ad bonorum morum reductionē, emendationemq; malorum, qua
 ad Christianorū inter se, tam Principum, quàm populorum pa-
 cem, unitatem, concordiamq; pertineant, & qua ad repellendos
 imberus Barbarorū, & infidelium, quibus illi universam Chri-
 stianitatem obruere moliantur, sint necessaria, Deo nos suis con-
 sultationibus preunte, & lumen sapientia sua, ac veritatis
 mentibus nostris preferente, agi in dicto sacro œcumenico Con-

cilio, & conspirante omnium charitate consuli, tractari, confici, adoptatosq; exitus deduci quamprimum, & quam optimè possint. Atque ut nostra hæc littera, & qua in eis continentur, ad notitiam cunctorum, quorum oportet, perveniant ne quis illorum ignorantia excusationem prætendat, cum præsertim etiam non ad omnes eos, quibus nominatim illa essent intimanda, tutus forsitam pateat accessus, volumus & mandamus, ut in Basilica Vaticana Principis Apostolorum & in Ecclesia Lateranensi, cum ibi multitudo populi ad audiendam rem divinam congregari solita est, palam clara voce per Curia nostra Cursores, aut Notarios aliquos publicos legantur, lectaq; in valvis dictarum Ecclesiarum, itemq; Cancellaria Apostolica portis, & Campi Flora solito loco affigantur, ubi ad lectionem, & notitiam cunctorum aliquandiu exposita pædeant, cumq; inde amovebuntur, earum nihilominus exempla in eisdem locis remaneant affixa. Nos enim per lectionem, publicationem, affixionemq; huiusmodi, omnes, & quoscumq; quos antedicta nostra littera comprehendunt, post spatium duorum mensium à die litterarum publicationis, & affixionis, ita volumus obligatos esse, atque adstrictos, ac si ipsismet illa coram lecta, & intimata essent, trãsumptis quidem earum, quæ manu publici Notarii scripta, aut subscripta, & sigillo personæ alicuius Ecclesiastica, in dignitate constituta, munita fuerint, ut fides certa, & indubitata habeatur, mandamus, atq; decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hæc paginam nostræ indictionis, annuntiationis, convocationis, statuti, decreti, mandati, præcepti, & obsecrationis, infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se noverint incursum. Datum Roma, apud s. Petrum, anno incarnationis Dominica M.D.XLII. XI. Kalend. Iun. Pontificatus nostri, anno VIII.

Blessius.

Hier. Dand.

SES.

SESSIO PRIMA.

SACROSANCTI
OECVMENICI, ET
Generalis Concilij
Tridentini.

SVB PAVLO III. PONT. MAX.
Celebrata die xij. mensis Decemb.
Anno Domini M.D.XLV.

Decretum de inchoando Concilio.

PLACETNE vobis, ad laudem,
& gloriam Sanctæ, & indivi-
duæ Trinitatis, Patris, & Filij,
& Spiritus Sancti, ad incremē-
tum, & exaltationem Fidei, &
Religionis Christianæ, ad ex-
tirpationem hæresum, ad pa-
cem, & unionem Ecclesiæ, ad reformationem
Cleri, & populi Christiani, ad depressionem, &
extinctionem hostium Christiani nominis, decer-
nere, & declarare, sacrum Tridentinum, & ge-
nerale Concilium incipere, & inceptum esse?
Responderunt: Placet.

ET cum proxima sit celebritas Nativitatis Domini nostri Iesu Christi, & subsequantur aliæ festivitates labentis, & incipientis anni, placeat vobis primam futuram Sessionem habendam esse die Iovis post Epiphaniam, quæ erit septima mensis Ianuarij, anno Dñi 1546. Responderunt: Placet.

SESSIO II.

Celebrata die 7. mensis Ianuarij 1556.

Decretum de modo vivendi, & alijs in Concilio servandis.

SACROSANCTA Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, in ea præsidentibus eisdem tribus Apostolicæ Sedis Legatis, agnoscens cum beato Iacobo Apostolo, quod omne datū optimū, & omne donū perfectum defursum est, descendens à Parte luminum; ijs, qui postulant, à se sapientiam, dat omnibus affluētèr, & non impropèrat eis, & simul sciens, quod initium sapientiæ est timor Domini: statuit, & decrevit, omnes, & singulos Christi fideles, in Civitate Tridentina congregatos, exhortandos esse, prout exhortatur, ut se à malis, & peccatis hætenus commissis emendare, ac de cætero in timore Domini ambulare, & desideria carnis non

Jacob. I.

Pf. III.

Ecc. I.

Prov. I.

Ch. 9.

perficere, orationibus instare, sæpius confiteri, Eucharistię Sacramentum sumere, Ecclesias frequē-
 tare, præcepta denique Dominica, quantum quif-
 que poterit, adimplere: necnon quotidie pro pa-
 ce Principum Christianorum, & unitate Ecclesia
 privatim orare velint: Episcopos verò, & quos-
 cumque alios in ordine Sacerdotali constitutos,
 œcumenicum Concilium in ea Civitate concele-
 brantes, ut assidue in Dei laudibus incumbere,
 hostias, laudes, & preces offerre, sacrificium Missę
 quolibet saltem Dominico, in quo Deus lucem
 condidit, & á mortuis resurrexit, ac Spiritum Sã-
 ctam in Discipulos infudit, peragere satagant, fa-
 cientes, sicut idẽ Spiritus Sanctus per Apost. præ-
 cipit, obsecrationes, orationes, postulationes, gra-
 tiarum actiones, pro SS. D. N. Papa, pro Impera-
 tore, pro Regibus, & cæteris, qui in sublimitate
 constituti sunt, & pro omnibus hominibus: vt
 quietã, & tranquillam vitam agamus, pace fruamur,
 & fidei incrementum videamus. Præterea
 hortatur, ut ieiunent saltem singulis sextis ferijs
 in memoriam Passionis Domini, & eleemosynas
 pauperibus erogent: in a Ecclesia autem Cathed-
 rali singulis quintis ferijs celebretur Missa de
 Spiritu Sancto, cum Litanijs & alijs Orationibus
 ad hoc institutis; in alijs verò Ecclesijs eadem
 die dicantur ad minus Litanix, & Orationes: tẽ-
 pore autem, quo sacra peraguntur, colloquutiones,
 & confabulationes non fiant, sed ore, & animo
 celebranti assistatur. Et quoniam b oportet Epif-
 copos

A. B. 1.

1. Tim. 2

a Inf. in
 sess. 22.
 in decre-
 to de ob-
 serv. in
 celebra-
 Miss.

b 1. Ti-
 mot. 3.

c Tit. 3. copos esse irreprehensibiles, sobrios, castos, do-
1. Tim. 3 mui suæ benè præpositos, hortatur etiam, ut ante
c. fin. 2. omnia quilibet in mēsa c seruet sobrietatem, mo-
q. 7. cū derationemq; ciborum. Deinde cum in eo loco
sem. Cō- sæpè otiosi sermones oriri soleant, d ut in ipsorū
cil. Tol. Episcoporum mēsis diuinarū Scripturarū lectio
3. cap. 7. admisceatur. Familiares verò suos vnusquisque
Concil. instruat, & erudiat, ne sint rixosi, vinosi, impudici,
Rhom. cupidi, elati, blasphe mi, & voluptatum amatores;
cap. 17. vitia demnum fugiant, & virtutes amplectantur.
E. se. in & in vestico, & culcu, & omnibus actibus hone-
4. decr. statem præ se ferant, sicut decet ministros mini-
6. infr. strorum Dei. Ad hæc, cum huius Sacrosancti Cō-
Ses. 25. cilij præcipua cura, sollicitudo, & intentio sit, ut
ca. 1. de propulsatis hæresum tenebris, quæ per tot annos
reform. operuerunt terram, Catholicæ veritatis lux, Ie-
d Ephe. su-Christo, qui e vera lux est, annuente, candor,
3. puritasq; refalgeat, & ea, quæ reformatione egēt,
e Ioã 1. reformentur: ipsa Synodus hortatur omnes Ca-
c. cū ex tholicos hinc congregatos, & congregandos, atq;
in iuncto eos præsertim, qui sacrarum litterarum peritiam,
de har. habent, ut sedula meditatione diligenter secū ipsi
f Cōcil. cogitent, quibus potissimum vijs, & modis, ipsius
Tol. 11. Synodi intentio dirigi, & optatum effectū sortiri
cap. 1. possit, quò maturius, & consultius damnari dam-
Concil. nanda, & probanda probari queant; ut per totum
Consta. orbē omnes vno ore, & eadē fidei cōfessione glo-
sess. 1. in rificent Deum, & Patrem Dñi nostri Iesu-Christi.
prim. c. In sententijs verò dicendis, iuxta f Toletani
in loc. 5. Concilij statutum in loco benedictionis consi-
q. 4. Vi- den-
da, cō 4.
Tol. 3.

dentibus Domini Sacerdotibus, nullus debeat, aut immodestis vocibus perstrepere, aut tumultibus perturbare, nullis etiam falsis, vanisve, aut obstinatis disceptationibus contendere: sed quidquid dicatur, sic mirrissima verborum prolatione temperetur, ut nec audientes offendantur, nec recti iudicij acies perturbato animo inflatatur.

Insuper ipsa sacra Synodus statuit, ac decrevit, quòd, si fortè contigerit aliquos debito in loco non sedere, & sententiam etiam sub verbo, Placeat, proficere, Congregationibus interesse, & alios quoscumque actus facere, Concilio durate, nulli propterea præiudicium generetur, nullique novum ius acquiratur.

*g Idē in
cōcl. re-
peritur
Episcop.
forma
quascrip-
ta est 1.
Brac. 6.
24.*

Deinde indicta fuit futura Sessio ad diem Iovis quartam mensis Febr. proximè venturi.

SESSIO III.

Celebrata die 4. mensis Febr. 1546.

Decretum de Symbolo Fidei.

IN nomine Sanctæ, & individue Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus Sancti.

Hæc sacrosancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitime congregata, in ea præsidentibus eisdem tribus Apost. Sedis Legatis, magnitudinem rerum tractandarum considerans, præsertim earum, quæ duobus

bus illis capitibus, de extirpandis hæresibus, & moribus reformandis, continentur, quoru[m] causâ præcipuè est congregata: agnoscens autem cum Apostolo, non esse sibi colluctationem adversus carnem, & sanguinem, sed adversus spirituales nequitias in cælestibus, cum eodem omnes, & singulos in primis hortatur, ut confortentur in Domino, & in potentia virtutis eius in omnibus sumentes a scutum fidei, in quo possint omnia tela nequissimi ignea extinguere, atque galeam spei salutis accipiant, cum gladio spiritus, quod est verbum Dei. Itaque, ut hæc pia eius sollicitudo principium, & progressum suum per Dei gratiam habeat, ante omnia statuit, & decernit præmittendam esse confessionem fidei, b Patrum exempla in hoc secuta, qui sacratoribus Concilij hoc scutum contra omnes hæreses in principio suarum actionum apponere consueverunt: quo solo aliquando, & infideles ad fidem traxerunt, hæreticos expugnaverunt, & fideles confirmarunt. Quare symbolum fidei, quo sancta Romana Ecclesia utitur, tanquam principium illud, in quo omnes qui fidem Christi profitentur, necessariò conveniant, ac fundamentum firmum, & unicu[m], contra quod c portæ inferi nunquam prævalebunt totidè verbis, quibus in omnibus Ecclesijs legitur, expræmendum esse censuit, quod quidè eiusmodi est.

Credo in unum Deum, Patrem omnipotentem, factorem Cæli & terræ, visibilium omnium & invisibilium: & in unum Dominum Jesum

sum

Ephes. 6

a C qui resistit.

b Conc.

Nif. Cō-

cil. Ro.

sub Iul.

I. Conc.

Hipp. in

præ. Cōc

Const. 6.

a. d. 17.

eū sm,

c. 1. dis.

25. cap.

baptizā

dos, cum

sequ. de

conce. d.

4. cap. 4.

de sum.

Trin.

c. Mut.

16. c. in

no. 20

d. c. sal-

vator. 1

q. 2.

sum Christum, filium Dei unigenitum, & ex Patre natum ante omnia sæcula: Deum de Deo lumen de lumine, Deum verum de Deo verò: genitum non factum consubstantialē Patri, per quē omnia facta sunt: qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de Cælis: Et incarnatus est de Spiritu Sancto, ex Maria Virgine, & homo factus est: crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus & sepultus est: & resurrexit tertia die, secundū Scripturas: & ascendit in Cælum, sedet ad dexteram Patris: & iterum venturus est cum gloria iudicare vivos, & mortuos: cuius regni non erit finis: & in Spiritū Sanctum Dominū, & vivificantem, qui ex Patre, Filioq; proeedit, qui cum Patre, & Filio simul adoratur, & conglorificatur, qui locutus est per Prophetas: & unam sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum baptisma in remissionē peccatorū: & expecto resurrectionē mortuorū, & vitam venturi sæculi. Amen.

Indictio futura Sessionis.

E Adem Sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, in ea præsidentibus eisdem tribus Apostolicæ Sedis Legatis, intelligēs multos Prælatos ex diversis partibus accinctos esse itineri, nonnullos etiam in via esse, quò huc veniāt, cogitantq; omnia ab ipsa sacra Synodo decernenda, ea maioris apud omnes existimationis, & honoris videri posse, quo maiori fuerint, &

pleniori Patrum consilio, & præsentia sancita, & corroborata, statuit, & decrevit, futuram Sessionem post præsentem celebrandam esse die Iovis, quæ subsequetur Dominicam, Latate, proximè futuram: interim tamen non differri discussionem, & examinationem eorum, quæ ipsi Synodo discutienda, & examinanda videbuntur.

SESSIO IV.

Celebrata die 8. mensis Aprilis 1546.

Decretum de Canonicis Scripturis.

Sacrosancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, præsentibus in ea eisdem tribus Apostolicæ Sedis Legatis, hoc sibi perpetuò ante oculos proponens, ut sublatis erroribus, puritas ipsa Evangelij in Ecclesia conservetur: quod promissum ante per Prophetas in Scripturis Sanctis Dominus noster Iesus Christus, Dei Filius, proprio ore primum promulgavit: deinde per suos Apostolos, tanquam fontem omnis, & salutaris veritatis, & morum disciplinæ, omni creaturæ prædicari iussit: perspicuensq; hanc veritatem, & disciplinam contineri in libris scriptis, & sine scripto traditionibus, quæ ab ipsius Christi ore ab Apostolis acceptæ, aut ab ipsis Apostolis, Spiritu Sancto dicente, quasi per manus traditæ, ad nos usq;

vsq; pervenerunt, orthodoxorum Patriū exempla
 secuta, omnes libros, tam veteris, quam novi Te-
 stamēti, cūm vtriusque vnus Deus sit auctor, nec-
 non traditiones ipsas, tūm ad fidem, tūm ad mo-
 res pertinentes, tanquam vel ore tenus à Christo,
 vel a Spiritu Sācto dictatas, & cōtinua successio-
 ne in Ecclesia Catholica conservatas, pari pieta-
 tis affectu, ac reverentia suscipit, & veneratur. Sa-
 crorum verò librorum & Indicem huic decreto
 adscribendum censuit, nec cui dubitatio suboriri
 possit, quinam sint, qui ab ipsa Synodo suscipiun-
 tur. Sunt verò infra scripti: Testamenti veteris,
 quinq; Moyse, idest, Genesis, Exodus, Leviticus, Nu-
 meri, Deuteronomiū, deinde Iosus, Iudicū, Ruth,
 quatuor Regum, duo Paralipomenon, Esdā primus
 & secundus, quid dicitur Nehemias, Tobias,
 Iudith, Hester, Iob, Psalterium Davidicum, centū
 quinquaginta Psalm. Parabolæ Salomonis, Eccle-
 siastes, Canticū Cānticorū, Sapiētia, Ecclesiasticus,
 Isaias, Hieremias cum Baruch, Ezechiel, Daniel,
 duodecim Prophetæ minores, idest, Osea, Ioel,
 Amos, Abdias, Ionas, Michæas, Nahum, Abacuc,
 Sophonias, Aggæus, Zacharias, Malachias, duo
 Machabæorum, primus & secundus. Testamenti
 novi, quatuor Evangelia, secundum Matthæum,
 Marcum, Lucam, & Ioannem: Actus Apostolo-
 rum à Luca Evangelista cōscripti, quatuordecim
 Epistolæ Pauli Apostoli ad Romanos, duę ad Co-
 rinthios, ad Galatas, ad Ephesios, ad Philippēses,
 ad Colossenses, duę ad Thessalonicenses, duę ad

2 In ca.
 Apo ca.
 84. Inn.
 1. ep. 3.
 c. 7. Ge-
 lasius in
 cōm. 70.
 ep. Eccl.
 Lao. ca.
 59. Cōc.
 Cart. 3.
 c. 47. c.
 Sancta.
 Ro. dist.
 15. Ofi.
 Ep. Eug.
 in Conc.
 Flo. ad
 Arman.

Timotheum, ad Titum, ad Philemonem, ad Hebræos : Petri Apostoli duæ: Ioannis Apostoli tres: Iacobi Apostoli una: Iudæ Apostoli una, & Apocalypsis Ioannis Apostoli. Si quis autem libros ipsos integros cum omnibus suis partibus, prout in Ecclesia Catholica legi consueverunt, & in veteri vulgata Latina editione habentur, pro sacris, & canonicis non susceperit: & traditiones prædictas sciens, & prudens contempserit, anathema sit. Omnes itaq; intelligant, quo ordine, & viâ ipsa Synodus, post jactum fidei confessionis fundamentum, sit progressura, & quibus potissimum testimonijs, ac præsidijs in confirmandis dogmatibus, & instaurandis in Ecclesia moribus, sit usura.

Decretum de editisne, & usu sacrorum librorum.

In super eadem Sacrosancta Synodus considerans non parum utilitatis accedere posse Ecclesie Dei, si ex omnibus Latinis editionibus, quæ circunferuntur, sacrorum librorum, quænam pro authentica habenda sit, innotescat: statuit, & declarat, ut hæc ipsa vetus, & vulgata editio, quæ longo tot sæculorum usu in ipsa Ecclesia approbata est, in publicis lectionibus, disputationibus, prædicationibus, & expositionibus pro authentica habeatur, & ut nemo illam rejicere quovis prætextu audeat, vel præsumat.

2 ex. ha.
ref. Ge.
Adm in
fi. 249.
3. in inf.
sess. 13.
cap. 3.

Præterea, ad a coercenda petulantia ingenia, decernit, ut nemo, suæ prudentiæ innixus, in rebus, fidei, & morum, ad ædificationem doctrinæ

Christi,

Christianæ pertinentiam, Sacram Scripturam ad suos sensus contorquens, contra eum sensum, quē tenuit, & tenet Sancta Mater Ecclesia, cujus est judicare de vero sensu, & interpretatione Scripturarum sanctarum, aut etiam *b* contra unanimem consensum Patrum, ipsam Scripturam Sacram interpretari audeat, etiamsi hujusmodi interpretationes nullo unquam tempore in lucem edende forent. Qui contravenerint, per Ordinarios declarentur, & pœnis à jure statutis puniantur.

Sed & Impressoribus modum in hac parte, ut par est, imponere volens, qui jã sine modo, hoc est putates sibi licere quidquid libet, sine licetia superiorũ Ecclesiasticorũ, ipsos Sacre Scripture libros, super illis annotationes, & expositiones quorumlibet indifferentè, sæpè tacito, sæpè etiam ementito prælo, & quod gravius est, sine nomine auctoris imprimunt, alibi etiam impressos libros hujusmodi temerè venales habent, decernit & statuit, ut posthac Sacra Scriptura, potissimum verò hæc ipsa vetus, & vulgata editio, quàm emendatissimè imprimatur; nullique liceat imprimere, vel imprimi facere quosvis libros de rebus sacris sine nomine auctoris, neque illos in futurum vendere, aut etiam apud se retinere, nisi primùm examinati, probatique fuerint ab Ordinario, sub pœnã anathematis, & pecuniæ, in Canone c Concilij novissimi Lateranensis appositã. † Et, si regulares fuerint, ultra examinationem & probationem hujusmodi, licentiã quoque à suis Superioribus

b Sic Synodus in Trul. ca. 19 quã putant Constat. 6. cap. c. xij. circa fin. de verb. sign. in 6. lib. 6.

c Sess. 10. de impress. librorũ sub Leone X. † Vide post finem libri.

bus impetrare teneantur, recognitis per eos libris, juxta formam suarum ordinationum. Qui autem scripto eos communicant, vel evulgant, nisi antea examinati, probatiq; fuerint, eisdem pœnis subiaceant, quibus Impressores, & qui eos habuerint, vel legerint, nisi prodiderint auctores, pro authoritatibus habeantur. Ipsa verò hujusmodi librorum probatio in scriptis detur, atque idem in fronte libri, vel scripti, vel impressi, authenticè appareat, idque totum, hoc est, & probatio, & examen gratis fiat: ut probanda probentur, & reprobentur improbanda. Post hæc temeritatem illam reprimere volēs, quã ad profana quæque convertuntur, & torquentur verba & sententiæ sacræ Scripturæ, ad scurrilia, scilicet, fabulosa, vana, adulationes, detractiones, superstitiones impias, & diabolicas incantationes, divinationes, sortes, libellos etiam famosos; mandat & præcipit, ad tollendam hujusmodi irreverentiã & contemptum, ne de cætero quisquam quomodolibet verba Scripturæ Sacræ ad hæc, & similia audeat usurpare: ut omnes huius generis homines temeratores, & violatores verbi Dei, juris & arbitrij pœnis per Episcopos coercantur.

Indictio futura Sessionis.

Item hæc Sacrosancta Synodus statuit, & decernit, proximam futuram Sessionem tenendam, & celebrandam esse feriã quintã post Sacratissimum Festum proximum Pentecostes.

SESSIO V.

Celebrata die 17. mensis Iunii 1546.

Decretum de peccato originali.

VT fides nostra Catholica, sine quâ impossibile est placere Deo, purgatis erroribus, in suâ sinceritate, integrâ & illibatâ permaneat, & ne populus Christianus omni vento doctrinæ circumferatur, cum Serpens ille antiquus, humani generis perpetuus hostis, inter plurima mala, quibus Ecclesia Dei, his nostris temporibus perturbatur, etiam de peccato originali, ejusque remedio, non solum nova, sed vetera etiam dissidia excitaverit: Sacrosancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus in Spiritu Sancto legitime congregata, presidentibus in ea iisdem tribus Apostolicæ Sedis Legatis, jam ad revocandos errantes, & nutantes confirmandos accedere volens, Sacrarum Scripturarum, & Sanctorum Patrum, ac probatissimorum Conciliorum testimonia, & ipsius Ecclesiæ judicium, & consensum secuta, hæc de ipso peccato originali statuit, fatetur, ac declarat.

1. Si quis non confitetur, primùm hominem Adam, cum mandatum Dei in paradiso fuisset transgressus, statim sanctitatem & justitiam, in quâ constitutus fuerat, amisisse, incurrilque per offensam prævaricationis hujusmodi, etiam de indi-

Hob. 1. 10

Eph. 1.

Gen. 3.

Inf. 117

Cap. 134

a Celeb.

Lip. 1.

cap. 4.

Gen. 3.
Hebr. 2.
b. Conc.
Araus-
canum
2.6.3.

gnationem Dei, atque idè mortem, quam antea illi comminatus fuerat Deus, & cum morte captivitatem sub ejus potestate, *b* qui mortis deinde habuit imperium, hoc est diaboli, totùmque Adà, per illam prævaricationis offensam, secundùm corpus & animam, in deterius commutatũ fuisset; anathema sit.

c. Rom.
3.
2. Cor.
15.
Concil.
Araus-
canum.
3. c. 2.
d. Rom.
1. c. pla-
cuit, ca.
recens.
Etc.
quæris
in fin. de
consecr.
dist. 4.
e. 1. Thi.
2. Col. 2.
1. c. mul-
tipli. de
pœn. d. 1
f. 2. Co. 1

2. Si quis, Adæ prævaricationem sibi soli, & non ejus propagini asserit nocuisse, & acceptam à Deo sanctitatem & justitiam, quam perdidit, sibi, & nõ soli, nobis etiã cum perdidisse, aut inquinatum illum per inobedientiæ peccatum, mortem & pœnas corporis tantùm in omne genus humanum transfudisse, non autem & peccatum, quod mors est animæ; anathema sit: cum contradicat Apostolo, dicenti: Per *d* unum hominẽ peccatum intravit in mundum, & per peccatũ mors: & ita in omnes homines mors pertransijt, in quo omnes peccaverunt. 3. Si quis hoc Adæ peccatum, quod origine unum est, & propagatione, non imitatione transfusum omnibus, id est unicuique propriũ, vel per humanẽ naturẽ, vel per aliud remedium asserit tolli, quàm per meritũ unius mediatoris Domini nostri Iesu-Christi, *e* qui nos Deo reconciliavit in sanguine suo, factus nobis *f* iustitia, sanctificatio, & redemptio; aut negat ipsum Christi Iesu meritum per Baptismi Sacramentum in formã Ecclesiæ ritè collatum, tam adultis, quàm parvulis applicari; anathema sit;

fit: quia non est aliud nomen sub celo datum hominibus, in quo oporteat nos salvos fieri: unde illa *h* vox: Ecce Agnus Dei: Ecce qui tollit peccata mundi. Et illa: *i* Quicumque baptizati estis, Christum induistis.

4. Si quis parvulos recentes ab uteris matrum baptizandos negat, etiamsi fuerint à baptizatis parentibus orti, aut dicit *K* in remissionem quidè peccatorum eos baptizari, sed nihil ex Adam trahere originalis peccati, quod regenerationis lavacro necesse sit expiari ad vitam eternam consequendam, unde sit consequens, ut in eis forma baptismatis, in remissionem peccatorum, non vera, sed falsa intelligatur; anathema sit: quoniam aliter intelligendum est id, quod dixit Apostolus: *l* Per unum hominem peccatum intravit in mundum, & per peccatum mors, & ita in omnes homines mors pertransiit, in quo omnes peccaverunt, nisi quemadmodum Ecclesia Catholica ubique diffusa sepe intellexit, propter hanc enim regulam fidei ex traditione Apostolorum, etiam parvuli, qui nihil peccatorum in semetipsis adhuc committere poterunt, idè in remissionem peccatorum veraciter baptizantur, ut in eis regeneratione mundetur, quod generatione contraxerunt. *m* Nisi enim quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu Sancto, non potest intrare in Regnum Dei.

5. Si quis per Iesu Christi Domini nostri gratiam, que in Baptismate confertur, reatum originalis peccati remitti negat, aut etiam asserit non tolli

g *Ab. 4.*
h *Joan. 1.*
c. nemo,
de conf.
dist. 4.
i *Gal. 3.*
K *Conc.*
Mile. v.
ca. 2.
Concil.
Afric. 0.
77. C.
placuit,
de conf.
dist. 4.

l *Rom. 5.*
c. plac.
c. quare
in sim.
Exc. nar.
gen. de
conf. dist.

m *Joan.*
3. c. l.
filius.
Exc. n. m.
dubita.
de conf.
dist. 4. l.
debitum.
cap. 19.
de Bap.

Ex c. totum id, quod veram, & propriam peccati ratio-
33. l. 1. nem habet, sed illud *v* dicit tantum radi, aut non
contra 2. imputari, anathema sit. In renatis enim nihil odit
ep. Pel. Deus, quia *o* nihil est damnationis, ijs, qui verè
o Ro 8. *p* consepulci sunt cum Christo per Baptisma in
p Rom. mortem: qui non *q* secundum carnem ambulat,
o. Ep c. sed *r* veterem hominem excutes; & *s* novum
proprie, qui secundum Deum creatus est, induentes, in-
de conf. nocentes, immaculati, puri, innoxii, ac Deo dile-
dis. 4. cti sunt; & hæredes quidem Dei, cohæredes au-
q Ro. 8. tem Christi, ita ut nihil profus eos ab ingressu
r. Col. 3. cœli remoretur. Manere autem in baptizatis, cõ-
f Eph. 4 cupiscentiam, vel fomitem hæc Sancta Synodus
e. quomo fatetur & sentit, quæ cum ad *v* agonem relicta sit,
dorano- nocere nõ consentientibus, sed utiliter per Chri-
wari de sti Iesu gratiam repugnantibus non valet; quini-
pen. de mò, qui legitime *x* certaverit, coronabitur. Hanc
pen. d. 1. concupiscentiam, quam aliquando *y* Apostolus
o Ro. 8. peccatũ appellat, sancta Synodus declarat, Eccle-
Gal. 3. siam Catholicam nunquam intellexisse peccatum
v Ex c. appellari, quod verè, & propriè in renatis pecca-
ult. l. 1. tum sit, *z* sed quia ex peccato est, & ad peccatũ
de pecc. inclinat. Si quis autem contrarium senserit, ana-
mer. Ep thema sit.
remis.
x 2. Ti.
y Ro. c.
z. 8. Co.
3.

z Respi- Declarat tamen hæc ipsa sancta Synodus non
cit. c 33. esse suæ intentionis comprehendere in hoc de-
l. 1 con- creto, ubi de peccato originali agitur, beatam, &
sra 2. Immaculatam Virginem Mariam Dei genitricem,
epist. Be sed observandas esse *a* constitutiones felicitis re-
la. Ep a- cordationis Sixti Papæ IV. sub pœnis in eis con-
lios la- stituta.
cos ejus-
dem.

stitutionibus contentis, quas innovat.

CAP. I. *Decretum de reformatione, & de interpretatione sacrae Scripturae in Ecclesijs necessaria, atque alijs ad id pertinentibus.*

EAdem sacrosancta Synodus, pijs Summorum Pontificum, & probatorum Conciliorum constitutionibus inhærens, easque amplectens, & illis adjiciens, ne cœlestis ille sacrorum librorum thesaurus, quem Spiritus Sanctus summa liberalitate hominibus tradidit, neglectus jaceat, statuit & decrevit, quòd in illis Ecclesijs, in quibus præbenda, aut præstimonium, seu alio quovis nomine nuncupatum stipendium pro lectoribus Sacrae Theologiae deputatum reperitur, Episcopi, Archiepiscopi, Primates, & alij locorum Ordinarij, eos, qui præbendam, aut præstimonium, seu stipendium hujusmodi obtinent, ad ipsius Sacrae Scripturae expositionem, & interpretationem per se ipsos, si idonei fuerint; alioquin per idoneum substitutum ab ipsis Episcopis, Archiepiscopis, Primatibus, & alijs locorum Ordinarijs eligendum, etiam per subtractionem fructuum, cogant & compellant. De cetero verò præbenda, præstimonium, aut stipendium hujusmodi nõ nisi personis idoneis, & quæ per se ipsos, id munus explicare possunt, conferantur, & aliter facta provisio nulla sit, & invalida. *In Ecclesijs autem Metropolitanis, vel Cathedralibus, si Civitas in-*

*a In ex-
tr. cõm.
lib. 3. de
reliq. &
ve. sacc.
c. 2 gra-
ve nimis.
Vid. post.
fin. hu-
jus lib.
b Vide
Cõc. La-
tera. sub
Inn. III.
c. 12.*

*b Cap.
quia,
Cõc. fin.
de mag.
& inf.
Sess. 24.
de reform.
c. 28.*

signis, vel populosa, ac etiam in Collegiatis existentibus in aliquo insigni oppido, etiam nullius Diœcesis, si ibi Clerus numerosus fuerit, ubi nulla præbenda, aut præstimonium, seu stipendium hujusmodi deputatum reperitur, præbenda quomodocúmque præterquam ex causa resignationis, primò vacatura, cui aliud onus incompatible adjunctum non sit, ad eum usum ipso facto perpetuò constituta, & deputata intelligatur. Et quatenus in ipsis Ecclesijs nulla, vel non sufficiens præbenda foret, Metropolitanus, vel e Episcopus ipse per assignationem fructuum alicujus simplicis beneficii, ejusdem tamen debitæ supportatis oneribus, vel per contributionem beneficiatorum suæ Civitatis, & Diœcesis, vel aliàs, prout commodius fieri poterit, de Capituli consilio ita provideat, ut ipsa Sacræ Scripturæ lectio habeatur, ita tamen, ut quæcumque aliæ lectiones, vel consuetudine, vel quavis alia ratione institutæ, propter id minimè prætermittantur. Ecclesiæ verò, quarum annui proventus tennes fuerint: & ubi tam exigua est Cleri, & populi multitudo, ut Theologiæ lectio in eis commodè haberi non possit, saltem d Magistrum habeant, ab Episcopo cum consilio Capituli eligendum, qui Clericos, aliòsque scholares pauperes Grammaticam gratis doceat, ut deinceps ad ipsa Sacræ Scripturæ studia, ajuvante Deo, transire possint, idèoque illi magistro Grammatices, vel alicujus simplicis beneficii fructus, quos tandiu percipiat, quandiu in

*e Infr.
Sess. 24.
c. 15. de
reform.
d Conc.
Cõf. 6. c.
s cũ al-
le. à me
intr. de
pri sch.
pri. 28.
c. 2. & c.
quia de
ma. Cõ-
cil. Lat.
sub Ale.
II. c. 18.
sub Inn.
c. 11 &
Infr. Sess.
23. c. 18.
de reso.
alom. ne
in agro.
de sta.
mo. c. 3.
de mag.*

docendo perstiterit, assignentur, dum tamen beneficium ipsum suo debito non fraudetur obsequio, vel ex capitulari, vel Episcopali mensâ cōdigna aliqua merces persolvatur, vel aliàs Episcopus ipse aliquam rationem ineat suæ Ecclesiæ, & Diœcesi accōmodam, ne pia hæc, utilis, atque fructuosa provisio quovis quæsito colore negligatur. In Monasterijs quoque Monachorum, ubi cōmodè fieri id queat, etiã lectio Sacrę Scripturæ habeatur; qua in re si Abbates negligentes fuerint, Episcopi locorum, in hoc, ut Sedis Apostolicę Delegati, eos ad id opportunis remedijs compellant. In conventibus verò aliorum Regulariũ, in quibus studia commodè vigere possunt, Sacrę Scripturæ lectio similiter habeatur, quę lectio à Capitulis generalibus, vel Provincialibus assignetur dignioribus Magistris. In Gymnasijs etiam publicis, ubi tam honorifica, & cæterorum omnium maximè necessaria lectio hæctenus instituta non fuerit, Religiosissimorum Principum, ac Rerumpublicarum pietate, & charitate ad Catholicę fidei defensionem, & incrementum, sanęque doctrinę conservationem, & propagationē instituantur: & ubi instituta foret, & negligeretur, restituatur. Et, ne sub specie pietatis, impietas disseminetur, statuit eadem Sancta Synodus, neminem ad hujusmodi lectionis officiũ, tam publicè, quam privatim admittendum esse, qui prius ab Episcopo loci, de vita, moribus, & scientia examinatus, & approbatus non fuerit: quod tamen

Cap. 1.
de mag.

de Lectoibus in Claustris Monachorum non intelligatur. Docentes verò ipsam Sacram Scripturam, dum publicè in scholis docuerint, & scholares, *c* qui in ipsis scholis student, privilegij omnibus de perceptione fructuum præbendarum, & beneficiorum suorum, in absentia à iure communi concessis, plenè gaudeant, & fruantur.

c Cap. fin. de mag. alleg. in tra. de pri. sch. pri. 98.

CAP. II. De predicationis munere exequendo, & licentia Superiorum ad id requisita.

a Infra Sef. 24. s. 4. de reform. b. 11. Tol. c. 2.

Quia verò Christianæ Reipub. *a* non minus necessaria est prædicatio Evangelij, quàm lectio, & *b* hoc est præcipuum Episcoporum munus, statuit & decrevit eadem Sancta Synodus, omnes Episcopos, Archiepiscopos, Primate, & omnes alios Ecclesiarum Prælatos teneri per se ipsos, si legitimè impediti non fuerint, ad prædicandum Sanctum Iesu-Christi Evangelium. Si verò contigerit Episcopos, & alios prædictos legitimo detineri impedimento, juxta formam generalis *c* Concilij, viros idoneos assumere teneantur ad hujusmodi prædicationis officium salubriter exequendum. Si quis autem hoc adimplere contempserit, districtè subiaceat ultioni. Archipresbyteri quoque, Plebani, & quicumque Parochiales, vel aliàs curam animarum habentes, Ecclesias quocumque modo obtinent, per se, vel alios idoneos, si legitimè impediti fuerint, diebus saltem Dominicis, & Festis solemnibus plebes

c Conc. Lat. sub Inn III. c. 10. ca. inter cetera de off. jud. ord. Vi. post finem hujus libri.

sibi commissas pro sua, & earum capacitate pacant salutaribus verbis: docendo ea, quæ scire omnibus necessariū est ad salutē, annunciandoq; eis cum brevitate, & facilitate sermonis vitia, quæ eos declinare, & virtutes, quas sectari oporteat: ut pœnam æternam evadere, & cœlestem gloriam consequi valeant. *d* Id verò si quis eorū præstare negligat, etiamsi ab Episcopi jurisdictione, quavis ratione exemptum se esse prætenderet, etiamsi Ecclesiæ quovis modo exemptæ dicerentur, aut alieno monasterio, etiam extra Diœcesim existenti, forsan annexæ, vel unitæ, modo re ipsa in Diœcesi sint, provida pastoralis Episcoporum sollicitudo non desit: ne illud impleatur. Parvuli petierunt panem, & non erat qui frangeret eis. Itaq; ubi ab Episcopo moniti, trium mensium spatio muneri suo defuerint, per censuras Ecclesiasticas, seu aliàs ad ipsius Episcopi arbitrium cogantur; ita ut etiamsi ei sic expedire visum fuerit, ex beneficiorum fructibus alteri, qui id præstet, honesta aliqua merces persolvatur, donec principalis ipse resipiscens officium suum impleat.

Si quæ verò Parochiales Ecclesiæ reperiantur subjectæ Monasterijs in nulla Diœcesi existentibus; si Abbates, & Regulares Prælati in prædictis negligentes fuerint, à Metropolitanis, in quorum Provincijs Diœceses ipsæ sitæ sunt, tanquam, quoad hoc, Sedis Apostolicæ Delegatis compellantur, neque hujus decreti executionem consuetudo, vel exemptio, aut appellatio, aut reclama-

d *Cons.*
Const. 6.
cap. 8.
exijt §.
habetur
etiã de
ver. sig.
Cõc. Læ.
ult. Sess.
11.

Hier.
Tho. 2.

SESSIO V.

32
tio, siue recursus impedire valeat, quouſque deſta-
per à competenti iudice, qui ſummarie, & ſola
facti veritate inſpecta procedat, cognitum & de-
ciſum fuerit: e Regulares verò cuiuſcumque Or-
dinis, niſi à ſuis Superioribus de vita, moribus, &
ſcientia examinati, & approbati fuerint, ac de eo-
rum licentia, etiam in Eccleſijs ſuorum Ordinū,
prædicare non poſſint, cum qua licentia perſo-
naliter ſe coram Episcopis præſentate, & ab eis
benedictionem petere teneantur, antequam præ-
dicare incipiant. In Eccleſijs verò, quæ ſuorum
ordinum non ſunt, ultra licentiam ſuorum Supe-
riorum, ſi etiam Episcopi licentiam habere te-
neantur, ſine qua in ipſis Eccleſijs non ſuorum
Ordinum nullo modo prædicare poſſint. Ipſam
autem licentiam gratis Episcopi concedant.

Si verò, quod abſit, prædicator errores, aut
ſcandala diſſeminaverit in populum, etiamſi in
Monasterio ſui, vel alterius ordinis prædicet, Epif-
copus ei prædicationem interdicit. Quod ſi hæ-
reſes prædicaverit, contra eum ſecundum iuris
diſpoſitionem, aut loci conſuetudinem procedat:
etiamſi prædicator ipſe generali, vel ſpeciali pri-
vilegio exemptum ſe eſſe prætenderet, quo caſu,
Episcopus auctoritate Apoſtolica, & tanquam
Sedis Apoſtolicæ Delegatus procedat. Cur ne
autem Episcopi, ne quis prædicator, vel ex falſis
informationibus, vel aliàs calumniis vexetur,
juſtamvè de eis conquerendi occaſionem habeat.

Caveant præterea Episcopi, ne aliquem, vel

e. Cou.
Lat. ul.
Ses. 11.
demodo
pqadi.

f. C. ex-
comm. 8.
quia ve
rò de in-
re. Infr.
Ses. 24.
c. 4. de
ref. Eccl.
non li-
cent 92.
diſt. ad
Rom 10

corum, qui cum sint nomine Regulares, extra
 Claustra tamen, & obedientiam Religionum suarum
 vivunt, vel Presbyterorum secularium, nisi ipsis
 noti sint, & moribus atque doctrina probati, etiam
 quorumlibet privilegiorum pretextu in sua Ci-
 vitate, vel Diocesi predicare permittant, donec
 ab ipsis Episcopis super ea re Sancta Sedes Apo-
 stolica consulatur, à qua privilegia huiusmodi
 nisi tacita veritate, & expresso mendacio ab in-
 dignis extorqueri verisimile non est.

Quæstores & verò eleemosynarii, qui etiam
 quæstuarii vulgò dicuntur, cuiuscunque conditio-
 nis existant, nullo modo, nec per se, nec per alium
 predicare præsumant, & contrafacientes ab Epif-
 copis, & Ordinarijs locorum, privilegij quibus-
 cumque non obstantibus, opportunis remedijs
 omninò arceantur.

Indictio futura Sessionis.

Item hæc sacrosancta Synodus statuit, & de-
 cernit, primam futuram sessionem tenendam,
 & celebrandam esse die Iovis, feria quinta post
 festum Beati Iacobi Apostoli.

Prorogata deinde fuit Sessio ad diem 13. mensis

Januarij 1547.

*g Cons.
 Lat. sub
 Inn. III.
 c. 67. c.
 cū ex eo
 de pæn.
 & remi.
 cle. abu-
 sionibus
 eod. tit.
 inf. Ses.
 21. de re
 for. c. 9.
 c. ut off.
 S. com-
 pescendi
 de hare.
 in 6.*

SESSIO VI.

Celebrata die 13. mensis Ianuarij 1547.

Decretum de justificatione.

P R O O E M I U M.

CVM hoc tempore, non sine multarum animarum iactura, & gravi Ecclesiasticę unitatis detrimento, erronea quędam disseminata sit de justificatione doctrina: ad laudem, & gloriam omnipotentis Dei, Ecclesię tranquillitatē, & animarum salutē, sacrosancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimē congregata, præsidentibus in ea nomine Sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri, Domini Pauli divinā providentiā Papę Tertij, Reverendissimis Dominis, Dominis Ioann. Maria, Episcopo Prænestino de Monte, & Marcello, tit. S. Crucis, in Hierusalem Presbytero, Sanctę Romanę Ecclesię Cardinalibus, & Apostolicis de latere Legatis, exponere intendit omnibus Christi fidelibus, veram, sanamque doctrinā ipsius justificationis, quam Sol iustitię Christus Iesus, fidei nostrę auctor, & consummator docuit, Apostoli tradiderunt, & Catholica Ecclesia Spiritu Sancto suggerente, perpetuò retinuit, districtius inhibendo, ne deinceps audeat quisquam aliter credere, prædicare, aut docere, quàm præsentis decreto statuitur, ac declaratur.

Heb. 12.

CAP. I. De natura, & legis ad justificandos homines imbecillitate.

PRIMUM declarat Sancta Synodus, ad justificationis doctrinam probè, & sincerè intelligendam, oportere, ut unusquisque agnoscat, & fateatur, quòd *a* cum omnes homines in prævaricatione Adæ, innocentiam *b* perdidissent: facti immundi, & ut Apostolus inquit, *c* naturâ filii iræ, quemadmodum in decreto de peccato originali exposuit, usque ad eò servi erant peccati, & sub *d* potestate diaboli, ac mortis, ut non modo gentes per vim naturæ, sed ne Iudæi quidem per ipsam etiam literam legis Moyssi, inde liberari, aut surgere possent, tamen in eis liberum arbitrium minimè extinctum esset, *e* viribus licet attenuatum, & inclinatum.

CAP. II. De dispensatione, & mysterio adveniêns Christi.

QVOD factum est, ut cœlestis pater, *a* pater misericordiarum, & Deus totius consolationis, Christum Iesum, filium suum, & ante legem, & legis tempore multis *b* sanctis Patribus declaratum, ac promissum, cum venit beata illa plenitudo *c* temporis, ad homines miseret, & ut Iudæos, qui sub lege erant, redimeret, & *d* gentes, quæ non sectabantur justiciam, justiciam ap-

a *Cel. I.*

ep. 1. c. 4

1. Cor. 5.

Rom. 5.

b *Isai.*

64.

c *Eph 2*sup. *Ses.*

5. in

principi.

d *Ro. 6.*

c. 3.

Heb. 2.

e *Cœc. 2.*

Araus.

c. 25.

a 2. Co.

12.

b *Ge 49*

cum sim

c *Gal. 4*d *Rom.*

3. c. 5.

Co. 2. 1.

Ti. 2. c.

1. Tim.

c. multi

plex. de

par. dis.

1.

prehenderunt, atque omnes adoptionem filiorum
 recipere. e Hunc proposuit Deus propitiatorē
 per fidem in sanguine ipsius pro peccatis nostris,
 2. Co. 5. non solum autem pro nostris, sed etiam pro to-
 tius mundi.

CAP. III. *Qui per Christum justificantur.*

Verum, etsi ille pro omnibus mortuus est, nō
 omnes tamen mortis ejus beneficium reci-
 piunt, sed ij dumtaxat, quibus meritum passionis
 ejus communicatur: nam sicut re vera homi-
 nes, a nisi ex semine Adæ propagati nasceren-
 tur, non nascerentur injusti, cum ea propagatio-
 ne, per ipsum, dum concipiuntur, propriam in-
 justitiam contrahant: ita, nisi in Christo renasce-
 rentur, nunquam justificarentur, cum ea renascē-
 tia per meritum passionis ejus, gratia, quā justi
 fiunt, illis tribuatur. Pro hoc beneficio Apосто-
 lus gratias nos b semper agere hortatur Patri,
 qui dignos nos fecit in partem sortis Sanctorum
 in lumine, & eripuit de potestate tenebrarum,
 transtulitque in regnum filij dilectionis suæ, in
 quo habemus redemptionem, & remissionem
 peccatorum.

a *Alusio*
ad ver-
ba Aug.
ep. 89.
Omnes,
qui re-
nascun-
tur in ju-
stificatio-
nem, &c.
qua ali-
bi crebro
inculca.
 b *Inf. c.*
 1.
 Col. 1.

CAP. IV. *Insinuatur descriptio justificationis
 impij, & modus ejus in statu gratiæ.*

Quibus verbis, justificationis impij descrip-
 tio insinuatur, ut sit translatio ab eo statu,
 in quo homo nascitur filius primi Adæ, in statum

Gal. 4.
 Tit. 3.

CAP. VII. *Quid sit justificatio impij, & quæ ejus causa.*

Hanc dispositionem, seu præparationem justificationis ipsa consequitur, quæ non est sola peccatorum remissio, sed & Sanctificatio, & renovatio interioris hominis per voluntariam susceptionem gratiæ, & donorum: undè homo ex injusto fit justus, & ex inimico amicus, ut sit hæres secundum spem, vitæ eternæ. Hujus justificationis causæ sunt, finalis quidem, gloria Dei, & Christi, ac vita æterna: efficiens verò, misericors Deus, qui gratuitè *a* abluet, & *b* Sanctificat, signatus, & ungens *c* spiritu promissionis Sancto: qui est pignus hereditatis nostræ: meritoria autem, dilectissimus unigenitus suus, Dñs noster Iesus-Christus; qui cum *d* essemus inimici, propter nimiam charitatem, quâ dilexit nos, sua Sanctissima passione in ligno Crucis, nobis *e* justificationem meruit, & pro nobis Deo Patri satisfecit. Instrumentalis item, Sacramentum Baptismi, quod *f* est Sacramentum fidei, sine qua nulli unquam contigit justificatio: demùm unica formalis causa est, nempe justitia Dei, non quâ ipse justus est, sed quâ nos justos facit, quâ videlicet ab eo donati, renovamur spiritu mentis nostræ, & non modò reputamur, sed verè justii nominamur, & sumus, justitiam in nobis recipientes unusquisque suam secundum mensuram, quam *g* Spiritus Sanctus partitur singulis, prout vult, & secundum pro-

Titum 3

a 1. Co. 5

b Tit 3.

c Eph. 1

d Eph 2

Rom. 5.

e Eph 2

Rom 4.

f Ca ni-

hil est de

cõs dist.

r

g 1. Co.

12 Eph.

4.

a. Ro. 5. priam cujusque dispositionem, & cooperationem,
b. Phil. 3. Quamquam enim nemo possit esse justus, nisi cui
 merita Passionis Domini Nostri Iesu *b. Christi*
 communicantur: id tamen in hac impij justifica-
 tione fit, dum ejusdē Sanctissimæ Passionis merito
 per Spiritum Sanctum charitas Dei diffunditur
 in cordibus eorum, qui justificantur, atq; ipsis in-
 hæret: undè in ipsa justificatione cum remissione
 peccatorū, hæc omnia simul infusa accipit homo
 per Iesum Christum, cui inserit fidem, spem, &
 charitatem. *a* Nam fides, nisi ad eam spes accedat,
 & charitas, neq; unit perfectè cum Christo, neque
 corporis ejus vivum membrum efficit: qua ratio-
 ne verissimè dicitur, *b* Fidem sine operibus mor-
 tuam, & otiosam esse. Et in *c* Christo Iesu, neque
 circumcisionem aliquid valere, neque præputium,
 sed fidem, quæ per charitatem operatur. Hanc fi-
 dem ante baptismi Sacramentum ex Apostolo-
 rum traditione, Cathecumeni ab Ecclesia petunt,
 cum petunt fidem, vitam æternam præstantem,
 quam sine spe, & charitate fides præstare non po-
 test: undè & statim verbum Christi audiunt: *d* Si
 vis ad vitam ingredi, serva mandata. Itaq; verâ, &
 Christianam justiciam accipientes, eam, *e* seu pri-
 mam stolam pro illa, quam Adam suâ inobedi-
 tiâ sibi, & nobis perdidit, per Christum Iesum illis
 donatam, candidam, & immaculatâ jubentur sta-
 tim renati conservare, ut eam perferant ante tri-
 bunal Domini nostri Iesu Christi, & habeant vi-
 tam æternam.

CAP. VIII. *Quomodo intelligatur impium per fidem, & gratis justificari.*

Cum verò Apostolus dicit, justificari hominē per fidem, & gratis, ea verba in eo sensu intelligenda sunt, quem perpetuus Ecclesię Catholicę consensus tenuit, & expressit, ut scilicet, per fidem idē justificari dicamur, quia fides, est humanę salutis initium, fundamentum, & radix omnis justificationis, sine quā impossibile est placere Deo ac ad filiorum ejus consortiū pervenire: gratis autem justificari idē dicamur, quia nihil eorū, quę justificationem præcedunt, sive fides, sive opera, ipsam justificationis gratiam promeretur, si enim gratia est, jam non ex operibus: alioquin, ut idem Apostolus inquit, gratia jam non est gratia.

Rom. 5.

Heb. 11.
infr. ca-
non 9.
Rom. 12
Ephes. 2
Tit 3.

CAP. IX. *Contra inanem hæreticorum fiduciam.*

Quamvis autem necessarium sit credere, neque remitti, neque remissa unquā fuisse peccata, nisi gratis divinā misericordiā propter Christum; nemini tamen fiduciam, & certitudinem remissionis peccatorum suorum jactanti, & in ea sola quiescenti, peccata dimitti, vel dimissa esse dicendum est, cum apud hæreticos, & schismaticos possit esse, imò nostra tempestate sit, & magna contra Ecclesiam Catholicam contentione prædicetur vana hæc, & ab omni pietate remota fiducia. Sed neque illud afferendum est oportet eos, qui verè justificati sunt, absque ulla omnino dubitatione apud semetipsos statuere se esse justificados, neminemque à peccatis absolvi, ac justifi-

Tit 3.

a Infr.
can. 12.
& 13.

b *Infrà*
can. 14.

ficari, nisi eum, b qui certò credat se absolutū, ac
 justificatum esse, atque hac sola fide absolutionē,
 & justificationē perfici, quasi qui hoc non credit,
 de Dei promissis, deque mortis, & resurrectionis
 Christi efficaciam dubitet; nam sicut nemo pius de
 Dei misericordia, de Christi merito, deque Sacra-
 mentorum virtute, & efficaciam dubitare debet; sic
 quilibet, dū seipsum, suamque propriam infirmi-
 tatem, & indispositionem respicit, de sua gratiam
 formidare, & timere potest, cum nullus scire
 valeat certitudine fidei; cui non potest subesse
 falsum, se gratiam Dei esse consecutum.

CAP. X. *De accepta justificationis incremento.*

a *Pf. 83.*
cap. inf.
can. 24.
2. Co 4.
in fine.
Colof. 3.
b Ro. 6.

c *Apoc.*
ult.
d Escl.
18
e 1ac. 2.

SI ergo justificati, & amici Dei, ac domestici
 facti, a cunctes de virtute in virtutem reno-
 vantur, ut Apostolus inquit, de die in diem, hoc est
 mortificando membra carnis suæ, b & exhiben-
 do ea arma justitiæ in sanctificationem, per ob-
 servationem mandatorum Dei, & Ecclesiæ in ip-
 sa justitia, per Christi gratiam accepta, cooperan-
 te fide, bonis operibus crescunt, atque magis ju-
 stificantur, sicut scriptum est: c Qui justus est, ju-
 stificetur adhuc. Et iterum; d Ne verearis usque
 ad mortem justificari. Et rursus; e Videtis quo-
 niam ex operibus justificatur homo, & non ex fi-
 de tantum. Hoc verò justitiæ incrementum petit
 Sancta Ecclesia, cum orat: Da nobis, Domine, fi-
 dei, sp̄s, & charitatis augmentum.

CAP. XI. De observatione mandatorum, deque illius necessitate, & possibilitate.

Nemo autem, quantumvis justificatus, liberū se esse ab observatione mandatorum putare debet: nemo temeraria illa, & à Patribus sub anathemate prohibita voce, uti Dei præcepta homini justificato ad observandum esse impossibilia; nam *a* Deus *b* impossibilia non *c* jubet, sed *d* jubendo monet, & facere quod possis, & petere quod non possis, & adjuvat, ut possis. *e* Cujus mandata gravia non sunt: cujus *f* jugum suave est, & onus leve. Qui enim sunt filij Dei, Christum diligunt; qui *g* autem diligant eum, ut ipsemet testatur, servant sermones ejus, quod utique cum divino auxilio præstare possunt. Licet enim in hac mortali vita quantumvis sancti, & justi in levia saltem, & quotidiana, quæ etiam venialia dicuntur, peccata quandoque cadant, non propterea desinunt esse justi. *h* Nam *i* justorum illa vox est & humilis, & verax: Dimitte nobis debita nostra: quò fit, ut justi ipsi eò magis se obligatos ad ambulandum in via justitiæ sentire debeant, quò liberati jam à peccato, *k* servi autem facti Deo, sobriè, justè, & piè viventes proficere possunt per Christum Iesum, per quem *m* accessum habuerunt in gratiam istam. *n* Deus namque *o* suà gratià semel justificatos non deserit, nisi ab eis prius deseratur. Itaque nemo sibi in sola fidè blandiri debet, putans sive sola heredem esse

a Ex Aug. gust. ca. 43. li. de nat. & grat. *b* 1. Ioa. 5. infr. cant 18. *c* Conc. Araus. 2 c. 25. *d* Vide Hier. in epist. ad Trevis. e. 1. Ioa. 5. *f* Mat. 11. Ioa. 14. *g* Ioa. 14. Cō. Afr. c. 81. s. & 82. *h* Conc. Mil. c. 7. *i* & 9. *k* Mat. 6. Luc. 11. c. ultima 25. d. c. adhuc. *o* C. 1. Quomodo

Titū 2 constitutum, hæreditatemq; consecutum, etiam si
m Infr. Christo non p̄ compatiatur, ut & conglorifice-
Ro. 5. tur: nam & Christus ipse, ut inquit Apostolus, q̄
Aug. cū esset filius Dei, didicit ex ijs, quæ passus est
1. denas. obedientiã; & consummatus, factus est omnibus
Et grat. obtemperantibus sibi, causa salutis æternæ. Prop-
c. 26. Et terea Apostolus ipse monet justificatos, dicens:
Pro sen. Nescitis, quòd ij, qui r̄ in stadio currunt, omnes
7. ad c. quidē currunt, sed unus accipit bravium; sic curri-
Gall. Et te, ut comprehendatis. f̄ Ego igitur sic curro, non
resp. ad quasi in incertū, sic pugno, non quasi aërem ver-
7. objec. berans, sed castigo corpus meū, & in servitutum
Vincen. redigo, ne fortè cum alijs prædicaverim, ipse re-
p Ro. 3. probus efficiar. Item Princeps Apostolorum Pe-
q Phil. 2 trus: r̄ Satagite, ut per bona opera certam ve-
Hebr. 5. stram vocationem, & electionem faciatis, hæc
1. 1. Co. 9 enim facientes non peccabitis aliquando. ū Vndè
1. 1. Co. 9 constat eos orthodoxæ religionis doctrinæ adver-
1. 2. Pe. 1 sari, qui dicunt, justum in omni bono opere sal-
u Infr. tem venialiter peccare, aut quòd intolerabilius
can. 25. est pœnas æternas mereri, atque etiam eos, qui
 statuunt, in omnibus operibus justos peccare, si
 in illis suam ipsorum socordiam excitando, &
 sese ad currendum in stadio cohortando, cū hoc,
 ut in primis glorificetur Deus, mercedem quoq;
 intuentur æternam, cum scriptum sit: Inclinavi
 cor meum ad faciendas justificationes tuas prop-
 ter retributionem: & de Moyse dicat Apostolus,
 quòd respiciebat in remunerationem.

CAP. XII. *Prædestinationis temerariam præsumptionem cavendam esse.*

Nemo quoque, quandiu in hac mortalitate vivitur, de arcano divinæ prædestinationis mysterio usque adeo præsumere debet, ut certò statuat se omnino esse in numero prædestinatorum, quasi verum esset, quod justificatus, aut amplius peccare non possit, aut, si peccaverit, certam sibi resipiscentiam promittere debeat, nam nisi ex speciali revelatione, scire non potest quos Deus sibi elegerit.

Inf. cano.
15. *Co.*
16. *ca.*
corripit
tur in fi.
24. *q. 3.*
Ezech.
18. *Gal.*
lat. 3.

CAP. XIII. *De perseverantia munere.*

Similiter de perseverantiæ munere, de quo scriptum est: *a* Qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit: quod quidem aliunde haberi non potest, nisi ab eo, qui potens est, eum qui stat, statuere, ut perseveranter stet, & cum qui cadit, restituere: nemo sibi certi aliquid absoluta certitudine polliceatur, tamen in Dei auxilio firmissimam spem collocare, & reponere omnes debent. Deus enim, nisi ipsi illius gratiæ defuerint, sicut *b* cepit opus bonum, ita perficiet, operans velle, & perficere. Veruntamen, qui se *c* eximant stare, videant, ne cadant, & cum *d* timore, ac tremore salutem suam operentur in laboribus, in vigilijs, in elemosynis, in orationibus, & oblationibus, in jejunijs, & castitate: formidare enim debent, scientes, *e* quòd in spem gloriæ, &

2 *Mat.*
10 *Co.*
24 *fig.*
gesti 7.
q. 1. *Co.*
ca. non
enò re-
vertebat
tur ac
pæn. d.
2. *infra*
Can. 10
Co. 22.
Eze 33.
b Phil.
1. *Co.* 2.
c 1. Cor.
1.
d Phil. 4
e 1. Pet.
29

nondum in gloria renati sunt, de pugna, quæ superest cum carne, cum mundo, cum diabolo : in qua victores esse non possunt, nisi cum Dei gratia, Apostolo obtemperent, dicenti: *f* Debitores sumus, non carni, ut secundum carnem vivamus: si enim secundum carnem vixeritis, moriemini: si autem spiritu facta carnis mortificaveritis, vivetis.

CAP. XIV. De lapsis, & eorum reparatione.

Qui vero ab accepta a justificationis gratiâ per peccatum exciderunt, rursus justificari poterunt, cû excitante Deo per pœnitentiæ Sacramentû, meritò Christi amissam gratiâ recuperare procuraverint, hic enim justificationis modus est lapsis reparatio, quam secundam post naufragium deperditę gratiæ tabulam Sancti b Patres aptè nuncuparunt. Etenim pro ijs, qui post Baptismû in peccata labuntur, Christus Iesus Sacramentum instituit pœnitentiæ, cum dixit: c Accipite Spiritum Sanctum, quorû remiseritis peccata, remittuntur eis: & quorû retinueritis, retenta sunt. Vndè docendum est, Christiani hominis pœnitentiam post lapsum multò aliam esse à baptis- mali, eaque contineri non modò cessationem à peccatis, & eorum detestationem, d aut cor contritum, & humiliatum, verûm etiam eorundem sacramentalẽ confessionem saltem in voto, & sub tempore faciendam, & Sacerdotalem absolutionẽ, nemque satisfactionem per jejunia, elec-

mosynas, orationes, & alia pia spiritualis vitæ exercitia, non quidem pro pœna æterna, quæ vel Sacramento, vel Sacramenti voto unâ cum culpa remittitur, sed pro pœna temporali, quæ, ut sacrę literæ docent, non tota semper, ut in e Baptismo fit, dimittitur illis, qui gratiæ Dei, quam f acceperunt ingrati, Spiritum Sanctum contristaverunt, & g templum Dei violare non sunt veniti. h De qua pœnitentia scriptum est: Memor esto, undè excideris: age pœnitentiam, & prima opera fac. Et iterum, quæ secundùm Deum tristitia est, pœnitentiam in salutem stabilem operatur. Et rursum: k Pœnitentiam agite, & facite fructus dignos pœnitentiæ.

CAP. XV. *Quolibet mortali peccato amitti gratiam, sed non fidem.*

ADuersus etiam hominum quorundam calidissima ingenia, qui a per dulces sermones, & benedictiones seducunt corda innocentium, asserendum est, non modò infidelitate per quam & ipsa fides amittitur, sed etiam quocumque alio mortali peccato, quamvis non amittatur fides, acceptam justificationis gratiam amitti, divinæ legis doctrinam defendendo: b quæ à Regno Dei non solum infideles excludit, sed & c fideles quoque fornicarios, adulteros, molles, masculorû concubitores, fures, avaros, ebriosos, maledicos, rapaces, ceterosque omnes, qui lethalia committunt peccata, à quibus cum divinæ gratiæ adju-

e Ita &

Flo. cœc.

in decre-

tis Eug.

f Eph. 4

g 1. Co. 9

h Apo. 2

ca. quia

sanctis.

sa. d. 6.

miror.

de pœn.

d. 11 2.

Cor. 17.

K Mar.

3. & 4.

a Inf. 6.

non 27.

Rom. 16

b 1. Ti.

1.

c 1. Co.

6.

mente abstinere possunt, & pro quibus à Christi gratiâ separantur.

CAP. XVI. De fructu justificationis, hoc est de merito bonorum operum, deque ipsius meriti ratione.

HAc igitur ratione justificatis hominibus, si ve acceptam gratiam perpetuò conserva-
verint, si ve amissam recuperaverint, proponenda sunt Apostoli verba: *a* Abundante in omni opere bono, scientes, quod labor vester non est inanis in Domino; *b* non enim injustus est Deus, ut obliviscatur operis vestri, & dilectionis, quam ostendistis in nomine ipsius. Et nolite *c* amittere confidentiam vestram, quæ magnam habet remunerationem. Atque idè benè operantibus usque in finem, & in Deo sperantibus proponenda est vita æterna: & tanquam gratiâ filijs Dei per Christum Iesum misericorditer promissa, & tanquam merces ex ipsius Dei promissione bonis ipsorum operibus, & meritis fideliter reddenda: Hæc est enim illa corona *d* justitiæ, quam post suum certamen, & cursum repositam sibi esse agebat Apostolus, à justo iudice sibi reddendam: non solum autem sibi, sed, & omnibus, qui diligunt adventum ejus: cum enim ille ipse Christus Iesus tanquam caput in membra, & tanquam vitis in palmites, in ipsos justificados jugiter virtutem infundat: quæ virtus, bona eorû opera semper antecedit, & comitatur, & subsequitur, sine

1. Co.
13.

Heb. 4.
e. nō est
injustus,
de pœn.
dist. 2.

c Hebr.
10. gl. in
fin. inf.
cap. 26.

d 4. Ti.
1.
Luc. 3.

qua nullo pacto Deo grata, & meritoria esse possent; nihil ipsis justificatis, amplius deesse credendum est, quominus plenè illis quidem operibus, quæ in Deo sunt facta, divinæ legi pro hujus vitæ statu satisfecisse, & vitam æternam suo etiam tempore, si tamen in gratia decesserint, consequendam, verè promeruisse censeantur, cum Christus Salvator noster dicat: *e* Si quis biberit ex aqua, quam ego dabo ei, non sitiet in æternum, sed fiet in eo fons aquæ salientis in vitam æternam. Ita neque propria nostrâ justitia, tanquæ ex nobis propria statuitur: neque ignoratur, aut repudiatur justitia Dei, quæ enim justitia nostra dicitur; quia per eam nobis in hærentem justificamur, illa eadem Dei est, quia à Deo nobis infunditur per Christi meritum. Neque verò illud omitendum est, quod licet bonis operibus in sacris literis usque ad eò tribuatur, ut etiam *f* qui uni ex minimis suis potum aquæ frigida dederit, promittat Christus cum non esse sua mercede cariturum: & Apostolus *g* testetur, id quod in præfenti est momentaneum, & leve tribulationis nostræ supra modum in sublimitate æternum gloriæ pondus operari in nobis: absit tamen, ut Christianus homo in se ipso, vel confidat, *h* vel gloriatur, & non in Domino: cujus tanta est erga omnes homines bonitas, ut eorum *i* velit esse merita, quæ sunt ipsius dona. *k* Et quia in multis offendimus omnes, unusquisq; sicut misericordiâ, & bonitatem, ita severitatem, & judicium ante

e *Joan. 4.**f* *Matt.*10. *in fi.**g* *Mat.*2. *cor.*

4.

h *1. Co.*1. *in fi.*2. *cor.*19. *in fi.**i* *Gal. 6.**k* *Hebr. 9.*1. *1. ep.**l* *Cel. 1.*

c. 12.

m *1. cor.*

1. Cor. oculos habere debet, neque se ipsum aliquis, *l* etiam si nihil sibi conscius fuerit, judicare: quoniã omnis hominum vita non humano judicio examinanda, & judicanda est, sed Dei, *m* qui illuminavit abscondita tenebrarum, & manifestavit consilia eordium: & tunc laus erit unicuique à Deo, qui, ut scriptum est, reddet unicuique secundum opera *n* sua.

n. Matt.
6. Post hanc Catholicam de justificatione doctrinam, quam nisi quisque fidelitè, firmitèrque receperit, justificari non poterit, placuit sanctæ Synodo hos Canones subjungere, ut omnes sciant, non solum quid tenère, & sequi, sed etiam quid vitare, & fugere debeant.

DE IUSTIFICATIONE.

CANON. I.

a Sup. c.
1. & 2.
Rom. 3.
1. Cor.
15.
SI quis dixerit, *a* hominem suis operibus, quæ vel per humanæ naturæ vires, vel per legis doctrinam fiant, absque divina per Iesum Christum gratia posse justificari coram Deo, anathema sit.

CANON. II.

b Conc.
Mil. c. 5.
Concil.
Africa.
80. & c.
ult. de
cõs. n. 4.
SI quis dixerit, ad hoc solum divinam gratiam per Christum Iesum dari, ut facilis homo *b* iustè vivere, ac vitam æternam promereri possit; quasi per liberum arbitrium sine gratia utrumque sed agrè tamen, & difficiliter possit, anathema sit.

SESSIO VI.

CANON. III.

Si quis dixerit, sine præveniente Spiritus Sancti & inspiratione, atque ejus adiutorio, hominem credere, sperare, diligere, aut pœnitere posse, sicut oportet, ut ei justificationis gratia conferatur, anathema sit.

e Cone.
Aranst.
2. cap. 4.
sup. c. 5.
Rom. 5.

CANON. IV.

Si quis dixerit, liberum hominis arbitrium à Deo motum, & excitatum nihil cooperari assentiendo Deo excitanti, atque vocanti, quoad obtinendam justificationis gratiam se disponat, ac præparet, neque posse dissentire, si velit: sed veluti inanime quoddam nihil omninò agere, merèque passivè se habère, anathema sit.

CANON. V.

Si quis liberum hominis a arbitrium post Adæ peccatum, amissum, & extinctum esse dixerit, aut rem esse de solo titulo, imò titulum sine re, figmentum denique à sathana inventum in Ecclesiam, anathema sit.

2 Vide
Aug. li.
1. contra
2. ep. Pe-
gag. c. 3.
Prof.
Sent. 14.

CANON. VI.

Si quis dixerit, b non esse in potestate hominis, vias suas malas facere, sed mala opera, ita ut bona, Deum operari, non permissivè solùm, sed etiam propriè, & per se adeò, ut sit proprium eius opus non minùs proditio Indæ, quàm vocatio Pauli, anathema sit.

ad ca.
Gallor.
& resp.
ad 10.
objest.
Vincent.
b 10. 1.

CANON. VII.

Si quis dixerit, opera omnia, quæ ante justifi-
cationem fiunt, quacunque ratione facta sint, ve-

Concil.
2. circa
fin.

ne esse peccata, vel odium Dei mereri, aut quãtò
vehementiùs quis nititur se disponere ad gratiã,
tantò eum graviùs peccare, anathema sit.

CANON. VIII.

e Ps. 9
Luc. 18.
Mar.
9. in fin.
Si quis dixerit: *e* gehennæ metum, per quem
ad misericordiam Dei de peccatis dolendo con-
fugimus, vel à peccando abstinemus, peccatum
esse, aut peccatores peiores facere, anathema sit.

CANON. IX.

d Sup. c.
1. & 2.
Si quis dixerit, *d* sola fide impium justificari, ita
ut intelligat nihil aliud requiri, quod ad justifica-
tionis gratiam consequendam cooperetur, & nul-
la ex parte necesse esse cum suæ voluntatis motu
præparari, atque disponi, anathema sit.

CANON. X.

e Sup. c.
7.
Gal. 2.
& 5.
Si quis dixerit, homines, *e* sine Christi justitiã,
per quam nobis meruit, justificari, aut per eam
ipsam formaliter justos esse, anathema sit.

CANON. XI.

Eph. 1.
& 4.
Rom. 5.
Si quis dixerit, homines justificari, vel sola im-
putatione justitiæ Christi, vel sola peccatorum re-
missione, exclusa gratia, & charitate, quæ in cor-
dibus *f* eorum per Spiritum Sanctum diffunda-
tur, atque illis inhæreat, aut etiã gratiam, quã jus-
tificamur, esse tantum favorem Dei, anathema sit.

CANON. XII.

g Sup. c.
5.
Si quis dixerit, *g* fidem justificantem nihil aliud
esse, quam fiduciam divinæ misericordiæ, peccata
remittentis propter Christum, vel eam fiduciam
solam esse, quia justificamur, anathema sit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, omni homini ad remissionem peccatorum assequendam necessarium esse, ut credat certò, & absque ulla hæsitacione propriæ infirmitatis, & indispositionis peccata sibi esse remissa, anathema sit.

CANON. XIV.

Si quis dixerit *h* hominem à peccatis absolvi, *h* cap. 2 ac justificari ex eo, quod se absolvi, ac justificari 9. certò credat: aut neminem verè esse justificatū, nisi qui credat se esse justificatū, & hac sola fide absolutionem, & justificationem perfici anathema sit.

CANON. XV.

Si quis dixerit, *i* hominem renatum, & justificatum teneri ex fide ad credendum, se certò esse in numero prædestinatorum, anathema sit.

CANON. XVI.

Si *a* quis magnum illud usque in finem perseverantiæ donum se certò habiturum absolutâ, & infallibili certitudine dixerit, nisi hoc ex speciali revelatione didicerit, anathema sit.

CANON. XVII.

Si quis justificationis gratiam non nisi prædestinatis ad vitam contingere dixerit, aliquos verò omnes, qui vocantur, vocari quidem, sed gratiam non accipere, ut pote, *b* divina potestate prædestinatos ad malum, anathema sit.

CANON. XVIII.

Si quis dixerit, *c* Dei præcepta homini etiam 11. 1. Joh. 5 sine gratia constituto esse ad obser-

vandum impossibilia, anathema sit.

CANON. XIX.

Si quis dixerit, nihil præceptum esse in Evangelio, præter fidem, cætera esse indifferentia, neque præcepta, neq; prohibita, sed libera, aut decem præcepta nihil pertinere ad Christianos, anathema sit.

CANON. XX.

*et Simi-
lis error
erat Be-
gardor.
à Conc.
Vienens.
damna-
torū su-
prà cap.
17.*

Si quis hominem justificatum, & d quantumlibet perfectum dixerit non teneri ad observantiam mandatorum Dei, & Ecclesiæ, sed tantum ad credendum, quasi verò Evangelium sit nuda, & absoluta promissio vitæ æternæ, sine conditione observationis mandatorum, anathema sit.

CANON. XXI.

Si quis dixerit, Christum Iesum à Deo hominibus datum fuisse, ut redemptorem, cui fidant, non etiam ut legislatorem, cui obediant, anathema sit.

CANON. XXII.

*e Sup.c.
23.*

Si quis dixerit, justificatum, e vel sine speciali auxilio Dei in accepta iustitia perseverare posse, vel cum eo non posse, anathema sit.

CANON. XXIII.

*f Sup.c.
23.*

Si quis hominem semel justificatum, dixerit, f amplius peccare non posse, neque gratiã amittere, atq; idè eum, qui labitur, & peccat, nunquã verè fuisse justificatum, aut cõtra, posse in tota vita peccata omnia, etiam venialia vitare, nisi ex speciali Dei privilegio, quemadmodum de Beata Virgine tenet Ecclesia, anathema sit.

SESSIO VI.
CANON. XXIV.

55

Si quis dixerit, *g* justitiam acceptam, non conservari, atq; etiam augeti coram Deo per bona opera, sed opera ipsa, fructus solummodò & signa esse justificationis adeptæ, non autem ipsius augendæ causam, anathema sit.

g *Sup. c. 10.*

CANON. XXV.

Si quis in quolibet bono opere justum, *a* saltem venialiter peccare dixerit, aut quod intolerabilius est, mortaliter; atq; idèd pœnas æternas mereri, tantumq; ob id non damnari, quia Deus ea opera non imputet ad damnationem, anathema sit.

a *Sup. c. 11. in f.*

CANON. XXVI.

Si quis dixerit, *b* justos non debere pro bonis operibus, quæ in Deo fuerint facta, expectare, & sperare æternâ retributionem à Deo per ejus misericordiam, & Iesu Christi meritum, si bene agendo, & divina mandata custodiendo, usque *c* in finem perseveraverint, anathema sit.

b *Sup. c. 16.*

c *Matto 24.*

CANON. XXVII.

Si quis dixerit, *d* nullum esse mortale peccatû, nisi infidelitatis, aut nullo alio, quantumvis gravi, & enormi, præterquam infidelitatis peccato, semel acceptam gratiam amitti, anathema sit.

d *1. Co. 6. supra cap. 150.*

CANON. XXVIII.

Si quis dixerit, amissâ per peccata gratiâ, simul & si semper amittis; aut fidem, quæ remanet, non esse veram fidem, licet non sit viva, aut eam, qui fidem sine charitate habet, non esse Christianam, anathema sit.

SESSIO VI.
CANON. XXIX.

Sup. ca. 26. Si quis dixerit, eum, qui post baptismum lapsus est, non posse per Dei gratiam resurgere, aut posse quidem, sed sola fide amissam justitiam recuperare sine Sacramento Pœnitentiæ, prout Sæcta Romana, & universalis Ecclesia, à Christo Domino, & ejus Apostolis edocta, hucusque professæ est, servavit & docuit, anathema sit.

CANON. XXX.

Infra sess. 25. in princ. Si quis post acceptam justificationis gratiam, cuilibet peccatori pœnitenti, ita culpam remitti, & reatum æternæ pœnæ deleri dixerit, ut nullus remaneat reatus pœnæ temporalis exolvendæ, vel in hoc sæculo, vel in futuro in Purgatorio, antequam ad regna cœlorum aditus patere possit, anathema sit.

CANON. XXXI.

Sup. ca. 26. Si quis dixerit, justificatum peccare, h dū inquit æternæ mercedis bonè operatur, anathema sit.

CANON. XXXII.

Si quis dixerit, hominis justificati bona opera ita esse dona Dei, ut non sint etiam bona ipsius justificati merita, aut ipsam justificationem bonis operibus, quæ ab eo per Dei gratiam, & Iesu-Christi meritum, cujus mercedem est, fiunt, non esse meriti augmentum gratiæ, vitam æternam, & ipsius vitæ æternæ, si tamen in gratiâ accesserit, consecutionem, & que etiam gloriæ augmentum, anathema sit.

SESSIO VI.
CANON. XXXIII.

Si quis dixerit, per hanc doctrinam Catholicam de justificatione, à sancta Synodo hoc præfenti decreto expressam, aliqua ex parte, glorie Dei vel meritis Iesu-Christi Dñi nostri derogari, & non potius veritatem fidei nostræ, Dei denique ac Christi Iesu gloriam illustrari, anathema sit.

CAP. I. *Decretum de reformatione, & residentia Prælatorum in suis Ecclesijs.*

E Adem sacrosancta Synodus, eisdem præsentibus Apostolicæ Sedis Legatis ad restituendâ collapsam admodum Ecclesiasticam disciplinâ depravatosque in Clero, & populo Christiano, mores emendandos se accingere volens, ab ijs, qui majoribus Ecclesijs præfunt, initium censuræ esse sumendum; integritas enim præfidentium, salus est subditorum. Confidens itaque per Dñi, ac Dei nostri misericordiam, providamque ipsius Dei in terris, Vicarij solertiam omninò futuram, ut ad Ecclesiarum regimen, onus quippè Angelicis humeris formidandum, qui maxime digni merentur, quorumq; prior vita, ac omnis ætas, & puerilibus exordijs, usque ad perfectiores annos per disciplinæ stipendia Ecclesiasticæ, laudabiliter acta testimonium præbeat, secundum venerabiles beatorum a Patrum sanctiones assumantur. *et* Episcopis, Archiepiscopis, Metropolitanis, & Cathedralibus Ecclesijs quibuscumq; quovis nomine ac titulo, præfectorum monent ac monentur, ut attendentes, ut in universo progrediatur.

SESSIO VI.

88

quo Spiritus Sanctus posuit eos regere Ecclesiam Dei, quam acquisivit sanguine suo, vigilant, sicut Apostolus præcipit, & in omnibus laborent, & ministerium suum impleant: implere autem illud se nequam posse sciant, si greges sibi commissos, mercenatorum more deserant, atq; ovium suarum, quarum sanguis de eorum est manibus à supremo Iudice requirendus, custodiæ minimè incumbant: cum certissimum sit, & non admitti pastoris excusationem, si lupo oves comedit, & pastor nescit. Ac nihilominus, quia nonnulli, quod vehementer dolendum est, hoc tempore reperiuntur, qui propriæ etiam salutis immemores, terrenarumq; cœlestibus, ac divinis humana præferentes, in diversis curiis vagantur, aut in negotiorum temporalium sollicitudine, ovili derelicto, atq; ovium sibi commissarum cura neglecta, se detinent occupatos: placuit Sacrosanctæ Synodo antiquos Canones, qui temporum, atq; hominum injuria penè in desuetudinem abierunt, adversus non residentes promulgatos innovare, quemadmodum virtute præsentis decreti innovat, ac ulterius pro firmiori eorundem residentia, & reformandis in Ecclesia moribus, in hunc, qui sequitur, modum statuere, atq; sancire. Si quis à Patriarchali, Primatiali, Metropolitana, seu Cathedrali Ecclesia sibi quocumque titulo, causa, nomine, seu jure commissa, quacumque dignitate, gradu, & præeminètia præfulgeat, legitimo impedimento, seu g & justis rationabilibus causis cessantibus, sex mensib. cœtenuis

c. 2. Tit.
 4. Ioan.
 20. c. sic
 Rector
 43. d. ca.
 advers.
 7. q. 1. c.
 nisi, de
 renunc.
 d. Exech
 33. &
 34.
 Act. 20.
 6. Ephes.
 43. d. ca.
 23. q. 1.
 & infra
 c. Ses. 24
 c. 1. in fi.
 de refer.
 f. c. per
 venit cū
 mibitis
 f. q. 7. q.
 1. de Cl.
 nō resid.
 par tot.
 C. cum
 ex eo de
 Cl. in 6.
 t. l. cur.
 g. Vide
 Sess. 23.
 cap. 1. de
 refer. ubi
 causa.
 subind.

extra suam Dicecesim morando abfuerit, quartæ partis fructuum unius anni, fabricæ Ecclesiæ pauperibus loci per superiorem Ecclesiasticum applicadorum, pœnâ ipso jure incurrat, *i* Quod si per alios sex menses in hujusmodi absentia perseveraverit, aliam quartam partem fructuum similiter applicandam eo ipso amittat. Crescente verò contumacia, ut severiori sacrorum Canonum censuræ subjiçatur, Metropolitanus suffraganeos Episcopos absentes, Metropolitanum verò absentem suffraganeus Episcopus antiquior residens, sub pœna interdicti ingressus Ecclesiæ eo ipso incurtenda infra tres menses, per literas, seu nuncium Romano Pontifici denunciare teneatur, qui in ipsos absentes, prout cujusq; major, vel minor cõtumacia egerit, suæ Supremæ Sedis auctoritate animadvertere, & Ecclesijs ipsis de k Pastoribus utilioribus providere poterit, sicut in Domino noverit salubriter expedire.

CAP. II. De residentia in Ecclesiasticis Beneficijs.

Episcopis inferiores, quævis beneficia Ecclesiastica personalem residentiam de jure, sive consuetudine exigentia, in titulum, sive commendam obtinentes, ab eorũ Ordinarijs, quemadmodum eis pro bono Ecclesiarum regimine, & divini cultus augmento, locorum, & personarũ qualitate pensata, expediens videbitur, opportunis iuris remedijs residere cogantur, nullique privilegia, seu indulta perpetua de non residendo, aut de fructibus in absentia percipiendis, a suffragentur. In

cantur.
h. c. ex
tua, de
Cler. nõ
resi. cap.
quonia
s porro,
ut lit. nõ
contest.
i Inf. ses.
23. de re
for ca. 3
c. 2.

*K Ca. ex
parte, de
Cler. nõ
resid.*

*a Ca. de
de reser.
in 6.*

dulgentijs verò, & dispensationibus temporalibus, ex veris, & rationalibus causis tantùm concessis, & coram Ordinario legitimè probandis, in suo robore permansuris, quibus casibus nihilominus officium sit Episcoporum, tanquam in hac parte à Sede b Apostolica delegatorũ providere, ut per deputationem idoneorũ Vicariorum, & congruæ portionis fructuum assignationem, cura animarũ nullatenus negligatur: nemini quoad hoc, privilegio, seu exemptione quacunque suffragante.

CAP. III. Quod nullus Clericus, etiam Regularis, si extra Monasterium degat, correctione Episcopi sit exemptus.

Eccliesiarum Prælati ad corrigendum subditorum excessus prudentèr, ac diligentèr intendant: & nemo Sæcularis Clericus, † cujusvis personalis, vel Regularis extra Monasterium degens, etiam sui Ordinis privilegij a prætextu tutus censeatur, — quominus, si deliquerit, ab Ordinario loci, tanquam super hoc à Sede Apostolica delegato, secundùm Canonicas sanctiones visitari, puniri, & corrigi valeat.

CAP. IV. Quod Capitulares Cathedralium suo Episcopo sint subditi.

Capitula a Cathedralium, & aliarum majorum Ecclesiarum, illorumque personæ nullis exemptionibus, consuetudinibus, sententijs, juramentis, concordijs, quæ tantùm suos obligent auctores, non etiam successores, tueri se possint, quominus à suis Episcopis; & alijs majoribus

b Ca cũ
ex eo, de
elect. in
6. Cap.
beneficiũ
de regul
eo lib. 6.
inf. Sess.
7. c. 5. &
7. de ref.

† Forte
legendũ.
vel cujus
vis ordi
inis re
gularis.
2 Infra
Sess. 13.
de ref. c.
1. & 3.
2 Sess. 14
c. 4 & 5.
de refor.
Sess. 25.
c. 2. de
ref. c. 6.
4 refor.
Sess. 14.

Praelatis per se ipsos solos, vel illis, quibus sibi videbitur, adjunctis, juxta *b* Canonicas sanctiones, toties quoties, opus fuerit, visitari, corrigi, & commendari, etiam auctoritate Apostolica possint, & valeant.

CAP. V. *Quod Episcopus extra suam Dioecesim suum munus non exerceat.*

Nulli Episcopo liceat cuiusvis privilegij prætextu Pontificalia in alterius Dioecesi exercere, nisi de Ordinarij loci expressa licentia, & in personas eidem Ordinario subjectas tantum: si secus factum fuerit, Episcopus ab exercitio Pontificalium, & sic ordinati ab executione Ordinum sint ipso jure suspensi.

Indictio futura Sessionis.

Placetne vobis proximam futuram Sessionem celebrari die Iovis feriâ quintâ post primam Dominicam subsequenti Quadragesimæ, quæ erit dies tertia mensis Martij? Responderunt: Placet.

SESSIO VII.

Celebrata die 3. mensis Martij 1547.

Decretum de Sacramentis.

PROOEMIUM.

AD confirmationem salutaris de justificatione doctrinæ, quæ in præcedenti proxima Sessione uno consensu Patrum consensu

b *Inf.*
Ses. ult.
de ref. c.
6. Ses.
14. c. 2.
Vide 1.
N. c. 17.
Et 2.
Arel. c.
13. Et
Ant. ca.
13.
Sar. ca.
18. Et
19. Et 3.
Cart. c.
20. Et
21. Cœc.
Arausi.
3. c. 15.
c. placu.
cũ seqq.
7. q. 1.
Et infr.
Ses. 14.
de refor.
c. 3. Et
8.

sensu promulgata fuit, consentaneum visum est de sanctissimis Ecclesiæ Sacramentis agere, per quæ omnis vera iustitia, vel incipit, vel cœpta augetur, vel amissa reparatur: propterea sacrosanctæ, œcumenicæ, & generalis Tridentina Synodus in Spiritu Sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea iisdem Apostolicæ Sedis Legatis, ad errores eliminandos, & extirpandas hæreses, quæ circa Sanctissima ipsa Sacramenta, hæc nostri à tēpestate, tum de damnatis olim à Patribus nostris hæresibus suscitata, tum etiam de novo adinventa sunt, quæ Catholicæ Ecclesiæ puritati, & animarum saluti magnoperè officiant, Sanctarū Scripturarum doctrinæ, Apostolicis traditionibus, atq; aliorum Conciliorum, & Patrum consensui inhærendo, hos præsentis Canones statuendos, & decernendos censuit; reliquos, qui supersunt ad cœpti operis perfectionem, deinceps, divino Spiritu adjuvante, editura.

DE SACRAMENTIS,

in genere.

CANON. I.

SI quis dixerit, a Sacramenta novæ legis non fuisse omnia à Iesu-Christo Domino nostro instituta, aut esse plura, vel pauciora quàm septem, videlicet, Baptismum, Confirmationem, &

Eus

a Conc.
Flov. in
decretis
Eugenij
ad Ar-
men.
b. C. ad
abolendam
de
hæres.

Eucharistiam, Pœnitentiam, Extremam unctio-
nem, Ordinem, & Matrimonium, aut etiam ali-
quod horum septem non esse verè, & propriè Sa-
cramentum, anathema sit.

CANON. II.

Si quis dixerit, ea ipsa novæ legis Sacramenta
à Sacramentis antiquæ legis non differre, nisi
quia cæremoniæ sunt aliæ, & alij ritus externi,
anathema sit.

CANON. III.

Si quis dixerit, hæc septem Sacramenta, ita
esse inter se paria, ut nulla ratione aliud sit alio
dignius, anathema sit.

CANON. IV.

Si quis dixerit, Sacramenta novæ legis non
esse ad salutem necessaria, sed superflua, & sine
eis, aut eorum voto per solam fidem homines à
Deo gratiam justificationis adipisci, licet om-
nia singulis necessaria non sint, anathema sit.

CANON. V.

Si quis dixerit, hæc Sacramenta propter solam
fidem nutriendam instituta fuisse, anathema sit.

CANON. VI.

Si quis dixerit, e Sacramenta novæ legis non
continere gratiam, quam significant, aut gratiam
ipsam non potentibus obicem non conferre,
quasi signa tantùm externa sint acceptæ per fidem
gratiæ, vel justitiæ, & notæ quædam Christianæ
professionis, quibus apud homines discernuntur
fideles ab infidelibus, anathema sit.

*c. Ca. ni-
hil de
confe d.
2. cum
sim.*

*d. Supr.
Sess. 6.
de just.
c. 7. &
can. 5.*

*e. Conc.
Flo. sub
Eug. III.
ver. hoc
docet Ec-
cles.*

Si quis dixerit, non dari gratiam per hujusmodi sacramenta semper, & omnibus quantum est ex parte Dei, etiamsi iitè ea suscipiant, sed aliquandò, & aliquibus, anathema sit.

CANON. VIII.

Si quis dixerit, per ipsa novæ legis Sacramenta ex opere operato, non conferri gratiam, sed solum fidem divinæ promissionis ad gratiam consequendam sufficere, anathema sit.

CANON. IX.

Si quis dixerit, *f* in tribus Sacramentis, Baptismo, scilicèt, Confirmatione, & Ordine, non imprimi characterem in anima, hoc est signum quoddam spirituale, & indelebile, undè ea iterari non possunt, anathema sit.

CANON. X.

Si quis dixerit, *g* Christianos omnes in verbo, & omnibus Sacramentis administrandis habere potestatem, anathema sit.

CANON. XI.

Si quis dixerit, *h* in Ministris, dum Sacramenta conficiunt, & conferunt, non requiri intentionem saltem faciendi, quod facit Ecclesia, anathema sit.

CANON. XII.

Si quis dixerit, *i* Ministrum, in peccato mortali existentem, modò omnia essentialia, quæ ad Sacramentum conficiendum, aut conferendum pertinent, servaverit, etiam colligere, aut conferre Sacramentum, anathema sit.

SESSIO VI.
CANON. XIII.

Si quis dixerit, receptos, & approbatos Ecclesie Catholicæ ritus, in solemnibus Sacramentorum administratione adhiberi consuetos, aut contemsi, aut sine peccato a ministris pro libito omitti, aut in novos alios per quemcumque Ecclesiarum Pastorem mutari posse, anathema sit.

DE BAPTISMO.

CANON. I.

Si quis dixerit, a Baptismum Ioannis habuisse eandem vim cum Baptismo Christi, anathema sit.

CANON. II.

Si quis dixerit, b aquam veram, & naturalem non esse de necessitate Baptismi, atque ideo verba illa Domini nostri Iesu-Christi, nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu Sancto, ad metaphoram aliquam detorsit, anathema sit.

CANON. III.

Si quis dixerit, c in Ecclesia Romana, quæ omnium Ecclesiarum mater est & magistra, non esse veram de Baptismi Sacramento doctrinam, anathema sit.

CANON. IV.

Si quis dixerit, d Baptismum, qui etiam datur ab hæreticis, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, cum intentione faciendi, quod facit Ecclesia, non esse in Baptismum, anathema sit.

c. Clorius
fms cum
plur.

sup. 2 q.
1. c. ult.
15. q.
ult.

2 Aug.
Euch. ca.
49. cap.
aliud,

epc. non
regene-
ratur
de conf.

d. 4
b Cap.
pæn. de
baptis.

Ioan. 3. c.
filius,
epc. non
dubito,

de conf.
d. 4.
c Cap.
non de-
cet. 12.

d. ca. ad
abolenda
de heret.

d Conf.
Fio. 11
decreti

CANON. V.

*Aug. in
diat. 9.
quod ve
ro est 2.
a. seq. 2.
q. 2.
c. Ios 3.
e. nulla
prater
de cons.
d. 4.
Sic ad
Gal. 5.
dic. Pau
lus Ce
sti homi
ni, &c.*

Si quis dixerit, *e* baptismum liberum esse, hoc est, non necessarium ad salutem, anathema sit.

CANON. VI.

Si quis dixerit, baptizatum non posse etiam si velit, gratiam amittere, quantumcumque peccet, nisi nolit credere, anathema sit.

CANON. VII.

Si quis dixerit, *f* baptizatos, per Baptismum ipsum solius tantum fidei debitores fieri, non autem universae legis Christi servandae, anathema sit.

CANON. VIII.

Si quis dixerit, baptizatos liberos esse ab omnibus sanctae Ecclesiae praecipis, quae vel scripta, vel tradita sunt, ita ut ea observare non teneantur, nisi se sua sponte illis submittere voluerint, anathema sit.

CANON. IX.

Si quis dixerit, ita revocandos esse homines ad Baptismi suscepti memoriam, ut vota omnia, quae post Baptismum fiunt, vi promissionis in Baptismo ipso jam factae, irrita esse intelligant, quasi per ea, & fidei, quam professi sunt, detrahatur, & ipsi Baptismo, anathema sit.

CANON. X.

Si quis dixerit, peccata omnia quae post Baptismum fiunt, sola recordatione, & fide suscepti Baptismi, vel dimitti, vel venia fieri, anathema sit.

CANON. XI.

Si quis dixerit, verum, & rite collatum Baptis-

num iterandum esse illi, qui apud infideles fidem Christi negaverit, cum ad pœnitentiam convertitur, anathema sit.

CANON. XII.

Si quis dixerit, neminem esse baptizandum nisi ea ætate, quâ Christus baptizatus est, vel in ipso mortis articulo, anathema sit.

CANON. XIII.

Si quis dixerit, parvulos, cò quòd actum credendi non habent, suscepto Baptismo & inter fideles computandos non esse, ac propterea, cum ad annos discretionis pervenerint, esse rebaptizandos, aut præstare omitti eorum Baptisma, quàm eos non actu proprio credentes baptizari in sola fide Ecclesiæ, anathema sit.

g. Aug.
lib. 1. de
pec me.
& rem.
c. 9. &
lib. 3. c.
2.

CANON. XIV.

Si quis dixerit, huiusmodi parvulos baptizatos, cum adoleverint, interrogandos esse, an ratum habere velint, quod patrini, eorum nomine, dum baptizarentur, polliciti sunt, & ubi se nolle responderint, suo esse arbitrio relinquendos, nec alia interim pœna ad Christianam vitam cogendos, nisi ut ab Eucharistiæ aliorumque Sacramentorum perceptione arceantur, donec resipiscant, anathema sit.

DE CONFIRMATIONE.

CANON. I.

Si quis dixerit, a Confirmationem baptizatorum quosdam cœremoniam esse, & non

ac. Nul-
lus mi-
nistros
de conf.
dist. 4.

porius verum, & proprium Sacramentum, aut olim nihil aliud fuisse, quam catechesim quandam, qua adolescentiae proximi, fidei suae rationem coram Ecclesia exponebant, anathema sit.

CANON. II.

Si quis dixerit, *b* injurios esse Spiritui Sancto eos, qui sacro Confirmationis chrismati virtutem aliquam tribuunt, anathema sit.

CANON. III.

Si quis dixerit, *c* Sanctae Confirmationis ordinarium ministerium non esse solum Episcopum, sed quemvis simplicem Sacerdotem, anathema sit.

Decretum de reformatione.

E Adem sacrosancta Synodus, a eisdem Praesidentibus, & Legatis, inceptum residentiae, & reformationis negotium ad Dei laudem, & Christianae religionis incrementum prosequi intendens, ut sequitur, statuendum censuit, *b* salva semper in omnibus Sedis Apostolicae auctoritate.

CAP. I. De dignitate Praefulum eligendorum.

AD Cathedralium a Ecclesiarum regimen, nullus nisi ex legitimo matrimonio natus, & aetate matura, gravitate morum, literarumque scientia, juxta constitutionem Alexandri III. quae incipit, *b* cum in cunctis, in Concilio Lateranensi promulgatam, praeditus assumatur.

CAP. II. Quod duas Ecclesias nullus Praelatus regat.

Nemo, quacumque etiam dignitate, gradu, aut praesinentia praefulgens, plures Metro-

poliranas, seu Cathédrales Ecclesias, in titulum, sive commendam, aut alio quovis nomine, contra c. sacrorum Canonum instituta, recipere, & simul retinere præsumat: cum valde felix sit ille censendus, cui unam Ecclesiam benè, ac fructuosè, & cum animarum sibi commissarum salute, regere contigerit. Qui autem plures Ecclesias contra, præsentis decreti tenorem nunc detinent, unâ, quam maluerint, retentâ, reliquas infra sex menses, si ad liberam Sedis Apostolicæ dispositionem pertineant, alias infra annum dimittere teneantur: alioquin Ecclesie ipsæ, (ultimò obtenta dumtaxat excepta) eo ipso vacare censeantur.

*ejus sed
l. 1. De-
cre. t. 6.
c. 7. c. eñ
incùctis
de elect.
Vid. post
fr. hu-
jus lib.
c. Sub In-
no III.
2. Late.
c. 29. a-
liquo/qz
adhuc
dispōsa-
tur.*

CAP. III. *Quod Beneficia Ecclesiastica dignis, & residentibus conferantur.*

Inferiora Beneficia Ecclesiastica, præsertim curam animarum habentia, personis dignis, & habilibus, & quæ in loco residere, ac per se ipsos curam ipsam exercere valeant, juxta constitutionem Alexandri III. in Lateranensi, quæ incipit: *a* Quia nonnulli; & aliam Gregorij X. in generali Lugdunensi Concilio, quæ incipit: *b* Liceat Canon. editam, conferantur: aliter autem facta collatio, sive provisio, omninò irritetur, & ordinarius collator pœnas constitutionis Concilij generalis, quæ incipit: *†* Grave nimis, se noverit incurtu

*a Par. 2
c. 15. c.
quid nō
nulli, de
Cler. nō
resid.
b C. li-
cer. Ca.
de elec. in
6. dec.
c. 14. c.
grave
nim. de
prob. d.
† Et
post fr.
huj. lib.*

CAP. IV. *Quod deinceps nullus plura incompatibilia beneficia Ecclesiastica recipiat.*

Q Vicumque de cetero plura curata, a aut aliàs incompatibilia beneficia Ecclesiastica, siue per viam unionis ad vitam, seu commendæ perpetuæ, aut alio quocumque nomine, & titulo, contra formam Sacrorum Canonum, & præsertim constitutionis Innocentij III. quæ incipit. *De multa* recipere; ac simul retinere præsumpserit, beneficijs ipsius, juxta ipsius constitutionis dispositionem, ipso jure, etiam præsentis Canonis vigore, privatus existat.

CAP. V. *Quid de his, qui ex dispensatione plura beneficia obtinent, declarat.*

O Rdinarij locorum, quoscumq; plura curata, vel aliàs incompatibilia beneficia Ecclesiastica obtinentes, dispensationes suas exhibere districtè compellant: & aliàs procedant juxta constitutionem Gregorij X. in generali Lugdun. Concilio editam, quæ incipit: *Ordinarij*; quam eadem Sancta Synodus innovandam censet, & innovat: addens insuper, quod ipsi Ordinarij etiã per idoneorum Vicario-ũ deputationem, & congruæ portionis fructuum assignationem omninò provideant, ut animarum cura nullatenus negligatur, & beneficia ipsa debitis obsequijs & minime defraudentur: appellationibus, privilegijs, exemptionibus quibuscumque etiam cum judicũ specialium deputatione, † & illorum inhibitionibus in præmissis, nemini suffragantibus.

3 Infr. *Sej. 24. de ref. c. 17. b Sub. c. 2. ca. de multa, de præb. & est c. 29. in Concil. Lat. 2. Vid. post finē hujus libri c. Lib. 6. de cr. de of. ord. c. 3. inf. c. 17. & Sub. Sej. 6 de ref. ca. 2. in fin. † Vide post finē libri.*

CAP. VI. *De unionum perpetuarum modo habendo.*

VNiones perpetuæ a à quadraginta annis citra factæ, examinari ab Ordinarijs, tanquam à Sede Apostolica delegatis, possint, & quæ per subreptionem, vel obreptionem obtentæ fuerint, irritæ declarentur. Illæ verò, quæ à dicto tempore citra concessæ, nondum in toto, vel in parte sortitæ sunt effectum, & quæ deinceps ad cuiusvis instantiam fient, nisi eas ex legitimis, aut aliis rationabilibus causis, coram loci Ordinario vocatis, quorum interest, verificandis, factas fuisse constiterit, per subreptionem obtentæ præsumantur: ac propterea, (nisi aliter à Sede Apostolica declaratum fuerit) viribus omnimò careant.

a vide
Ses. 14.
c. 9. de
ref. inf.
Ses. 24.
de ref.
c. 13. &
Ses. 25.
de ref.
cap. 9.

CAP. VII. *Curatis beneficijs, annexis pijs locis, ut providendum ostendit.*

Beneficia Ecclesiastica curata, a quæ Cathedralibus, Collegiatis, seu alijs Ecclesijs, vel Monasterijs, beneficijs, seu Collegijs, aut pijs locis quibuscumq; perpetuò unita, & annexa reputantur, ab Ordinarijs locorum, annis singulis visitentur; b qui sollicitè providere procurent, ut per idoneos Vicarios, etiam perpetuos, (nisi ipsius Ordinarijs pro bono Ecclesiarum regimine aliter expedire videbitur) ab eis cum tertie partis fructuum, aut majori, vel minori, arbitrio ipsorum Ordinariorum, portione eorum super certa re assignanda ibidem deputandos, animarum cura modabiliter exercatur: appellationibus, privile-

a Infr.
Ses. 14.
de ref.
c. 9.

b vide
Ses. 23.
cap. 16.
statuit
Sancta
Synodus
& cap.
sup. 6. 5.

gijs, exemptionibus etiam cum iudicum deputa-
tione, & illorum inhibitionibus quibuscumque
in præmissis minimè suffragantibus.

CAP. VIII. *Quòd Ordinarij Ecclesias exemptas
visitent.*

Locorum Ordinarij, Ecclesias quascumque a
quomodolibet exemptas, auctoritate Apo-
stolica, singulis annis visitare teneantur, & oppor-
tunis uris remedijs providere, ut, quæ reparatio-
ne indigent, reparentur, & cura animarum, si
qua illis imminet, alijsque debitis obsequijs mi-
nimè defraudentur, appellationibus, privilegijs,
consuetudinibus, etiam ab immemorabili tem-
pore præscriptis, iudicum deputationibus & illo-
rum inhibitionibus penitus exclusis.

CAP. IX. *Majoribus Ecclesijs præfetti quando
conferandi.*

AD Majores Ecclesias promoti, b munus
consecrationis infra tempus à jure statu-
tum suscipiant: & prorogationes ultra sex men-
ses concessæ nulli suffragentur.

CAP. X. *Quòd Sede vacante infra annum non
possit Capitulum, ordinandi licentiam concede-
re alicui.*

Non liceat Capitulis Ecclesiarum, c Sede
vacante, infra annum à die vacationis, ordi-
nandi licentiam, aut litteras dimissorias, seu re-
verendas, ut aliqui vocant, tam ex juris commu-
nis dispositione, quam etiam cujusvis privilegij,
aut consuetudinis vigore, alicui, qui benefici-

Ecclesiastici recepti, si vè recipiendi occasione ar-
 ctatus non fuerit, concedere. Si secùs fiat, & ca-
 pitulum contraveniens Ecclesiastico subjaceat in-
 terdicto: & sic ordinati, si in minoribus Ordini-
 bus constituti fuerint, nullo privilegio Clericali,
 præsertim in criminalibus, gaudeant: in majori-
 bus verò, ab executione Ordinum, ad beneplaci-
 tum futuri Prælati, sicut ipso jure suspensi.

d. Infr. 10
 Sess. 23.
 de refor.
 cap. 10.

CAP. XI. *Facultates de promovendo, quando
 suffragentur.*

Facultates de promovendo à quocunque non
 suffragentur, nisi habentibus legitimam cau-
 sam, ob quam à proprijs Episcopis ordinari non
 possint, in litteris exprimendam: & tunc non or-
 dinentur, nisi ab Episcopo in sua Diocesi resi-
 dente, aut pro eo Pontificalia exercente: & dili-
 genti prævio examine.

CAP. XII.

Facultates de nō promovendo, a præterquàm
 in casibus à jure expressis, concessis, ad an-
 num tantùm suffragantur.

a Co. B.
 cot. con.
 Et cum
 ex lo. de
 elect. in
 6.

CAP. XIII. *Quòd presentari ad Ecclesiastica Be-
 neficia, sine examine non admittantur, aliqui-
 bus exceptis.*

Præsencati, seu electi, vel nominati, à quibusvis
 Ecclesiasticis personis, etiam Sedis Apostoli-
 cæ Nuncijs, ad quevis Ecclesiastica beneficia nō
 instituantur, & nec conferantur, neq; admittan-
 tur, etiam prætextu casusvis privilegij, seu con-
 suetudinis, etiam ab immemore tempore præ-

b. Infr. 10
 Sess. 23.
 de refor.
 cap. 10.

scriptæ, nisi fuerint prius à locorum Ordinarijs examinati, & idonei reperti. Et nullus, appellationis remedio se tueri possit, quominus examen subire teneatur: & presentatis tamen electis seu nominatis ab Vniuersitatibus seu Collegijs generalium studiorum exceptis.

CAP. XIV. *Quid cum exemptis seruandum sit, præcipit.*

IN exemptorum causis constitutio Innocentij **I**II. quæ incipit: *d* Volentes; in generali Concilio Lugdunensi edita, seruetur, quam eadem Sacrosancta Synodus innovandam censuit, & innovat; addendo insuper, quod in civilibus causis mercedum, & miserabilium personarum, Clerici sæculares aut regulares, extra Monasterium degentes, quomodolibet exempti, etiamsi certum Iudicem à Sede Apostolica deputatū, in partibus habeant; in alijs verò, si ipsum Iudicem non habuerint, coram locorum Ordinarijs, tanquam in hoc ab ipsa Sede delegatis conveniri, & jure merito ad solvendum debitū cogi, & compelli possint, privilegijs & exemptionibus, Conservatorū deputacionibus & eorum inhibitionibus, adversus præmissa nequaquam valituris.

CAP. XV. *Hospitalium gubernatio, quibus incumbat.*

CVrent Ordinarij, & ut Hospitalia quæcunque à suis administratoribus, quocunque illi nomine censeantur, etiam quomodolibet exemptis, fidelitèr & diligentèr gubernentur, constitutio

e Vide
Sess. 24.
cap. 18.
ubi ex-
ep. vi-
et. re-
vocari.
Lib. 6.
dec. de
priv. c. 1
inf. Sess.
24. de re
for. c. 6.
in fin.
Vid. post
finē hu-
jus lib.

2 Sess. 25
cap. 8.

nis Concilij Viennensis, quæ incipit: *b* Quia contingit; formâ servata, quam quidem constitutionem eadem Sancta Synodus innovandâ duxit, & innovat, cum derogantibus in ea contentis.

Indictio futura Sessionis.

Item hæc sacrosancta Synodus statuit, & decrevit proximam futuram Sessionem habendâ, & celebrandam esse die Iovis, feria quarta post sequentem Dominicam in Albis, quæ erit vigesima primâ mensis Aprilis presentis anni 1547.

BVLLA FACVLTATIS transferendi Concilij.

PAVLVS Episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri Ioâni Maria, Episcopo Prænestino, & dilectis filijs Marcello, tit. S. Crucis in Hierusalem Presbytero, ac Reginaldo Sancta Maria in Cosmedin Diacono, Cardinalibus nostris, Apostolica Sedis Legatis de latere, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Regimini universalis Ecclesia, meritis licet imparibus, disponente Domino, Præsidentes, nostri officij partes esse putamus, ut, si quid gravius causâ Reip. Christiana constitutum sit, id non modò tempore opportuno, verum etiam loco commodo, & idoneo perficiatur. Cùm itaque nos nuper, postquam suspensionem celebrationis sacri, œcumenici, & universalis Concilij, aliàs per nos in Civitate Tridentina, ex causis tunc expressis, de venerabilium fratrum nostrorum, S. R. E. Cardinalium consilio, & assensu indicti, ex certis alijs etiam tunc expressis causis, usque ad aliud opportunius, & commodius tempus per nos declarandum, de simili consilio, & assensu factam, audita parte inter charissimos in Christo fratres nostros, Carolum Rom. Imperatorum semper Augustum, & Franciscum Francorum Regem Christianissimos con-

*b Lib. 3
Cle. de
reli. do.
cap. 2.
quia cō-
tingit,
& infra
Sess. ult.
de ref. c.
8. Vido
post finē
hujus li-
tri.*

licta, pari consilio, & assensu susceperamus, & amoveramus,
 nequeuntes ipsi, tunc legitime impediti, ad dictam Civita-
 tem personaliter accedere, & eidem Concilio interesse, vos
 nostros, & Apostolica Sedis Legatos de latere, in eodem Con-
 cilio, de simili consilio constituerimus, & deputaverimus,
 usque ad eandem Civitatem, & tanquam pacis angelos des-
 tinaverimus, prout in diversis nostris desuper confectis li-
 teris plenius continetur. Nos, ne tam sanctum celebrationis
 Concilij hujusmodi opus ex incommoditate loci, aut aliis
 quovis modo impediatur, aut plus debito differatur, opportu-
 ne providere volentes. Motu proprio & ex certa scientia, ac
 de Apostolice potestatis plenitudine, parique consilio, & assen-
 su vobis in simul, aut duobus ex vobis aliquo legitimo impe-
 dimento decepto, seu inde forte absente, quancumque vobis
 videbitur, Concilium predictum de eadem Civitate Tridentina
 ad quancumque aliam commodiorem, & opportuniorem,
 seu tutiorem Civitatem, de qua vobis etiam videbitur, trans-
 ferendi & mutandi, ac illud in ipsa Civitate Tridentina
 supprimendi, & dissolvendi: necnon Prelatis, & alijs per-
 sonis Concilij hujusmodi, ne in eo ad ulteriora in dicta Civitate
 Tridentina procedant, etiam sub censuris, & poenis Eccle-
 siasticis inhibendi, ac idem Concilium in alia Civitate hu-
 jusmodi, ad quam illud transferri, & mutari contigerit, con-
 tinuandi, tenendi, & celebrandi, & ad illud Prelatos & a-
 lias personas Concilij Tridentini hujusmodi etiam sub perju-
 ratijs, & alijs in literis indictionis Concilij hujusmodi expres-
 sis poenis, evocandi, eidemque sic translato, & mutato Conci-
 lio, nomine & auctoritate predictis presidendi, ac in eo pro-
 cedendi, ceteraque in premissis, & circa ea necessaria & op-
 portuna, alias juxta priorum vobis directarum literarum con-
 tinentiam, & tenorem faciendi, statuendi, ordinandi, & exe-
 quendi plenam, & liberam Apostolica auctoritate tenore pre-
 sentium concedimus potestatem & facultatem, ratum &
 gratum habituri, quicquid per vos in premissis factum, sta-
 tutum, ordinatum, executum, & fuerit, idque facturi, auctore
 Domino, inviolabiliter observari: non obstantibus constitu-
 tionibus & ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrarijs

quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli, Apostolorum eius, se noverit incursum. Datum Roma apud Sanctum Petrum, Anno Incarnat. Dominica 1547. octavo Kalend. Mart. Pontificatus nostri anno 11.

Fab. Episcopus Spol.

B. Motta.

SESSIO VIII.

Celebrata die 11. mensis Martij 1547.

Decretum de translatione Concilij.

PLacetne vobis, discernere & declarare de huiusmodi morbo ex præmissis, & alijs allegatis, ita manifestè & notoriè constare, ut Prælati in hac Civitate sine vitæ discrimine commorati, & in ea idcirco locuti minimè retineri possint, & debeant? Itémque cuncto recessu multorum Prælatorum post proximè præteritam Sessionem, & attentis protestationibus aliorum complurium Prælatorum in Congregationibus generalibus factis, hinc omnino timore ipsius morbi abirevolentiam, qui jussè detineri nõ possunt, & ex quorũ discessu Concilium vel dissolveretur, vel ex paucitate Prælatorum bonus eius progressus impeditetur, & attento etiam incognitis periculis

riculo vitæ, & alijs causis per aliquos ex Patribus in ipsis Congregationibus allegatis, utpotè notoriè veris & legitimis: Placetne vobis similiter decernere & declarare, pro conservatione & prosecutione ipsius Concilij, securitate vitę ipsorū Prælatorum, Concilium ipsum ad Civitatem Bononię, veluti ad locum magis paratum, salubrē, & idoneum, pro tempore transferendum esse, & exnunc transferri, & ibidem Sessionem jam indictam, statuta die vigesima prima Aprilis, celebrandam esse, & celebrari successivè ad ulteriora procedendum, donec Sanctissimo Domino nostro, & Sacro Concilio expedire videbitur, ut ad hunc, seu alium locum, communicato etiam cōsilio cum invictissimo Cæsare, Christianissimo Rege, & alijs Regibus, ac Principibus Christianis, ipsum Concilium reduci possit, & debeat? Responderunt: Placet.

SESSIO IX.

Bononię celebrata die 21. Aprilis 1547.

Decretum prorogationis Sessionis.

HÆC Sacrosancta, œcumenica, & generalis Synodus, quę dudum in Civitate Tridenti congregata erat, nunc Bononię in Spiritu Sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea nomine Sanctissimi in Christo Pa-

tris, & Dñi nostri D. Pauli divinâ providentiâ Pape III. eisdem Reverendissimis Dñis D. Ioan. Maria de Monte, Episcopo Prænestino, & Marcello, titul S. Crucis in Hierusalem Presbytero S. R. E. Cardinalibus, & Apostolicis de Latere Legatis, considerans quod die undecima mensis Martij, presentis anni in generali publica Sessione in eadem Civitate Tridenti, & in loco consueto celebrata, omnibusque agendis de more peractis, ex causis tunc instantibus urgentibus, & legitimis, interveniente etiam auctoritate S. Sedis Apostolicæ eisdem Reverendissimis Presidentibus etiam specialiter concessa, decrevit & ordinavit, Concilium ex eo loco in hanc Civitatē trāsferendum esse, sicuti transtulit: itemque Sessionem pro presenti die vigesima prima Aprilis, illie indictam, ut de Sacramentorum, & reformationis materijs, de quibus tractandum proposuerat, Canones sancirentur, & promulgarentur, in hac ipsa Civitate Bononiæ celebrari debere: cōsideransque nonnullos ex Patribus, qui in hoc Concilio interesse consueverunt, his superioribus, majoris hebdomadæ, & solēnitatis Paschalis, diebus, in proprijs Ecclesijs occupatos, aliquos etiam, alijs impedimentis detentos, huc nondum accessisse, quos tamen brevi affuturos separandum est, ac propterea factum esse, ut non eâ, quam sancta Synodus desiderabat, Prælatorum frequentia potuerint materia ipsa Sacramentorum, & reformationis examinari, & discuti, ut omnia maturo consilio, cum dignitate

S E S S I O X.

te & gravitate debita fiant; bonum, opportunum, & expediens censuit, censetque Sessionem prædictam, quæ hoc ipso die, ut præfertur, celebranda erat, ad diem Iovis, infra octavam Pentecostes proximè futuram, quoad ipsas materias expediendas, differendam, & prorogandam esse, quemadmodum differt, ac prorogat: quam diem, & rei gerendæ maximè opportunam, & Patribus præsertim absentibus percommendam judicavit, & judicat. Hoc tamen adjecto; quòd terminum ipsum ipsa sancta Synodus, pro eius arbitrio & voluntate, sicuti rebus Concilij putaverit expedire, etiam in privata Congregatione restringere, & imminuere possit, & valeat.

S E S S I O X.

Bononiæ celebrata die 2. Iunii 1547.

Decretum prorogationis Sessionis.

QUAMVIS hæc Sacrosancta, œcumenica, & generalis Synodus Sessionem, quæ die vigesima prima mensis Aprilis, proximè præteriti, super Sacramentorum, & reformationis materijs in hac inclyta Civitate Bononiæ, ex decreto, in urbe Tridentina, in publica Sessione, die 11. mensis Martij promulgato, celebranda erat, propter aliquas causas, ac præsertim propter absentiam

nam nonnullorum Patrum, quos brevi assuetos
 sperabat, ad hunc præsentem diem differendam,
 & prorogandam esse decrevit: volens tamen cum
 ijs, qui non venerunt, etiam adhuc benignè agere,
 eadem Sacrosancta Synodus in Spiritu Sancto le-
 gitimè congregata, præfidentibus in ea eisdem
 S. R. E. Cardinalibus, & Apostolicæ Sedis Lega-
 tis, statuit & decernit, Sessionem ipsam, quam hac
 die secunda mensis Iunij, præsentis anni millesi-
 mi quingentesimi quadragesimi septimi celebra-
 re decreverat, ad diem Iovis post Festum Nativi-
 tatis Beatæ Mariæ Virginis, quæ erit decima quin-
 ta mensis Septembris, proximè futuri, quoad præ-
 dictas, & alias materias expediendas, differendam,
 & prorogandam esse, quemadmodum differt, &
 prorogat, ita tamen, quod prosecutio discussio-
 nis, & examinationis tam eorum, quæ ad dogma-
 ta, quàm ad reformationem pertinent, interim
 non omittatur, & terminum ipsum ipsa sancta
 Synodus, pro ejus libito & voluntate, etiam in
 privata congregatione, abbreviare & prorogare
 liberè possit & valeat.

*Die 14. Septembris 1547. in Congregatione ge-
 nerali Bononia, prorogata fuit Sessio, quæ futura
 erat die sequenti, ad benedictionem Sacri Concilij.*

BVLLA RESVMPPTIONIS

Concilij Tridentini.

Sub Iulio III. Pont. Max.

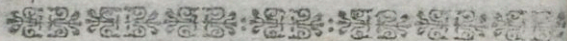
IVLIVS Episcopus, servus servorum Dei, ad futuram re-
 memoriam. Cum ad tollendā Religionis nostrae dissidia,
 qua in Germania longo tempore, non sine totius Chri-
 stiani orbis perturbatione, & scandalo vigerunt, bonū,
 opportunū, & expediens esse videatur, sicut etiā Cha-
 rissimus in Christo filius noster Carolus Romanorum Impera-
 tor, semper Augustus, nobis per suas literas, & Nuncios signi-
 ficari fecit, ut sacrum, oecumenicum, generale Concilium per
 sel. rec Paulum Papam III. praedecessorem nostrum, indictū,
 & per nos, tunc Cardinalatus honore fungentes; atque ipsius
 praedecessoris nomine, unā cum duobus alijs S. R. E. Cardina-
 libus ipsi Concilio praesidentes, inceptum, ordinatum, & con-
 tinuatum, in quo plures publica, & solemnes habiit fuerunt
 Sessiones: pluraque tam in causa fidei, quam reformationis
 promulgata decreta, multaque etiā ad utramque causam
 pertinentia examinata, & discussa, ad Civitatem Tridenti-
 nam reducat. Nos, & ad quos, ut sumus pro tempore Pon-
 tifices, spectat, generalia Concilia indicere, & dirigere, ut
 Ecclesia pacē, & Christiana fidei, atque orthodoxae religionis
 incrementū ad omnipotentis Dei laudē, & gloriam procure-
 mus, & quantum in nobis est, tranquillitati ipsius Germania,
 qua sanē provincia retroactis temporibus in vera religione,
 ac sacrorū Conciliorum, & sanctorū Patrū doctrina excolen-
 da, exhibendaque maximis Pontificibus, Christi Redemptoris
 nostri in terra Vicarijs, debita obedientia, & reverentia,
 nulli Christianorū provincia fuit unquam secunda, paternē
 consulamus, sperantes per ipsius Dei gratiam, & benignita-
 tē futurum, ut Reges omnes, ac Principes Christiani justis,
 pijsque nostris in hac re votis annuant, faveant, atque assistant
 venerabiles fratres, Patriarchas, Archiepiscop. Episc. & di-
 lectos

2 Teste
 Marcel-
 lo I. in
 ep. I. ad
 Ep. Pro.
 Antioch.
 & Pel.
 II. imp.
 sua dec.
 & Bon.
 Epi. ad
 Zacha.
 Pa. scri-
 bi, &
 Synod.
 Calced.
 act. I.
 & 2. Ni-
 ce. 10.
 t. 1. a-
 do. 6.
 Nic. I.
 in ep. ad
 Michae-
 lem Im-
 perat.

lectos filios Abbates, omnesque alios, & singulos qui de jure, vel consuetudine, vel privilegio Concilij generalibus interesse debent, quosq; e idem predecessor noster in suis indictio- nis, & alijs quibuscumque desuper coëctis, publicatis literis, Concilio interesse voluit, per viscera misericordia Domini nostri Iesu-Christi, hortamur, requirimus, & monemus, ut proximo futuris Kal. Maij, quem diem ad ipsum Concilium in eo, in quo nunc reperitur, statu resumendū, & prosequen- dū prævia matura deliberatione, & ex certa nostra sciētia, & de Apostolica Auctōritatis plenitudine, ac venerabiliū fra- trū nostrorū ejusdem S. R. E. Cardinalium consilio, & assen- su, statuimus, decernimus, & declaramus in ipsa Civitate Tridenti, legitimo cessante impedimento, convenire, & se congregare, ac ipsius Concilij continuationi, & prosecutioni, omni mora postposita, incumbere velint. Nos enim operā se- riale daturi sumus, ut eodē tempore, in eadē Civitate, nostrū omnino adsint Legati, per quos, si per astatem nostram, vale- tudinemq; & Sedis Apostolicę necessitates, personaliter ad- esse nequiverimus, Spiritu Sancto duce, ipsi Concilio præsi- debimus: quacunq; ipsius Concilij translatione, & suspen- sione, caterisque contrarijs non obstantibus quibuscumque ac præsertim illis, qua idem predecessor noster in suis literis prædictis, quas cum omnibus, & singulis in eis cōtēntis clau- sulis, & decretis in suo robore permanere volumus, atque de- cernimus, & quatenus opus sit, innovamus, voluit nō obsta- re: irritum nihilominus decernentes, & inane, si factis super his à quoquam quavis auctōritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo omnino hominum liceat hęc paginam nostrorum hortationis, requisitionis, monitionis, sta- tuti, declarationis, innovationis, voluntatis, & decretorū in- fringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autē hoc at- tentare presumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incur- surum. Dat. Roma, apud S. Petrum, Ann. Incar. Dominica 1543. Kalen. Decemb. Pontificatus nostri anno primo.

Cardinalis Crescen.

Rem. Amalæus.

SACROSANCTI
OECUMENICI, ET
Generalis Concilij
Tridentini.

SESSIO VNDECIMA.

Qua est prima, sub Iulio III. Pont. Max.

Celebrata Kalend. Maij 1551.

Decretum de resumendo Concilio.

PLACETNE vobis, ad laudem
& gloriam Sanctę, & individue
Trinitatis, Patris, & Filij, &
Spiritus Sancti: ad incremen-
tum, & exaltationem fidei, &
Religionis Christianę, sacrum,
ecumenicum, & generale Cō-
cilium Tridentinum, juxta formam, & tenorem
litterarum Sanctissimi Domini nostri, resumere de-
bere, & procedendum esse ad ulteriora? *Respon-*
derunt. Placet.

Indictio future Sessionis.

Placetne vobis, proximam futuram Sessionem

nem habendam, & celebrandam esse in futuris
Kalend. Septem. Responderunt. Placet.

SESSIO XII.

Qua est secunda, sub Iulio III. Pont. Max.

Celebrata die 1. Septemb. 1551

Decretum prorogationis Sessionis.

Sacrosancta, œcumenica, & generalis Tri-
dentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè
congregata, præsentibus in ea eisdem san-
ctæ Sedis Apostolicæ Legato, & Nuncijs, quæ in
proximè præterita Sessione sequentem hanc ho-
die habendam, & ad ulteriora procedendum esse
decreverat, cum ob inclytæ Germanicæ natio-
nis, cujus præcipuè causa agitur, absentiam, ac nõ
magnam cæterorum Patrum frequentiam pro-
cedere hætenùs distulerit, de venerabilium in
Christo fratrum, & filiorum suorum, Maguntini,
& Treverensis Archiepiscoporum, ac sacri Romani
Imperij Præcipuè Electorù, & compluriù ipsius,
aliarumque Provinciarum Episcoporum, sub hanc
ipsam diem adventu, in Domino exultans, & di-
gnas ipsi omnipotenti Deo agens gratias, firmamque
spem concipiens, quamplurimos alios, tam ipsius
Germanicæ, quam aliarum nationum Præla-
tos, & sui officij debito, & hoc exemplo con-
fidenter procedendum esse venturos, futuram

ad quadragesimam diem, quæ erit undecima mē-
 sis Octobris, proximè sequentis, indicit: & Con-
 cilium ipsum in statu, in quo reperitur, prose-
 quendo, cū in præteritis Sessionibus de septem
 Sacramentis novæ legis in genere, & in specie de
 Baptismate, & Confirmatione definitū fuerit, sta-
 tuit, & decernit de Sanctissimæ Eucharistiæ Sa-
 cramento, necnon, quod ad reformationem at-
 rinet, de reliquis, quæ ad faciliorem, & commo-
 diorem Prælatorum residentiam pertinent, agi, &
 tractari debere: ac monet, & hortatur omnes,
 Patres, ut interim, Domini nostri Iesu-Christi
 exemplo, quantum tamen humana fragilitas pa-
 tietur, jejunijs, & orationibus vacent, ut tandem
 placatus, qui in sæcula sit benedictus, Deus corda
 hominum, ad veræ suæ fidei agnationem, & San-
 ctæ Matris Ecclesiæ unitatem, ac rectè vivendi
 normam reducere dignetur.

SESSIO XIII.

Quæ est tertia, sub Julio III. Pont. Max.
Celebrata die 11. Octob. 1551.

*Decretum de Sanctissimo Eucharistiæ
 Sacramento.*

SACROSANCTA, œcumenica, & genera-
 lis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto
 legitimè congregata, præsidentibus in ea
 eisdem sanctæ Sedis Apostolicæ Legato, & Nuncijs,
 etc.

et in eum finem, non absque peculiari Spiritus Sancti ductu, & gubernatione convenerit, ut veram, & antiquam de fide, & Sacramentis doctrinam exponeret, & ut hæresibus omnibus, & alijs gravissimis incommodis, quibus Dei Ecclesia miserè nunc exagitatæ, & in multas ac varias partes scinditur, remedium afferret; hoc præsertim jam inde à principio in votis habuit, ut stirpitibus convelleret zizania execrabilium errorum, & schismatum, quæ inimicus homo his nostris calamitosis temporibus in doctrina fidei, usu, & cultu sacrosanctæ Eucharistiæ superseminavit: quam alioqui Salvator noster in Ecclesia sua, tanquam symbolum reliquit ejus unitatis, & charitatis, quâ Christianos omnes inter se conjunctos & copulatos esse voluit. Itaque eadem sacrosancta Synodus, sanam, & sinceram illam de venerabili hoc, & divino Eucharistiæ Sacramêto doctrinam tradens, quam semper Catholica Ecclesia, ab ipso Iesu-Christo Domino nostro, & ejus Apostolis erudita, atque à Spiritu Sancto, illi a omnem veritatem in dies suggerente, edocta, retinuit, & ad finem usque sæculi conservabit, omnibus Christi fidelibus interdicit, ne post hæc de sanctissima Eucharistia aliter credere, docere, aut prædicare audeant, quàm ut est hoc præsentis decreto explicatum, atque definitum.

à Ludo
 22. c. 1.
 vers. ego
 pro te.
 2. d. 1.
 inf. 8. j.
 22. c. 1.
 8. sep.
 Sess. 8.
 3. pp. 1. 8.

CAP. I. *De reali presentia Domini nostri Iesu Christi in Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento.*

Pincipio docet sancta Synodus, & aperte ac simpliciter profitetur, in almo Sanctæ Eucharistiæ Sacramento, post panis & vini consecrationem, Dominum nostrum Iesum-Christum, verum Deum, atque hominem, verè, realitèr, ac substantialitèr sub specie illarum rerum sensibilibus contineri: nec enim hæc inter se pugnant, a ut ipse Salvator noster semper ad dexteram Patris in cœlis assideat, juxta modum existendi naturalem, & ut multis nihilominus alijs in locis Sacramentaliter præsens sua substantia nobis adsit, ea existendi ratione, quam etsi verbis exprimere vix possumus, b possibilem tamen esse Deo, cogitatione per fidem illustrata assequi possumus, & constantissimè credere debemus. Ita enim majores nostri omnes quotquot in vera Christi Ecclesia fuerunt, qui de Sanctissimo hoc Sacramento differuerunt, a pertissimè professi sunt, hoc tam admirabile Sacramentum in ultima cœna Redemptorem nostrum instituisse, cum post panis, viniq; benedictionem, se suum ipsius corpus illis præbere, ac suum sanguinem discitis ac perspicuis verbis testatus est: c quæ verba à Sanctis Evangelistis commemorata, d & à Divo Paulo postea repetita, cum propriam illam, & a pertissimam significationem præ se ferant, secundum quam à Patribus intellecta sunt, indignissimum sanè flagitium est, ea à quibusdam con-

Joan. 1.
2C. 1. de
summa
Tri. sup.
Sep. 3. in
Synob.
Ethe. 1.
Mar. 16
in fin.
B. Matt.
19.
Luc. 28.

B. Matt.
26.
Mar. 14
d. Luc.
26.
1. Cor.
11.

tentiosis, & pravis hominibus ad fictitios, & imaginarios tropos, quibus veritas carnis, & sanguinis Christi negatur, contra universum Ecclesie sensum detorqueri, quæ tanquam columna, & firmamentum veritatis, hæc ab impijs hominibus excogitata commenta velut Sathanica, detestata est, grato semper, & memore animo præstantissimum hoc Christi beneficium agnoscens.

1. Tim.

3.

CAP. II. De ratione institutionis Sanctissimi hujus Sacramenti.

ERgo Salvator noster, discessurus ex hoc mundo ad Patrem, Sacramentum hoc instituit, in quo divitias divini sui erga homines amoris velut effudit, a memoriam faciens mirabilium suorum, b & in illius sumptione colere nos sui memoriam præcepit, suamque annuntiate mortem, donec ipse ad judicandum mundum veniat. Sumi autem voluit Sacramentum hoc, tanquam spirituales animarum cibum, quo alantur, & confortentur viventes vita illius, qui dixit: Qui manducat me, & ipse vivet propter me: & tanquam antidotum, quæ liberemur à culpis quotidianis, & à peccatis mortalibus præservemur. Pignus præterea id esse voluit futuræ nostræ gloriæ, & perpetuæ felicitatis, adeoque symbolum unius illius corporis, c cujus ipse caput existit, cuiq; nos, tanquam membra arctissima, fidei, spei, & charitatis connexionem astrictos esse voluit, ut id ipsam omnes diceremur: nec essent in nobis schisma-

a Psal.

210.

b 1. Cor.

11.

Luc. 22.

1. Cor.

21. cap.

iteratur

de cons.

d. 2.

Joan. 6.

c 1. Cor.

11.

Ephes. 5.

Rom. 12.

2. Cor. 5.

d 1. Co.

ringh. 36

CAP. III. De excellentia sanctissimæ Eucharistiæ
super reliqua Sacramenta.

a Cap.
Sacrif.

d. conf.
dist. 2.

b Cap.
Multip.

q. 9 r.
c Matt,

16.
Mar 14

d Inf. c.
1.

e Ro. 6.
c. semel.

Chri-
stus, c.

ivra.

c. sing.
Sec. qui

mandu-
cant. de

conf. d. 2.
inf. Can

3.
1 Ses. 21

cap. 3.
Vide

hom. 5.
de Pasc.

ant. eas,
qua Euc-

seb. Em-
ad scrib.

Et de
cōf. d. 2.
ubi pars

Commune hoc quidem est Sanctissimæ Eucharistiæ a cum cæteris Sacramentis, symbolum esse rei sacræ, & invisibilis gratiæ formā visibilem. Verum illud in ea excellens, & singularitate reperitur, b quod reliqua Sacramenta tunc primū sanctificandi vim habent, cū quis illis utitur: at in Eucharistiā ipse sanctitatis auctor ante usus est. Nondum enim Eucharistiā e de manu Domini, Apostoli susceperant, cū verè tamen ipse affirmaret corpus suum esse, quod præbebat, & semper hæc fides in Ecclesia Dei fuit, statim post consecrationem verum d Domini nostri corpus, verūque ejus sanguinem sub panis, & vini specie unā cum ipsius anima, & divinitate existere; sed corpus quidem sub specie panis, & sanguinem sub vini specie, ex vi verborum, ipsum autem corpus sub specie vini, & sanguinem sub specie panis; animamque sub utraque vi naturalis illius connexionis & concomitantia, quā partes Christi Domini, e qui jam ex mortuis resurrexit, non amplius moriturus, inter se copulantur: Divinitatem porro, propter admirabilem illam ejus cum corpore, & anima hypostaticam unionem. Quapropter verissimum est, tantundem sub alterutra specie, atque sub utraque contineri: totus enim, & integer Christus, sub panis specie, & sub quavis ipsius speciei parte, totus item sub vini specie, & sub ejus partibus existit.

CAP. IV. *De transubstantiatione.*

Quoniam autem Christus, Redemptor noster, corpus suum id, a quod sub specie panis offerebat, verè esse dixit, idèd persuasum semper in Ecclesia Dei fuit, idque nunc deus Sancta hæc Synodus declarat, per consecrationem panis & vini, conversionem fieri totius substantiæ b panis in substantiam corporis Christi Domini nostri, & totius substantiæ vini in substantiam sanguinis ejus, quæ conversio convenienter, & propriè à Sancta Catholica Ecclesia Transubstantiatio est appellata.

CAP. V. *De cultu, & veneratione huic Sanctissimo Sacramento exhibenda.*

Nullus itaque dubitandi locus relinquitur, a quin omnes Christi fideles pro more in Catholica Ecclesia semper recepto, patriæ cultū, qui vero Deo debetur, huic Sanctissimo Sacramento in veneratione exhibeant: neq; enim idèd minus est adorandum, quod fuerit à Christo Domino, ut sumatur, institutum: nam illum eundem Deū præsentem in eo adesse credimus, quem Pater æternus introducens in orbem terrarum dicit: b Et adorent eum omnes Angeli Dei, quem Magi procidentes adoraverunt: quem denique in Galilæa ab Apostolis adoratum fuisse, Scriptura testatur. Declarat præterea sancta Synodus, piè, & Religiosè admodum in Dei Ecclesiam d inducendum fuisse: hunc morem, ut singulis annis pecu-

a Lu. 22

Ioan. 6.

1. Co. 11

b Cypria-

nis, de

cõs. d. 22.

c. cum

Mart.

de cele.

Mis. inf.

can. 2.

in 2. L. 6.

te. Conc.

a Infr.

can.

b Ps. 96.

Hebr. 1.

Mat. 2.

Mat. 28.

Luc. 2.

d. V. 14.

Pap. cit.

Cler.

li. 2. do

re. C.

vin.

sanct.

liari quodam, & festo die præcellum hoc, & venerabile Sacramentum singulari veneratione, ac solemnitate celebraretur, & utque in processionibus reverenter, & honorificè illud per vias, & loca publica circumferretur: æquissimum est enim sacros aliquos statutos esse dies, cum Christiani omnes singulari, ac rata quadam significatione gratos, & memores ressentur animos erga communem Dominum, f & Redemptorem pro tam ineffabili, & planè divino beneficio, quò mortis ejus victoria, & triumphus representatur: itaque sic quidem oportuit victricem veritatem de mædacio, & hæresi triumphum agere, ut ejus adversarij in conspectu tanti splendoris, & in tanta universæ Ecclesiæ lætitia positi, vel debilitati, & fracti tabescant, vel pudore affecti, & confusi aliquando resipiscant.

CAP. VI. *de asservando sacra Eucharistia Sacramento, & ad infirmos deferendo.*

CONsuetudo a servandi in sacratio Sanctam Eucharistiam, aded antiqua est, ut eam sæculum etiam b Nicæni Concilij agnoverit. Porro defectu ipsam sacrâ Eucharistiam ad infirmos, & hunc usum diligenter in Ecclesijs conservari, præterquam quod cum summa æquitate, & ratione conjunctum est, tum multis c in Concilijs præceptum invenitur, & vetustissimo Catholicæ d Ecclesiæ more est observatum. Quare sancta hæc Synodus retinendum omnino salutare hunc, & necessarium morem statuit.

CAP. VII. De preparatione, que adhibenda est, ut dignè quis sacram Eucharistiam percipiat.

SI non decet ad sacras ullas functiones quempiam accedere, nisi sanctè: certè, quo magis sanctitas, & divinitas cœlestis hujus Sacramenti viro Christiano comperta est, eò diligentius cavere ille debet, ne absq; magna reverentia, & sanctitate ad id percipiendum accedat, præsertim cū illa plenâ formidinis verba apud a Apostolum legamus: Qui manducat & bibit indignè, iudicium sibi manducat & bibit, non dijudicans Corpus Domini. Quare communicare volenti revocandum est in memoriam ejus præceptum; b Probet se ipsum homo. Ecclesiastica autem consuetudo declarat, eam probationem necessariam esse, ut nullus sibi conscius mortalis peccati, quantumvis, c sibi contritus videatur, absque præmissa Sacramentali Confessione ad sacram Eucharistiã accedere debeat: quod à Christianis omnibus, etiam ab ijs Sacerdotibus, quibus ex officio incumbuerit celebrare, hæc sancta Synodus perpetuò servandum esse decrevit, modò non desit d illis copia Confessoris, quod si necessitate urgente, Sacerdos absque prævia confessione celebraverit, quamprimum confiteatur.

CAP. VIII. De usu admirabilis hujus Sacramentis

QUoad usum autem, a rectè & sapientèr Patres nostri, tres rationes hoc sanctum Sacramentum accipiendi distinxerunt: quosdam quosdam docuerunt Sacramentalitèr dumtaxat id

a 1. Cor. 11. cap. quid ergo c. sancta, c. sicut. Inudas, & c. tim. de som. de 2 b 1. Cor. 11. c. qui scelerate de conf. d. 2. cap. quot, & c. panem de cõs. d. 2. c. om. qui cum seqq. p. poen. d. 1 c. Et inf. cap. 11. a c. quid est cum seq. cap. dupliciter, & c. in illo, de conf. d. 2. An. cõtra Donat. sæpè Prof. in libr. Sent.

timere, ut peccatores: alios tantum spiritualiter, illos nimirum, qui voto propositum illum celestem panem edentes, fide viva, *b* quæ per dilectionem operatur, fructum ejus & utilitatem sentiunt; tertios porro Sacramentaliter simul, & spiritualiter; hi autem sunt, qui ita se prius probant, & instruunt, *c* ut vellem nuptialem induiti ad divinam hanc mensam accedant: In Sacramentali autem sumptione semper in Ecclesia Dei mos fuit, ut Laici à Sacerdotibus communionem acciperent. *d* Sacerdotes autem celebrantes se ipsos communicarent; qui mos, *e* tanquam ex traditione Apostolica descendens, jure ac merito retineri debet. Demum autem paterno affectu admonet Sancta Synodus, hortatur, rogar, & obsecrat per viscera misericordie Dei nostri, ut omnes, & singuli, qui Christiano nomine censentur, in hoc unitatis signo, in hoc vinculo charitatis, in hoc concordie symbolo jam tandem aliquando conveniant, & concordent, memorésque tantæ majestatis, & tam eximij amoris Iesu-Christi, Domini nostri, *f* qui dilectam animam suam in nostræ salutis pretium, & carnem suam nobis dedit ad manducandum, hæc sacra mysteria corporis, & sanguinis ejus ea fidei constantia & firmitate, ea animi devotione, ea pietate, & cultu credant, & venerentur, ut panem illum substantialé frequentèr suscipere possint, & is verè eis sit animæ vita, & perpetua sanitas mentis, cujus vigore confortati, ex hujus

*b Gal. 5
c Inf. c.
s. Matt.
22.*

*d. c. relatum de
conf. d. 2
i. f. can.
10.*

*e Heb. 5
c. 7.*

*f. Joan. 6
c. prima
de conse.
d. 1.*

miseræ peregrinationis itinere ad cœlestem patriam pervenire valeant, eundem panem & Angelorum, quem modo sub sacris velaminibus edunt, absque ullo velamine manducarunt.

g Pf. 77
c. re ve-
ra, &c.
omnis de
conf. d. 2.

Quoniam autem non est satis veritatem dicere, nisi detegantur, & refellantur errores, placuit Sanctæ Synodo hos Canones subjungere, ut omnes jã agnita Catholica doctrina intelligant quæ, quæ ab illis hæreses caveri, vitariq; debeant.

DE SACROSANCTO Eucharistiæ Sacramento.

CANON. I.

SI quis negaverit, a in sanctissimæ Eucharistiæ Sacramento contineri verè, realitèr, & substantialitèr, corpus & sanguinem unà cum anima, & divinitate Dñi nostri Iesu-Christi, ac proinde totum Christum, sed dixerit tantùmmodo esse in eo, ut in signo, vel figura, aut virtute, anathema sit.

a s. p. c.
3. Conc.
Const.

CANON. II.

Si quis dixerit b in Sacrosancto Eucharistiæ Sacramento remanere substantiam panis & vini unà cum corpore & sanguine Dñi nostri Iesu-Christi, negaveritque mirabilem illam, & singularem conversionem totius substantiæ panis in corpus, & totius substantiæ vini in sanguinem, manentibus dumtaxat speciebus panis & vini, quam quidem conversionem Catholica Ecclesia aptissimè c Transsubstantiationè appellat, anathema sit.

b Conc.
idem d. d.
nans ar-
tículos,
Ioann
Vniclef.

c Sup. c.

4.

CANON. III.

Si quis negaverit, *d* in venerabili Sacramento Eucharistiæ sub unaquaque specie, & sub singulis ejusque speciei partibus, separatione facta, totum Christum contineri, anathema sit.

CANON. IV.

Si quis dixerit, peracta consecratione, in admirabili Eucharistiæ Sacramento non esse corpus, & sanguinem Domini nostri Iesu Christi; sed tantum in usu, dum sumitur, non autem antè, vel post, *e* & in hostijs, seu particulis consecratis, quæ post communionem reservantur, vel superfluit, non remanere verum corpus Domini, anathema sit.

CANON. V.

Si quis dixerit, *f* vel præcipuum fructum sanctissimæ Eucharistiæ esse remissionem peccatorum, vel ex ea non alios effectus provenire, anathema sit.

CANON. VI.

Si quis dixerit, in sancto Eucharistiæ Sacramento Christum unigenitum Dei Filium non esse *g* cultu patriæ, etiam externo adorandum, atque idè nec festiva peculiari celebritate venerandum, neque in Processionibus, secundum laudabilem, & universalem Ecclesiæ sanctæ ritum, & consuetudinem, solemniter circumgestandum, vel non publicè, ut adoretur, populo proponendum, & ejus adoratores esse idolatras, anathema sit.

CANON. VII.

Si quis dixerit, non licere, sacram Eucharistiam
h in sacrario reservari; sed statim post consecra-
 tionem astantibus necessariò distribuendam, aut
 non licere, ut illa ad infirmos honorificè defeta-
 tur, anathema sit.

h *Sup. 6.*

i *Sup. 8.*

CANON. VIII.

Si quis dixerit, Christum in Eucharistia exhi-
 bitum, spiritualitè tantùm manducari, & non
 etiam sacramentaliter ac realiter, anathema sit.

K *Can.*
omnis 10
triusque
de poem.
& rem.
Concil.

CANON. IX.

Si quis negaverit, *k* omnes, & singulos Chri-
 sti fideles utriusque sexus, cùm ad annos discre-
 tionis pervenerint, tenèri singulis annis, saltem in
 Paschate, ad communicandum, *l* juxta præcep-
 tum sanctæ Matris Ecclesiæ, anathema sit.

Lat. sub
ln. III.
c. 21. &
inf. 3. s.
14. Ca.
8. de pœ
nit.

CANON. X.

Si quis dixerit, *m* non licere Sacerdoti cele-
 branti se ipsum communicare, anathema sit.

I *Conc.*
Lat. sub
Inn. III.
cap. 21.

CANON. XI.

Si quis dixerit, *n* solam fidem esse sufficientem
 præparationem ad sumendum sanctissimæ Eu-
 charistiæ Sacramentum, anathema sit. Et ne tantùm
 Sacramentum indignè, atque idèò in mor-
 tem & condemnationem sumatur, statuit atque
 declarat ipsa sancta Synodus, illis, quos conscien-
 tia peccati mortalis gravat, *o* quantumcumque
 etiam se contritos existiment, habitâ copiâ Con-
 fessoris, necessariò præmittendam esse confessio-
 nem sacramentalem. Si quis autem contrarium
 docere,

Vide
post finè
huj. lib.
m *Sup.*
cap. 8.
n *Sup. c.*
17.
o *Sup.*
c. 7.

docere, prædicare, vel pertinaciter asserere, seu etiam publicè disputando defendere præsumpserit, eo ipso excommunicatus existat.

CAP. I. *Decretum de reformatione, & de officio Prælatorum in subditorum correctione.*

EAdem sacrosancta Tridentina Synodus præfidentibus in ea eisdem sanctæ Sedis Apostolicæ Legato, & Nuncijs, intendens nonnulla statuere, quæ ad jurisdictionem pertinent Episcoporum, ut juxta proxime Sessionis decretum, illi in commissis sibi Ecclesijs eo libentiùs resideant, quod faciliùs, & commodiùs sibi subditos regere, & in vitæ ac morum honestate continere potuerint:

illud primùm eos admonendos censet, *a* ut se pastores, non percussores esse meminerint, atque ita præesse sibi subditis oportere, ut non in eis dominantur, sed illos tanquam filios, & fratres diligant, elaborentque, ut hortando, & monendo ab illicitis deterreant: ne, ubi deliquerint, debitis eos pœnis coercere cogantur: quos tamen, si quid per humanam fragilitatem peccare contigerit, *b* illa Apostoli est ab eis servanda præceptio, ut illos arguant, obsecrent, increpent in omnibonitate, & patientiâ: cum sæpè plus erga corrigendos agat benevolentia quàm austeritas, plus exhortatio quàm comminatio, plus charitas quàm potestas. Sin autem ob delicti gravitatem virgâ opus fuerit, tunc cum mansuetudine rigor, cum misericordia judicium, cum lenitate severitas adhibenda est, ut sine asperitate disciplina po-

2. 1. Ti.
2. 1. Ti.
3. 1.
Pet. 5.
d. 45. in
princ. d.
94. cap.
ul. d. 95.
cap. esto
subje-
ctus.
b 2. Ti.
4.

pulis salutaris, ac necessaria conservetur, & qui correcti fuerint, emendentur, ut, si respicere noluerint, cæteri, salubri in eos animadvertionis exemplo, à vitijs deterreantur, cùm sit diligentis, & pij simul pastoris officium, morbis ovium levia primùm adhibere fomenta, post ubi morbi gravitas ita postulet, *c* ad acriora, & graviora remedia descendere; sin autem ne ea quidem proficiant, illis submovendis, cæteras saltem oves à contagionis periculo liberabit. *d* Cùm igitur rei criminum plerumque ad evitandas pœnas, & Episcoporum subterfugienda iudicia, querelas & gravamina simulent, & appellationis diffugio, iudicis processum impediunt, ne remedio ad innocentiae præsidium instituto, ad iniquitatis defensionem abutantur, atque ut huiusmodi eorum calliditati, & tergiversationi occurratur, ita statuit, & decrevit. *e* In causis visitationis, & correctionis, sive habilitatis, & inhabilitatis, necnon criminalibus, ab Episcopo, seu illius in spiritualibus Vicario generali, ante diffinitivam sententiam, ab interlocutoria, vel alio quocumque gravamine non appelletur; nec Episcopus, seu Vicarius appellationi huiusmodi, tanquam frivola, deferre teneatur, sed ea, ac quacumque inhibitione ab appellationis iudice emanatâ, necnon omni stylo, & consuetudine, etiam immemorabili, contraria, non obstante, ad ulteriora valeat procedere, nisi gravamen huiusmodi per diffinitivam sententiam reparari, vel ab ipsa diffinitiva appel-

c *Ca. re*
secunda,
Et cor-
ripiantur
24. q. 3.
d *Ca. c. 2.*
speciali,
S. porro
de elect.

e *Infr.*
Ses. 22.
c. 1. &
24. can.
20. de
refer.

f *Ca. ut*
debitus
de appe.
c. 1. m.

appellari non possit: quibus casibus sacrorum, & antiquorum sanonum statuta illibata persistant.

CAP. II. *Cum sit committenda appellationis causa in criminalibus.*

A Sententia Episcopi, vel ipsius in spiritualibus Vicarij generalis, in criminalibus appellationis causa, ubi appellationi locus fuerit, si Apostolica auctoritate in partibus eam committi contigerit Metropolitano, seu illius etiam Vicario in spiritualibus generali, aut si ille aliqua de causa suspectus foret, vel ultra duas legales dietas distet, seu ab ipso appellatum fuerit, uni ex vicinoribus Episcopis, seu illorum Vicarijs, non autem inferioribus iudicibus committatur.

CAP. III. *Quid in appellationibus criminalium servandum.*

R Eus, ab Episcopo, aut ejus Vicario in spiritualibus generali, in criminali causa appellans coram iudice, ad quem appellavit, acta primæ instantiæ omninè producat, & iudex, nisi illis visis, ad ejus absolutionem minimè procedat. Is autem, à quo appellatum fuerit, intra triginta dies acta ipsa postulanti gratis exhibeat, alioquin absque illis causa appellationis hujusmodi, prout iustitia suaserit, terminetur.

CAP. IV. *Quod solus Episcopus usque ad degradationem procedere possit cum certo numero Abbatum, vel aliarum Dignitatum.*

C VM verè tam gravia nonnunquam sint delicta, & ab Ecclesiasticis commissa personis,

ut ob eorum atrocitatem è sacris Ordinibus de-
ponendæ, & curiæ sint tradendæ sæculari: in quo
b Cap. 2
b secundùm sacros Canones certus Episcoporum *Hisp. c.*
 numerus requiritur, & quos si omnes adhibere
 difficile esset, debita juris executio differetur: si
 quando autem intervenire possent, eorum resi-
 dencia intermitteretur: propterea statuit, & de-
 crevit, Episcopo per se, seu illius Vicarium in
 spiritualibus generalem, contra Clericum, in sa-
 cris etiam Presbyteratus Ordinibus constitutum,
 etiam ad illius condemnationem, necnon ver-
 balem depositionem, & per se ipsum etiam ad
 actualem, atq; solemnem degradationem ab ipsis
 Ordinibus, & gradibus Ecclesiasticis, in casibus,
 in quibus, aliorum Episcoporum præsentia in nu-
 mero à Canonibus definito requiritur, etiã absq;
 illis procedere liceat: adhibitis tamen, & in hoc
 sibi assistentibus totidem Abbatibus, usum mi-
 træ, & baculi ex privilegio Apostolico habenti-
 bus, si in Civitate, aut Diocesi reperiri, & com-
 modè interesse possint; alioquin alijs personis in
 Ecclesiastica dignitate constitutis, quæ ætate gra-
 ves, ac juris scientia commendabiles existant.

CAP. V. *Quod remissio pœna ab Episcopo inflicta
ex ficta causa objecta non admittatur.*

ET quoniam per fictas causas, quæ tamen sa-
tis probabiles videntur, interdum accidit, ut
nonnulli ejusmodi gratias extorqueant, per quas
pœnæ, illis Episcoporum justa severitate inflictæ,
aut remittuntur omninò, aut minuuntur, cum nõ

2da 23
 Lev. 19
 Pro 6.8
 19. 12.
 C. 19.
 c. si quis
 dixerit
 cū seq.
 C. ne
 inoperi-
 borum.
 11. q. 2.
 b. Ca.
 super li-
 teris C.
 cum di-
 lecta de
 vaso.
 2 c. sunt
 nonnul-
 li. 2. q.
 7.

ferendum sit ut mendacium, quod tantoperè Deo
 displicet, non modò ipsum a impunitum sit, ve ù
 etiam alterius dilecti veniam impetret menti ei:
 idcirò, ut sequitur, statuit & decrevit, ut Episco-
 pus apud Ecclesiam suam residens, de surreptione,
 & obreptione gratiæ, quæ super absolutione ali-
 cuius publici criminis, vel delicti, de quo ipse in-
 quirere cæperat, aut de remissione pœnæ, ad quã
 criminofus per eum condemnatus fuerit, falsis
 precibus impetratur, per se ipsum, tanquam Se-
 dis Apostolicæ delegatus, b etiam summarie cog-
 noscat, ipsamque gratiam, postquam per falsi nar-
 rationem, aut veri taciturnitatem obtentam ef-
 se legitimè constiterit, non admittat.

CAP. VI. *Quando, quibus testibus, & ante quem
 causa Episcoporum sint agenda.*

Quoniam, verò subditi Episcopo, a tametsi
 iure correpti fuerint magnoperè tamen cū
 odisse, & tanquam iniuriã affecti sint, falsa illi cri-
 mina objicere solent, ut quoquo pacto possint, ei
 molestiam exhibeant, cujus vexationis timor ple-
 rumque illum ad inquirenda, & punienda eorum
 delicta segniorem reddit: idcirò, ne is magno
 suo, & Ecclesiæ incommodo gregem sibi creditū
 relinquere, ac non sine Episcopalis dignitatis di-
 minutione vagari cogatur, ita statuit & decrevit,
 ut b Episcopus, nisi ob causam, ex qua deponen-
 dus, siue privandus veniret, etiam si ex officio, aut
 per inquisitionem, seu denuntiationē, vel accusa-
 tionem, siue alio quovis modo procedatur, ut

b Vide
 Ses. 24
 c. 5.

personalitèr compareat, nèquaquam citetur, vel moneatur.

CAP. VII.

Testes in causa criminali a ad informationē, vel judicia, seu aliàs in causa principali contra Episcopum, nisi testes, & bonæ conversationis, existimationis, & famæ fuerint, non recipiantur; & si odio, temeritate, aut cupiditate aliquid deposuerint, gravibus pœnis multentur.

CAP. VIII,

Causæ Episcoporum, cum pro criminis obiecti qualitate comparere debeant, coram Pontifice Max. referantur, ac per ipsum terminentur.

Decretum prorogationis definitionis quatuor articulorum de Sacramento Eucharistia, & salviconductus, Protestantibus dandi.

EAdem sancta Synodus, errores omnes, qui super hoc Sanctissimo Sacramento repullularunt, tanquam vepres ex agro Dominico evelere, ac omnium fidelium salutem prospicere cupiens, quotidianis precibus Deo omnipotenti piè oblati, inter alios, ad hoc Sacramentum pertinentes articulos diligentissima veritatis Catholicæ inquisitione tractatos, plurimis, accuratissimisque pro rerum gravitate disputationibus habitis, cognitisque quoque præstantissimorum Theologorum sententijs, hoc etiam tractabat: An necellarium sit ad salutem, & divino jure præcep-

a *Ca. 112*
cusatio
quoque,
c. accu-
satio.
Episcop.
c. testes
2. q. 7.
Ep. ul.
2. q. 5.
Concil.
Ro. sub
Sylv. I.
juxta
Anacl.
Pap. ep.
2. &
Cart. 2.
c. 6. &
Cart 4.
c. 96. &
Six III.
epist. 3.
cap. 2.

tum, ut singuli Christi fideles sub utraque specie ipsum venerabile Sacramentum accipiant. Et non minus sumat, qui sub altera, quàm qui sub utraque communicat. Et: An erraverit Sancta Mater Ecclesia, laicos, & non celebrantes Sacerdotes, sub panis specie dumtaxat communicando. Et: An parvuli etiam communicandi sint. Sed quoniam ex nobilissima Germaniæ Provincia, ij, qui se Potestantes nominant, super his ipsis articulis, antequam definiantur, audiri à sancta Synodo cupiunt, & eam ob causam fidem publicam ab illa postularunt, ut ipsis tutò huc venire, & in hac urbe commorari, ac liberè coram Synodo dicere, atque proponere, quæ senserint, & postea, cum libuerit, recedere liceat: Sancta ipsa Synodus, licet magno desiderio, eorum adventum multos ante menses expectarit, tamen, ut pia mater, quæ ingemiscit, & parturit, summopere id desiderans, ac laborans, ut in ijs, qui Christiano nomine censentur, nulla sint schismata, sed quæadmodum eundem omnes Deum, & Redemptorem agnoscunt, ita idem dicant, idem credant, idem sapiant, confidens Dei misericordiâ, & sperans fore, ut illi in sanctissimam, & salutarem unius fidei, spei, charitatisque concordiam redigantur, libenter eis in hac re morem gerens, securitatem, & fidem, ut petierunt, publicam, quam Salvumconductum vocant, quoad se pertinet, ejus, qui infra scriptus erit, tenoris, dedit, atque concessit: & eorum causa definitionem illorum

articulorum ad secundam Sessionem distulit, quã, ut illi cõmodè ei interesse possent, in diem festum conversionis D. Pauli, quæ erit vigesima quinta die mensis Ianuarij anni sequentis, indixit. Illudq; prætereà statuit, ut in eadem Sessione de sacrificio Missæ agatur, propter magnam utriusque rei connexionem, intereà Sessione proxima de Pœnitentiæ, & Extremæ-unctionis Sacramentis tractandum: illam autem die festo D. Catharinæ virginis & martyris, qui erit vigesima quinta Novëbris, habendam esse decrevit, simulque ut in utraque materiam reformationis prosequatur.

SALVVS CONDVCTVS, datus Protestantibus.

Sacrosancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, præfidentibus in ea eisdem Sanctæ Sedis Apostolica Legato, & Nuncijs: omnibus, & singulis, siue Ecclesiasticis, siue secularibus personis univërse Germaniæ cujusunque gradus, status, conditionis, & qualitatis sint, qua ad œcumenicum hoc, & generale Concilium accedere voluerint, ut de ijs rebus, que in ipsa Synodo tractari debent, omni libertate conferre, proponere, & tractare, ac ad solvendum œcumenicum Concilium liberè & tuto venire, & in eam morari, & commorari, ac articulos, quot illis videbitur, in scripto, quàm verbo, offerre, proponere, & cum Patribus, & alijs, qui ab ipsa sancta Synodo delecti fuerint, conferre, & absque ullis convicijs, & contumelijs disputare, necnon, si illis illis placuerit, redire possint, & valens, publicam sine

Et plenam securitatem, quam salvum conditum appellant cum omnibus, Et singulis clausulis, Et decretis necessarijs. Et opportunis, etiamsi specialiter, Et non per verba generalia exprimi deberent, qua pro expressis haberi voluit quantum ad ipsam sanctam Synodum spectat, concedit. Placuit pretereà sancta Synodo, ut si pro majori libertate, ac securitate eorum certos, tam pro commissis, quam pro committendis per eos delictis iudices eis deputari cupiant, illos sibi benevolos nominent, etiamsi delicta ipsa quantumcunque enormia, ac hæresim sapientia fuerint.

SESSIO XIV.

Qua est quarta, sub Iulio III. Pont. Max.

Celebrata die 25. Novemb. 1551.

Doctrina de sanctissimis Pœnitentiæ, & Extremæ-unctionis Sacramentis.

Sacro sancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem sanctæ Sedis Apostolicæ Legato, & Nuncijs, quamvis in decreto de a justificatione multus fuerit de Pœnitentiæ Sacramentò, propter locorum cognationem, necessaria quadam ratione sermo interpositus, tanta nihilominus circa illud nostra hæc ætate diversorū errorū est multitudo, ut non parum publicæ utilitatis retulerit, de eo exactiorē, & pleniorē diffinitionem tradidisse, in qua demonstratis, & convulsis, Spiritus Sancti præsidio, universis erroribus, Catholica veritas pers

a Supr
scf. 6
cap. 14.

perspicua & illustris fieret, quam nunc sancta hæc Synodus Christianis omnibus perpetuò servandam proponit.

CAP. I. De necessitate, & institutione Sacramenti Pœnitentiæ.

SI ea in regeneratis omnibus gratitudo erga Deum esset, ut justitiam in Baptismo, ipsius beneficio & gratia, susceptam, constanter tuerentur, non fuisset opus aliud ab ipso Baptismo Sacramentum ad peccatorem remissionem esse institutum. Quoniam autem Deus, dives in misericordia, cognovit figmentum nostrum, illis etiam vitæ remediū contulit, qui se postea in peccati servitutem, & dæmonis potestatem tradidissent, Sacramentum videlicet Pœnitentiæ, quo lapsis post Baptismum, beneficium mortis Christi applicatur. Fuit quidem Pœnitentiæ universis hominibus, qui se mortali aliquo peccato inquinassent, quo vis temporis ad gratiam, & justitiam assequendam necessaria, illis etiam, qui Baptismi Sacramento ablui petivissent, ut perveritate abjecta, & emendata, tantam Dei offensionem cum peccati odio, & pio animi dolore detestarentur: undè Propheta ait: Convertimini, & agite pœnitentiam ab omnibus iniquitatibus vestris, & non erit vobis in ruinam iniquitas. Dominus etiam dixit: Nisi pœnitentiam egeritis, omnes similiter peribitis. Et Princeps Apostolorum Petrus peccatoribus Baptismo initiandis pœnitentiam commendans, dicebat: Pœnitentiam agite, & baptizetur unusquisque ve-

a Infrã
Car. 1.
Ps. 102.
Ephē. 2.
Sic Inn-
c 1. epi.
91. inter
ep. Ang.
Nāquã
vis redē
misset.
Erc. &
Cypr. ab
Aug. ci-
lib. 2. cō-
tra Iul-
cap. 8.
Quã be-
nigna.
quã ne-
cessaria.
b Sup-
Ses 3. c.
14 de iss
stif C. 6.
c Ezec.
18.
d Lu. 17
e Act 2
1. agunt.

cap. propriè,
de cons.
d. 5.

strum Porro nec ante adventum Christi Pœnitentia erat Sacramentum; nec est post adventum illius cuiquam ante Baptismum. Dominus autem Sacramentum Pœnitentię, tunc præcipuè instituit, cum à mortuis excitatus, insufflavir in discipulos suos, dicens; *f* Accipite Spiritum Sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis: & quorum retinueritis, retenta sunt. Quo tam insigni facti, & verbis tam perspicuis, potestatem remittendi, & retinendi peccata, ad reconciliandos fideles, post Baptismum lapsos, Apostolis, & eorum legitimis successoribus fuisse communicatã, universorum Patrum consensus semper intellexit. Et Novatianos, remittendi potestatem olim pertinaciter negantes magna ratione Ecclesia Catholica, tanquam hæreticos, explosit, atque condemnavit. Quare verissimum hunc illorum verborum Domini sensum Sancta hæc Synodus probans, & recipiens, damnat eorum commentitias interpretationes, qui verba illa ad potestatem prædicandi verbum Dei, & Christi Evangelium annunciandi, contra huiusmodi Sacramenti institutionem falso detorquent.

CAP. II De differentia Sacramenti Pœnitentię, & Baptismi.

à Supra
Sess. 6.
de just.
cap. 14.
& infr.
Cap. 21

Cæterum hoc Sacramentum a multis rationibus à Baptismo differre dignoscitur. Nam præterquam quod materia, & forma, quibus Sacramenti essentia perficitur, longissimè distat: constat certe Baptismi ministrum iudicem esse non

oportere, cum Ecclesia in neminem iudicium
 exerceat, qui non prius in ipsam per Baptismi ja- br. Cor.
 nuam fuerit ingressus. *b* Quid enim mihi, 5. in fin.
 (inquit Apostolus) de iis, qui foris sunt, iudicare? Secus est c. multi
 de domesticis fidei, quos Christus Dominus 2. q. 1.
 c lac- c. gaud.
 vacro Baptismi, sui corporis membra semel effe- de diu.
 cit. Nam hos, si se postea crimine aliquo conta- c 1. Cor
 minaverint, non jam repetito Baptismo ablui, cum 12.
 id in Ecclesia Catholica, nulla ratione liceat; sed
 ante hoc tribunal, tanquam reos, sisti voluit: ut per
 Sacerdotum sententiam, non semel, sed quoties ab
 admissis peccatis ad ipsum poenitentes confuge-
 rint, possent liberari. Alius est praeterea Baptismi,
 & alius Poenitentiae fructus. Per Baptismum enim, d Gal 3
 Christum induentes, a novae prorsus in illo effici-
 mur creatura, plenam, & integram peccatorum
 omnium remissionem consequentes: ad quam ta-
 men novitatem, & integritatem per Sacramentum
 Poenitentiae, sine magnis nostris fletibus, & labor-
 ribus, divina id exigente iustitia, pervenire nequa-
 quam possumus, ut merito Poenitentia laboriosus
 quidam Baptismus a sanctis Patribus dictus fue-
 rit. Est autem hoc Sacramentum Poenitentiae lap-
 sis post Baptismum ad salutem necessarium, ut
 nondum regeneratis ipse Baptismus.

CAP. III. De partibus, & fructu huius Sacramenti.

DOcet praeterea sancta Synodus, Sacramenti
 Poenitentiae formam, in qua praecipue ipsius
 vis sita est, in illis ministri verbis positam esse: Ego
 te absolvo, &c. quibus quidem de Ecclesia sancta

more preces quædam laudabiliter adjunguntur: ad ipsius tamen formæ assentiã nequaquam spectant: neque ad ipsius Sacramenti administrationẽ sunt necessariæ. Sunt autem quasi materia hujus Sacramenti, ipsius pœnitentis actus, a nempe Cõtritio, Confessio, & Satisfactio. Qui quatenus in pœnitente ad integritatẽ Sacramenti, ad plenamque & perfectam peccatorũ remissionem ex Dei institutione requiruntur, hac ratione, Pœnitentiæ partes dicuntur. Sanè verò res, & effectus hujus Sacramenti, quantum ad ejus vim, & efficaciam pertinet, reconciliatio est cum Deo, quam interdum in viris pijs, & cum devotione hoc Sacramentum percipientibus, conscientiæ pax, ac serenitas cum vehemẽti spiritũs consolatione consequi solet. Hæc de partibus, & effectibus hujus Sacramenti, sancta Synodus tradens, simul eorum sententias damnat, qui Pœnitentiæ partes, incussos conscientiæ errores, & fidem esse contendunt.

CAP. IV. De Contritione.

CONTRITIO, quæ primum locum inter a dictos pœnitentiæ actus habet, animi dolor, ac detestatio est de peccato commisso, cum proposito nõ peccandi de cætero. Fuit autem quovis tempore ad impetrandam veniam peccatorum hic Contritionis motus necessarius, & in homine post Baptismum lapsus: ita demum præparat ad remissionẽ peccatorum, si cum fiducia divinæ misericordiæ, & voto præstandi reliqua, conjunctus sit, quæ ad rite suscipiendum hoc Sacramentum requiruntur.

Declarat igitur sancta Synodus, hanc Contritionem, non solum cessationem *b* à peccato, & vitæ novæ propositum, & inchoationem; sed veteris etiam odium continere, juxta illud: *c* Projicite à vobis omnes iniquitates vestras, in quibus prævaricati estis, & facite vobis cor novum & spiritum novum. Et certè, qui illos Sanctorum clamores consideraverit. *d* Tibi soli peccavi, & malum coram te feci. *e* Laboravi in gemitu meo: lavabo per singulas noctes lectum meum: *f* Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine animæ meæ: & alios hujus generis: facillè intelliget, eos ex vehementi quodam antea actæ vitæ odio, & ingenti peccatorum detestatione manasse. Docet præterea, etsi Contritionem hanc aliquando charitate perfectam esse contingat, hominemque Deo reconciliare, priusquam hoc Sacramentum actu suscipiatur, ipsam nihilominus reconciliationem ipsi Contritioni, sine Sacramenti voto, (quod in illa includitur) non esse adscribendam. Illam verò Contritionem imperfectam, quæ Attritio dicitur, quoniam, vel ex turpitudinis peccati consideratione, vel ex gehennæ, & pœnarum metâ communiter concipitur, si voluntatem peccandi excludat, cum spe veniæ, declarat, non solum non facere hominè hypocritam, & magis peccatorem, verum etiam donum Dei esse, & Spiritus Sancti impulsum, non adhuc quidem inhabitantis, sed tantum movētis, quo pœnitēs adjutus viam sibi ad justiciam parat. Et quamvis sine Sacramento Penitentiæ per se ad

b Infra
Can. 5.

c Ezech.
18.

d Ps. 50.
e c. venit. de
pœn. d. 1
f Eccl. totam
de pœn. d. 3
e Ps. 6.
f Isai.
38.

justificationem perducere peccatorē nequeat, tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento Pœnitentiæ impetrandam disponit. Hoc enim timore utiliter & concussu Ninivitarū, ad Ionæ prædicationem, plenam terroribus, pœnitentiam egerunt, & misericordiam à Domino impetrarunt. Quamobrem falsò quidā calumniatur Catholicos scriptores, quasi tradiderint Sacramentum Pœnitentiæ absque bono motu suscipientium, gratiam conferre: quod nunquā Ecclesia Dei docuit, nec sensit, sed & falsò docent, Contritionem esse extortam & coactam, non liberam & voluntariam.

*Jonæ 3.
Mat. 12.
Luc. 11.
c. quam
obrem de
pœn. d.
2.*

*a Luc. 5.
c. 17.*

CAP. V. De Confessione.

EX a institutione Sacramenti Pœnitentiæ, juxta explicata, universa Ecclesia semper intellexit, institutam etiam esse à Domino integram peccatorum Confessionem, & omnibus post Baptismū lapsis jure divino necessariam existere: quia Dominus noster Iesus-Christus, b è terris ascensurus ad cœlos, Sacerdotes sui ipsius Vicarios reliquit, tanquam præsidēs, & judices, ad quos omnia mortalia crimina deferantur, in quæ Christi fideles ceciderint, quò pro potestate Clavium, remissionis aut retentionis peccatorum sententiam pronunciant. Constat enim Sacerdotes judicium hoc, incognita causa, exercere non potuisse, neq; æquitatem quidem illos in pœnis injungendis servare potuisse, si in genere dumtaxat, & non potius in specie, ac sigillatim sua ipsi peccata declarassent.

*Jacob. 1.
1. Ioan.
1. infr.
can. 6.
b Ioan.
20.
Mat. 16
c. verbū
de pœn.
d. 1 c.
c. adhuc
de pœn.
dist. 3.*

*c infr.
Can. 6.*

Ex his colligitur oportere à pœnitentibus omnia peccata mortalia, quorum, post diligentem sui discussionem, conscientiam habent, in Confessione recenseri, etiamsi occultissima illa sint, & tantùm adversus duo ultima à Decalogi præcepta commissa, quæ nõnunquam animũ gravius lauciant, & periculosiora sunt ijs, quæ in manifesto admittuntur. Nam venialia, quibus à gratia Dei non excludimur, & in quæ frequentius labimur, quamquam rectè & utiliter, citraq; omnem præsumptionem in Confessione dicantur, quod priorum hominum usus demonstrat, taceri tamen citra culpam, multisque alijs remedijs expiari possunt. Verùm, cum universa mortalia peccata, etiam cogitationis, *f* homines iræ filios, & Dei inimicos reddant, necessum est omnium etiam veniam cum aperta, & verecunda Confessione, à Deo quærere. Itaque dem omnia, quæ memoriæ occurrunt, peccata, Christi fideles confiteri student, proculdubio omnia divinæ misericordiæ agnoscenda exponunt: qui verò sæcũ faciunt, & scienter aliqua retinent, nihil divinæ bonitati per Sacerdotem remittendum proponunt. Si enim erubescat ægrotus vulnus medico detegere, quod ignorat medicina nõ curat. Colligitur præterea, etiam eas circumstantias confessione explicandas esse, quæ speciem peccati mutant: quòd sine illis peccata ipsa, neque à pœnitentibus integre exponantur, nec iudicibus innotescant, & fieri nequeat, ut de gravitate criminum rectè cõ-

d Deut.
5.

e Supr.
Sess. 6.
can. 23.
c. adhuc
e c. de
quoti-
dianis
de poen.
d. 3.
f Eph. 2

fere possint, & pœnam, quam oportet, pro illis pœnitentibus imponere: undè alienum, à ratione est, docère circumstantias has ab hominibus otiosis excogitatas fuisse, aut unam tantùm circumstantiam confitendam esse, nempè peccasse in fratrem. Sed & impium est, Confessionem, quæ hac ratione fieri præcipitur, impossibilem dicere, aut carnificinam illam conscientiarum appellare. Constat enim, nihil aliud in Ecclesiis à pœnitentibus exigi, quàm ut, postquam quisque diligentius se excusserit, & conscientiaæ suæ sinus omnes & latebras exploraverit, ea peccata confiteatur, quibus se Dominum, & Deum suum mortaliter offendisse meminerit: reliqua autem peccata, quæ diligenter cogitanti non occurrunt, in universum eadem confessione inclusa esse intelliguntur: pro quibus fideliter cum Propheta dicemus: *g* Ab occultis meis munda me, Domine; ipsa verò huiusmodi Confessionis difficultas, ac peccata detegendi verecundia, gravis quidem videri posset, nisi tot, tantisque commodis, & consolationibus levaretur, quæ omnibus, dignè ad hoc Sacramentum accedentibus, per absolutionem certissimè conferuntur. Cæterùm quoad modum confitendi secretò apud solum Sacerdotem; etsi Christus nõ venerit, quin aliquis in vindictam suorum scelerum, & sui humiliationem, cum ob aliorum exemplum, tum ob Ecclesiæ offensæ ædificationem, delicta sua publicè confitri possit; non est tamè hoc divino præcepto mandatum, nec satis con-

sultè humana aliqua lege præcepitur, ut delicta (præsertim secreta publica) essent cõfessione aperienda. Vndè cum à sanctissimis, *h* & antiquissimis Patribus, magno, unanimitique consensu, secreta Confessio Sacramentalis, quâ ab initio Ecclesia sancta usa est, & modò etiam utitur, fuerit semper commendata, manifestè refellitur inanis eorum calumnia, qui eam à divino mandato alienam, & inventum humanum esse, atque à *i* Patribus in Concilio Lateranensì congregatis initium habuisse, docere non verentur. Neque enim per Lateranense Concilium Ecclesia *k* statuit, ut Christi fideles confiterentur, quod jure divino necessarium, & institutum esse intellexerat, sed ut præceptum Confessionis, saltem semel in anno, ab omnibus, & singulis, cum ad annos discretionis pervenissent, impleretur. Vndè jam in universa Ecclesia, cum ingenti animarum fidelium fructu, observatur mos ille salutaris confitendi, sacro illo, & maximè acceptabili tempore Quadragesimæ, quem morem hæc Sancta Synodus maximè probat, & amplectitur, tanquam pium, & meritò retinendum.

CAP. VI. De ministro hujus Sacramenti, & absolutione.

Circa ministrum autem hujus Sacramenti declarat Sancta Synodus falsas esse, & à veritate Evangelij penitùs alienas doctrinas *a* omnes, quæ ad alios quosvis homines, præter Episcopos, & Sacerdotes, Clayium ministerium pertinere

h Conc.
Cabil. 6.

33.

i Inf. cu.
non 2. et
14.

k Conc.
Lat. sub
Inn. III.
c. 21. c.
omnis
utriusq;
de pæn.
etremis.

a Infr.
c. 10.

b Nat. extendunt, putantes verba illa Domini: *b Quæcū-*
16. & que alligaveritis super terram, erunt alligata & in
18. cælo: & quæcūq; solveritis super terram, erunt
c Ioan. soluta & in cælo: & quorum remiseritis peccata,
20. remittuntur eis: & quorum retinueritis, retenta
d Sup. sunt, ad omnes Christi fideles indifferenter, & pro-
Seff. 7. miscuè, *d* cōtra institutionem hujus Sacramenti,
de Sacr. ita fuisse dicta, ut quivis potestati habeat remit-
Can. 10. tendi peccata, publica quidem per correptionem,
 si correptus acquieverit, secreta verò per sponta-
 neam Confessionē, cuicumq; factam. Docet quo-
 que etiam Sacerdotes, qui peccato mortali tenē-
 tur, per virtutem Spiritus Sancti, in ordinatione
 collatam, tanquam Christi ministros, functionem
 remittendi peccata exercere, eosque pravè sentire,
 qui in malis Sacerdotibus hāc potestatem non ef-
 se contendunt. *e* Quamvis autem absolutio Sacer-
 dotis, alieni beneficii, sit dispensatio, tamē non est
 solūm nudum ministerium, vel annunciandi Evā-
 gelium, vel declarandi remissa esse peccata, sed ad
 instar actus judicialis, quò ab ipso, velut à iudice
 sententia pronuntiatur: atq; idè non debet pœni-
 tens adè sibi de sua ipsius fide blandiri, ut etiam
f Infr. si nulla illi adsit contritio, aut Sacerdoti animus
Can. 9. seridè agendi & verè absolvendi desit: putet tamen
 se, propter suam solam fidem, verè & coram Deo
Vid. post esse absolutum. Nec enim fides sine Pœnitentia
fin novis remissionem ullam peccatorum præstaret: nec is
libri. esset nisi salutis suæ negligentissimus, qui Sacer-
 dotem joco se absolventem cognosceret, & non

alium ferid agentem sedulo requireret.

CAP. VII. De casuum reservatione.

Quoniam igitur natura, & ratio iudicij illud exposcit, ut sententia in subditos dumtaxat feratur, a persuasum semper in Ecclesia Dei fuit, & verissimum esse Synodus hæc confirmat nullius momenti Absolutionem eam esse debere, quã Sacerdos in eum profert, in quem ordinariam aut subdelegatam non habet jurisdictionem. Magnopere verò ad Christiani populi disciplinam pertinere, sanctissimis Patribus nostris visum est, ut atrociora quædam, & graviora crimina non à quibusvis, sed à summis dumtaxat Sacerdotibus absolventur. *b* Unde meritò Pontifices Max. pro suprema potestate, sibi in Ecclesia universa tradita, causas aliquas criminũ graviores suo potuerunt peculiari iudicio reservare. Neque dubitandum est, quando omnia, quæ à Deo sunt, ordinata sunt, quin hoc idem *c* Episcopis omnibus in sua cujusq; Diœcesi, in ædificationem tamen, non in destructionem liceat, pro illis in subditos tradita supra reliquos inferiores Sacerdotes auctoritate, præsertim, quoad illa, quibus excommunicationis censura annexa est. Hanc autem delictorum reservationem, consonum est divinæ auctoritati, non tantum in externa politica, sed etiam coram Deo vim habere: veruntamen piè admodum, ne hac sola occasione aliquis peccet, in eadem Ecclesia Dei custoditum semper fuit, *d* ut nulla sit reservatio in articulo mortis: atque ideo omnes Sacerdotes

a Cap. s. Episcop. de poen. in 6.

b Cap. s. quis sua dete. 17.

q. 4.

c C. Ita quorundam de jud. cap. coquast. di sent. excom.

e. quicquid que eod. tit. in 6.

e ca. 2. eod. tit. in de. 6.

e si de minuat de poen. in extr.

c m. c. fin. Ro. 23. Videa

Ses. 24. c. 6. post matri.

c C. Fe. licis. d. 17.

d. cap. Pastoralis de offor. c. expiētes de pœn. in cle. c. inter cū ſtas, §. duos de priv. in extrav. com. Ca. ep. 2. c. 2 et 4. Cartha. ca. 76. etn. Tol. c. 12 a De pœni. d. 3. cir. prin. b Infr. can. 12. Gen. 3. 2. Reg. 22 Nu. 37 & 20 Sef. 6 C. 20. & c. 14. c. 1. Co. 3. Ephē. 4. d Hebr. 12.

tes, quoslibet pœnitentes à quibusvis peccatis, & censuris absolvere possint, extra quem articulum Sacerdotes cum nihil possint, in casibus reservatis, id unum pœnitentibus persuadere nitantur, ut ad superiores, & legitimos iudices pro beneficio Absolutionis accedant.

CAP. VIII. *De satisfactionis necessitate, & fructu.*

DEmùm, a quoad satisfactionem, quæ ex omnibus Pœnitentiæ partibus, quemadmodum à Patribus nostris Christiano populo fuit perpetuo tempore commendata; ita una maximè nostra ætate, summo pietatis prætextu, impugnata ab ijs, qui speciem pietatis habent, virtutem autem ejus abnegarunt: sancta Synodus declarat falsum omninò esse & à verbo Dei alienum: culpam à *b* Domino nunquam remitti, quin universa etiam pœna condonetur. Perspicua enim, & illustra in sacris literis exempla reperiuntur, quibus præter divinam traditionem, hic error, quàm manifestissimè revincitur. Sanè & divinæ justitiæ ratio exigere videtur, ut aliter ab eo in gratiam recipiantur, qui ante Baptismum, per ignorantiam deliquerint, aliter verò, qui semel à peccati, & dæmonis servitute liberati, & accepto Spiritus Sancti dono, scientes Templum *c* Dei violare, & Spiritum Sanctum contristare non formidaverint. Et divinam clementiam docet, ne ita nobis absque ulla satisfactione peccata dimittantur, ut, occasione accepta, peccata leviora putantes, velut injurijs, & contumeliosis Spiritui Sancto, in graviora labamur,

mur, thesaurizantes nobis iram in die iræ. Procul
 dubio enim magnoperè à peccato revocant, &
 quasi fræno quodâ coercent hæ satisfactoriæ pœ-
 nę, cautioreſque, & vigilantiores in futurum pœ-
 nitentēs efficiant, medentur quoque peccatorum
 reliquias, & vitioſos habitus, malè vivendo com-
 paratos, contrarijs virtutum actionibus tollunt. e
 Neque verò ſecutior ulla via in Eccleſia Dei un-
 quam exiſtimata fuit ad amovendam imminentē
 à ſ Domino pœnam, quam ut hæc pœnitentię o-
 pera homines cum vera animi dolore frequētent.
 Accedit ad hæc quod dum ſatisfaciendo patimur
 pro peccatis, Chriſto Ieſu, g qui pro peccatis no-
 ſtris ſatisfecit, ex quo omnis noſtra ſufficiētia eſt,
 conformes efficiamur, certiffimam quoque inde
 arrham habentes, quod ſi compatimur, & cōglo-
 rificabimur. Neque verò ita noſtra eſt ſatisfactio
 hæc, quam pro peccatis noſtris exolvimus, ut non
 ſit per Chriſtum Ieſum: nam qui h ex nobis, tan-
 quam ex nobis nihil poſſumus, eo cooperante,
 qui nos confortat, omnia poſſumus: ita nō habet
 homo undè gloriatur: ſed omnis gloriatio noſtra
 in Chriſto eſt, in quo vivimus, in quo mereamur,
 in quo ſatisfacimus, k ſcientes fructus dignos
 pœnitentię, qui ex illo vim habent, ab illo offerū-
 tur Patri, & per illum acceptantur à Patre. Debēt
 ergo Sacerdotes Domini, quantum ſpiritus, &
 prudentia ſuggeſſerit, pro qualitate criminum &
 pœnitentium facultate, convenientes ſatisfactio-
 nes injungere, ne, ſi fortè peccatis conſueverit,

e Exod.
 33.
 Iona 3.
 Hier. 2.
 18. G.
 25.
 f Eſa.
 30. Ec-
 cleſ. 17.
 Matt 3.
 4. 14.
 G. 18.
 cum ſim.
 g Ro. 5.
 1. Ioa.
 2. 12.
 priv. 20.
 Cor. 3.
 Rom. 8.
 h 2. Co.
 3. Phil.
 4. 1. Co.
 i. in ſim.
 12. Cor.
 10. in
 ſim. Gal.
 6. Alfo
 17.
 k Mat.
 3. G. 4.
 Luc. 3.
 10. 17.
 t. tempo-
 ra, cum
 multis,
 ſef. 26.
 q. 7. d. 10.

& indulgentiùs cum pœnitentibus agant, levissima
 quædam opera pro gravissimis delictis injungen-
 do, alienorum peccatorum participes efficiantur.
 Habeant autem præ oculis, ut satisfactio, quam
 imponunt, non sit tantùm ad novæ vitæ custodiã,
 & infirmitatis medicamentum, sed etiam ad præ-
 teritorum peccatorum vindictam, & castigatio-
 nem. Nam claves Sacerdotum non ad solvendũ
 dumtaxat, sed & ad ligandum concessas, etiam
 antiqui Patres & credunt, & docent. Nec propte-
 reà existimarunt, Sacramentum Pœnitentiæ esse
 forum iræ, vel pœnarum, sicut nemo unquã Ca-
 tholicus sensit ex hujusmodi nostris satisfactioni-
 bus vim meriti, & satisfactionis Domini nostri
 Jesu-Christi vel obscurari, vel aliqua ex parte
 imminui; quod dũ Novatores intelligere nollunt,
 ita optimam Pœnitentiam novam vitam esse do-
 cent, ut omne satisfactionis vim, & usum tollant.

CAP. IX. De operibus satisfactionis.

Docet præterea, tantam esse divinæ munifi-
 centiæ largitatem, ut non solum pœnis, spõ-
 te à nobis pro vindicando peccato susceptis, aut
 Sacerdotis arbitrio pro mensura delicti impos-
 fitis, sed etiam quod maximum amoris n argu-
 mentũ est, temporalibus flagellis à Deo inflictis,
 & à nobis patienter toleratis, apud Deum Patrẽ
 per Christum Iesum satisfacere valeamus.

Doctrina de Sacramento Extreme unctionis.

Vlum est autem Sanctæ Synodo, præcedenti
 doctrinæ de Pœnitentia adjungere ea, quæ se-
 quuntur.

pœn. de
 cõf. d. 4.
 Concil.
 Cart. 3.
 c. 21. &
 Concil.
 Cart. 4.
 cap. 74
 Cõc. Ca-
 b. c. 34.
 & 38.
 Concil.
 Aphy
 I Mart.
 16. &
 Ioan. 20
 sup. c. 1.
 in fi. &
 in a.
 3. & ul.
 de pœn.
 x. iust.
 can. 13.

in Cap.
 sicut plu-
 res in fi.
 de pœn.
 d. 3.

quantur de Sacramento Extreme unctio-
 nis, quod non modo Pœnitentiæ, sed & totius Christianæ
 vitæ, quæ perpetua pœnitentia esse debet, consum-
 mativum existimatum est à Patribus. Primū itaq;
 circa illius institutionē declarat, & docet, a quod
 elementissimus Redemptor noster, qui servis suis
 quovis tempore voluit de salutaribus remedijs
 adversus omnia omnium hostium tela esse prospe-
 ctum, quemadmodum auxilia maxima in Sacra-
 menti alijs præparavit, quibus Christiani conser-
 vare se integros, dum viverent, ab omni graviore
 spiritus incommodo possint; ita Extreme unctio-
 nis Sacramento finem vitæ, tanquam summissimo
 quodam præsidio munivit. Nam etli adversarius
 noster occasiones per omnē vitam querat, & cap-
 tet, ut devorare animas nostras quoque modo
 possit: nullum tamen tempus est, quo vehemen-
 tius ille omnes suæ versutia nervos intendat ad
 perdēdos nos penitus, & à fiducia etiam, si possit
 divina misericordiæ detrahendos, quam cum
 impendēre nobis exitum vitæ prospicit.

a Infr.
 Can. 1.
 de sacra-
 Extre-
 ma-un-
 ctio.
 b Eph. 6

c 1. Pet.
 3. cap.
 nulli des-
 tium
 3. 4. 1.

d Can.
 3. 6. in
 fra. 2.
 in fin.

CAP. I. De Institutione Sacramenti Extreme un-
 ctionis.

INstituta est autem sacra hæc Unctio in mo-
 dum, tanquam verè, & propriè Sacramentum
 novi testamenti à Christo Domino nostro, apud
 Marcum quidem insinuaturo, b per Jacobum au-
 tem Apostolum ac Domini fratrem, fidelibus co-
 mpendatū, ac promulgatū. Infirmatur, inquit, q;

a Mar.
 b Jac.
 c 1. Pet.
 d Jac. 5.

Alione, in vobis, inducat Presbyteros Ecclesiæ, & orent
Concil. super eum, ungentes eum oleo in nomine Domi-
Cabi. 6. ni: & oratio fidei salvabit infirmum, & allevabit
48. eum Dominus, & si in peccatis sit, dimittentur ei.
In Lep. Quibus verbis, ut ex Apostolica traditione, per
1. c. p. 8 manus accepta, Ecclesia didicit, docet materiam,
Jacob. 5. formam, proprium ministrum, & affectum hujus
 salutaris Sacramenti. Intellexit enim Ecclesia, ma-
 teriam esse oleum ab Episcopo benedictum; nam
 unctio aptissime Spiritus Sancti gratiam, quâ in-
 visibilitèr anima ægrotantis intangitur, represen-
 tat; formam deinde esse illa verba. Per istam un-
 ctionem, &c.

CAP. II. *De effectu hujus Sacramenti.*

a Luc. 5. **R**es porrò, & effectus hujus Sacramenti illis
ibid. verbis explicatur. Et *a* oratio fidei salvabit
b Infr. infirmum, & allevabit eum Dominus: & si in pec-
Can. 2. catis sit, dimittentur ei: *b* res etenim hæc gratia est
de sacra Spiritus Sancti, cujus Unctio delicta, si quæ sunt
Extre- adhuc expianda, ac peccati reliquias abstergit, &
ma. un- ægroti animam allevat, & confirmat, magnam in
ctio. eo divinæ misericordiæ fiduciam excitando, quâ
 infirmus sublevatur, & morbi incommoda, ac la-
 bores leviùs fert, & tètationibus dæmonis, calca-
 no insidiarum, faciliùs resistit, & sanitatem corporis
Gen. 3 interdù, (ubi saluti animæ expedierit) consequitur.

CAP. III. *De ministro hujus Sacramenti, & tem-
 pore, quo dari debeat.*

Iam verò, quod attinet ad præscriptionem eo-
 rum, qui & suscipere, & ministrare hoc Sacra-

mentum debent, haud obscure fuit illud etiam in
 verbis praedictis traditum; nam & ostenditur
 proprios hujus Sacramenti ministros esse Eccle-
 siae Presbyteros: quo nomine, ac loco, non aeta-
 te seniores, aut primores in populo intelligendi
 veniunt, sed aut *c* Episcopi, aut Sacerdotes ab
 ipsis rite ordinati, *d* per impositionem manuum
 Presbyteri. Declaratur etiam, esse hanc Vnctio-
 nem infirmis adhibendam, illis verò praesertim,
 qui tam periculose decumbunt, ut in exitu vitae
 constituti videantur. Unde, & Sacramentum exequi-
 tium nuncupatur. Quod si infirmi post susceptam
 hanc Vnctionem convaluerint, iterum hujus Sa-
 cramenti subsidio juvari poterunt, cum in aliud
 simile vitae discrimen inciderint. Quare nulla ra-
 tione audiendi sunt, qui contra tam apertam, &
 dilucidam Apostoli Jacobi sententiam docent,
 hanc Vnctionem, vel signum esse humanum,
 vel ritum à Patribus acceptum, nec mandatum
 Dei, nec promissionem gratiae habentem: & qui
 illam jam cessasse asserunt, quasi ad gratiam cu-
 rationis dumtaxat in primitiva Ecclesia refe-
 rendi esset: & qui dicunt, ritum, & usum, quem
 Sancta Romana Ecclesia in hujus Sacramenti
 administratione observat, *e* Jacobi Apost. sen-
 tentiae repugnare, atque ideò in alium commu-
 tandum esse: & denique qui hanc Extremam
 Vnctionem à fidelibus sine peccato contemni
 posse asserunt: haec enim omnia manifestissime
 pugnant cū perspicuis tanti Apostoli verbis. *f* Nec

c Cap.
 illud sic
 perficitur
 95. dist.
 & infr.
 can. ult.
 d 1. Ti.
 4.

Iacob. 5.

e Infr.
 can. 2.
 de Sacram.
 Extrem.
 Vnct.
 f. c. n. r.
 l. 2. d. 2.
 2. in fin.
 de su.
 Tri. Ca.
 e. fin. de
 foro. cō-
 po.

profecō Ecclesia Romana aliarum omnium mater, & magistra aliud in hac administranda Vnctiōe, quantum ad ea, quæ hujus Sacramenti substantiā perficiunt, observat, quàm quod beatus Iacobus præscripsit. Nec verò tanti Sacramenti contemptus, absque ingenti scelere, & ipsius Spiritus Sancti iniuria esse posset.

Hæc sunt, quæ de Pœnitentiæ, & Extremæ unctiōis Sacramentis, hæc sancta œcumenica Synodus profiteretur, & docet, atque omnibus Christi fidelibus credenda, & tenenda proponit. Sequentes autem Canones inviolabiliter servandos esse tradit, & asserentes contrarium perpetuò damnat, & anathematizat.

DE SANCTISSIMO POENITENTIÆ SACRAMENTO.

CANON. I.

SI quis dixerit, in Catholica Ecclesia a Pœnitentiā non esse verè, & propriè Sacramentum, pro fidelibus, quoties post Baptismū in peccata labuntur, ipsi Deo reconciliandis à Christo Domino nostro institutū, anathema sit.

CANON. II.

Si quis, Sacramenta confundens, b ipsam Baptistum, Pœnitentiæ Sacramentum esse dixerit, quasi hæc duo Sacramenta distincta non sint: atque ideo Pœnitentiā, non rectè secundam e post

naufragium tabulam appellari, anathema sit.

CANON. III.

Si quis dixerit, verba illa Domini *d* Salvatore-
 tis: Accipite Spiritum Sanctum: quorum remi-
 seritis peccata, remittuntur eis; & quorum reti-
 nueritis, retenta sunt: non esse intelligenda de
 potestate remittendi, & retinendi peccata in Sa-
 cramento Pœnitentiæ, sicut Ecclesia Catholica
 ab initio semper intellexit; detorserit autem cõ-
 tra institutionem huius Sacramenti ad auctori-
 tatem prædicandi Evangelium, anathema sit.

CANON. IV.

Si quis negaverit, e ad integram, & perfectam
 peccatorum remissionem requiri tres actus in Pœ-
 nitente, quasi materiam Sacramenti Pœnitentiæ, vi-
 delicet, Contritionem, Confessionem, & satisfactionem,
 quæ tres Pœnitentiæ partes dicuntur: aut dixerit
 duas tantum esse Pœnitentiæ partes, terrores sci-
 licet incusos conscientia, agnito peccato, & fi-
 dem conceptam ex Evangelio, vel absolutione,
 quâ credit quis sibi per Christum remissa peccata,
 anathema sit.

CANON. V.

Si quis dixerit, *f*eam Contritionem, quæ pa-
 ratur per discussionem, collectionem, & detesta-
 tionem peccatorum, quâ *g* quis recogitat annos
 suos in amaritudine animæ suæ, ponderando
 peccatorum suorum gravitatem, multitudinem,
 foeditatem, amissionem æternæ beatitudinis, &
 æternæ damnationis incursum, cum proposito
 melioris vitæ, non esse verum & utilem dolorem,

e c. so-
cundapost nata
fragium
de pœn.
d. 1.d Ioan.
20.Mat. 16
sup. c. 1e. Sess.
6. de ju-
stific. c.

14.

e Sup. c.
3. de pœn
n. t.

n. t.

f Sup. c.
4. de pœn
nit.g Isai.
38.

nec præparare ad gratiam, sed facere hominem hypocritam, & magis peccatorem; demùm illam esse dolorem coactum, & non liberum, ac voluntarium, anathema sit.

CANON. VI.

*Sup. 6.
5 de pœ
nit. Cle.
2 in epi.
2. ad lac
Concil.
Cabil. 6.
C. 33.*

Si quis negaverit, *h* Confessionem Sacramentalem, vel institutam, vel ad salutem necessariam esse jure divino; aut dixerit, modum secretè confitendi soli Sacerdoti, quem Ecclesia Catholica ab initio semper observavit, & observat, alienum esse ab institutione, & mandato Christi, & inventum esse humanum, anathema sit.

CANON. VII.

*Sup.
cap. 5.*

Deut. 5.

Si quis dixerit, *i* in Sacramento Pœnitentiæ ad remissionem peccatorum necessarium non esse jure divino, confiteri omnia, & singula peccata mortalia, quorum memoria, cum debita & diligenti præmeditatione habeatur, etiam occulta, & quæ sunt contra duo ultima Decalogi præcepta, & circumstantias, quæ peccati speciem mutant; sed eam Confessionem tantùm esse utilem ad erudiendum, & consolandum pœnitentem, & olim observatam fuisse tantùm ad satisfactionem Canonicam imponendam; aut dixerit eos, qui omnia peccata confiteri student, nihil relinquere velle divinæ misericordiæ ignoscendum, aut demùm non licere confiteri peccata venialia, anathema

fit.

CANON. VIII.

Si quis dixerit Confessionem omnium peccatorum, qualē Ecclesia servat, *k* esse impossibile, & traditionem humanam, à pijs abolendam, aut ad eam non teneri omnes, & singulos, utriusque sexūs Christi fideles, juxta magni Concilij *l* Lateranensis constitutionem, semel in anno, & ob id suadendum esse Christi fidelibus, ut non confiteantur tempore Quadragesimæ, anathema sit.

CANON. IX.

Si quis dixerit, *m* Absolutionem Sacramentalem Sacerdotis non esse actum inducivalem, sed nudum ministerium pronuntiandi, & declarandi remissa esse peccata confitenti: modò tantùm credat se esse absolutum, aut Sacerdos non serio, sed joco absolvat, aut dixerit, non requiri Confessionem poenitentis, ut Sacerdos eum absolvere possit, anathema sit.

CANON. X.

Si quis dixerit, Sacerdotes, qui in *n* peccato mortali sunt, potestatem ligandi & solvendi non habere, aut non solos Sacerdotes esse ministros absolutionis, sed omnia & singulis Christi fidelibus esse dictam: *o* Quæcunque ligaveritis super terram, erunt ligata & in Cælo; & quæcunque solveritis super terram, erunt soluta & in Cælo; & quorum remiseritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta sunt: quorum verborum virtute quilibet absolvere possit peccata, publica quidem per correptionem dumtaxat,

K Supr.
c. 5.

l Conc.
Lat. sub
In. III.
c. 2. &
c. omnis
utriusq;
de poen.
& rem.
m Supr.
c. 6. in
fin. de
just.

n Sup c.
6. de poe
nit.

o Matt.
16. &
18. 10^a.
20.

taxat, si correptus acquirerit; secreta verò per spontaneam confessionem, anathema sit.

CANON. XI.

Si quis dixerit, Episcopos non habere jus reservandi *p* sibi casus, nisi quoad externam pollicitiam, atq; idè casuum reservationem non prohibere, quominus Sacerdos à reservatis verè absolvat, anathema sit.

CANON. XII.

Si quis dixerit, totam pœnam simul cum culpa remitti semper à Deo, satisfactionemque pœnitentium non esse aliam quàm fidem, quàm apprehendunt Christum pro eis satisfecisse, anathema sit.

CANON. XIII.

Si quis dixerit, *r* pro peccatis quoad pœnam temporalem, minimè Deo per Christi merita satisfieri, pœnis ad eo inflictis, & patienter toleratis, vel à Sacerdote injunctis, sed neque spontè susceptis, ut jejunijs, orationibus, elemosynis, vel alijs etiam pietatis operibus, atque idè optimam pœnitentiam esse tantùm novam vitam, anathema sit.

CANON. XIV.

Si quis dixerit, *s* satisfactiones, quibus pœnitentes per Christum Iesum peccata redimunt, non esse cultus Dei, sed traditiones hominum, doctrinam de gratia, & verum Dei cultum, atque ipsum beneficium mortis Christi obscurant, anathema sit.

P Sup. c.
7 c. E-
pisco. de
pœn. in
6. ca. de

caetero,
Ecc. de
moniali
bus de
sent. ex
cõm. cõ
simul.

Q Sup. c.
8. de pœ
nis.

R Sup. c.
8. & 9.

f Supra
cap. 5.

CANON. XV.

Si quis dixerit, Claves Ecclesiæ esse & datas tantum ad solvendum, non etiam ad ligandum: & propterea Sacerdotes, dum imponunt pœnas confitentibus, agere contra finem Clavium, & contra institutionem Christi, & fictionem esse, quòd virtute Clavium sublata pœna æterna, & cœna temporalis plerumque exolvenda remaneat, anathema sit.

e Sup. c.
1. c. 8
in fin.
de pœn.

DE SACRAMENTO EX- tremæ-unctionis.

CANON. I.

Si quis dixerit, Extremam-unctionem non esse verè, & propriè Sacramentum à Christo Domino nostro institutum, & à beato Iacobo Apostolo promulgatum, sed ritum tantum acceptum à Patribus, aut figmentum humanum, anathema sit.

a Supra
de hoc
Sac. in
prin. c.
cap. 1.
b Mar.

CANON. II.

Si quis dixerit, sacram infirmorum & Vnctionē non conferre gratiam, nec remittere peccata; nec allevare infirmos; sed jam cessasse, quasi olim tantum fuerit gratiā curationum, anathema sit.

6.
Iacob. 5.
c Sup. c.
2. de hoc
Sac.

CANON. III.

Si quis dixerit, d Extremæ-unctionis ritum, & usum, quem observat sancta Romana Ecclesia, repugnare sententiæ beati Iacobi Apostoli, ideoque

d Supra
cap. ult.
Cœc. Ca
bil. c. 48
Ier. 5.

com murandum, postéque à Christianis absque peccato contemni, anathema sit.

CANON. IV.

Ed. cap.
ulè.

Iacob. 5.

a Sic pra

fatur fe

rè Conc.

9. Tolet.

sup. Sess.

6 de re

for. c. 3.

b1. Cor.

9. cap.

quid an

tem 8.

q. 1.

c C. ult.

26. d. c.

una tū

rum. 16.

d. c. sicu

ri. §. ne

cesse 47.

d. cap. in

Sacerd.

16.

Iev. II

1 Pet. I

Eccl. pro

posuisti

21. dist.

d. Sess.

22. c. 4.

Si quis dixerit, e Presbyteros Ecclesiæ, quos beatus Iacobus adducendos esse ad infirmum inungendum hortatur, non esse Sacerdotes, ab Episcopo ordinatos, sed ætate seniores in quavis communitate: ob idque proprium Extreme-unctionis ministrum non esse solum Sacerdotem, anathema sit.

Decretum de reformatione, quòd Clerici laicos in vita, sicut in officio precedant.

PROOEMIUM.

CVM propriè Episcoporum munus, sit a subditorum omnium vitia redarguere; hoc illis præcipuè cavendum erit, ne Clerici præsertim ad animarum curam constituti, criminosi sint, ne in inhonestam vitam, ipsis conniventibus, ducant. Nam, si eos pravus & corruptis moribus esse permittant, quo pacto laicos de ipsorum vitijs redarguent, qui uno ab eis sermone convinci possent, quod Clericos ipsis patiantur esse deteriores. Quæ etiam libertate laicos corripere poterunt Sacerdotes, e cum tacitè sibi ipsi respondeant eadem se admisisse, quæ corripiant? Monebunt propterea Episcopi suos Clericos, in quocumque ordine & fuerint, ut conversatione, sermone, & scientiâ commisso sibi Dei populo

præcant, memores ejus, quod scriptum est: *e* Sancti estote, quia, & ego sanctus sum. Et juxta Apostoli vocem: *f* Nemini dent ullam offensionem, ut non vituperetur ministerium eorum, sed in omnibus exhibeant se, sicut ministros Dei: ne illud Prophetæ dictum impleatur in eis: *g* Sacerdotes Dei contaminant Sancta, & reprobant legem. Ut autem ipsi Episcopi id libentius exequantur, ac quoquam prætextu desuper impediti nequeant, eadem Sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legato, & Nuncijs, hos, qui sequuntur, Canones statuendos & decernendos duxit.

e *Iffai.**f* *2. Cor.**g* *in pri.**g* *Ezec.**22.**Soph. 3.*

CAPVT. I.

Cum honestius, ac tutius sit subiecto, debitam Præpositis obedientiam impendendo, in inferiori ministerio deservire, quàm cum Præposito scandalum, graduum altiorum appetere dignitatē, ei, cui ascensus ad sacros Ordines à suo Prælato, ex quacumque causa, etiam ob occultum crimen quomodolibet, etiam extrajudicialiter fuerit interdictus; aut qui à suis Ordinibus, seu gradibus, vel dignitatibus Ecclesiasticis fuerit suspensus, nulla contra ipsius Prælati voluntatem concessa licentia de se promoveri faciendo, aut ad priores Ordines, gradus, & dignitates, sive honores, restitutio suffragetur.

CAP. II. *Quòd Episcopi titulares nullum sine sui Episcopi licentia ordinent.*

ET quoniam nonnulli Episcopi Ecclesiarum, quæ in partibus infidelium consistunt, Clero carentes, & populo Christiano, cù ferè vagabundi sint, & permanentem sedem non habeant, non quæ Iesu Christi a sed alienas oves, in scio proprio Pastore, quærentes, dum per hanc Sanctam Synodum se Pontificalia officia in alterius Diocesi, nisi de loci Ordinarij expressa licentia, & in personas eidem Ordinario subiectas tantùm exercere prohibitos vident, in legis fraudem & contemptum, quasi Episcopale Cathedrà in loco nullius Diocesis sua temeritate eligunt, & quoscumque ad se venientes, etiam si suorum Episcoporum, seu Prælatorũ literas commendatitias non habeant, Clericali caractere insignire, & ad sacros etiam Presbyteratus Ordines promovete præsumunt, quo plerũq; sit ut minus idonei, & rudes, ac ignari, & qui à suo Episcopo tanquam inhabiles, & indigni rejecti fuerunt, ordinati, nec divina officia peragere, nec Ecclesiastica Sacramenta rectè valeant ministrare. Nemo Episcoporũ, qui Titulares vocantur, etiam si in loco nullius Diocesis, etiam exempto, aut aliquo Monasterio cujuscvis Ordinis resederint, aut moram traxerint, vigore cujuscvis privilegi, sibi de promovendo quoscumque ad se venientes pro tempore concessi, alterius subditũ, etiam pretextu familiaritatis continuæ commensalitatũ suæ absque sui proprii Prælati expresso consensu, aut licentia & dimissionibus ad aliquos

a *Inf. c. 8. supr. Sess. 6. cap.*

b *Sess. 6. c. 5. & Sess. 23. c. 8. Con. Ni. c. 17. Cõ. Aur. 3. c. 25. Cõ. Ma. c. 14. c. 1. 12 q. 2. 9. q. 2. per tot. c. 1. cum seq. de tempore ord. in 6. & infr. Sess. 23. de ref. c. 2. 8. 10.*

Sacros, aut minores Ordines, vel primam Ton-
suram promovêre, seu ordinare valeat. Contra-
faciens ab exercitio Pontificalium per annum,
valitèr verò promotus ab executione Ordinum,
sic susceptorum, donec suo Prælato visum fuerit,
ipso jure sint suspensi.

CAP. III. *Quòd Episcopus inhabiles possit ad tem-
pus ab exercitio sui ordinis suspendere.*

Episopus quoscumque a suos Clericos, præ-
sertim in Sacris constitutos absque suo præ-
cedenti examine, & commendatitijs litteris, qua-
cumque auctoritate promotos, licet tanquam ha-
biles ab eo, à quo ordinati sunt, probatos, quos
tamen ad divina officia celebranda, seu Ecclesia-
stica Sacramenta ministranda minùs idoneos, &
capaces repererit, à susceptorum Ordinum exer-
cizio ad tempus, de quo ei videbitur, suspendere,
& illis, ne in altari, aut aliquo Ordine ministrent,
interdicere possit.

CAP. IV. *Quòd Episcopus omnes Clericos, etiam
exemptos, qui aliàs suæ jurisdictioni subsunt,
corrigere & castigare possit.*

Omnes a Ecclesiarum Prælati, qui ad corri-
gendos subditos excessus diligenter in-
tendere debent, & à quibus nullus Clericus per
hujus Sanctæ Synodi statuta, cujusvis privilegij
prætextu, tutus censetur, quominùs juxta Cano-
nicas sanctiones visitari, puniri, & corrigi possit;
si in Ecclesijs suis resederint, quoscumq; sæculares
Clericos, qualitercumque exemptos, qui aliàs suæ

a Sup. c.
proxim.
& infr.
Ses. 23.
de ref. ca.
8.

a Sup. c.
& Se.
6. de ref.
c. 3. c. in
refruga-
biti in
prin. de
ref. ord.

jurisdictioni subessent, de eorum excessibus, criminibus, & delictis, quoties & quando opus fuerit, etiam extra visitationem, tanquam ad hoc Apostolicæ Sedis delegati, corrigendi & castigandi facultatem habeant: quibuscumq; exemptionibus, declarationibus, consuetudinibus, sententijs, juramentis, concordijs, quæ tantum suos obligent auctores, ipsis Clericis ac eorum consanguineis, capellanis, familiaribus, procuratoribus, & alijs quibuslibet, ipsorum exemptorum contemplatione & intuitu, minimè suffragantibus.

CAP. V. *Conservatoria littera, in quibus vim habeant.*

Insuper, cum nonnulli, qui sub prætextu, quòd super bonis, & rebus, ac juribus suis, diversæ eis injuriæ ac molestiæ inferantur, a certos judices per litteras conservatorias deputari obtinēt, qui illos à molestiis, & injurijs hujusmodi tueantur, ac defendāt, & in possessione, seu quasi bonorū, rerum, ac juriū suorum manteneant, & conservent, nec super illis eos molestari permittant, ejusmodi litteras in plerisque contra concedentis mentem in reprobum sensum detorqueant. Idcirco nemini omninò cujuscumque dignitatis, & conditionis sit, etiam si Capitulum fuerit, conservatoriæ litteræ, cum quibuscumq; clausulis, aut decretis, quorūcumq; Iudicum deputatione, quocumq; etiam alio prætextu aut colore concessæ, suffragentur ad hoc, ut coram suo Episcopo, sive alio superiore Ordinario, in criminalibus, &

b *Supra*
Ses. 6. e.
4. de ref.
& *infr.*
Sess. 24.
de ref.
cap. 5.

a *Cap. 1*
& *cap.*
ul. de of.
fic. del.

mixtis causis accusari, & conveniri, ac contra eum inquiri, & procedi non possit; aut quominus, si qua jura ei ex cessione competierint, super illis liberè valeat apud judicium ordinarium conveniri. In civilibus etiam causis, si ipse actor extiterit, aliquem ei apud suos Conservatores Iudices in judicium trahere minimè liceat. Quòd si in ijs causis, in quibus ipse reus fuerit, contigerit, ut electus ab eo Conservator, ab auctore suspectus esse dicatur, aut si qua inter ipsos Iudices, Conservatorem, & Ordinarium, controversia super competentia jurisdictionis orta fuerit, nequaquam in causa procedatur, donec per arbitros in forma juris electos, super suspitione, aut jurisdictionis competentia fuerit judicatum. Familiari- bus verò ejus, qui hujusmodi litteris conservato- rijs tueri se solet, nihil illæ profint, præterquam duobus dumtaxat, si tamen illi proprijs ejus sumptibus vixerint: Nemo etiam similium litte- rarum beneficio ultra quinquennium gaudere possit. Non liceat quoque Conservatoribus judi- cibus ullum habere tribunal erectum. In causis verò mercedum, aut miserabilium personarum, hujus Sanctæ Synodi super hoc decretum in suo robore permaneat. Universitates autem ge- nerales, ac Collegia Doctorum, seu scholarium, & regularia loca, necnon hospitalia actu hospi- talitatem servantia, ac Universitatum, Collegio- rum, locorum, & hospitalium hujusmodi perso- narum in præsentì Canone minimè comprehensæ,

b. sup.
Ses. 7. 60
24.

sed exemptæ omnino sint, & esse intelligantur.

CAP. VI. De honestate in vestibus à Clericis servanda.

Quia verò, a et si habitus non facit Monachum, oportet tamen Clericos vestes proprio congruentes ordini semper deferre, ut per decentiam habitus extrinseci, morum honestatē intrinsecam ostendant. Tanta autem hodie aliquorum inolevit temeritas, religionisque contemptus, ut propriam dignitatem, & honorē Clericalem parvi pendentes, b vestes etiam deferant publicè laicales, pedes in diversis ponentes, unū in divinis, alterum in carnalibus: propterea omnes Ecclesiasticæ personæ, quantumcumque exemptæ, quæ, aut in sacris fuerint, aut dignitates, personatus, officia, aut beneficia qualiacumque Ecclesiastica obtinuerint, si posteaquam ab Episcopo suo, etiam per edictū publicū moniti fuerint, honestum habitum Clericalem, illorum ordini, & dignitati congruentem, & juxta ipsius Episcopi ordinationem, & mandatum non detulerint, per suspensionem ab ordinibus, ac officio, & beneficio, ac fructibus, redditibus, & proventibus ipsorum beneficiorum, necnon, si semel correpti, denuò in hoc deliquerint, etiam per privationem officiorum, & beneficiorum hujusmodi coerceri possint & debeant, secundum Constitutionem Clementis V. in Concilio Viennensi editam, c quæ incipit: Quoniam, innovando, & ampliando.

ai. Ma-
ris. conc.
cap. 5.

b c por
rectū &
c. ea par
te de re-
gul. c. ul.
sim 41.
dist.

c Lib. 3.
Clem. de
vita &
bono.
Cleri. 6.
c.

CAP. VII. *Quòd cum eo, qui homicida fuit ex industria, non dispensetur in irregularitate.*

Cum etiam qui a per industriam occiderit proximum suum, & per insidias, ab altari avelli debeat, qui sua voluntate homicidium perpetraverit, b etiamsi crimen id nec ordine iudiciario probatum, nec alia ratione publicum, sed occultum fuerit, nullo tempore ad sacros ordines promoveri possit, nec illi aliqua Ecclesiastica beneficia, etiamsi curam non habeant animarum, conferre liceat; sed omni Ordine, ac beneficio, & officio Ecclesiastico perpetuò careat. Si verò homicidium non ex proposito; sed casu, vel vim vi repellendo, ut quis se à morte defenderet, fuisse commissum, c narretur quam ob causam, etiam ad sacrorum ordinum, & altaris ministerium, & beneficia quaecumque ac dignitates, jure quodammodo dispensatio debeat, committatur loci Ordinario, aut ex causa Metropolitano, seu viciniori Episcopo, qui non nisi causa cognita, & probatis precibus, ac narratis, nec aliter dispensare possit.

CAP. VIII. *Quòd nullus Episcopus, etiam cum privilegio collatus Clericum alterius Diocesis procedat, nisi cum illius Episcopi intervenitu.*

Pateret, a quia nonnulli, quorum etiam alii qui veri sunt Pastores, ac proprias oves habent, alienis etiam ovibus preesse querunt, & ita alienis subditis, quandoque intendunt, ut suorum quæ negligant, quicumque etiam Episcopali pra-

a Exod. 21. ex c. 2. de ho. b Ca. inquisitionis de accusa. c. c. non ab hom. de jud.

c Cap. student. 50. d. et. signific. in 2. ad hom.

a. 2. p. 5. 2. c. 50. 6. cap. ult.

ditus dignitate, qui alienos subditos puniendi privilegium habuerit; contra Clericos *b* sibi non subditos, præsertim in sacris constitutos, quorumcumque etiam atrocium criminum reos, nisi cum proprii ipsorum Clericorum Episcopi, si apud Ecclesiam suam resederit, aut personæ ab ipso Episcopo deputandæ interventu, nequaquam procedere debeat: aliàs processus, & inde secuta quæcumque viribus omnino careant.

CAP. IX. *Quòd beneficia unius Diœcesis, beneficijs vel pio loco alterius Diœcesis perpetuò non uniantur.*

ET quia a jure optimo distinctæ fuerunt Diœceses, & Parochiæ, ac unicuique gregi proprii attributi Pastores, & inferiorum Ecclesiarum Rectores, qui suarum quisque ovium, curam habeant, ut ordo Ecclesiasticus non confundatur, aut una eadem Ecclesia, duarum quodammodo Diœcesum fiat, non sine gravi eorum incommodo, qui illi subditi fuerint: beneficia unius Diœcesis, etiamsi Parochiales Ecclesiæ, Vicariæ perpetuæ, aut simplicia beneficia, seu præstimonialia, aut præstimonialia portiones fuerint, etiam ratione augendi cultum divinum, aut numerum beneficiatorum, aut alia quacumque de causa, alterius Diœcesis beneficio, aut Monasterio, seu Collegio, vel loco etiam pio, perpetuò non *b* uniantur: decretum huius Sanctæ Synodi super huiusmodi unionibus in hoc declarando.

b Conc.
Magist.
suo Ar-
mulph.
Imp. 6.
24. 15

AD Dio-
cis. Pap.
vide 1.
Const. 6.
primis,
6. Ecclie.
13. 9. 1.
c. pasto.
de vis.
que fin.
à Bral.
et infra
Sess. 24.
de ref. c.
13 in fin
et c. 17.
b supra
Se. 7. c. 6
et 7. inf
Ses. 24.
de ref. c.
13. 15

CAP. X. *Quòd Regularia beneficia Regularibus solis conferantur.*

Regularia a beneficia, in titulum Regularibus professis provideri consueti, cum per obitum, aut resignationem, vel aliàs illa in titulum obtinentis vacare contigerit, religiosis tantum illius ordinis, vel ijs, qui habitum omnino suscipere, & professionem emittere teneantur, & non alijs, ne vestem lino, lanæque contextam induant, conferantur.

CAP. XI. *Quòd translatus ab uno ad alium ordinem non suscipiatur, nisi perpetuam obedientiam servaturus, atque beneficii secularis incapax.*

Quia verò Regulares, a de uno ad alium ordinem translati, facile à suo Superiore licentiam standi extra Monasterium obtinere solent, ex quo vagandi, & apostatandi occasio tribuitur: nemo cujuscumque ordinis Prælati, vel Superior vigore cujuscumque facultatis aliquæ ad habitum, & professionem admittere possit, nisi, ut in ordine ipso, ad quem transfertur, sub sui Superioris obedientia in claustris perpetuo maneat, ac taliter translatus, etiam si Canonico Regularium fuerit, ad beneficia secularia, etiam curata, omnino incapax ex stat.

CAP. XII. *Quid ad jus patronatus impetrandum sit necessarium.*

Nemo, etiam cujusvis a dignitatis Ecclesiasticæ, vel secularis, quacumque ratione, nisi Ecclesiam, beneficium, aut capellam de novo fundaverit, & construxerit, seu iam erectam, que ta-

a C. cum de bene. de præb. in 6. & inf. Sess. ult. c. 21 circ medium de reg. & mod. Deu. 22. cap. cum causam de elect. & c. quidam de apo.

a Additio. ad cap. 27. Concil. Agath.

a Sess. 25. cap. 27. de pæ. in pæ. in pæ. in pæ.

men sine sufficienti dote fuerit, de suis proprijs, & patrimonialibus bonis competenter dotaverit, & ius patronatus impetrare, aut obtinere possit, aut debeat. In casu autem foundationis, aut dotationis, huiusmodi institutio Episcopo, & non alteri inferiori reservetur.

CAP. XIII. *De presentatione beneficiorum juris patronatus, quod non fiat nisi loci Ordinario.*

Non liceat præterea a patrono, cujusvis privilegij prætextu aliquæ ad beneficia sui juris patronatus, nisi Episcopo loci ordinatio, ad quem provisio, seu institutio ipsius beneficij, cessante privilegio, jure pertineret, quoquo modo præsentare: aliàs præsentatio, ac institutio, forsitan secutæ, nullæ sint, & esse intelligantur.

CAP. XIV. *Indictio futurae Sessionis.*

Declarat præterea Sancta Synodus, in futura Sessione, quam ad 25. diem Ian. subsequenti anni 1552. habendam esse jam decrevit; unâ cum sacrificio Missæ agendum, & tractandum etiam esse de Sacramento Ordinis, & prosequendam esse materiam de reformatione.

SESSIO XV.

*Quæ est quinta, sub Julio III. Pont. Max.
Celebrata die 25. Januarij 1552.*

Decretum prorogationis Sessionis.

Cum ex eo, quod proximis Sessionibus decretum fuit, sancta hæc & universalis Synodus,

dus, per hos dies accuratissimè, deligētissimèque tractaverit ea, quæ ad sanctissimum Missæ sacrificium, & ad Sacramentum Ordinis spectant, ut hodierna Sessione quemadmodum Spiritus Sanctus suggessisset, decreta de his rebus, & quatuor præterea articulos ad sanctissimū Eucharistiæ Sacramentum pertinentes, in hanc tandem Sessionē dilatos publicaret, atque interim affuturos esse putaverit ad hoc sacrosanctū Conciliū eos, qui Protestantés se vocant, quorum causā, eorum publicationem articulorum distulerat, & ut liberè, ac sine cunctatione ulla huc venirēt, fidem eis publicam, sive Salvum a conductum concesserat: *a Ses 13.* tamen cum illi nondum venirent, & eorum nomine supplicatum huic sanctæ Synodo fuerit, ut publicatio, quæ hodierno die facienda fuerat, in sequentem Sessionem differatur, certa spe allata, affuturos eos esse omninò multò ante illam Sessionem, Salvo cōductu amplioris formæ interim accepto; eadem sancta Synodus in Spiritu Sancto legitimè congregata, iisdem Legato, & Nuncijs præsidentibus, nihil magis optans, quam ex præstantissima natione Germanica omnes de religione dissensiones, & schismata tollere, ac eius quieti, paci, otioque consulere; parata, ipsos, si venerint, & humaniter excipere, & benignè audire, confidentiq; eos non fidei Catholicæ pertinaciter oppugnanda, sed veritatis cognoscendæ studio esse venturos, & ut Evangelicæ veritatis studiosos decet, Sanctæ Matris Ecclesiæ decretis, ac disciplinæ ad extremam
esse

esse acquiescentes; sequentem Sessionem ad edenda,
 & publicanda ea, quæ supra commemorata sunt,
 in diem festum Sancti Iosephi, qui erit die xix. mens-
 is Martij distulit, ut satis illi temporis, & spatij
 habeant, non solum ad veniendum, verum etiam
 ad ea, quæ voluerint, antequam is dies veniat, pro-
 ponenda. Quibus, ut omnem cunctandi diutius cau-
 sam adimat, fidem publicam, sive Salvum con-
 ductum ejus, qui recitabitur, tenoris, & sententiæ
 libenter dat, & concedit. Interea verò de Matri-
 monij Sacramento agendum, & de eo, præter su-
 periores decretorum publicationem definiendam
 esse eadem Sessione statuit & decernit, & prose-
 quendam esse materiam reformationis.

SALVVS CONDVCTVS, datus Protestantibus.

Sacrosancta, œcumenica, & generalis Tridentina
 Synodus, in Spiritu Sancto legitime congregata, præ-
 sidentibus in ea eisdem Sanctæ Sedis Apostolica Le-
 gato, & Nuncijs, inherendo Salvo conductui, in
 penultima Sessione dato & illum juxta tenorem in-
 scriptum ampliando, Vniuersis fidem facit, quod omnibus,
 & singulis Sacerdotibus, Electoribus, Principibus, Ducibus,
 Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, Militari-
 bus, Popularibus, & alijs quibuscumque viris cuiuscumque
 status, & conditionis, aut qualitatis existant, Germanica
 Provinciæ & nationis, Civitatibus ac alijs locis ejusdem,
 & omnibus alijs Ecclesiasticis, & secularibus præsertim Au-
 gusta-

gustana confessionis personis, qui, aut qua unà cum ipsis ad
 hoc generale Tridentinum Concilium venient, aut mitten-
 tur, ac profecturi sunt, aut hucusq; venerunt, quocumq; no-
 mine censeantur, aut valeant nuncupari; tempore presentium
 publicam fidem, & plenissimam, verissimamq; securitatem,
 quam Salvum conductum appellant, liberè ad hanc Civita-
 tem Tridentinà veniendi, ibidemq; manendi, standi, moran-
 di, proponendi, loquendi, unà cū ipsa Synodo de quibuscumq;
 negotijs tractandi, examinandi, discutiendi, & omnia que-
 cumq; ipsis libuerit, ac articulos quoslibet, tam scripto, quā
 verbo liberè efferendi, propalandi, eosque Scripturis sacris, &
 beatorum Patrum verbis, sententijs & rationibus declarā-
 di, astruendi, & persuadendi, & si opus fuerit, etiam ad obje-
 ctā Concilij generalis respondendi, & cum ijs, qui à Conci-
 lio delecti fuerint, disputandi Christianè, aut charitati vè
 absque omni impedimento conferendi, opprobrijs, convicijs,
 ac contumelijs penitus semotis: & signanter quod cause con-
 troverse, secundum sacram Scripturam, & Apostolorum
 traditiones, probata Concilia, Catholica Ecclesia consensum,
 & Sanctorum Patrum auctoritates in predicto Concilio Tri-
 dentino tractentur, illo etiam addito, ut religionis prate-
 tu, qui delictorum circa eam commissorum, aut committen-
 dorum minimè puniantur, impartitur ac omninò concedit:
 sic etiam, ut propter illorum presentiam, neq; in itinere, aut
 quocumque locorum, eundo, manendo, aut redeundo, nec in ip-
 sa Civitate Tridentina à divinis officijs quovis modo cesse-
 tur. Et ut his peractis, vel non peractis quodcumq; ipsis
 libuerit, aut majorum suorum mandato, & assensu ad pro-
 pria reverti optabunt, aut aliquis eorum optavit, mox absq;
 ulla retinencia, & occasione, aut mora salvis rebus eorum,
 & suorum, pariter honore, & personis, vice versa possint
 juxta beneplacitum liberè, & securè redire, de scientia tamen
 ab eadem Synodo deputandorum, ut tunc opportunè eorum
 securitate absq; dolo, & fraude providentur, vult etiam Sa-
 cta Synodus in hac publica fide, Salvoque conductu, omnes
 quascumque clausulas includi, ac contineri, ac pro inclusis
 haberi, quæ pro plena, efficaci, & sufficienti securitate, in eun-
 do.

do, stando, & redeundo, necessariis, & opportuna fuerint. Illud etiam, ad maiorem securitatem, & pacis, ac conciliationis bonum, exprimens, quod si quispiam, aut illorum aliqui si-
 ve in itinere, Tridentum veniendo, siue ibidem morando, aut redeundo, aliquod enorme, quod absit, egerint, aut commiserint, quò posset huius fidei publica, & assurationis beneficium, eis concessum, annullari, aut cassari; vult, & concedit, ut in huiusmodi facinore deprehensi, ab ipsis dumtaxat, & non ab alijs, condigna animadversione, sive emenda sufficiè-
 ti per partem ipsius Synodi meritò approbanda, & laudanda, mox puniantur; illorum assuratione, forma, conditionibus, & modis omninò manentibus illibatis, Pariformiter etiam vult ut si quisquam, vel aliqui ex ipsa Synodo, siue in itinere, aut manendo, aut redeundo aliquod enorme, quod absit, egerint, aut commiserint, quò posset, huius fidei publicæ, & assurationis beneficium violari, aut quoquomodo tolli, in huiusmodi facinore deprehensi, ab ipsa Synodo dumtaxat, & non ab alijs condigna animadversione, & emenda sufficiè-
 cienti per partem Dominorum Germanorum Augustana confessionis, tunc hic presentium, meritò laudanda, & approbanda mox puniantur; presenti assurationis forma, conditionibus, & modis omninò manentibus illibatis. Vult præterea ipsa Synodus, quòd liceat ipsis Ambaciatoribus omnibus, & singulis, toties, quotiescumque opportunè fuerit, seu necessariè ad auram capiendâ, exire de Civitate Tridentina, & reverti ad eandem, necnon Nuntium, vel Nuncios suos ad quacumq; loca pro suis necessarijs negotijs ordinandis liberè mittere, seu destinare, ac ipsos missos, seu destinatos, seu missum, & destinatum suscipere toties, quoties eis videbitur expedire: ita quòd aliqui, vel aliqui per deputandos Concilij sociantur, qui eorum securitati provideant, vel provideat. Qui quidem Salvus condactus, & securitates stare, ac durare debeât, & à tēpore, & per tēpus, quò in ipsius Synodi, & suarū trinitatis curam ipsos suscipi contigerit, & usque ad Tridentum perduci, ut toto tempore mansionis eorum ibidem, & rursum, post sufficientem audientiam habitam, spatio viginè dierū præmissis, cum ipsi poterint, aut Concilium, habita huiusmodi

audientia, ipsis recessum indixerit à Tridento, usq; in quem, quisque elegerit sibi locum tutum, Deo favente, restituet, dolo & fraude prorsus exclusis. Quae quidem omnia pro universis, & singulis Christi fidelibus, pro omnibus Principibus, tam Ecclesiasticis, quam secularibus quibuscumq; atq; omnibus alijs Ecclesiasticis, ac secularibus personis, cuiuscumque status, & conditionis existat aut quocumque nomine censeatur, inviolabiliter observanda esse promittit, & bona fide spondet.

Insuper omni fraude, & dolo exclusis, vera & bona fide promittit, ipsam Synodum, nullam, vel manifestè, vel occultè occasionem quasituram, aut aliqua auctoritate, potentia, jure, vel statuto, privilegio Legum, vel Canonum, aut quorumcumq; Conciliorum, praesertim à Constantiensis. & Se- a Conf. nonensis, quacumq; forma verborum expressa, in aliquod hu- Cōstant. jus fidei publica, & plenissima asssecurationis, ac publica & Ses. 19. libera audientie, ipsis per ipsam Synodum concessa, prejudi- in cap. cium quovis modo usuram, aut quamquam uti permissuram: quod nō quibus in hac parte pro hac vice derogat. Quod si Sancta obstant. Synodus, aut aliquis ex ea, vel suis, cuiuscumque conditionis, bus sal- vel status, aut praeminentia existens, praescripta asssecura- vis con- tionis, & Salviconductus formam, & modum in quocumque ductibus puncto, vel clausula violaverit, quod tamen dignetur aver- tere Omnipotens, & sufficiens emenda non fuerit mox sub- secuta, & ipsorum arbitrio merito approbanda, & laudanda, habeant ipsam Synodum, & habere poterunt, incidisse in omnes peccatas, quas jure divino, & humano, aut consuetudine, hujusmodi Salvorum conductuum violatores incurrere possunt, absque omni excusatione, aut quavis in hac parte contradictione.

SESSIO XVI.

*Qua est sexta, & ultima sub Julio III. Pon. Max.
Celebrata die 28. April. 1553.*

Decretum suspensionis Concilij.

Sacrosancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè cōgregata, præsidentibus in ea Reverendissimis Dominis Sebastiano Archiepiscopo Sipontino, & Aloysio Episcopo Veronensi, Apostolicis Nuncijs, tam eorum proprio, quàm Reverendissimi, & Illustrissimi Domini Marcelli, tituli S. Marcelli Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis, Crescentij Legati, ob adversam ejus gravissimam valetudinem absentis, nomine, non dubitat Christianis omnibus patere, hoc Concilium œcumenicum Tridentinum primò à Paulo fel. rec. convocatum, & collectū fuisse, deinde à Sanctissimo Domino nostro, Inlio III. efflagitante Carolo Quinto Augustis, Imperatore, ea præcipuè de causa fuisse restitutum, ut religionem in multis orbis partibus, & præsertim in Germania, in diversas opiniones miserabiliter distractam, in statum pristinum revocaret; abusus, & mores Christianorū corruptissimos emendaret. Cumque ad hoc agendum quamplurimi Patres, nulla laborum suorum, periculorūque habita ratione, è diversis regionibus alacriter confluxissent, resque strenuè

magno

magno fidelium concursu, felicitèrque procederet, ac spes esset non levis, illos Germanos, qui eas novitates excitarent, in Concilium venturos, sic animatos, ut veris Ecclesiæ rationibus unanimiter acquiescerent; lux denique quædam rebus affulsisse videretur, caputque attollere inciperet profligata antea, & afflicta Respublica Christiana: ij repente tumultus, ea bella hostis generis humani versutiâ exarserunt, ut Concilium velut hærescere, ac suum cursum interrumpere satis incommodè cogere, spesque omnis ulterioris progressus hoc in tempore tolleretur: tantumque aberat, ut Sancta Synodus, Christianorum malis, & incommodis mederetur, ut multorum mentes, præter sui animi sententiam, irritaret potius, quàm placaret. Cùm igitur ipsa Sancta Synodus, omnia, & præcipuè Germaniam armis ardere & discordijs videret, omnes ferè Episcopos Germanos, præsertim Principes Electores, suis consultum Ecclesijs, è Concilio abjisse, decrevit tantæ necessitati non reluctari, & ad meliora tempora reticere, ut Patres, quod eis nunc agere non licet, suis omnibus prospectum ad suas Ecclesias regredi valerent, ne diutiùs utrobique inutili otio conterantur. Atque ita, quoniam sic temporum conditio tulit, œcumenici Concilij Tridentini progressum per biennium suspendendum fore decernit, prout præsentis decreto suspendit, ea tamen lege, ut si citiùs pacata res sit, ac tranquillitas pristina revertatur, quod sperat Dei Optimi

Maximi beneficio, non longo fore spatio futurum, ipsius Concilij progressus eodemmet tempore suam vim, firmitatem, vigoremq; habere cōfiscatur: sin autem; (quod Deus avertat) peracto biennio, prædicta legitima impedimenta non fuerint submota, cum primùm cessaverint, talis suspensio eo ipso sublata esse intelligatur, ac suus vigor, & robur Concilio sit restitutum, & esse intelligatur, sine alia nova Concilij convocatione, accedente ad hoc decretum consensu, & auctoritate Sanctitatis suæ, & Sanctæ Sedis Apostolicæ.

Interea tamen eadem Sancta Synodus exhortatur omnes Principes Christianos, & omnes Prælatos, ut observent, & respectivè, quatenus ad eos spectat, observare faciant in suis Regnis, dominijs, & Ecclesijs, omnia, & singula, quæ per hoc sacrum œcumenicum Concilium fuerunt hæctenus statuta, & decreta.

BVLLA CELEBRATIONIS Concilij Tridentini.

Sub Pio IV. Pont. Max.

PIS Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuæ rei memoriam. Ad Ecclesia regimè, licet tanto oneri impares sola Dei dignatione vocati, statim circumferentes mentis oculos per omnes Reipub. Christiana parte, videntisq; non sine magno horrore, quæ

longè, latèque pestis hæresum, & schismatis pervassisset, & quanta Christiani populi mores correctione indigerent: in eam curam, & cogitationē pro suscepti muneris officio, incumbere cœpimus, quemadmodum ipsas hæreses extirpare, tan- tūmq̃, & tam perniciosum schisma tollere, morēsque ad id corruptos, & depravatos emendare possemus. Cū autē in- telligeremus, ad hæc sananda mala aptissimū esse remediū, quod Sancta hæc Sedes adhibere consuevisset, a œcumenici, generalisque Concilij, ejus congregandī, &, Deo juravimus, ce- lebrandi consilium cepimus. Indictum illud quidem antea fuit à fel. rec. Paulo III. & ejus successore Iulio III. præ- decessoribus nostris; sed varijs de causis sapius impedi- tum, & interpellatum perfici non potuit. Siquidem Pau- lus, b cū id primò in urbem Mantuanam, deinde Vipcen- tiam indixisset, quasdam ob causas, in litteris ejus expressas, id primò suspendit, postea Tridentum transtulit: deinde cum quibusdam de causis ibi quoque ejus celebrandi tempus dila- tum fuisset: tandem suspensione sublata in eadem Civitate Tridentina inchoatum fuit. Verū Sessionibus aliquot ha- bitis, & nonnullis decretis factis, ipsum se postea Concilium, aliquibus de causis, accedente etiam Sedis Apostolica aucto- ritate, c Bononiam transtulit, Iulius autē III. qui ei suc- cessit, in eandem Civitatem Tridentinam id revocavit, quo quidem tempore facta alia quadam decreta sunt, d sed cū novi in propinquis Germania locis tumultus excitati fuisset, & bellum in Italia, & Gallia gravissimum exarsisset: eursus Concilium suspensum, & dilatum fuit, adnitente ni- mirum humani generis hoste, alijsque ex alijs difficultates, & impedimenta objiciente, ut tantum Ecclesia commodum, quod prorsus auferre non poterat, saltem, quā diutissimè retardaret. Quantoperè verò interea aucta fuerint, & mul- tiplicata, ac propagata hæreses, quantoperè schisma creverit, sine maximo animi dolore nec meminisse possumus, nec refer- re. Sed tandem pius, & misericors Dominus, qui nunquam ita irascitur, ut misericordia obliviscatur: Regibus, & Prin- cipibus Christianis pacem, & unanimitatē donare dignatus est. Quæ nos occasione oblata, maximam in spem venimus,

a Fol. 5.
b.

b. Sup. in
prima
bulla.

c. Supra
Sess. 8.
d. Sess. 1.
cum seq.

ipſius miſericordia freti fore, ut his tantis quoque Eccleſiâ
malis, eadem Concilij via, ſinis imponatur. Nos itaque ad
ſchiſma, hæreſesq; tollendas, ad corrigendos, & reformandos
mores, ad pacem inter Chriſtianos Principes conſervandam,
celebrationem ejus non eſſe ducimus diutius differendam.
Habita igitur cum venerabilibus fratribus noſtris, S. R. E.
Cardinalibus, deliberatione matura, factis etiam conſilij no-
ſtri certioribus chariſſimis in Chriſto filijs noſtris, Ferdinan-
do Romanorū Imperatore electo, & alijs Regibus, atq; Prin-
cipibus, quos quidem, ſicut de eorum ſumma pietas e, & ſa-
pientia nobis pollicebamur, paratiſſimos ad ipſius Concilij
celebrationem adjuvandam invenimus, ad Dei omnipotentis
laudem, honorem, & gloriam, atque univerſalis Eccleſiâ
utilitatem, de eorundem fratrum noſtrorum conſilio, & af-
ſenſu ſacrum, œcumenicum, & generale Concilium ex aucto-
ritate ejusdem Dei, & beatorum Petri, & Pauli, Apoſtolorū,

e ſtat. qua nos quoque, e in terris fungimur, freti, & ſubnixi, in
16. cap. Civitate Tridēna, ad ſacraſſimū diē Reſurrectionis Domi-
quātode nique proximē futurū indicimus, & ibi celebrādū, ſub
penſione quacūq; ſtatuimus, atq; decernimus. Quocirca vene-
Epif. c. rabiles fratres noſtros omnibus ex locis Patriarchas, Archie-
unic. ut piſcopos, Epifcopos, & dilectos filios Abbates, ceterosq; quibus
Eccl. be. in Concilio generali ſedere, & ſententiam dicere jure com-
ne c. ad muni, vel ex privilegio, vel ex antiqua conſuetudine, licet,
Apoſt. vehementer in Domino hortamur, & monemus, atque etiam
ſ. poen. diſtictē præcipiendo mandamus in virtute ſanctæ obedien-
tiæ ju. tia, in vi quoque juramenti, quod præſtiterunt, & ſub pœnis,
in 6. c. 1. quas in eos, qui ad Concilia generalia convenire neglexerint,
de hom. ſ. ſacris ſciunt eſſe Canonibus conſtitutas, ut ad Concilium
eo. Pela. ibi celebrandum conveniant intra eam diem, niſi fortē im-
II in ep. pedimento fuerint legitimo præditi, quod tamen impediri
circ. pr. tum per legitimos procuratores Synodo probare debebunt. Mo-
ſ. Conc. nemus præterea omnes, & ſingulos, quorum intereſt, intereſſe
Car. 3. ne poterit, ne in Concilio ad eſſe negligant. Chariſſimos verō
c. 4. inſ. in Chriſto filios noſtros, Romanorum Imperatorem electum,
Seſ. 24. ceterosque Reges, & Principes, quos optantiū ſanē eſſet Con-
c. 2. inſ. cilio intereſſe poſſe, hortamur, & rogamus, ut ſi ipſi Concilio
de ref. inte-

interesse non potuerint, ac Oratores suos, prudentes, graves,
 & pios viros, atque mittant, qui ipsorum nomine illi inter-
 sint, curentque diligenter pro sua pietate, ut ex eorum Regnis,
 atq; dominijs Prælatis sine recusatione, ac mora tam necessa-
 rio tempore, Deo, & Ecclesia officium suum præstent: eos dehis
 etiam curatores esse minimè dubitantes, ut per ipsorū regna,
 & dominia tutum, ac liberum iter Prælatis, eorūque fami-
 liaribus, comitibus, & alijs omnibus ad Concilium euntibus,
 & ab illo redeuntibus pateat, benignèque ac comiter omnibus
 in locis recipiantur, atque tractentur; sicut, quod ad nos atti-
 net ipsi quoque curabimus, qui nihil omninò præmittere
 decrevimus, quod ad tam pium, & salutare opus perficien-
 dum à nobis in hoc loco constitutis, præstari possit; nihil, ut
 Deus scit, quarentes aliud, nihil propositum habentes in hoc
 Concilio celebrando, nisi honorem ipsius Dei, dispersarū omniū
 reductionem, ac salutem, & perpetuam Christianæ Reipu-
 blicæ tranquillitatem, ac quietem. Ut verò hæc litera, & quæ
 in eis continentur, ad omnium, quorum oportet, notitiam per-
 veniant, nec quisquam ea excusatione uti possit, quod illæ
 ignoraverit, præsertim cum non ad omnes, quos de his literis
 certiores fieri oporteret, tutus forsitan pateat aditus: volu-
 mus, & mandamus, ut in Basilica Vaticana Principis Apo-
 stolorum, & in Ecclesia Lateranensi tunc cum in eis populus
 ut Missarum solemnibus inter sit, congregari solet, palæ clara
 voce à Curia nostra cursoribus, seu notarijs aliquibus
 publicis recitentur, & postquam recitata fuerint, ad valvas
 earum Ecclesiarum, itemque Cancellariæ Apostolicæ, &
 in loco solito Campi Floræ affigantur; ibique, quo legi,
 & omnibus innotescere possint, aliquandiu relinquuntur;
 tum autem inde amovebuntur, earum exempli in eisdem
 locis, affixa remaneant. Nos enim per recitationem hanc,
 publicationem, & affixionem, omnes, & singulos, qui his li-
 teris comprehenduntur, post duos menses à die publicationis,
 & affixionis earum, volumus perinde astrictos, & obligatos
 esse, ac si ipsæmet illa coram edicta, & lecta fuissent. Tran-
 sumptis quoque earum, quæ manu publici alicujus Notarij
 scripta, subscriptæ, & sigillo, & subscriptione alicujus per-

serua, in dignitate Ecclesiastica cōstitutā munita fuerint, ut sine dubitatione ulla fides habeatur, mandamus, atq; decernimus. Nulli ergo omninò hominū liceat hanc paginā nostrā indictionis, statuti, decreti, precepti, admonitionis, & adhortationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attōtare præsumpserit, indignationē omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se noverit incursurum. Datum Roma, apud sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicae 1562. Kalend. Decemb. Pontificatus nostri anno primo.

Antonius Florebellus.
Barengus.

SACROSANCTI OECUMENICI, & generalis Concilij Tridentini.

SESSIO XVII.

Qua est prima, sub Pio IV. Pont. Maximū Celebrata die 28. Ianuarij 1562.

Decretum de celebrando Concilio.

PLacetne vobis ad laudem, & gloriam sanctæ, Pac individue Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus Sancti: ad incrementum, & exaltationem fidei, & Religionis Christianæ, sacrum, œcumenicum, & generale Concilium Tridentinum, in Spiritu Sancto legitimè congregatum, ab hodierno die, qui est 28. mensis Ianuarij, anni à Nativitate

SESSIO XVIII.

153

tivitate Domini 1562. Cathedræ Romanæ beati Petri Apostolorum Principis, consecrato, sublata quacumq; suspensione, juxtâ formam, & tenorem litterarû Sanctissimi Domini nostri Pij IV. Pont. Max. celebrari, & in eò, ea, debito servato ordine tractari, quæ proponentibus Legatis, ac Præsidentibus, ad horum temporum levandas calamitates, sedandas de religione controversias, coercendas linguas dolosas, depravatorum morum abusus corrigendos, Ecclesiæ veram, atque Christianam pacem conciliandam, apta & idonea ipsi Sanctæ Synodo videbuntur? Responderunt: Placet.

Indictio futura Sessionis.

Placetne vobis proximam futuram Sessionem habendam, & celebrandam esse feria quinta, post secundam Dominicam Quadragesimæ, quæ erit die 26. mensis Februarij? Responderunt: Placet.

SESSIO XVIII.

*Quæ est secunda, sub Pio IV. Pont. Max.
Celebrata die 26. Februarij 1562.*

*Decretum de librorum delectu, & omnibus ad
Concilium fide publica invitandis.*

Sacro sancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem S. Apostolicæ Sedis Legatis, non humanis quidem viribus cõ-

Luc. 22. fisa, sed Domini nostri Iesu Christi, qui os, & sapientiam Ecclesie suae daturam se promisit, ope, & auxilio freta, illud precipue cogitat, ut Catholicæ Fidei doctrinam, multorum inter se dissidentium opinionibus, pluribus locis inquinatâ, & obscuratam, in suam puritatem, & splendore aliquando restituat, & mores, qui à veteri instituto deflexerunt, ad meliorem vitæ rationem revocet, corque a patrum ad filios, & eor filiorum ad partes convertat. *b* Cum itaque omnium primum animadverterit, hoc tempore, suspectiorum ac perniciosorum librorum, quibus doctrina impura continetur, & longè lateque diffunditur, numerum nimis excrevisse; quod quidem in causa fuit, ut multæ censuræ in varijs provinciis, & præsertim in alma urbe Roma, pro quodam zelo editæ fuerint; neque tamen huic tam magno, ac pernicioso morbo salutarè ullâ profuisse medicinam; censuit, ut delecti ad hanc disquisitionem Patres de censuris, librisque quid facto opus esset, diligenter considerarent, atque etiam ad eandem S. Synodum suo tempore referrent, quò facilius ipsa possit varias, & peregrinas doctrinas, tanquàm *c* zizania, à Christianæ veritatis tritico separare, deq; his commodius deliberare, & statuere, quæ ad serapulum ex complurium animis eximendû, & tollendas multarum querelarum causas, magis opportuna videbantur. Hæc autem omnia ad notitiam quorûcumq; deducta esse vult, prout etiam præsentis decreto deducit; ut, si quis ad se

*a Luc. 1
b Infra
Ses. ult.
cic. fin.*

*c Marc.
13 cap.
ic a non
25. q. 2.*

pertinere aliquo modo putaverit, quæ vel de hoc librorum, & censurarum negotio, vel de alijs, quæ in hoc generali Concilio tractanda prædixit; non dubitet à Sancta Synodo se benignè auditum iri.

Quoniam verò eadem Sancta Synodus, ex corde optat. Deumque enixè rogat, quæ ad pacem sunt Ecclesiæ, ut universis communem matrem in terris agnoscentes, quæ, quos *d* peperit, oblivisci non potest, unanimes, *e* uno ore glorificemus Deum, & Patrem Domini nostri Iesu Christi per viscera misericordiæ ejusdem Dei, & Domini nostri, omnes, qui nobiscum communionem non habent, ad concordiam, & reconciliationem, & ut ad hanc Sanctam Synodum veniant, invitatur, *f* Col. 3: atque hortatur, utque charitatem, *f* (quod est vinculum perfectionis) amplectantur, pacemque Christi, exultantem in cordibus suis, præ se ferant, in quam vocati sunt in uno corpore. Hanc ergo non humanam, sed Spiritus Sancti vocem audientes, ne obdurent *g* corda sua, sed in suo sensu non ambulantes, neque *h* sibi *i* placentes, ad tam piã, *g* Ps. 50 & Heb. & salutarem matris suæ admonitionem excitentur, & convertantur: omnibus enim charitatis officijs, Sancta Synodus eos, ut invitatur, ita complectitur. *h* Eph. 4 *i* Rom. 15.

Insuper eadem Sancta Synodus decrevit, fidem publicã in Congregatione generali concedi posse, & eandem vim habituram, ejusdemque roboris, & momenti futuram, ac si in publica Sessione data, & decreta fuisset.

Indictio futura Sessionis.

Eadem Sacrosancta Tridentina Synodus in Spiritu Sancto legitimè congregata, præsentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, statuit, & decernit, proximam futurâ Sessionem habendam, & celebrandam esse feria quinta, post sacratissimum festum Ascensionis Domini, quæ erit die 24. mensis Maij.

SALVVS CONDVCTVS, Concessus Germanicæ nationi.

In Congregatione Generali, die 4. Martij 1562.

Sacrosancta, œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, præsentibus in ea eisdem Sedis Apostolicæ Legatis, universis fidè facit, quòd omnibus, & singulis Sacerdotibus, Electoribus, Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, Militaribus, popularibus, & alijs quibuscumque viris, cujuscumque status, & conditionis, aut qualitatis existant, Germanicæ Provinciæ & nationis Civitatibus ac alijs locis ejusdem, & omnibus alijs Ecclesiasticis, & secularibus præsertim Augustanæ confessionis personis, qui, aut quæ una cum ipsis ad hoc generale Tridentinum Concilium venient, aut mittentur, ac profecturi sunt, aut hucusque venerunt quocumque nomine censeantur, aut valeant nuncupari, tenore præsentium publicam fidem, & plenissimam, verissimamque securitatem, quam salvum conductum appellant, liberè ad hanc Civitatem Tridentinam veniendi, ibidemque manendi, standi,

standi, morandi, proponendi, loquendi, unâ cum ipsa Synodo
 de quibuscumq; negotijs tractandi, examinandi, discutiendi,
 & omnia quacumque ipsis libuerit, ac articulos quoslibet tã
 scripto, quàm verbo liberè offerendi, propalandi, eosq; Scrip-
 turis sacris, & beatorum Patrum verbis, sententijs, & ra-
 tionibus declarandi, astringendi, & persuadendi, & si opus
 fuerit etiam ad obiecta Concilij generalis respondendi, & cõ-
 ijs, qui à Concilio delecti fuerint, disputandi, aut charitatè-
 vè absque omni impedimento conferendi, opprobrijs, cõvicijs,
 ac contumelijs penitus semotis, & signanter, quod causa con-
 troverse, secundum Sacram Scripturam, & Apostolorum tra-
 ditiones, probata Concilia, Catholica Ecclesia consensus, &
 sanctorum Patrum auctoritates in prædicto Concilio Triden-
 tino tractentur; illo etiam addito, ut Religionis prætextu,
 aut delictorum circa eam commissorum, aut committendorũ
 minimè puniantur, impartitur, ac omninò concedit: sic etiã,
 ut propter illorum præsentia, neq; in itinere, aut quocumque
 locorum eundo, manendo, aut redeundo, nec in ipsa Civitate
 Tridentina divinis officijs quovis modo, cessetur. Et ut, his
 peractis, vel non peractis, quandocumq; ipsis libuerit, aut
 majorum suorum mandato & assensu ad propria reverti op-
 tabunt, aut aliquis eorum optabit, max absque ulla venien-
 tia, & occasione, aut mora, salvis rebus eorum, & suorũ pari-
 ter honoris, & personis, viceversa possint juxta beneplacitum
 liberè, & securè redire: de scientia tamen ab eadem Synodo
 deputandorum, ut tunc opportunè eorũ securitati, absque
 dolo, & fraude provideatur. Vult enim sancta Synodus in
 hac publica fide, salvãq; conductu omnes quas umq; clau-
 sulas includi, ac contineri, ac pro inclusis haberi, que pro
 plena, efficaci, & sufficienti securitate, in eundo, stando, &
 redeunda necessaria, & opportuna fuerint. Illud etiam ad
 majorem securitatem & pacis, ac conciliationis bonum ex-
 primens; quod si quispiam, aut illorum aliqui, sive in vine-
 re, Tridentum veniendo, sive ibidem morando, aut redeundo,
 aliquod enorme, (quod absit) egerint, aut commiserint, quo
 posset hujus fidei publica, & assertionis beneficium eis
 concessum annullari, aut cessare; vult & concedit, ut in hu-
 jusmodi

iusmodi facinore deprehensi, ab ipsis dumtaxat, & non ab
 alijs, condigna animadversione, cum emenda sufficienti, per
 partem ipsius Synodi merito approbata, & laudanda mox
 puniantur, illorum asscuracionis forma, conditionibus, &
 modis omninò manentibus illibatis. Pariformiter etiã vult
 ut si quisquam, vel aliqui ex ipsa Synodo sive in itinere, aut
 moriendo, aut redeundo aliquod enorme, quod absit, egerint,
 aut commiserint, quo posset hujus fidei publica, & asscura-
 tionis beneficiũ violari, aut quoquo modo tolli in hujusmodi
 facinore deprehensi, ab ipsa Synodo dumtaxat, & non ab alijs
 condigna animadversione, & emenda sufficienti per partem
 Dominorum Germanorum Augustana confessionis, tunc hic
 presentium, merito laudanda & approbata, mox punian-
 tur: presentis asscuracionis forma, conditionibus, & modis
 omninò manentibus illibatis. Vult præterea ipsa Synodus,
 quod liceat ipsis Ambasciatoribus, omnibus, & singulis, to-
 ties, quotiescumq; opportunum fuerit, seu necessarium, ad au-
 rum capiendam, exire de Civitate Tridentina, & reverti ad
 eandem, necnon nunciũ, vel nuncios suos ad quacumq; lo-
 ca pro suis necessarijs negotijs ordinandis liberè mittere, seu
 destinare, ac ipsos missos, seu destinatos, seu missum, & desti-
 natum suscipere toties quoties eis videbitur expedire: ita
 quòd aliqui, vel aliquis per deputandos Concilij socientur,
 qui eorum securitati provideant, vel provideat. Qui quidẽ
 Salvoconductus, & securitas stare, ac durare debeat, à tẽ-
 pore, & per tempus, quo in ipsius Synodi, & suorum tationis
 curam ipsos suscipi contigerit, & usque ad Tridentum per-
 duci, ac toto tempore mansionis eorum ibidem, & rursum,
 post sufficientem audientiam habitam spatio viginti dierum
 premissis, cum ipsi petierint, aut Conciliũ habita hujusmodi
 audientia ipsis recessum indixerit, à Tridentino usque in quẽ
 quisque elegerit sibi locum tutum, Deo favẽte, restituet, dolos
 & fraude prorsus exclusis. Quæ quidem omnia pro univer-
 sis, & singulis Christi fidelibus, pro omnibus Principibus, tam
 Ecclesiasticis, quàm secularibus quibuscumque, ac quocumque
 alijs Ecclesiasticis, ac secularibus personis, cujuscumque sta-
 tus, & conditionis existant, aut quocumque nomine constan-

tur, invidabiliter observanda esse promittit, & bona fide
 spondet. Insuper omni fraude, & dolo exclusis, vera, & bona
 fide promittit, ipsam Synodum, nullam, vel manifestè, vel oc-
 cultè occasionè quesituram, ut aliqua auctoritate, potentia,
 iure, vel statuto, privilegio Legum, vel Canonum, aut quo-
 rumcumque Conciliorum, præsertim Constantiensis, a & Se-
 nensis quacumq; forma verborum expressa, in aliquot hujus
 fidei publicæ, & plenissimæ asssecurationis, ac publicæ, & libe-
 ræ audientia, ipsis per ipsam Synodum concessa, præjudicium,
 quovis modo usuram, aut quæquam uti permissuram, quibus
 in hac parte pro hac vice derogat. Quod si Sancta Synodus,
 aut aliquis ex ea, vel suis cujuscumq; conditionis, vel status,
 aut præ eminentiæ, existens, præscriptæ asssecurationis, & Salvi
 conductus formam & modum in quocumq; puncto, vel clau-
 sula violaverit, (quod tamen avertere dignetur omnipotēs)
 & sufficiens emenda non fuerit mox subsequuta, & ipsorum
 arbitrio meritò approbanda, & laudanda, habeant ipsam Sy-
 nodum, & habere poterunt, incidisse in omnes pœnas, quas
 jure divino, & humano, aut consuetudine, hujusmodi Sal-
 vorum conductuum violatores incurrere possunt, absque om-
 ni excusatione, aut quavis in hac parte contradictione.

a Cone.
 Cūstan.
 Ses. 19.
 in cap.
 quod nō
 obstan-
 tibus
 Salvus
 condu-
 ctus.

Extensio ad alias nationes.

Eadem sacrosancta Synodus, in Spiritu Sancto legitime
 congregata, præsentibus in ea eisdem Apostolica Sedis de la-
 tere Legatis, omnibus, & singulis alijs, qui nobiscum in ijs,
 quæ sunt fidei, communionem non habent, ex quibuscumque
 regnis, nationibus, provincijs, civitatibus, ac locis, in quibus
 publicè, & impunè prædicatur, vel docetur, hæc creditur con-
 trarium ejus, quod Sancta Romana sentit ecclesia, dat fidem
 publicam, sive Salvum conductum sub eadem forma, & eis-
 dem verbis, quibus datur Germanis.

SESSIO XIX.

*Qua est tertia, sub Pio IV. Pont. Max.
Celebrata die 13. Maij 1562.*

Decretum prorogationis Sessionis.

Sacrofancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitime congregata, præsentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, decreta ea, quæ hodie in præsentis Sessione statuenda, ac sancienda erant, justis nonnullis, ac honestis causis, in feriam quintam post proximam solemnitatem Corporis Christi, quæ erit pridie nonas Iunij, proroganda esse censuit, ac prorogat; dictâque die Sessionem habendam esse ac celebrandâ, omnibus indicit. Interea rogandus est Deus, & Pater Domini nostri Iesu-Christi, author pacis ut sanctificet corda omnium, quò adjuvante, sancta Synodus, & nunc, & semper meditari atque peragere valeat, quæ ad ejus laudem, & gloriam pertineant.

SESSIO XX.

*Qua est quarta sub Pio IV. Pont. Max.
Celebrata die 4. Iunij 1562.*

Decretum prorogationis Sessionis.

Sacrofancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitime con-

gregata, præfidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, propter varias difficultates, ex diversis causis exortas, atque etiã ut congruentius, majorique cum deliberatione omnia procedant, nempe ut dogmata cum ijs, quæ ad reformationem spectant, simul tractentur, & sanciantur ea, quæ statuenda videbantur, tam de reformatione, quàm de dogmatibus, in proxima Sessione, quàm omnibus indicit in diem sextam decimam subsequentis mensis Julij, definienda esse decrevit. Hoc tamen adjecto, quòd dictũ terminum ipsa sancta Synodus pro ejus arbitrio, & voluntate, sicuti rebus Concilij putaverit expedire, etiã in generali congregatione restringere, & prorogare liberè possit & valeat.

SESSIO XXI.

*Qua est quinta, sub Pio IV. Pont. Max.
Celebrata die 16. Julij 1562.*

Doctrina de Communionem sub utraque specie, & parvulorum.

Sacro sancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitime congregata, præfidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, cum de tremendo, & sanctissimo Eucharistiæ Sacramento varia diversis in locis errorum monstra, nequissimi demonis artibus circumferantur, ob quæ in nonnullis Provincijs multi

Catholicæ Ecclesiæ fide, atque obedientia videantur discessisse, censuit ea, quæ ad Communionem sub utraque specie, & parvulorum pertinent; hoc loco exponenda esse. Quapropter cunctis Christi fidelibus interdicit, ne posthac de ijs alter, vel credere, vel docere, vel prædicare audeant; quàm est in decretis explicatum, atque definitum.

CAP. I. *Laicos, & Clericos non conficientes, non astringi jure divino ad Communionem sub utraque specie.*

Isai. 11. **I**Taq; Sancta ipsa Synodus, à Spiritu Sancto, qui Spiritus est sapientiæ, & intellectus, spiritus cõsiliij, & pietatis, edocta, atq; ipsius Ecclesiæ a judicium, & cõsuetudinem secuta, declarat, ac docet, nullo divino præcepto Laicos, & Clericos non conficientes, obligari ad Eucharistiæ Sacramentum sub utraque specie sumendum, neq; ullo pacto, salva fide, dabitari posse, quin illis alterius specie Communiõ ad salutem sufficiat. Nam, b et si Christus Dominus in ultima cœna venerabile hoc Sacramentum in panis, & vini speciebus instituit, & Apostolis tradidit: non tamen illa institutio, & traditio eõ tendunt, ut omnes Christi fideles statuto Domini ad utramque speciem accipiendam astringantur. Sed neque ex sermone illo; apud Ioannem sexto, rectè colligitur, utriusque speciei Communionem à Domino præceptam esse, utcumque juxta varias Sanctorum Patrum, & Doctorum interpretationes intelligatur. Namque qui dixit: *c Nisi manducaveritis carnem filij*

homi-

hominis, & biberitis ejus sanguinem, non habebitis vitam in vobis, dixit quoque: *d* Si quis manducaverit ex hoc pane vivet in æternum. Et qui dixit: *e* Qui manducat meam carnem & bibit meum sanguinem, habet vitam æternam: dixit etiam: *f* Panis, quem ego dabo, caro mea est pro mundi vita. Et denique, qui dixit: *g* Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, in me manet, & ego in illo: dixit nihilominus: *h* Qui manducat hunc panem, vivet in æternum.

d *Ibidē.**e* *Ibidē.**f* *Ibidem**g* *Ibidē.**h* *Ibidē.*

CAP. II. *Ecclesie potestas circa dispensationem Sacramenti Eucharistie.*

Pateretā declarat, hanc potestatem perpetuam in Ecclesia fuisse, ut in Sacramentorum dispensatione, salva illorum substantia, ea statueret, vel mutaret, quæ suscipientium utilitati, seu ipsorum Sacramentorū venerationi, pro rerum, temporum, & locorum varietate magis expedire judicaret. Id autem Apostolus non obscure visus est innuisse, *a* cum ait. Sic nos existimet homo, ut ministros Christi, & dispensatores mysteriorum Dei. Atque ipsam quidem hac potestate usum esse, satis constat, cum in multis alijs, tum in hoc ipso Sacramento, cum ordinatis nonnullis circa ejus usum: *b* Cætera, inquit; cum venero, disponam. Quare agnoscens sancta mater Ecclesia hanc suam in administratione Sacramentorum, auctoritatē, licet ab initio Christianæ religionis non infrequens utriusque speciei usus fuisset, tamē progressu temporis latissimè jam mutata illa consuetudine,

a *1. Cor. 4.**4.**1. Cor. 6.**b* *1. Cor**10.*

e Conc.
Consta.
Ses. 13.

gravibus, & justis causis adducta, hanc consuetudinem sub altera specie communicandi *c* approbavit, & pro lege habendam decrevit; quam reprobare, aut sine ipsius Ecclesiæ auctoritate, prohibito, mutare non licet.

CAP. III. *Totum, & integrum Christum, ac verum Sacramentum sub qualibet specie sumi.*

a Matt.
16. Ma.
14. sup.
cap. 1.
1. Cor.
11.
b C. qui
mandu-
cant, c.
qui in-
vitat. 6.
singuli
de conf.
d. 2. sup.
Ses. 13.
ca. 3. &
can. 3.
de Sac.
Euchar.
a Infr.
can. 4.
b Tit. 3.

Insuper declarat, quamvis Redemptor noster (ut antea dictum est) *a* in suprema illa *c*ena hoc Sacramentum in duabus speciebus instituerit, & Apostolis tradiderit: tamen fatendum esse, etiam sub altera tantum specie totum, *b* atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi: ac propterea, quod ad fructum attinet, nulla gratia, necessaria ad salutem, eos defraudari, qui unam speciem solam accipiunt.

CAP. IV. *Parvulos non obligari ad communionem Sacramentalem.*

Denique eadem sancta Synodus docet, *a* parvulos, usu rationis carentes, nulla obligari necessitate ad Sacramenti Eucharistiæ communionem: siquidem per *b* Baptismi lavacrum regenerati, & Christo incorporati, adeptam jam filiorum Dei gratiam in illa ætate amittere non possunt. Neque idem tamen damnanda est antiquitas, si eum morem in quibusdam locis aliquando servavit. Ut enim sanctissimi illi Patres, sui facti probabilem causam, pro illius temporis ratione habuerunt, ita certè eos nulla salutis necessitate id fecisse, sine controversia credendum est.

DE COMMVNIONE S V B

utraq; specie, & parvulorum.

CANON. I.

Si quis dixerit, *a* ex Dei præcepto, vel necessitate salutis, omnes, & singulos Christi fideles, utramque speciem sanctissimi Eucharistiæ Sacramenti sumere debere; anathema sit.

a Cone.
Const.
Ses. 23.

CANON. II.

Si quis dixerit, sanctam Ecclesiam *b* Catholicam, non iustis causis, & rationibus adductam fuisse, ut Laicos, atque etiam Clericos non conficientes sub panis tantummodò specie communicaret, aut in eo errasse; anathema sit.

b Sup e.
i. & Cõ-
ci. Cõf.
de com.
loc.

CANON. III.

Si quis negaverit, totum, *e* & integrum Christum, omnium gratiarum fontem, & auctorem, sub una panis specie sumi, quia (ut quidam falsò asserunt) non secundum ipsius Christi institutionem, sub utraque specie sumatur; anathema sit.

c Sup e.
3. &
Sess. 13.
c. 3. &
can. 3.
Concil.
Const.

CANON. IV.

Si quis dixerit, *d* parvulis, antequam ad annos discretionis pervenerint, necessariam esse Eucharistiæ communionem; anathema sit.

Ses. 13.
d Sup. in
prin. &
cap. 4.
e Ses. 22
in dier.

Duos verò articulos, *e* aliàs propositos, hos nondum tamen excussos, videlicet; An rationes, quibus Sancta Catholica Ecclesia adducta fuit, ut

communicaret Laicos, atque etiam nō celebrantes Sacerdotes, sub una tantum panis specie, ita sint retinendæ, ut nulla ratione, Calicis usus cuiquam sit permittendus: & An si honestis, & Christianæ charitati consentaneis rationibus concedendus alicui, vel nationi, vel regno, Calicis usus videatur, sub aliquibus conditionibus concedendus sit, & quænam sint illæ. Eadem Sancta Synodus, si in aliud tempus, oblata sibi quamprimum occasione, examinandos atque definiendos reservat. *Decretum de reformatione.*

PRO O E M I V M.

E Adem Sacrosancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, ad Dei omnipotentis laudem, & Sanctæ Ecclesiæ ornamentum, ea, quæ sequuntur, de reformationis negotio in præsentī statuenda esse censuit.

CAP. I. De gratis omnino faciendâ cujuslibet Ordinis collatione.

Quoniam a ab Ecclesiastico ordine, omnis avaritiæ suspicio abesse debet, nihil pro collatione quorumcumque Ordinum, etiam Clericalis Tonsturæ, nec pro litteris dimissorijs, aut testimonialibus, nec pro sigillo, nec alia quacunque de causa, etiam sponte oblatum, Episcopi & alij Ordinum collatores aut eorum ministri quovis prætextu accipiant. Notatij verò in ijs tantum locis, in quibus non viget laudabilis cō-

f. *Infra*
sess. 22.
in fin.

a. *Vid. 2.*
Late. c.
63 Cōc.
Calced.
cōtione
15. c. 2.
Concil.
Bra. 2.
c. 3. Cō.
Aurel.
2. cap. 3.
Concil.
Tol. 8.
Can. 3.
ca. sicut
Epis. 2.
q. 6. c.
1. de si-
mon. de
quibus
Milevi.
Concil.
c. 15.

suetudo nihil accipiendi, pro singulis litteris dimissorijs, aut testimonialibus, decimam tantum unius aurei partem accipere possint, dummodo eis nullum salariū sit constitutum pro officio exercendo: nec Episcopo ex Notarij commodis aliquod emolumentum ex eisdem Ordinum collationibus directè, vel indirectè provenire possit: tunc enim gratis operam suam eos præstare omninò teneri decernit: contrarias taxas, ac statuta, & consuetudines, etiam immemorabiles quorumcumque locorum, quæ potius abusus, & corruptelæ, simoniacæ pravitati faventes, nuncupari possunt, penitus cassando, & interdicens, & qui secus fecerit, tam dantes, quam accipientes, ultra divinam ultionem, b pœnas à jure infl. etas ipso facto incurrant.

b Bras.
2.6.3.

CAP. II. *Quod nullus ordinetur, nisi ad titulum Beneficij.*

CUM non deceat eos, qui divino ministerio adscripti sunt, cum ordinis dedecore a mendicare, aut sordidum aliquem quæstum exercere; compertumque sit, complures plerisque in locis ad sacros Ordines nullo ferè delictu admitti, qui varijs artibus ac fallacijs confingunt, se beneficium Ecclesiasticum, aut etiam idoneas facultates obtinere: statuit sancta Synodus, ne quis deinceps Clericus secularis, quamvis aliàs sit idoneus moribus, scientia, & ætate, ad sacros Ordines promoveatur, nisi prius legitimè cõstet, cum beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad victum

a Diaconi sunt,
circ. m. diu 93.
dist.

honestè sufficiat, pacificè possidere. Id verò beneficiū resignare non possit, nisi facta mētione, quod ad illius beneficiij titulum sic promotus, neque ea resignatio admittatur, nisi constituto, quod aliundè vivere commodè possit; & aliter facta resignatio nulla sit. Patrimonium verò, vel pensionem obtinentes ordinari posthac non possint, nisi illi quos Episcopus judicaverit assumendos pro necessitate, vel commoditate Ecclesiarum suarum, eo quoque prius perspecto, patrimonium illud, vel pensionem, verè ab eis obtineri, taliàque esse, quæ eis ad vitam sustentandam satis sint: atque illa deinceps sine licentia Episcopi alienari, aut extinguì, vel remitti nullatenus possint, donec beneficium Ecclesiasticum sufficiens sint adepti, vel aliud de habeant, *b* unde vivere possint: *c* antiquorum Canonum pœnas super his innovando.

CAP. III. *Quòd in Ecclesijs ubi tenues sunt distributiones quotidiana, tertia pars fructuum eis assignetur.*

CUM beneficia ad divinum cultum, atque Ecclesiastica munia obeunda sint constituta, ne qua in parte minuatur divinus cultus, sed ei debitum omnibus in rebus obsequium præstetur: statuit Sancta Synodus in Ecclesijs, tam Cathedralibus, quàm Collegiatis, & in quibus nullæ sunt distributiones quotidiana, vel ita tenues, ut verisimiliter negligatur, tertiam partem fructuum, & quorumcumque proventuum, & obventionum, tam Dignitatum, quàm Canonicarum, personarum,

tuum,

b C. *re-*
sinem.
c *Et ca.*
sancto-
rum 70.
d. c. cum
secundum
de præb.
Et si
Episcop.
de præb.
in 6. ca.
fin. de
res. in 6.
Vide cõ-
stit. Ale-
xand. in
Concil.
Int. par
te 3. c. 5.
a *Infr.*
sess. 22.
de ref.
c. 3.

tuum, portionum, & officiorum, separari debere, & in distributiones quotidianas converti, quæ inter dignitates obtinentes, & cæteros divinis interessentes, proportionabiliter juxta divisionem ab Episcopo, etiam tanquam Apostolicæ Sedis delegato in ipsa prima fructuum deductione faciendam dividantur: salvis tamen consuetudinibus earum Ecclesiarum, in quibus non residentes, seu non servientes, nihil, vel minus tertia parte percipiunt: non obstantibus exemptionibus, ac alijs consuetudinibus, etiam immemorabilibus, & appellationibus quibuscumque. Crescenteque non servientium contumacia, liceat contra eos procedere, juxta juris, *b* ac factorum Canonum dispositionem.

b *Infr.*
Sess. 22.
de resol.
cap. 1.

CAP. IV. *In Parochijs, & plebanis multiplicandis, auctoritas Episcopo conceditur, quando rei necessitas id petierit.*

Episcopi, etiam tanquam Apostolicæ Sedis Delegati, in omnibus Ecclesijs Parochialibus, vel baptismalibus, in quibus populus ita numerosus sit, ut unus Rector non possit sufficere Ecclesiasticis Sacramentis ministrandis, & cultui divino peragendo, *a* cogant Rectores, vel alios ad quos pertinet, sibi tot Sacerdotes ad hoc munus adjungere, quot sufficiant ad Sacramenta exhibenda, & cultum divinum celebrandū. In ijs verò, in quibus ob locorum distantiam, sive difficultatem Parochiani sine magno incommodo ad percipienda Sacramenta, & divina officia audien-

a *C. de*
tēporis
no. 9. 22.
de fide
de Eccl.
adef.

da, accedere non possunt, novas Parochias, etiam
 invitis Rectoribus juxta formam constitutionis
 Alexandri III. quæ incipit: *b* Ad audientiam, &c.
 constituere possint. Illis autem Sacerdotibus, qui
 de novo erunt Ecclesijs noviter erectis præficien-
 di, competens assignetur portio, arbitrio Episco-
 pi ex fructibus ad Ecclesiam matricem quomo-
 documque pertinentibus: & si necesse fuerit, com-
 pellere possit populum ea subministrare, quæ suf-
 ficiant ad vitam dictorum Sacerdotum sus-
 tandam; quacumque reservatione generali, vel spe-
 ciali, vel affectione, super dictis Ecclesijs, non
 obstantibus. Neque hujusmodi ordinationes, &
 erectiones possint tolli, nec impediti, ex quibus-
 cumque provisionibus, etiam vigore resignatio-
 nis, aut quibusvis alijs derogationibus, vel sus-
 pensionibus.

CAP. V. *Quòd Episcopi uniones perpetuas in ali-
 quibus Beneficijs Ecclesiasticis facere possint.*

V etiam Ecclesiarum status, ubi sacra Deo
 Officia ministrantur; ex dignitate conser-
 vetur, possint Episcopi, etiam tanquam Aposto-
 licæ Sedis delegati, juxta formam juris, sine ta-
 men præjudicio obtinentium, facere & uniones
 perpetuas quarumcumque Ecclesiarum Parochia-
 lium, & baptismalium, & aliorum beneficiorum,
 curatorum, vel non curatorum, cum curatis,
 propter earum paupertatē, & in cæteris casibus à
 jure permissis, etiamsi dictæ Ecclesiæ, vel benefi-
 cia essent generaliter, vel specialiter reservata, aut

quas

b C. ad
 audien-
 tiam de
 Eccles.
 adit. in
 decr. li.
 2. t. 8.
 Vid. post
 fin. huj.
 libri.

a c sicut
 unire,
 de exce.
 Pr. l.
 Concil.
 Lat. sub
 Leo X.
 Sess. 9.
 de refor.
 cur. &
 inf. Ses.
 24. cap.
 11. ad
 Sess. 14.
 Cap. 9.

qualitercumq; affecta. *b* Quæ uniones etiam non possint revocari, nec quoquo modo infringi vigore cujuscumque provisionis, etiam ex causa resignationis, aut derogationis, aut suspensionis.

CAP. VI. De Coadjutoribus deputandis illiteratis.

Quia illiterati, a & imperiti Parochialium Ecclesiarum Rectores sacris ministris apti sunt officijs, & alij propter eorum vitæ turpitudinem potius destruunt, quàm ædificant: Episcopi etiam, tanquam Apostolicæ Sedis delegati, eisdem illiteratis, & imperitis, si aliàs honestæ vitæ sint, Coadjutores, aut Vicarios pro tempore deputare, partemque fructuum eisdem pro sufficienti victu assignare, vel aliter providere possint, quacumque appellatione & exèptione remota. *b* Eos verò, qui turpiter, & scandalosè vivunt, postquam præmoniti fuerunt, coercant, ac castigent: & si adhuc incorrigibiles in sua nequitia perseverent, eos beneficijs, juxta Sacrorum Canonum constitutiones, exemptione, & appellatione quacumque remota, privandi facultatem habeant.

CAP. VII. De beneficiorum, & Ecclesiarum trans-
latione facienda, quando necessitas id exegerit.

Cum illud quoque valdè curandum sit, ne Cæca, quæ sacris ministris dedicata sunt, temporum injuria obsolescant, & ex hominum memoria excidant: Episcopi, etiam tanquam Apostolicæ Sedis delegati, transfere possint beneficia simplicia, etiam juris patronatus, ex Eccle-

*b C. uni
in fin.*

*12 q. 3.
can. &*

*tæporis
cum seq*

*16. q. 1.
a C. il-*

literatos

*36. ar. 1.
& n. si cũ*

*pridem
di. rez.*

*ca. 138.
d. c. cum*

*ex eo de
el. in 6.*

*Cõc Tol.
s. Cã. 1.*

*b c. quia
frater. 7*

*q. 1.
c. c. in-*

ventum

*16. q. 10
cap fe-*

*licis, de
pæn. 12*

*6 & Cle
ric m. 12*

*torum,
de pæn.*

honestè sufficiat, pacificè possidère. Id verò beneficiū resignare non possit, nisi facta mētione, quod ad illius beneficij titulum sic promotus, neque ea resignatio admittatur, nisi constituto, quod aliundè vivere commodè possit; & aliter facta resignatio nulla sit. Patrimonium verò, vel pensionem obtinentes ordinari posthac non possunt, nisi illi quos Episcopus judicaverit assumendos pro necessitate, vel commoditate Ecclesiarum suarum, eo quoque priùs perspecto, patrimonium illud, vel pensionem, verè ab eis obtineri, taliàque esse, quæ eis ad vitam sustentandam satis sint: atque illa deinceps sine licentia Episcopi alienari, aut extinguì, vel remitti nullatenùs possint, donec beneficium Ecclesiasticum sufficiens sint adepti, vel aliud habeant, *b* unde vivere possint: *c* antiquorum Canonum pœnas super his innovando.

CAP. III. *Quòd in Ecclesijs ubi tenues sunt distributiones quotidiana, tertia pars fructuum eis assignetur.*

CVM beneficia ad divinum cultum, atque Ecclesiastica munia obeunda sint constituta, ne qua in parte minuatur divinus cultus, sed ei debitum omnibus in rebus obsequium præstetur: statuit Sancta Synodus in Ecclesijs, tam Cathedralibus, quam Collegiatis, & in quibus nullæ sunt distributiones quotidiana, vel ita tenues, ut verisimiliter negligatur, tertiã partem fructuum, & quorumcumque proventuum, & obventionum, tam Dignitatum, quam Canonicatum, personarum,

b C. no-
rainem.

c Et ca.

sancto-

rum 70.

d. c. cum

secundum

de præb.

b si

Episcop.

de præb.

in 6. ca.

fin. de

ref. in 6.

Vide cõ-

stit. Ale-

xand. in

Concil.

Int. par

te 7. c. 5.

2 Infr.

Sess. 22.

de ref.

c. 3.

tuum, portionum, & officiorum, separari debere, & in distributiones quotidianas converti, quæ inter dignitates obtinentes, & cæteros divinis interessentes, proportionabiliter juxta divisionem ab Episcopo, etiam tanquam Apostolicæ Sedis delegato in ipsa prima fructuum deductione faciendam dividantur: salvis tamen consuetudinibus earum Ecclesiarum, in quibus non residentes, seu non servientes, nihil, vel minus tertia parte percipiunt: non obstantibus exemptionibus, ac alijs consuetudinibus, etiam immemorabilibus, & appellationibus quibuscumque. Crescenteque non servientium contumacia, liceat contra eos procedere, juxta juris, *b* ac sacrorum Canonum dispositionem.

b *Infr.*
Sess. 22.
de resol.
cap. 1.

CAP. IV. *In Parochijs, & plebanis multiplicandis, auctoritas Episcopo conceditur, quando rei necessitas id petierit.*

Episcope, etiam tanquam Apostolicæ Sedis Delegati, in omnibus Ecclesijs Parrochialibus, vel baptismalibus, in quibus populus ita numerosus sit, ut unus Rector non possit sufficere Ecclesiasticis Sacramentis ministrandis, & cultui divino peragendo, *a* cogant Rectores, vel alios ad quos pertinet, sibi tot Sacerdotes ad hoc munus adjungere, quot sufficiant ad Sacramenta exhibenda, & cultum divinum celebrandū. In ijs verò, in quibus ob locorum distantiam, sive difficultatem Parochiani sine magno incommodo ad percipienda Sacramenta, & divina officia audien-

a *C. C.*
tēporis
10. q. 2.
Eccl. fidei
de Eccl.
edif.

da, accedere non possunt, novas Parochias, etiam
 invitis Rectoribus juxta formam constitutionis
 Alexandri III. quæ incipit: *b Ad audientiam, &c.*
 constituere possint. Illis autem Sacerdotibus, qui
 de novo erunt Ecclesijs noviter erectis præficien-
 di, competens assignetur portio, arbitrio Episco-
 pi ex fructibus ad Ecclesiam matricem quomo-
 documque pertinentibus: & si necesse fuerit, com-
 pellere possit populum ea subministrare, quæ suf-
 ficiant ad vitam dictorum Sacerdotum sus-
 tandam; quacumque reservatione generali, vel spe-
 ciali, vel affectione, super dictis Ecclesijs, non
 obstantibus. Neque hujusmodi ordinationes, &
 erectiones possint tolli, nec impediri, ex quibus-
 cumque provisionibus, etiam vigore resignatio-
 nis, aut quibusvis alijs derogationibus, vel sus-
 pensionibus.

CAP. V. *Quòd Episcopi uniones perpetuas in ali-
 quibus Beneficijs Ecclesiasticis facere possint.*

V etiam Ecclesiarum status, ubi sacra Deo
 Officia ministrantur; ex dignitate conser-
 vetur, possint Episcopi, etiam tanquam Aposto-
 licæ Sedis delegati, juxta formam juris, sine ta-
 men præjudicio obtinentium, facere & uniones
 perpetuas quarumcumque Ecclesiarum Parochia-
 lium, & baptismalium, & aliorum beneficiorum,
 curatorum, vel non curatorum, cum curatis,
 propter earum paupertatē, & in cæteris casibus à
 jure permissis, etiamsi dictæ Ecclesiæ, vel benefi-
 cia essent generaliter, vel specialiter reservata, aut

quas

*b C. ad
 audien-
 tiam de
 Eccles.
 adit. in
 decr. li.
 2. t. 8.
 Vid. post
 fin. huj.
 libri.*

*a c sicut
 unire,
 de exce.
 Pr. ab.
 Concil
 Lat. sub
 Leo X.
 Sess. 9.
 de refor.
 cur. &
 inf. Ses.
 24. cap.
 11. ad
 Sess. 14.
 Cap. 9.*

qualitercumq; affecta. *b* Quæ uniones etiam non possint revocari, nec quoquo modo infringi vigore cujuscumque provisionis, etiam ex causa resignationis, aut derogationis, aut suspensionis.

CAP. VI. De Coadjutoribus deputandis illiteratis.

Quia illiterati, *a* & imperiti Parochialium Ecclesiarum Rectores sacris ministris apti sunt officijs, & alij propter eorum vitæ turpitudinem potius destruant, quàm ædificent: Episcopi etiam, tanquam Apostolicæ Sedis delegati, eisdem illiteratis, & imperitis, si aliàs honestæ vitæ sint, Coadjutores, aut Vicarios pro tempore deputare, partemque fructuum eisdem pro sufficienti victu assignare, vel aliter providere possint, quacumque appellatione & exceptione remota. *b* Eos verò, qui turpiter, & scandalosè vivunt, postquam præmoniti fuerunt, coercant, ac castigent: & si adhuc incorrigibiles in sua nequitia perseverent, eos beneficijs, juxta Sacrorum Canonum constitutiones, exemptione, & appellatione quacumque remota, privandi facultatem habeant.

CAP. VII. De beneficiorum, & Ecclesiarum trans-
latione facienda, quando necessitas id exegerit.

Cum illud quoque valdè curandum sit, ne ea, quæ sacris ministerijs dedicata sunt, temporum injuria obsolescant, & ex hominum memoria excidant: Episcopi, etiam tanquam Apostolicæ Sedis delegati, transferre possint beneficia simplicia, etiam juris patronatus, ex Eccle-

b C. nisi
in fin.

12 q. 3.
can. &

temporis
cum seq.

16. q. 1.
a C. il-

literatos

36. dist.
c. nisi cũ

pridem
di. ren.

ca. 138.
d. c. cum

ex eo de
el. in 6.

C. c. Tol.
s. C. a. 1.

b c. quia
frater. 7

q. 1.
C. C. in-

ventum

16. q. 10
cap. fe-

licis, de
pæn. in

6 & Cle
rici m. a.

torum.
de pæn.

sijs, quæ vetustate, vel aliàs collapsæ sint, & ob eorum inopiam nequeant instaurari, vocatis ijs, quorum interest, in matrices, aut alias Ecclesias locorum eorundem, seu vicinorum, arbitrio suo, atque in eisdem Ecclesijs erigant altaria, vel capellas sub eisdem invocationibus, vel in jam erecta Altaria, vel Capellas transferant cum omnibus emolumentis, & oneribus prioribus Ecclesijs impositis. *a* Parochiales verò Ecclesias, etiam si juris patronatus sint, ita collapsas refici, & instaurari procurent ex fructibus, & proventibus quibuscumque ad easdem Ecclesias quomodocumque pertinentibus: qui si non fuerint sufficientes, omnes patronos, & alios, qui fructus aliquos ex dictis Ecclesijs provenientes percipiunt, aut in illorum defectum, parochianos omnibus remedijs opportunis ad prædicta cogant, quaecumque appellatione, exemptione, & contradictione remota. Quòd si nimia egestate omnes laborent, ad matrices, seu viciniores Ecclesias transferantur cum facultate, tam dictas Parochiales, quàm alias Ecclesias dirutas in profanos usus, non sordidos, erecta tamen ibi Cruce, convertendi.

CAP. VIII. *De Episcoporum cura in visitatione eorum, quæ ad suam Diocesim pertinent.*

Quæcumque in Diocesi ad Dei cultum spectant, ab Ordinario diligenter curari, atque ijs, ubi oportet, provideri æquum est; propterea commendata Monasteria, etiam Abbatiæ, Prioratus, & Preposituræ nuncupatæ, in quibus non vi-

get Regularis observantia, necnon beneficia, tam curata, quàm non curata, sæcularia, & regularia, qualitercumque commendata, etiam exempta ab Episcopis, etiam tanquam Apostolicæ Sedis delegatis, annis singulis a visitentur; curentque ijdem Episcopi congruentibus remedijs, etiam per sequestrationem fructuum, ut quæ renovatione indigent aut restauratione, reficiantur: & cura animarum, si qua illis, vel eorum annexis immincat, aliaque debita obsequia rectè exerceantur, appellationibus quibuscumque, privilegijs, consuetudinibus, etiam immemorabili tempore præscriptis, conservatorijs, judiciû deputationibus, & eorû inhibitionibus non obstantibus. Et si in eis vigeret observantia Regularis, provideant Episcopi paternis admonitionibus, ut eorum Regularium Superiores juxta eorum Regularia instituta, debitâ vivendi rationem observent, & observari faciant, & sibi subditos in officio contineant, ac moderentur. Quod si admoniti, intra sex menses eos non visitaverint, vel cortexerint; tunc ijdem Episcopi, etiam ut delegati Sedis Apostolicæ, eos visitare possint, & corrigere, prout ipsi Superiores possent, juxta eorum instituta; quibuscumque appellationibus, privilegijs, & exemptionibus, penitus remotis, & non obstantibus.

CAP. IX. *Questores elemosynarum abolendos precipit.*

Quia multa à diversis antea a Concilijs tam Lateranensi ac Lugdunensi, quàm Viennensi,

a Supr.
Sess. 7.
de ref.
c. 8. &
inf. Sess.
24. c. 9.
& Sess.
ult. de
reg. ca.
20. Cœ.
Ter. c. 8.
& Con.
Brac. 2.
cap. 2.

a Conc.
Later.
ca. 62.
sub Inn.
III. ca.
cum ex
eo de
pœn. &
remif.
Cleme.
de abu-
sionib.
eodem
tit. &
inf. Sess.
ult. in
decreto
de in-
dulg. &
sup. Sess.
5. c. 2.

adversus pravorum eleemosynarum Quæstorum abusus remedia tunc adhibita, posterioribus temporibus reddita fuerint inutilia, potiusque eorum malitia, ita quotidie magno fidelium omnium scandalo, & querela excrescere deprehendatur, ut de eorum emendatione nulla spes amplius relicta videatur: statuit, ut posthac in quibuscumque Christianæ religionis locis, eorum nomen, atque usus penitus aboleatur, nec ad officium huiusmodi exercendam ullatenus admittantur; non obstantibus privilegijs, Ecclesijs, Monasterijs, Hospitalibus, pijs locis, & quibusvis cuiuscumque gradus, status, & dignitatis personis concessis, aut consuetudinibus, etiam immemorabilibus. Indulgentias verò, aut alias spirituales gratias, quibus non ideo Christi fideles decet privari, deinceps per Ordinarios locorum, adhibitis duobus de Capitulo, debitis temporibus populo publicandas esse decernit. Quibus etiam eleemosynas, atque oblata sibi charitatis subsidia, nulla prorsus mercede accepta, fideliter colligendi facultas datur: ut tandem cœlestes hos Ecclesiæ thesauros non ad questum, sed ad pietatem exerceri, omnes verè intelligent.

Indictio futura Sessionis.

Sacrofancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, statuit & decrevit, proximam futuram Sessionem habendam, & celebrandam esse.

se feriã quintã post octavam Festi Nativitatis
 Beatæ Mariæ Virginis, quæ erit 17. mensis Septem-
 bris, proximè futuri: Hoc tamen adjecto, quòd
 dictum terminum, ac unicuique Sessioni in poste-
 rum præfigendum ipsa sancta Synodus pro ejus
 arbitrio, & voluntate, sicuti rebus Concilij puta-
 verit expedire, etiã in generali Congregatione,
 restringere, & prorogare liberè possit & valeat.

SESSIO XXII.

Qua est sexta, sub Pio IV. Pont. Maxim.

Celebrata die 17. Septemb. 1562.

Doctrina de Sacrificio Missæ.

Sacro sancta, œcumenica, & generalis Triden-
 tina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè
 congregata, præsidentibus in ea eisdem sanctæ
 Sedis Apostolicæ Legatis, ut vetus, absoluta,
 atque omni ex parte perfectæ de magno Eucha-
 ristix mysterio in sancta Catholica Ecclesia fi-
 des atque doctrina retineatur, & in sua puritate,
 propulsatis erroribus atque hæresibus, conser-
 vetur, de ea, quatenus vetus & singulare sacri-
 ficium est, Spiritus Sancti illustratione edocta,
 hæc, quæ sequuntur, docet, declarat, & fide-
 libus populis prædicanda
 decernit.

CAP. I. De sacrificij Missæ institutione, & repræsentatione.

Quoniam sub priori testamento, teste Apostolo Paulo, propter a Levitici Sacerdotij imbecillitatem consummatio non erat, oportuit, Deo patre misericordiarum ita ordinante, Sacerdotem alium secundum ordinem Melchisedech surgere, Dominum nostrum Iesum Christum, qui posset omnes quotquot sanctificandi essent, consummare, & ad perfectum adducere. Is igitur Deus, & Dominus noster, etsi b semel seipsum in ara Crucis, morte intercedente, Deo Patri oblaturus erat, ut æternam illie redemptionem operaretur; quia tamen per mortem Sacerdotium ejus extinguendum non erat, in cœna novissima, qua nocte tradebatur, & ut dilectæ sponsæ suæ Ecclesiæ visibile, sicut hominum natura exigit, relinqueret sacrificium, quò cruentum illud, semel in Cruce peragendum, repræsentaretur, ejusque c memoria in finem usque sæculi permaneret, atque illius salutaris virtus in remissionem eorum, quæ à nobis quotidie committuntur, peccatorum applicaretur, sacerdotem secundum ordinem Melchisedech, se in æternum constitutum declarans, corpus & sanguinem suum sub speciebus panis & vini, Deo Patri obtulit, ac sub earundem rerum Symbolis, Apostolis, quos tunc novi Testamenti sacerdotes constituabat, ut famerent, tradidit, eisdem, eorumque in sacerdotio successoribus, ut offerent, præcepit per hæc

a Heb. 7

b Heb. 7

c 1. Co.
11.

verba: *d* Hoc facite in meam commemoratio-
nem; ut semper Catholica Ecclesia intellexit &
docuit. Nam celebrato veteri Pascha, quod in
memoriam *e* exitûs de Ægypto, multitudo filio-
rum Israël immolabat, novum instituit Pas-
cha, se ipsum ab Ecclesia per Sacerdotes sub
signis visibilibus immolandum in memoriam
transitûs sui ex hoc mundo ad Patrem quando
per sui sanguinis effusionem nos redemit: *f* eri-
puitque de potestate tenebrarum, & in regnum
suum transtulit. Et hæc quidem: *g* illa munda
obligatio est, quæ nulla in dignitate, aut malitia
offerentium inquinari potest: quam Dominus
per Malachiam nomini suo, quod magnum futu-
rum esset ingentibus, in omni loco mundam of-
frendam prædixit: quam non obscure innuit
Apostolus Paulus, Corinthiis scribens, cum di-
cit: Non posse eos, qui participatione mensæ de-
moniorum polluti sint, mensæ Domini partici-
pes fieri: per mensam Altare utrobique intelligēs.
Hæc denique illa est, quæ per varias sacrificiorum,
naturæ & legis tempore similitudines figura-
batur, utpotè quæ bona omnia, per illa significa-
ta, velut illorum omnium consummatio & per-
fectio complectitur.

CAP. II. De effectu huius sacrificij.

ET quoniam, in divino hoc sacrificio, quod
in Missa peragitur, idem ille Christus conti-
netur, & incrementè immolatur, qui in ara Crucis
semel se ipsum crucientè obtulit; docet sancta Sy-
nodus,

d Matz
26.

Luc. 22.
e Exod.
13.

f Col. 1.

g Matz.

i. Cor.
10.

nodus, sacrificium istud verè propitiatorum esse, per ipsumque fieri, ut si cum vero corde, & recta fide, cum metu, & reverentia, contriti ac pœniterentes ad Deum accedamus, misericordiam consequamur, & gratiam inveniamus in auxilio opportuno. *a* Hujus quippè oblatione placatus Dominus gratiam & donum pœnitentiæ concedens, crimina & peccata etiam ingentia dimittit. Vna enim, eademque est hostia, idem nunc offerens sacerdotum ministerio, qui se ipsum tunc in Cruce obtulit, sola offerendi ratione diversa. Cujus quidem oblationis cruentæ, inquam, fructus per hanc uberrimè percipiuntur: tantum abest, ut illi per hanc quovis modo derogetur. Quare non solum pro fidelium vivorum peccatis, pœnis, satisfactionibus, & alijs necessitatibus, sed & pro defunctis in *b* Christo nondum ad plenum purgatis, ritè, juxta Apostolorum traditionem, offertur.

CAP. III. *Quòd hoc sacrificium soli Deo offertur.*

a **E**T quamvis *a* in honorem, & memoriam Sactorum nonnullas interdù Missas Ecclesia celebrare consueverit; non tamen illis sacrificiū offerri docet, sed Deo soli, qui illos coronavit: undè nec sacerdos dicere solet, Offero tibi sacrificium Petre, vel Paule, sed Deo de illorum victorijs gratias agens, eorum patrocinia implorat, ut ipsi pro nobis intercedere dignentur in cœlis quorum memoriam facimus

in terris.

CAP.

a Aug.
10. deci.
Deic 20

b Inf. se.
25. in
prin.

a Aug.
de Civ.
Dei, lib.
8. c. 27.

CAP. VIII. *Quòd Missa mysteria populo interpretentur.*

EThi Missa magnam contineat populi fidelis eruditionem, non tamen expedire visum est Patribus, ut vulgari passim linguâ celebraretur, Quamobrem retento ubique cujusque Ecclesiæ Treb. 4 antiquo, & à Sancta Romana Ecclesia, omnium Ecclesiarum matre & Magistra probato ritu, ne oves Christi esuriant, neve parvuli panem petant, & non sit qui frangat eis; mandat sancta Synodus pastoribus, & singulis, curam animarum gerentibus, ut frequenter inter Missarum celebratione, vel per se, vel per alios ex ijs, quæ in Missa leguntur, aliquid exponant; a ses. 14 cap. 7. atque inter cætera, sanctissimi hujus sacrificij mysterium aliquod declarent, diebus præsertim Dominicis, & festis.

CAP. IX. *De sequentium canonum approbatione.*

QVia verò adversus veterem hanc in sacrosancto Evangelio, Apostolorum traditionibus, sanctorumque Patrum doctrina fundatam fidem, hoc tempore multi disseminati sunt errores, multaque à multis docentur, atq; disputantur; factos sancta Synodus, post multos gravesque his de rebus mature habitos tractatus, unanimi Patrum omnium consensu, quæ huic purissime fidei, sacræque doctrinæ adversantur, damnare, & à sancta Ecclesia eliminare, per subjectos hos Canones constituit.

DE SACRIFICIO MISSÆ.

CANON. I.

Luc. 20. Si quis dixerit, in Missa non offerri Deo verum, & proprium sacrificium, aut quòd offerri non sit aliud, quàm nobis Christum ad manducandum dari; anathema sit.

CANON. II.

Luc. 2. Si quis dixerit, illis verbis: Hoc facite in meâ commemorationem, Christum non instituisse Apostolos Sacerdotes, aut non ordinasse, ut ipsi, alijque Sacerdotes offerrent corpus, & sanguinem suum; anathema sit.

CANON. III.

Si quis dixerit, Missæ sacrificium tantùm esse laudes, & gratiarum actiones, aut nudam commemorationem sacrificij in Cruce peracti, non autem propitiatorium: vel soli prodesse sumentis; neque pro vivis, & defunctis, pro peccatis, pœnis, satisfactionibus, & alijs necessitatibus offerri debere; anathema sit.

CANON. IV.

Si quis dixerit, blasphemiam irrogari Sanctissimo Christi sacrificio, in Cruce peracto per Missæ sacrificium, aut illi per hoc derogari; anathema sit.

CANON. V.

Si quis dixerit, imposturam esse, Missas celebrare in honorem Sanctorum, & pro illorum intercessionem apud Deum obtinenda, sicut Eccle-

na intendit; anathema sit.

CANON. VI.

Si quis dixerit, Canonem Missæ, errores continere, ideóque abrogandum esse; anathema sit.

CANON. VII.

Si quis dixerit, cæremonias, vestes, & externa signa, quibus in Missarum celebratione, Ecclesia Catholica utitur, irritabula impietatis esse magis, quàm officia pietatis; anathema sit.

CANON. XVIII.

Si quis dixerit, Missas, in quibus solus Sacerdos Sacramentaliter communicat, illicitas esse; ideoque abrogandas; anathema sit.

CANON. IX.

Si quis dixerit, Ecclesiæ Romanæ ritum, quò summissà voce, pars Canonis, & verba consecrationis proferuntur, damnandum esse; aut linguà tantùm vulgari Missam celebrari debere; aut aquam non miscendam esse vino in calice offerendo, eo quod sit contra Christi institutionem; anathema sit.

Decretum de observandis, & evitandis in celebratione Missæ.

Quanta cura adhibenda sit, ut Sacrosanctum Missæ sacrificium omni Religionis cultu, ac veneratione celebretur, quivis facile existimare poterit, qui cogitarit maledictum in sacris literis cum vocari, qui facit opus Dei negligenter. Quòd si necessariò fatemur nullum

aliud opus adedò Sanctum, ac divinum à Christi fidelibus tractari posse, quàm hoc ipsum tremendum mysterium, quò vivifica illa hostia, quâ Deo Patri reconciliati sumus, in Altari per Sacerdotes quotidie immolatur, satis etiam apparet omnem operam, & diligentiam in eo ponendam esse, ut quanta maxima fieri potest, interiori cordis munditia, & puritate, atque exteriori devotionis, ac pietatis specie peragatur. Cùm igitur multa jam sive temporum vitio, sive hominum incuriâ, & improbitate irrepisse videantur, quæ à tanti sacrificij dignitate aliena sunt, ut ei debitus honor, & cultus ad Dei gloriam, & fidelis populi ædificationem restituatur: decernit Sancta Synodus, ut Ordinarij locorum Episcopi, ea omnia prohibere, atque è medio tollere sedulò curent, ac teneantur, quæ vel avaritia, idolorum servitus, vel irreverentia, quæ ab impietate vix sejuncta esse potest, vel superstitio, veræ pietatis falsâ imitatrix, induxit. Atque ut multa paucis comprehendantur, in primis, quòd ad avaritiam pertinet, cujusvis generis mercedum conditiones, pacta, & quidquid pro Missis novis celebrandis datur, necnon importunas, atque illiberales elemosynarum exactiones, potiùs quàm postulationes, aliaque hujusmodi, quæ à simoniaca labe, vel certè à turpi quæstu non longè absunt, omninò prohibeant. Deinde, ut irreverentia vitetur, singuli in suis Diocæsibus interdiciant, ne cui vago, & ignoto Sacerdoti Missas celebrare liceat. Neminem præ-

tereâ, qui publicè, & notoriè criminofus fit, aut Sancto Altari ministrare, aut facris interesse permittant, nève patiantur a privatis in domibus, atque omninò extra Ecclesiam, & ad divinum tantùm cultum dedicata oratoria, ab eisdem Ordinarijs designanda, & visitanda, Sanctum hoc sacrificium à sæcularibus, aut Regularibus quibuscumque peragis; ac nisi priùs qui interfint, decenter composito corporis habitu declaraverit, se mente etiam ac devoto cordis affectu, non solum corpore adesse. Ab Ecclesijs verò musicas eas, ubi sive organo, sive cantu lascivum, aut impurum aliquid miscetur, item sæculares omnes actiones, vana, atque adedò profana colloquia, deambulationes, strepitus, clamores arceant, ut domus Dei verè domus orationis esse videatur, ac dici possit. Postremò, ne superstitioni locus aliquis detur, edicto, & pœnis propositis caveant, ne Sacerdotes, alijs quàm debitis horis celebrent, nè vel ritus alios, aut alias ceremonias, & preces in Missarum celebratione adhibeant, præter eas, quæ ab Ecclesia probatæ, ac frequendi & laudabili usu receptæ fuerint. Quarundam verò Missarum, & candelarum certum numerum, qui magis à supersticioso cultu, quàm à vera religione inventus est, omninò ab Ecclesia removeant: doceantque populum quis sit, & à quo potissimum proveniat sanctissimi hujus sacrificij, tam pretiosus, ac cœlestis fructus. Moneant etiam eundem populum, ut frequentes ad suas & Paro-

a Conc.
Laudis.
can. 8.

Conc.

Car. 2.

can. 19.

c. sicut,

c. seq.

c. hic er-

go c. nul-

lus praf-

byr. &

c. cleric.

de cons.

dist. 1.

juxta

Cœc. Lu.

c. 58. &

Fel. Pa-

pâ in E-

pisc. ad

omnes

Episcop.

& ante

hos Ann.

clot. etia

x. Mar.

21.

b. c. 2. de

patr. Vi-

de Cen.

Agath.

27. &

63.

a. *Infr.*
Ses. ult.
de reso.
cap. 1.
 a. *Mar. 1*
Tit 2. c.
qualiter
in 2. de
accus. c.
clericos
21. dist.
b. Devi-
ta, &
hon. cle.
extra
in 6. c.
Cle. ca.
20. or-
tot in 2.
de conf.
d. 5. ca.
can. 14.
q. 3. ca.
credo 2
q. 3. cō.
Cap. 3.
cap. 15.
Concil.
Chalce.
can. 3.
Concil.
Arel. 2.
c. 14. cō.
sim. &

chias saltem diebus Dominicis, & majoribus Festis accedant. Hæc igitur omnia, quæ summam enumerata sunt, omnibus locorum Ordinarijs ita proponuntur, ut non solum ea ipsa, sed quæcumque alia huc pertinere visa fuerint, ipsi pro data sibi à sacrosancta Synodo potestate, ac etiam ut delegati Sedis Apostolicæ, prohibeant, mandent, corrigant, statuunt, atque ad ea inviolatè servanda censuris Ecclesiasticis alijsque pœnis, quæ illorum arbitrio constituentur, fidelem populum compellant; non obstantibus privilegijs, exemptionibus, appellationibus, ac consuetudinibus quibuscumque.

Decretum de reformatione.

EAdem sacrosancta, œcumenica, a & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis legatis, ut reformationis negotium prosequatur, hæc in præsentì Sessione statuenda censuit.

CAP. I. De vita, & honestate Clericorum.

Nihil est, quod alios, magis ad pietatem, & Dei cultum assidue instruat, quam eorum vita, & exemplum, qui se divino ministerio dedicant; cum enim à rebus sæculi in altiorum sublimi locum conspiciantur, in eos tanquam a speculum reliqui oculos conspiciunt, ex ijsque sumunt, quod imitentur. Quapropter sic decet omnino Clericos, in sortem Domini vocatos, vitam, moresque suos omnes componere, b ut habitu, &

su, incesso, sermone, alijsque omnibus rebus nil, nisi grave, moderatum, ac Religione plenum, præ se ferant, levia etiam delicta, quæ in ipsis maxima essent, effugiant, ut eorum actiones eunctis afferant venerationem. Cùm igitur, quò majore in Ecclesia Dei, & utilitate & ornamento, hæc sunt, ita etiam diligentius sunt observanda; statuit Sancta Synodus, ut quæ aliàs a Summis Pontificibus, & à sacris Concilijs de Clericorum vita, honestate, cultu, doctrinâque retinenda, ac simul de luxu, comestationibus, choreis, aleis, lusibus, ac quibuscumque criminibus, necnon sæcularibus negotijs fugiendis copiosè, ac salubriter sancita fuerunt, eadem in posterum iisdem pœnis, vel majoribus, arbitrio Ordinarij imponendis, observentur; nec appellatio excusationem hanc, quæ ad morum correctionem pertinent, suspendat. Si quæ verò ex his in desuetudinem abiisse compererint, ea quamprimum in usum revocati, & ab omnibus accuratè custodiri studeant: non obstantibus consuetudinibus quibuscumque, ne subditorum neglectæ emendationis ipsi condignas, Deo vindicæ, pœnas persolvant.

CAP. II.

Quicumque posthac ad Ecclesias Cathedralis erit assumendus, is non solum natalibus, ætate, moribus, & vita, ac alijs, quæ à sacris Canonibus requiruntur, plenè sit præditus, verùm etiam in sacro Ordine antea, saltem sex mensium spatio, constitutus, quarum rerum

*inf. Ses.
25. de
ref. c. 12*

*a C. com
incūctis
Ecc. cum
à nobis
de elec.
gra veni
mis de
preb. E
inf. Ses.
24. c. 1.
de ref.
Gen. Ro.
suò Nic.*

*I. ver.
ut nul
lus lai
cus. Con
Bra. 1.*

*c. 83. c.
de Syra
cusana*

*28. d. 6
61. dis
per totū*

*Ses. 7 c.
1. de ca
dem sed
minis*

*plend. 1.
Cano.
cap. 1.*

instructio, si ejus notitia nulla, aut recens in Curia fuerit, à Sedis Apostolicæ Legatis, seu Nuntijs provincialium, aut ejus Ordinario, eoque deficiente, à vicinioribus Ordinarijs sumatur. Scientia verò præter hæc ejusmodi polleat, ut muneris sibi injungendi necessitati possit satisfacere, idèque antea in Univerſitate Studiorum Magister, sive Doctor, aut Licenciatus in sacra Theologia, vel jure Canonico meritò sit promorus, aut publico alicujus Academiæ testimonio idoneus ad alios docendos ostendatur. Quòd si Regularis fuerit, à Superioribus suæ Religionis similem fidem habeat. Prædicti autem omnes, unde instructio, seu testificatio erit sumenda, hæc fideliter, & gratis referre teneantur: alioquin eorum conscientias graviter oneratas esse seient, ac Deum, & Superiores suos habebunt ultores.

CAP. III. *De distributionibus quotidianis assignandis.*

a Sess. 21
cap. 3.

Episcope, *a* etiam tanquam delegati Apostolici, ex fructibus, & proventibus quibuscumque omnium dignitatum, personatum, & officiorum, in Ecclesijs Cathedralibus vel Collegiatis existentium, *b* tertiam partem in distributionibus, eorum arbitrio assignandas, dividere possunt, ut scilicet, qui eas obtinent, si personaliter competens ibi servitium juxta formam, ab eisdem Episcopis præscribendam quolibet die statuto non impleverint, illius diei distributionem amittant, nec ejus quoquo modo dominium acquirant, sed fa-

b Sess.
Sess. 21.
de re-
for. c. 5.

bricae Ecclesiae, quatenus indiget, aut alteri pro loco, arbitrio Ordinarij applicetur. Crescente vero contumacia, contra eos juxta sacrorum Canonum constitutiones procedant. Quod si alicui ex praedictis dignitatibus in Ecclesijs Cathedralibus vel Collegiatis, de jure, seu consuetudine jurisdictio, administratio, vel officium non cõpetat, sed extra Civitatem in Diocesi cura animarum imminet, cui, qui dignitatem obtinet, incumbere voluerit, tunc pro tempore, quo in Curata Ecclesia resideret, ac ministraverit, tanquam praesens sit, ac divinis intersit, in Ecclesijs Cathedralibus ac Collegiatis, habeatur. Hæc in i s tantum Ecclesijs constituta intelligantur, in quibus nulla est consuetudo, vel statuto, ut dictæ dignitates, nõ servientes, aliquid amittant, quod ad tertiam partem dictorum fructuum, & proventuum ascendat; non obstantibus consuetudinibus, etiam immemorabilibus, exemptionibus, & constitutionibus, etiam juramento & quavis auctoritate firmatis.

CAP. IV. Quod voce careat in Capitulo Ecclesiarum sacris non initiatus.

Qvicumque in Cathedrali, vel Collegiata seculari, vel Regulari Ecclesia divinis participatus Officis in Subdiaconatus ordine saltem constitutus non sit, vocem in hujusmodi Ecclesijs in Capitulo non habeat, etiam si hoc sibi ab alijs liberè fuerit concessum. Ij vero, qui dignitates, personatus, officia, præbendas, portiones, ac

quæ;

quælibet alia beneficia in dictis Ecclesijs obtinent, aut in posterum obtinebunt, quibus onera varia sunt annexa, videlicet, ut alij Missas, alij Evangelium, alij Epistolas dicant, seu cantent, quocumque ij privilegio, exemptione, prærogativa, generis nobilitate sint insignati, teneantur, justo impedimento cessante, infra annum Ordines suscipere requisitos, alioquin pœnas incurrant, juxta constitutionem Concilij Viennensis, a quæ incipit: Vt ij qui; quam præsentis decreto innovat, cogantque Episcopi eos diebus statutis dictos ordines per se ipsos *b* exercere, ac cætera omnia Officia, quæ debent in cultu Divino præstare, sub eisdem, & alijs etiam gravioribus pœnis, arbitrio eorum imponendis. Nec alijs in posterum fiat provisio, nisi i s qui jam ætatem, & cæteras habilitates integrè habere dignoscantur: aliter irrita sit provisio.

CAP. V. De dispensationibus Ordinarijs committendis.

Dispensationes quacumque auctoritate cõcedendæ, si extra Romanam Curiam cõmittendæ erunt, committantur Ordinarijs illorum, qui eas impetraverint; ea vero, quæ gratiose concedentur, suam non sortiantur effectû, nisi prius ab eisdem, tanquam Delegatis Apostolicis, summarie tantum, & extrajudicialiter cognoscantur, expressas preces surreptionis, vel obreptionis vitio non subjacere.

a Curi
de ara.
& qua-
lit. in
Clem. I.
1. ca 2.
tit. 6.
b Se. 24
c 12. Vi
de post
finem
hujus
libri.

CAP. VI. De commutationibus ultimarum voluntatum ab Episcopis faciendis.

IN commutationibus ultimarum voluntatum, a quæ non nisi ex justa, & necessaria causa fieri debent, Episcopi tanquam Delegati Sedis Apostolicæ, summarie & extrajudicialiter cognoscant, nihil in precibus tacita veritate, vel suggesta falsitate fuisse narratum, priusquam commutationes prædictæ executioni demandentur.

a Infr. Ses. ult. de reho. cap. 4.

CAP. VII. Renovat decretum Innocentij IV. circa appellationes ad Superiores.

Legati, & Nuncij Apostolici, Patriarchæ, Primates, & Metropolitanæ in appellationibus ad eos interpositis, in quibusvis causis, tam in admittendis appellationibus, quàm in concedendis inhibitionibus post appellationem servare teneantur formam, & tenorem sacrarum constitutionum, & præsertim Innocentij IV. quæ incipit: Romana; quacumque consuetudine, etiam immemorabili, aut stylo, vel privilegio in contrarium non obstantibus, aliter inhibitiones, & processus, & inde secuta quæcumque, sint ipso jure nulla.

b In Conc. Lugdun c In Rondo appe in 6. lib. 2. Vnde post non hujus libri.

CAP. VIII. Quòd Episcopis committitur visitare omnia pia loca, & executio piarum dispositionum.

Episcopi, a etiam tanquam Sedis Apostolicæ Delegati, in casibus à jure concessis, omnium piarum dispositionum, tam in ultima voluntate, quàm inter vivos, sint executores: habeant

a Clem. quia contingit de relig. de

beant jus visitandi hospitalia, collegia quæcumque ac confraternitates laicorum, etiam scholas, sive quocumque alio nomine vocant, non tamen, quæ sub Regum immediata protectione sunt, sine eorum licentia, eleemosyna Montis Pietatis, sive Charitatis, & pia loca omnia, quomodocumque nuncupentur, etiam si prædictorum locorum cura ad Laicos pertineat, atque eadem pia loca, exemptionis privilegio sint munita; ac omnia, quæ ad Dei cultum, aut animarum salutem, seu ad pauperes sustentandos instituta sunt, ipsi ex officio suo *b* juxta sacrorum Canonum statuta cognoscant, & exequantur; non obstantibus, quacumque consuetudine, etiam immemorabili, privilegio, aut statuto.

CAP. IX. De ratione reddenda Ordinario ab administratoribus piorum locorum.

Administratores, tam Ecclesiastici, quam Laici, fabricæ cujusvis Ecclesiæ, etiam Cathedralis, Hospitalis, Confraternitatis, eleemosynæ Montis Pietatis, & quorumcumque piorum locorum, singulis annis teneantur reddere rationem administrationis Ordinario: *b* consuetudinibus, & privilegijs quibuscumque in contrarium sublatis, nisi secus fortè in institutione, & ordinatione talis Ecclesiæ, seu fabricæ expressè cautum esset. Quod si ex consuetudine, aut privilegio, aut ex constitutione aliqua loci alij ad id deputatis ratio reddenda esset: tunc cum ijs adhibeatur etiam Ordinarius, & aliter factæ liberationes dictis ad-

*b. c. tua,
Eccl. 102.
de testam.
ment.*

*a Clem.
quia cõ.
rigit. §.
ut autē
premissa
de re
lig. do-
mib.
b sup.
Ses. 7. c.
ult. &
Inf. Ses.
2. c. 8.
de res.*

ministratores minimè suffragentur.

CAP. X. *Quòd Episcopus possit Notarios examinare, & inhabiles reprobare.*

Cum ex Notariorum imperitiâ, plurima damna & multarum occasio litium oriatur; possit Episcopus quoscumq; Notarios, etiam si Apostolica, Imperiali, aut Regia auctoritate creati fuerint, etiam tanquam Delegatus Sedis Apostolicæ, examinatione adhibita, eorum sufficientiam scrutari, illisque non idoneis repertis, aut quando-cumque in officio delinquentibus, officij ejus in negotijs, litibus, & causis Ecclesiasticis, ac spiritualibus exereendi usum perpetuò, aut ad tempus prohibère, neque eorum appellatio interdictionem Ordinarij suspendat.

CAP. XI. *Contra eos qui bona Ecclesie, vel alicujus pij loci occupaverint.*

Si quem a Clericorum, vel Laicorum, quascumque is dignitate, etiam Imperiali, aut Regali præfulgeat, in tantum, malorum radix cupiditas occupaverit, ut alicujus Ecclesie, seu cujusvis sæcularis, vel regularis beneficij Montium Pietatis, aliorumque piorum locorum jurisdictiones, bona, census, ac jura, etiam feudalia, & emphyteutica, fructus, emolumenta, seu quascumque obventiones, quæ in ministrorum, & pauperum necessitates converti debent, per se, vel alios, vi, vel timore incusso, seu etiam per suppositas personas Clericorum, aut laicorum, seu quacumque arte, aut quocumque quæsto colore, in

25. Aur

10.

b 1. Tim

6. Conc.

Tribu c.

7. Conc.

Aur. 3.

c. 22. Cõ

cil. Par.

c 1. Cõc.

Turo. 2.

cap. 25

Concil.

Aur. 5

c. 15. Cõ

Mag. c.

6 & 11
 Concil.
 Vorm. c.
 75 Con.
 Aquir. c.
 ss. Con.
 Lat. sub
 Leo X.
 Ses. 9°
 10. c. pra
 die. cum
 seq. 12.
 9. 1.

proprius usus convertere, illisque usurpare præsumpserit, seu impedire, ne ab ijs, ad quos iure pertinent, percipiantur; is anathemati tamdiu subjaceat, quoadiu jurisdictiones, bona, res, jura ut fructus, & redditus, quos occupaverit, vel qui ad eum quomodocumque etiam ex donatione suppositæ personæ, pervenerint, Ecclesiæ ejusque administratori, sive beneficiato integrè nō restituerit, ac deinde à Romano Pontifice absolutionem non obtinuerit. Quod si ejusdem Ecclesiæ patronus fuerit, etiam iure patronatus ultra prædictas pœnas eo ipso privatus existat. Clericus vero, qui nefandæ fraudis, & usurpationis huiusmodi fabricator, seu consentiens fuerit, eisdem pœnis subjaceat: necnon quibuscumque beneficijs privatus sit, & ad quæcumque alia beneficia inhabilis efficiatur, & à suorum Ordinum executione, etiam post integram satisfactionem, & absolutionem, sui Ordinarj arbitrio suspendatur.

Decretum super petitione concessionis Calicis.

a Ses. 21
 can. 4.

INsuper a cūm eadem Sacrosancta Synodus superiore Sessione duos articulos, alijs propositos, & tum nondum discussos, videlicet: An rationes, quibus Sancta Catholica Ecclesiæ adducta fuit, ut communicaret laicos, atque etiam non celebrantes Sacerdotes, sub una panis specie, ita sint retinendæ, ut nulla ratione Calicis usus cuiquam sit permittendus: & An, si honestis, & Christianæ charitati consentaneis rationibus, concedendus alicui, vel nationi vel Regno, Calicis usus videatur,

tur, sub aliquibus conditionibus concedendus sit, & quænam illæ sint, in aliud tempus, oblata sibi occasione, examinandos, atque definiendos referaverit: nunc eorum, pro quibus petitur, salutem optimè consultum dolens decrevit, integrum negotium ad Sanctissimum Dominum nostrum esse referendum, prout præsentis decreto refert, qui pro sua singulari prudentia id efficiat, quod utile Reipub. Christianæ, & salutare presentibus usum Calicis fore judicaverit.

Indictio futura Sessionis.

Insuper eadem Sacrosancta Tridentina Synodus diem futuræ Sessionis ad feriam quintam, post octavam festivitatis omnium Sanctorum, quæ erit dies 12. mensis Novembris, indicit; & in ea decerneretur de Sacramento Ordinis, & de Sacramento Matrimonij, &c.

Prorogata fuit Sessio usque ad diem 15. Julij 1563.

SESSIO XXIII.

Quæ est septima, sub Pio IV. Pont. Max.

Celebrata die 15. Julij 1563.

CAP. I. *Vera, & Catholica doctrina de Sacramento Ordinis, ad condemnandos errores nostræ temporis, à Sancta Synodo Tridentina decreta, & publicata Sessione septimâ.*

Sacrificium, & Sacerdotium, ita Dei ordinatione conjuncta sunt, ut utrumque in omni lege extiterit. Cùm igitur in novo Testamento Sanctum Eucharistiæ sacrificium visibile ex

Domini institutione Catholica Ecclesia accepit, fateri etiam oportet, in ea novum esse, visibile, & externum sacerdotium, in quod vetus translatum est: hoc autem ab eodem Domino Salvatore nostro institutum esse, atque Apostolis, eorumque successoribus in sacerdotio potestatem traditam consecrandi, offerendi, & ministrandi corpus, & sanguinem ejus, necnon & peccata dimittendi, & retinendi, sacrae literae ostendunt, & Catholicae Ecclesiae traditio semper docuit.

2 Matt.
26.
Ma. 18.
Ioa. 20.

CAP. II. De pluralitate ordinum.

Cum autem divina res sit tam sancti Sacerdotij ministerium, consentaneum fuit, quod dignius, & majori cum veneratione exerceri posset, ut in Ecclesiae ordinatissima dispositione plures, & diversi essent ministrorum Ordines, qui sacerdotio ex officio deservirent, ita distributi, ut qui jam Clericali Tonfurâ insigniti essent, per minores ad majores ascenderent. Nam non solum de Sacerdotibus, sed & de Diaconis sacrae literae apertam mentionem faciunt, & quae maxime in illorum ordinatione attendenda sunt, gravissimis verbis docent, & ab ipso Ecclesiae initio, sequentium Ordinum nomina, atque uniuscujusque eorum propria ministeria, Subdiaconi, scilicet, Acolythy, Exorcistae, Lectores, & Ostiarii in usu fuisse cognoscuntur, quamvis non pari gradu. Nam Subdiaconatus ad majores Ordines, & à Patribus, & sacris Conciliis refertur, in quibus, & de alijs inferioribus frequentissime legimus.

2 1. Tim.
3.
1. Cor. 12.

1 C. nul
lus lib.
2. 60. d.

CAP. III. *Ordo est unum ex septem Sacramentis.*

CVM Scripturæ testimonio, & Apostolica
traditione, & Patrum unanimi consensu
perspicuum sit, per sacram ordinationē, quæ ver-
bis, & signis exterioribus perficitur, gratiam con-
ferri; dubitare nemo debet, Ordinem esse verè, &
propriè unum ex septem sanctæ Ecclesiæ Sacra-
mentis. Inquit enim Apostolus: *b* Admonco te,
ut resuscites gratiam Dei, quæ est in te, per im-
positionem manuum mearum: non enim dedit
nobis Deus spiritum timoris, sed virtutis & di-
lectionis & sobrietatis.

a 1. Ti. 4.

b 1. Ti. 1.

1. Ti. 4.

c 2. Ti. 1.

CAP. IV. *Ordo imprimi characterem indele-*
bilem.

QUONIAM verò in Sacramento a Ordinis,
sicut & in Baptismo, & Confirmatione,
character imprimitur, qui nec deleri, nec auferri
potest, meritò sancta Synodus damnat eorum sen-
tentiam, qui afferunt novi Testamenti Sacerdo-
tes temporariam tantummodò potestatem ha-
bère; & semel ritè ordinatos, iterum Laicos effici
posse, si verbi Dei ministerium non exerceant.

a. Sess. 7.

de Sta.

in gene.

10. c. 9.

Quòd si quis omnes Christianos promiscuè no-
vi Testamenti sacerdotes esse, aut omnes pari in-
ter se potestate spirituali præditos affirmet, nihil
aliud facere videtur, quàm *b* Ecclesiasticam hic-
rarchiam, quæ est ut castrorum acies ordinata,
confundere; perinde ac si contra beati Pauli
doctrinam, omnes Apostoli, omnes Prophetæ,
omnes Evangelistæ, omnes Pastores, omnes sint

b 1. Cor.

12.

c Cat. 6

d Ep. 4.

Doctores. Proinde Sacrosancta Synodus declarat (præter cæteros Ecclesiasticos gradus) Episcopos, qui in Apostolorum locum successerunt, ad hunc hierarchicum Ordinem præcipuè pertinere: & positos, & sicut idem Apostolus ait, à Spiritu Sancto, regere Ecclesiam Dei, eosque sicut Presbyteris superiores esse, ac Sacramentum Confirmationis conferre, Ministros Ecclesiæ ordinare, & atque alia pleraque peragere ipsos posse; quarum functionum potestatem, reliqui inferioris Ordinis nullam habent. Docet insuper Sacrosancta Synodus, in ordinatione Episcoporum, Sacerdotum, & cæterorum Ordinum, nec populi, nec cujusvis sæcularis potestatis, & magistratûs consensum, sive vocationem, sive auctoritatem, ita requiri, ut sine ea irrita sit ordinatio: quin potius decernit, eos, qui tantummodò à populo aut sæculari potestate, ac magistratu vocati, & instituti, ad hæc ministeria exercenda ascendunt, & qui ea propriâ temeritate sibi sumunt, omnes non Ecclesiæ ministros, sed fures, & latrones, per ostium non ingressos, habendos esse. Hæc sunt, quæ generatim sacre Synodo visum est Christi fideles de Sacramento Ordinis docere. His autem contraria, certis & proprijs Canonibus in hunc, qui sequitur, modum, damnate constituit, ut omnes, adjuvante Christo fidei regula utentes, in tot errorum tenebris Catholicam veritatem facilius agnoscere, & tenere possint.

e Ath.

20.

f Cal. 1.

epist. ad

Epis. Ga

llia c. 2.

g Sef. 3.

de conf.

can. 3.

Hisp. 2.

ca. 5. 7.

ul. bi.

h Laod.

Cmc. c.

23.

Ann. 10

DE SACRAMENTO Ordinis.

CANON. I.

Si quis dixerit, non esse in novo Testamento Sacerdotium visibile, & externum; vel non esse potestatem aliquam consecrandi, & offerendi verum corpus, & sanguinem Domini, & peccata remittendi, & retinendi, sed officium tantum, & nudum ministerium prædicandi Evangelium, vel eos, qui non prædicant, prorsus non esse Sacerdotes; anathema sit.

CANON. II.

Si quis dixerit, præter Sacerdotium, non esse in Ecclesia Catholica alios Ordines, & majores, & minores, per quos, velut per gradus quosdam, in Sacerdotium tendatur; anathema sit.

CANON. III.

Si quis dixerit, Ordinem, sive sacram Ordinationem, non esse verè, & propriè Sacramentum à Christo Domino institutum; vel esse figmentum quoddam humanum excogitatum à viris re. um Ecclesiasticarum imperitis, aut esse tantum ritum quendam eligendi ministros verbi Dei, & Sacramentorum; anathema sit.

CANON. IV.

Si quis dixerit, per sacram Ordinationem non dari Spiritum Sanctum, ac proinde frustra Episcopos dicere: Accipe Spiritum Sanctum; aut per

a s. Tol. cap. 9. eam non imprimi characterem; vel eum, qui Sacerdos semel fuit, a Laicum rursus fieri posse; anathema sit.

CANON. V.

Si quis dixerit, sacram Vnctionem, quâ Ecclesia in sancta Ordinatione utitur, non tantum non requiri, sed contemnendam & perniciosam esse; similiter & alias Ordinis cæremonias; anathema sit.

CANON. VI.

Si quis dixerit, in Ecclesia Catholica non esse hierarchiam divina Ordinatione institutam, quæ constat ex Episcopis, Presbyteris, & ministris; anathema sit.

CANON. VII.

Si quis dixerit, Episcopos non esse Presbyteris superiores, vel non habere potestatem confirmandi & ordinandi, vel eam, quam habent illis esse cum Presbyteris communem; vel ordines ab ipsis collatos sine populi, vel potestatis sæcularis consensu aut vocatione irritos esse; aut eos, qui nec ab Ecclesiastica, & Canonica potestate ritè ordinati, nec missi sunt, sed aliundè veniunt, legitimos esse verbi, & Sacramentorum ministros; anathema sit.

CANON. VIII.

Si quis dixerit, Episcopos, qui auctoritate Romani Pontificis assumuntur, non esse legitimos, & veros Episcopos, sed figmentum humanum; anathema sit.

Decretum de reformatione.

E Adem Sacrosancta Tridentina Synodus, reformationis materiam prosequens, hæc, quæ sequuntur, in præsentem decernenda esse statuit, & decernit.

CAP. I. De residentiâ Pralatorum, & Curatorum, & pœnis supra id impositis.

CUm a præcepto divino mandatum sit omnibus, quibus animarum cura commissa est, oves suas agnoscere, pro his sacrificium offerre, verbique divini prædicatione, Sacramentorum administratione, ac bonorum omnium operum exemplo pascere, pauperum aliarumque miserabilium personarum curam paternam gerere, & in cætera munia Pastoralia incumbere: quæ omnia nequaquam ab ijs præstari, & impleri possunt, qui gregi suo non invigilant, neque assistunt, sed *b* mercenariorum more deserunt: Sacrosancta Synodus eos admonet, & hortatur, ut divitorum præceptorum memores, factique forma gregis, iudicio & veritate pascant, & regant. Ne verò ea, quæ de residentia sanctè, & utiliter jam *d* antea sub fel. rec. Paulo III. sancita fuerunt, in sensus à Sacrosanctæ Synodi mente alienos trahantur, ac si vigore illius decreti quinque mensibus continuis abesse liceat, illis inhærendo, declarat Sacrosancta Synodus, *e* omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, ac Cathedralibus Ecclesijs quibuscumque, quocumque nomine & titulo præfectos, etiam si Sanctæ Ro-

aloz. 22
act. 20.
6. Epif.
43. d.c.
sicut 7.
q. 1. ca.
qui Epif.
8. q. 1. 6.
præcip.
11. q. 3.
c. gloria
Episc.
opi. 12.
q. 3.
b. iohann.
10.
c. Pe 5
d. sup.
Ses 6. de
ref. c. r.
e. Inf. in
Bulla
S. D. N.
Pij IV.
super
ref.

manæ Ecclesiæ Cardinales sint, obligari ad personalem in sua Ecclesia, vel Diœcesi residentiam, ubi inuncto sibi officio defungi teneantur, neque abesse posse, nisi ex causis, & modis infra scriptis.

f Nam cum Christiana charitas, urgens necessitas, debita obedientia, ac evidens Ecclesiæ, vel Reipubl. utilitas aliquos nonnunquam abesse postulent, & exigant: decernit eadem Sacrosancta Synodus, has legitimæ absentiaë causas à beatissimo Romano Pontifice, aut à Metropolitanò, vel eo absente, suffraganeo Episcopo antiquiori residente, qui idem Metropolitanò absentiam probare debebit, in scriptis esse approbandas; nisi cù absentia inciderit propter aliquod munus, & Reipubl. officium, Episcopatibus adjunctum: cuius quoniam causæ sunt notoriæ, & interdum repentinaë, nec eas quidem significari Metropolitanò necesse erit, ad eundem tamen cum Concilio Provinciali spectabit judicare de licentijs à se, vel à Suffraganeo datis, & videre, ne quis eo jure abutatur, & ut pœnis Canonicis errantes puniantur, g Interea meminerint discessuri, ita ovibus suis providendum, ut quantum fieri poterit, ex ipsorù absentia, nullum damnus accipiant. Quoniam autem, qui aliquantisper tantùm absunt, ex veterum Canonum sententia non videntur abesse, quia statim reversuri sunt: Sacrosancta Synodus vult, illud absentiaë spatium singulis annis, sive continuum, sive interruptum, h extra prædictas causas nullo pacto debere duos, aut ad summum tres

f ca. de
 otero,
 q. inter
 quatuor
 Es. re-
 latum de
 Cler. nō
 residen-
 da ad su-
 plicatio.
 de remm.
 c. quor.
 74. dist.
 2. c. cum
 ex eo de
 elect in
 6. 1. be-
 nefic. c.
 de re co-
 li. c. c.
 2. in fin.
 sup. Sef.
 6. Sard.
 Cœc. c. 1.
 14. Eli-
 be. c. 24
 h. c. præ-
 sentium
 7. 9. 1.
 c. infr.
 Sef. 24
 c. 11. de
 ref.

mensis excedere, & haberi rationem, ut id æqua ex causa fiat, & absque ullo gregis detrimento. Quod an ita sit, abscedentium conscientię reliquit, quam sperat religiosam, & timoratam fore, cum Deo corda pateant, cujus opus non fraudulenter agere, suo periculo tenentur. Eisdem interrim admonet, & in Domino hortatur, i ne per illius temporis spatium, Dominici Adventus, Quadragesimæ, Nativitatis, Resurrectionis Domini, Pentecostes, item & Corporis Christi diebus, quibus refici maximè, & in Domino gaudere Pastoris presentia oves debeant, ipsi ab Ecclesia sua Cathedrali ullo pacto absint, nisi Episcopalia munia in sua Dicecesi eos aliò vocent.

Si quis autem, (quod utinam nunquam eveniat) contra hujus decreti dispositionem abfuerit, statuit sacrosancta Synodus, præter alias penas adversus non residentes, sub & Paulo III. impositas & innovatas, mortalis peccati reatum, quem incurrit, cum pro rata temporis absentia, fructus suos non facere, nec cura conscientia, alia etiam declaratione non secuta, illos sibi detinere posse; sed teneri, aut ipso cessante, per Superiorem Ecclesiasticum illos fabricæ Ecclesiarum, aut pauperibus loci erogare; prohibita quacunque conventionem, vel compositionem, quæ pro fructibus malè perceptis appellatur, ex qua etiam prædicti fructus in totum, aut pro parte ei remitterentur, non obstantibus quibuscunque privilegijs cuicumque Collegio aut fabricæ concessis.

i Vide
Agathe
Conc. c.
64. c. fi.
quis in
Clero r.
q. 2.

K Supp.
Ses 6 de
ref. c. 2.
& infr.
in Bul.
S. D. N.
Pij IV.
super re
sciencia
c. 2. c. co-
querere,
& ferè
per vocat.
de Cler.
non ref.

Eadem omninò, etiam quoad culpam, amissionem fructuum, & pœnas de curatis inferioribus, & alijs quibuscumq; qui beneficium aliquod Ecclesiasticum, curam animarum habens, obtinent, sacrosancta Synodus declarat, & decernit; ita tamen, ut quodcumque eos, causa priùs per Episcopum cognita, & probata, abesse contigerit, Vicarium idoneum, ab ipso Ordinatio approbandum, cù debita mercedis assignatione derelinquat. Discedendi autem licentiam in scriptis, gratisque concedendam ultra bimestre tempus, nisi ex gravi causa, non obtineant. Quod, si per edictum citari, etiam non personalitèr, contumaces fuerint; liberum esse vult Ordinarijs, per censuras Ecclesiasticas, & sequestrationem, & subtractionem fructuum aliaque juris remedia, etiam usque ad privationem compellere, nec executionem hanc quolibet privilegio, licentia, familiaritate, exemptione, etiam ratione cujuscumque beneficij, pactione, statuto, etiam juramèto vel quacumque auctoritate confirmato, consuetudine etiam immemorabili, quæ potius corruptela censenda est, sive appellatione, aut inhibitione, etiam in Romana Curia, vel vigore l. Eugenianæ constitutionis suspendi posse. Postremò, tam decretum illud sub Paulo III. quàm hoc ipsum in Concilijs Provincialibus, & Episcopalibus publicari, sancta Synodus præcipit. Cupit enim, quæ ad eò ex Pastorum munere, animarumque salute sunt, frequenter omnium auribus, mentibusque insigi, et in posterum

*l. Extra.
commu
nium,
lib. 3. c.
3. divi
na de
priv.
m. sup.
Ges. 6. de
ref. c. 3.*

sterum

Actum, Deo iuvante, nulla temporum injuria, aut hominum oblivione, aut desuetudine aboleantur.

CAP. II. De Prelatis intra tres menses consecrandis.

Ecclēsiis a Cathedralibus, seu superioribus, a Sess. 7. c. 9. Con. Cha. a. 16. c. 15. Con. Ver. c. 75. ca. quoniā 100. det. sup. Sess. 7. ca. 9.

Equocumque nomine, ac titulo praefecti, et a si Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales sunt, si minus consecrationis intra tres menses non susceperint, ad fructuum perceptorum restitutionem teneantur. Si intra totidem menses postea id facere neglexerint, Ecclesijs ipso jure sint privati. Consecratio vero si extra Curiam Romanam fiat, in Ecclesia, ad quam promoti fuerint, aut in provincia, si commodè fieri poterit, celebretur.

CAP. III. De Episcopis per se ipsos ordinaturis.

Episcopi per semetipsos Ordines conferant: Equod si aegritudine fuerint impediti, b subditos suos non aliter, quàm jam probatos, & examinatos, ad aliam Episcopum ordinandos dimittant. b Inf. c. 8. c. 10. Conci. art. 3. cap. 22.

CAP. IV. De primâ Tonsurâ initiandis.

Primâ c Tonsurâ non initientur, qui Sacramentum Confirmationis non susceperint, & fidei rudimenta edocti non fuerint, quique legere, & scribere nesciant, & de quibus probabilis conjectura non sit eos non saecularis judicij fugiendi fraude, sed, ut Deo fidelem cultum praestent, hoc vitae genus elegisse. c Can. fin. de temp. or. di. in 6

CAP. V. De initiandis minoribus, vel majoribus Ordinibus.

AD minores Ordines promovendi, bonum à Parocho, & à Magistro scholæ, in qua educantur, testimonium habeant. Hi verò, qui ad singulos majores erunt assumendi, per mensem ante ordinationem Episcopum adeant qui Parocho, aut alteri, cui magis expedire videbitur, committat, ut nominibus ac desiderio eorum, qui volent promovèri, publicè in Ecclesia propolitis, de ipsorum ordinandorum a natalibus, ætate, moribus, & vita, à fide dignis diligenter inquirat; b & litteras testimoniales, ipsam inquisitionem factâ continentés, ad ipsum Episcopum quàm primùm transmittat.

CAP. VI. De primâ Tonsurâ initiatis.

NVilus primâ Tonsurâ initiatus, aut etiam in minoribus Ordinibus constitutus, ante decimum quartum annum beneficium possit obtinere. Is etiam fori privilegio non gaudeat, nisi beneficium Ecclesiasticum habeat, aut clericalem habitum, & Tonsuram deferens, alicui Ecclesiæ ex mandato Episcopi inserviat; vel in seminario Clericorum, aut in aliqua schola, vel Universitate de licentia Episcopi, quasi in via ad majores ordines suscipiendos versetur. In Clericis verò conjugatis servetur constitutio Bonifacij VIII. quæ incipit Clerici, qui cum unicus: modò hi Clerici, alicujus Ecclesiæ servitio, vel ministerio ab Episcopo deputati, eidem Ecclesiæ serviant, vel ministrent:

a C. quâ
do. 24 d
b Vide 3
Carr. c.
22. & 4
Car. 23.

cc. 1. de
cle conc.
in 6 h.
3. Vide
post sñ.
hujus li
ri.

strent: & clericali habitu, & Tonſu à utantur, ne-
mini, quoad hoc, privilegio, vel conſuetudine,
etiam immemorabili ſuffragante.

a C. quã
do 24. d.

CAP. VII. De examinatione ordinandorum.

SANCTA Synodus, antiquorum Canonum ve-
ſtigijs inhærendo, decernit, ut quando Epifco-
pus ordinationem facere diſpoſuerit, omnes, qui
ad ſacrum miniſterium accedere voluerint, feriã
quartã ante ipſam ordinationẽ, vel quando Epif-
copo videbitur, ad civitatem evocentur. Epifco-
pus autem Sacerdotibus, & alijs prudentibus vi-
ris, peritis divinæ legis, ac in Eccleſiaſticis ſanctio-
nibus exercitatis ſibi aſcitis, ordinandorum ge-
nus, perſonam, ætatem, institutionem, mores, do-
ctrinam, & fidẽ diligenter inveſtiget, & examinet.

a Gela-
ſtus I. in
ep. 1. ca.
13. c. ul.
75. d. c.
1. c. ſeq.
de tẽp. ord.

b Conc.
Cart. 4.
cap. 22.
c Supra
ſeſſ. 14.
de reſ. c.

CAP. VIII. Sacrorum ordinum celebrationes, quan-
do, & ubi fieri debeant, ostenditur.

ORDINATIONES a ſacrorum Ordinum, ſtatutis
à jure temporibus, ac in Cathedrali Eccle-
ſia vocatis, præſentibusque ad id Eccleſiæ Cano-
nicis, publicè celebrentur. Si autem in alio Dic-
ceſis loco, præſente Clero loci, dignior, quantum
fieri poterit, Eccleſia ſemper aſeatur. b Vnusquis-
que autem à proprio Epifcopo ordinetur. c Quòd
ſi quis ab alio promovẽri petat, nullatenus id
ei, etiam cujuſvis generalis, aut ſpecialis reſcripti,
vel privilegij prætextu, etiam ſtatutis temporibus
d permittatur, niſi ejus probitas ac mores, Ordina-
rij ſui teſtimonio commendentur: ſi ſecus fiat,
ordinans à collatione Ordinũ per annum, & ordi-

2. c. 3.
d Hicſ.
c. 3. Con
Car. 3.
cœp. 21.
Concil.
Aur. 3.
cap. 15.
C. 1. 21.
9. 29. 9.
2. per tot
c. 7. cum
ſeq. de
tẽp. ord.
in 6.

natus à susceptorum Ordinum executione, quando proprio Ordinario videbitur expedire, sit suspensus.

CAP. IX.

Episopus familiarem suum non subditum ordinare non possit, nisi per triennium secum fuerit commoratus, & beneficium, quacumque fraude cessante, statim re ipsa illi conferat, consuetudine quacumque, etiam immemorabili, in contrarium non obstante.

CAP. X. *Quòd solus Episcopus litteras dimissorias ad Ordines suscipiendos Clericis secularibus concedat.*

Abbatibus, ac alijs quibuscumque, quantumvis exemptis non liceat in posterum, intra fines alicujus Diocesis consistentibus, etiam nullius Diocesis, vel exempti esse dicantur, cuiquam, qui Regularis subditus sibi non sit, Tonsuram, vel minores Ordines conferre: nec ipsi Abbates, & alijs exempti, aut Collegia, vel Capitula quacumque etiam Ecclesiarum Cathedralium, litteras dimissorias aliquibus Clericis secularibus, ut ab alijs ordinentur, concedant: *a* sed horum omnium Ordinatio, servatis omnibus, quæ in hujus Sacrosanctæ Synodi decretis continentur, ad Episcopos, intra quorum Diocesis fines existant, pertineat: non obstantibus quibusvis privilegijs, præscriptionibus, aut consuetudinibus etiam immemorabilibus. Pœnam quoque impositam ijs, qui contra hujus Sanctæ Synodi sub

*a sup. c.
5. c. seq.
& infr.
c. 11. c. 11
seq.*

Paulo III. b decretum à Capitulo Episcopali, Sede vacante, litteras dimissorias impetrant, ad illos, qui easdem litteras non à Capitulo, sed ab alijs quibusvis in jurisdictione Episcopi, loco Capituli, Sede vacante, succedentibus obtinerent, mandat extendi. Concedentes autem dimissorias contra formam decreti, ab officio & beneficio, per annum sint ipso jure suspensi.

b *Supra*
Sess. 7.
de refer.
cap. 10.

CAP. XI. De promotione in minoribus Ordinibus.

Minores Ordines ijs, qui saltem a Latinam linguam intelligant, per temporum intervicia, nisi aliud Episcopo expedire magis videatur, conferantur, ut eo accuratiùs, quantum sit hujus disciplinae pondus, possint edoceri, b ac in unoquoque munere, juxta praescriptum Episcopi, se exercent: idque in ea, cui ascripti erunt, Ecclesia, nisi fortè ex causa studiorum absint: atque ita de gradu in gradum ascendant, ut in eis cum aetate, vitae & bonorum meritù, & doctrina major accrescat: quòd, morum exemplum, & assiduum in Ecclesia ministerium, atque major erga Presbyteros & superiores ordines reverentia, & crebrior, quàm antea, corporis Christi Communio maximè comprobabunt. Cumque hinc ad altiores gradus, & sacratissima mysteria sit ingressus, nemo ijs initiatur, quem non scientiae spes majoribus Ordinibus dignum ostendat. Hi verò non nisi post annum à susceptione postremi gradus minorum Ordinum ad sacros Ordines promoveantur; nisi necessitas, aut Ecclesiae utilitas, iudicio Episcopi, aliud exposcat.

a *Cap. in*
sing. 77.
dist. 6.
inf. c. 13.

b *Inf. c.*
17. *Cre.*
1. 25. *di.*
c. 1. *Brac.*
c. 38. *Vi-*
de 1. N. 3
cc ca. 2.
Sard. c.
13. *6.*
Gal. Pa.

CAP. XII. *De aetate ordinandorum in majoribus.*

Nullus in posterum ad Subdiaconatus Ordinem ante vigesimum secundum, ad Diaconatus ante a vigesimum tertium, ad Presbyteratus b ante vigesimum quintum ætatis suæ annum promoveatur. Sciant tamen Episcopi, nō singulos, in ea ætate constitutos, debere ad hos Ordines assumi, sed dignos dumtaxat, & quorum probata vita senectus sit. Regulares quoq; nec in minori ætate, nec sine diligenti Episcopi examine ordinentur: privilegijs quibuscumque quoad hoc penitus exclusis.

CAP. XII. *De sacrorum Ordinum Diaconi, & Subdiaconi dispensatione.*

Subdiaconi & Diaconi ordinentur, a hābentes bonum testimonium, & in minoribus b Ordinibus jam probati, ac l etteris, & ijs, quæ ad Ordinem exercendum pertinent, instructi. Qui sperent, Deo auctore, se continere posse; Ecclesijs quibus adscribentur, inserviant; sciantque maxime decere, si saltem diebus Dominicis, & solemnibus, cum Altari ministraverint, sacram Cōmunionem perceperint. Promoti ad sacrum Subdiaconatus Ordinem, si per annum saltem in eo non sint versati, ad altiorē gradū, nisi aliud Episcopo videatur, ascendere non permittantur. Duo sacri c Ordines non eodem die, etiam regularibus conferantur: privilegijs ac indulgijs quibusvis concessis, non obstantibus quibuscumque.

CAP. XIV. *De Presbyteri dispositione.*

Q Vi piè, & fidelitèr in ministerijs antè actis se gesserint; & ad Presbyteratus Ordinem assumuntur, bonum habeant testimonium; & hi sint, qui non modò in Diaconatu ad minùs annù integrum, nisi ob Ecclesiæ utilitatem, ac necessitatem aliud Episcopo videretur, ministraverint, sed etiam ad populum docendum ea, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, ac ad ministranda Sacramenta, diligenti examine præcedente, idonei comprobentur: atque ita pietate, ac castis moribus conspicui, ut præclarum bonorum operum exemplum, & vitæ monita ab eis possint expectari. Curet Episcopus, ut ij saltem diebus Dominicis, & Festis solemnibus, si autem curam habuerint animarum, tam frequenter, ut suo muneri satisfaciant, Missas celebrent. Cùm promotis per saltum, si non ministraverint, Episcopus ex legitima causa possit dispensare.

CAP. XV. *Quod sine probatione Episcopi nullus etiam Regularis possit confessiones secularium etiam sacerdotum audire.*

Q Vamvis Presbyteri in sua ordinatione à peccatis absolvendi potestatem accipiant, decrevit tamen sancta Synodus, nullum a etiam Regularem posse confessiones secularium, etiam sacerdotum audire; nec ad id idoneum reputari, nisi aut Parochiale beneficium, aut ab Episcopis per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut aliàs idoneus iudicetur, & approbationem,

a Clem.
dudù, S.
ac dein-
de de se.
p. 16.

b. C. ne-
minem

70. d.

c. Can. ci

tororū,

Ses. 24.

cap. 17.

d. Conc.

Nic. c. 15

et 16. c.

Sanc. 70

d. c. tua,

de Cle.

peregrini.

Concil.

Ant. c. 7

Concil.

Chal. c.

23. Conc.

Aqui. c.

39. et

6. 1. Cor.

Ep. a. u. n. e.

c. 6. Con.

Aure. 3.

c. 25. c. 1

Gart. c.

5. Lond.

41. 3.

Car. c.

e. Cap. 1

10. d. c.

acolyt.

c. exor-

cistas, c.

bationem, quæ gratis detur, obtineant; privile-
gijs, & consuetudine quacumque etiam imme-
morabili, non obstantibus.

CAP. XVI. *Quod quilibet ordinatus, suæ adscri-
batur Ecclesie, neque eam inconsulto Episcopo
deserat.*

CVM b nullus debeat ordinari, qui iudicio
sui Episcopi non sit utilis, aut necessarius
suis Ecclesijs; sancta Synodus, vestigijs sexti Ca-
nonis Concilij Chalcedonensis inherendo, statuit,
ut nullus in posterum ordinetur, qui illi Ecclesie,
aut pio loco pro cuius necessitate, aut utilitate
assumitur, non adscribatur, ubi suis fungatur mun-
neribus, nec incertis vagetur sedibus. c Quod
si locum inconsulto Episcopo deseruerit, ei sa-
crorum exercitium interdicitur. Nullus præterea
d Clericus peregrinus sine comm. n. l. titijs sui
Ordinarij litteris ab ullo Episcopo ad divina ce-
lebranda, & Sacramenta administranda admit-
tatur.

CAP. XVII. *De ministerio Ordinum, non nisi ab
ordinatis exercendo.*

VT sanctorum Ordinum à Diaconatu ad
Ostiariatum, functiones ab Apostolorum
temporibus in Ecclesia laudabiliter receptæ, &
pluribus in locis aliquandiu intermissæ, in usu
iuxta sacros c Canones revocentur, nec ab hæ-
reticis, tanquam otiosæ, traducantur; illius pristi-
ni moris restituendi desiderio si grans sancta Sy-
nodus, decernit, ut in posterum hujusmodi mini-

steria

steria non nisi per constitutos in dictis Ordinibus exerceantur; omnesque & singulos Prelatos Ecclesiarum in Domino hortatur, & illis præcipit, ut quantum fieri commodè poterit, in Ecclesijs Cathedralibus, Collegiatis, & Parochialibus suæ Diocesis, si populus frequens, & Ecclesiæ proventus id ferre queant, hujusmodi functiones curent restituendas, & ex aliqua parte reddituum aliquorum simplicium beneficiorum, vel fabricæ Ecclesiæ, si proventus suppetant, aut utriusq; illorum eas functiones exercentibus stipendia assignent, quibus, si negligentes fuerint, Ordinarij iudicio, aut ex parte multari, aut in totum privati possint. Quod si ministerijs quatuor minorum Ordinum exercendis, Clerici cælibes præsto non erunt, suffici possint etiam conjugati vitæ probatæ, dummodo non bigami, ad ea munia obeunda idonei, & qui Tonsuram, & habitum Clericalem in Ecclesia gestent.

CAP. XVIII. De Collegio puerorum in singulis Cathedralibus instituendo.

Cum adolescentiam ætas, a nisi rectè instituat, prona sit ad mundi voluptates sequendas, & nisi à teneris annis ad pietatem, & religionem informetur, antequam vitiorum bitus totos homines possideat, nunquam rectè, ac sine maximo, ac singulari propè Dei omnipotentis auxilio in disciplina Ecclesiastica perseveret: sancta Synodus statuit, ut in quibus Cathedralibus, Metropolitanæ, atque his

lect. c. 2.
fiarius,
& cap.
Psalmi-
sta 230
d. sup. c.
11. Iun.
in ep. 4.
ca. 2. 5.

a 4. Tol.
c. 13. in
eundem
fin. conf.
Gen. 8.
Concil. c.
Aqui.

215. Cō
cil. X.
sub Leo.
X. Sess.
de

jores Ecclesiæ, pro modo facultatū, & Diœcesis
 amplitudine certum puerorum ipsius Civitatis,
 & Diœcesis, vel ejus Provinciæ, si ibi non repe-
 riantur, numerum in Collegio ad hoc propè ip-
 sas Ecclesias, vel alio in loco conveniēti, ab Epif-
 copo eligendo, alere, ac religiosè educare, & Ec-
 clesiasticis disciplinis instituire teneantur. In hoc
 verò Collegio recipiantur, qui ad minimum duo-
 decim annos, & ex legitimo matrimonio nati
 sint, ac legere, & scribere competenter noverint:
 & quorum indoles, & voluntas spem afferat, eos
 Ecclesiasticis ministerijs perpetuò inservituros.
 Pauperum autem filios præcipuè eligi vult; nec
 tamen ditiorum excludit, modò suo semper alan-
 tur, & studium præ se ferant Deo, & Ecclesiæ in-
 serviendi. Hos pueros Episcopus in tot classes,
 quot ei videbitur, divisos, juxta eorum numerum,
 ætatem, ac in disciplina Ecclesiastica progressum,
 partim cum ei opportunum videbitur, Ecclesia-
 rum ministerio addicet, partim in Collegio eru-
 diendos retinebit, aliosque in locum eductorum
 sufficiet; ita ut hoc Collegium, Dei ministrorum
 perpetuum seminarium sit. Ut verò in eadem dis-
 ciplina Ecclesiastica commodius instituantur, Tô-
 statim, atque habitu Clericali semper utentur
 grammatices, cantus, computi Ecclesiastici,
 atque bonarum artium disciplinam discēt,
 in Scripturam, libros Ecclesiasticos, homi-
 niorum, atque Sacramentorum traden-
 tem, maximè quæ ad confessiones audiendas
 vide-

videbuntur opportuna, & rituum ac ceremoniarum formas ediscant. Curet Episcopus, ut singulis diebus, Missæ sacrificio intersint, ac saltem singulis mensibus confiteantur peccata, & juxta confessoris judicium sumant Corpus Domini nostri Jesu Christi: Cathedrali, & alijs loci Ecclesijs diebus Festis inserviant. Quæ omnia, atque alia, ad hanc rem opportuna & necessaria, Episcopi singuli cum consilio duorum Canonicorum seniorum, & graviorum, quos ipsi elegerint, prout Spiritus Sanctus suggesserit, constituent, eaque ut semper observentur, sæpius visitando operam dabunt. Dificulos, & incorregibiles, ac malorum morum seminatores acriter punient, eos etiam, si opus fuerit, expellendo; omniaque impedimenta auferentes, quæcumque ad conservandū & augendum iustitiam & sanctū institutū pertinere videbuntur, diligenter curabunt. Et quia ad Collegij fabricam instituendam, & ad mercedem præceptoribus & ministris solvendam, & ad alendam juventutem, & ad alios sumptus certi redditus erunt necessarii; ultra ea, quæ ad instituendos vel alendos pueros sunt in aliquibus Ecclesijs, & locis destinata, quæ eo ipso huic Seminario sub eadem Episcopi cura applicata censeantur: iidem Episcopi cum consilio duorum de Capitulo, quorum alter ab Episcopo, alter ab ipso Capitulo eligatur, itemque duorum de Clero Civitatis, quorum quidem alterius electio similiter ad Episcopum, alterius vero ad Clerum pertineat, ex fructibus integris mensura

Episcopalis, & Capituli, & quarumcumque dignitatum, personatum, officiorum, præbendarum, portionum, Abbatiarum, & Prioratum cuiuscumque Ordinis, etiam Regularis, aut qualitatis, vel conditionis fuerint, & Hospitalium, quæ dantur in titulum, vel administrationem, juxta constitutionem Concilij Viennensis, quæ incipit. *d*

*Quia
contingit
de resig.
domi. in
Cle. li. 3
tit. 11.
c. 2. sup.
Ses. 7. c.
20. de
reform.*

Quia contingit: & beneficiorum quorumcumque etiam Regularium, etiam si juris patronatus cuiuscumque fuerint, etiam si excepta, etiam si nullius Diocesis, vel alijs Ecclesijs, Monasterijs, & Hospitalibus, & alijs quibusvis locis pijs, etiam exemptis annexa, & ex fabricis Ecclesiarum, & aliorum locorum, etiam ex quibuscumque alijs Ecclesiasticis redditibus, seu proventibus, etiam aliorum Collegiorum; in quibus tamen Semi-

*e C. fin.
de mag.
Erc. cum
ex eo de
encl. in
6.*

nararia discipulorum, vel docentium & ad commune Ecclesiæ bonum promovendum actu non habentur: hæc enim exempta esse voluit; præterquam ratione reddituum, qui superflui essent ultra convenientem ipsorum Seminariorum sustentationem, seu corporum, vel confraternitatum, quæ in nonnullis locis scholæ appellantur, & omnium Monasteriorum, non tamen mendicantium, etiam ex decimis quacumque natione ad laicos, ex quibus subsidia Ecclesiastica solvi solent, & milites cuiuscumque militiæ, aut ordinis, pertinentibus, Fratibus Sancti Ioannis Hierosolymitani dumtaxat exceptis, partem aliquam, vel portionem detrahent: eam portionem sic detractam, nec

non beneficia aliquot simplicia, cujuscumque
 qualitatis, & dignitatis fuerint, vel etiam præsti-
 monia, vel præstimoniales portiones, nuncupatas
 etiam ante vocationem, sine cultus divini, & illa
 obtinentium præjudicio, huic Collegia applica-
 bunt, & incorporabunt. Quod locum habeat,
 etiam si beneficia sint reservata, vel affecta; nec
 per resignationem ipsorum beneficiorum, unio-
 nes, & applicationes suspendi, vel ullo modo
 impediri possint; sed omnino quacumque vacatio-
 ne, etiam si in Curia effectum suum sortiantur,
 quacumque constitutione non obstante. Ad hanc
 autem portionem solvendam, beneficiorum, dig-
 nitatum, personatum, & omnium, & singulorum
 supra commemoratorum possessores, non modo
 pro se, sed pro pensionibus, quas alij forsan ex
 dictis fructibus solverent, retinendo tamen pro
 rata, quidquid pro dictis pensionibus, illis erit
 solvendum, ab Episcopo loci per censuras Eccle-
 siasticas, ac alia juris remedia compellantur, etiam
 vocato ad hoc, si videbitur, auxilio brachij sæc-
 ularis: quibusvis, quoad omnia, & singula supra-
 dicta, privilegijs, exemptionibus, etiam si specia-
 lem derogationem requirerent, consuetudine etiã
 immemorabili, & quavis appellatione, & allega-
 tione, quæ executionem impediatur, non obstantibus.
 Succedente verò casu, quo per uniones effectum
 suum sortientes, vel aliter Seminarium ipsum in
 totum, vel in partem dotatum reperiat, hanc
 portio ex singulis beneficijs, ut supra, detracta, &

incorporata ab Episcopo, prout res ipsa exegerit, in totum, vel pro parte remittatur. Quod si Cathedralium, & aliarum majorum Ecclesiarum Prælati in hac seminarij erectione, ejusque conservatione negligentes fuerint, ac suam portionem solvere detrectaverint, Episcopum Archiepiscopum, & Superiores Synodus provincialis acriter corripere, eosque ad omnia supradicta cogere debeat, & ut quamprimum, hoc Sanctum, & pium opus, ubicumque fieri poterit, promoveatur, studiosè curabit. Rationes autem reddituum hujus seminarij Episcopus annis singulis accipiat, præsentibus duobus a Capitulo, & totidem à Clero Civitatis deputatis.

Deinde, ut cum minori impensa hujusmodi scholis instituendis provideatur, statuit sancta Synodus, ut Episcopi, Archiepiscopi, Primate, & alij locorum Ordinarij, Scholasterias obtinentes, & alios, quibus est lectionis, vel doctrinæ munus annexum ad docendum in ipsis scholis instituendos, per se ipsos, si idonei fuerint, alioquin per idoneos substitutos, ab eisdem scholasticis eligendos, & ab Ordinarijs approbandos, etiam per subtractionem fructuum cogant & compellant. Quod si iudicio Episcopi digni non fuerint; alium, qui dignus sit, nominet, omni appellatione remota; quod si neglexerint; Episcopus ipse deputer. Docerunt autem prædicti, quæ videbuntur Episcopo expedire. De cætero verò officia, vel dignitates illæ, quæ Scholasteriæ dicuntur, non nisi Doctoribus,

vel Magistris, aut Licentiatis in sacra Pagina, aut in jure Canonico, & alijs personis idoneis, & qui per se ipsos id munus explere possint, conferantur: & aliter facta provisio nulla sit & invalida; non obstantibus quibusvis privilegijs, & consuetudinibus etiam immemorabilibus.

Si verò in aliqua provincia, Ecclesiæ tanta paupertate laborent, ut Collegium in aliquibus erigi non possit, Synodus Provincialis, vel Metropolitana cum duobus antiquioribus Suffraganeis in Ecclesia Metropolitana, vel alia Provincia Ecclesiæ commodiori unum, aut plura Collegia, prout opportunū judicabit, ex fructibus duarum, aut plurium Ecclesiarum, in quibus singulis Collegium commodè institui non potest, erigenda curabit, ubi pueri illarum Ecclesiarum educentur.

In Ecclesijs autem, amplas Dioceses habentibus, possit Episcopus unum, vel plura in Diocesi, prout sibi opportunum videbitur, habere Seminaria; quæ tamen ab illo uno, quod in Civitate erectum & constitutum fuerit, in omnibus dependeant.

Postremò, si vel pro unionibus, seu proportionum taxatione, vel assignatione, & incorporatione, aut qualibet alia ratione, difficultatem aliquam oriri contigerit, ob quam huus Seminarij institutio, vel conservatio impediretur, aut perturbaretur, Episcopus cum suprà deputatis, vel Synodus Provincialis pro regionis more, pro Ecclesijs

cliarum & beneficiorum qualitate, etiam supra scripta, si opus fuerit, moderando, aut augendo omnia & singula, quæ ad felicem hujus Seminarij profectum necessaria & opportuna videbuntur, decernere ac providere valeat.

Indictio futura Sessionis.

Insuper eadem Sacrosancta Tridentina Synodus proximam futuram Sessionem in diem decimam sextam mensis Septembris indicit, in qua agetur de Sacramento Matrimonij, & de alijs, si quæ erunt ad doctrinam fidei pertinentia, quæ expediri possint: item de provisionibus Episcopatum, dignitatum, aliorumque beneficiorum Ecclesiasticorum, ac de diversis reformationis articulis.

Prorogata fuit Sessio ad diem 11. Novemb. 1563.

SESSIO XXIV.

*Quæ est octava, sub Pio IV. Pont. Max.
Celebrata die 11. Novemb. 1563.*

Doctrina de Sacramento Matrimonij.

Matrimonij perpetuum, indissolubilemque nexum primus humani generis parens, divini Spiritus instinctu pronunciauit, cum dixit. Hoc a nunc os ex ossibus meis, & caro de carne mea: quamobrem & reliquet homo patrem suum, & matrem, & adheret uxori suæ, & erunt duo in carne una,

Hoc autem vinculo duos tantummodò copulari & conjungi, Christus Dominus apertius docuit: cùm postremâ illa verba, tanquam à Deo prolata referens, dixit: Itaque *e* jam non sunt duo, sed una caro: statimque ejusdem nexûs firmitatem, ab Adamo tantò antè pronunciatam, his verbis confirmavit. *d* Quod ergo Deus conjunxit, homo non separet.

Gratiâ verò, quæ naturalem illum amorem perficeret, & indissolubilem unitatem confirmaret, conjugesque sanctificaret, ipse Christus, venerabilium Sacramentorum institutor, atque perfector, sua nobis passione promeruit: quod Paulus Apostolus innuit, dicens: *e* Viri, diligite uxores vestras, sicut Christus dilexit Ecclesiam, & se ipsum tradidit pro ea; mox subjunges: Sacramentum hoc magnum est: ego autem *f* dico in Christo, & in Ecclesia.

Cùm igitur matrimonium in lege Evangelica veteribus connubijs per Christum gratiâ præstet; merito inter novæ *h* legis Sacramenta annumerari, sancti Patres nostri, Concilia, & universalis Ecclesiæ traditio semper docuerunt: adversus quam impij homines huius sæculi insanientes, non solum perperam de hoc venerabili Sacramento senserunt, sed de more suo, pretextu Evangelij, libertatem carnis introducentes, multa ab Ecclesiæ Catholicæ sensu, & ab Apostolorum temporibus probatâ consuetudine aliena, scripto, & verbo asseruerunt, non sine magna Christi-

c Matr. 19.

Mar. 10

1. Cor. 6

Eph. 5.

ca. sunt

qui 27.

q. 2. ca.

fin. 20.

q. 2. ca.

de infide

de consang. &

affin. c.

Martinus de

cog. spi.

d. lid.

e C. ne

mo in fin.

32. q. 4.

Ep. 5. in

fin. c. de

bitu de

bigai.

t. Ibid.

g. Eph. 5.

h. Conci.

For. sicut

Eug. 4.

c. ad abo

lendam

de heres.

delium jactura: quorum temeritati sancta, & universalis Synodus cupiens occurrere, insigniores prædictorum schismaticorum hæreses, & errores, ne plures ad se trahat perniciofa eorum contagio, exterminandos duxit, hos, in ipsos hæreticos, eorumque errores, decernentes anathematismos.

DE SACRAMENTO

Matrimonij.

CANON. I.

Si quis dixerit, Matrimonium non esse verè, & propriè unum ex septem legis Evangelicæ Sacramentis, a Christo Domino institutum, sed ab hominibus in Ecclesia inventum, neque gratiam conferre; anathema sit.

CANON. II.

Si quis dixerit, licere Christianis plures simul habere uxores, & hoc nulla lege divina esse prohibitum; anathema sit.

CANON. III.

Si quis dixerit, eos tantùm consanguinitatis, & affinitatis gradus, qui Levitico exprimuntur, posse impedire matrimonium contrahendū, & dirimere contractum; nec posse Ecclesiam in nonnullis illorum dispensare, aut constituere, ut plures impediant, & dirimant; anathema sit.

CANON. IV.

Si quis dixerit, Ecclesiam non potuisse consti-

tuere impedimenta matrimonium dirimentia, vel in ijs constituendis errasse; anathema sit.

CANON. V.

Si quis dixerit, *d* propter hæresim, aut mole- d. c. com.
 stam cohabitationem, aut effectatam absentiam mis. de
 à conjuge, dissolvi posse matrimonij vinculum; spons.
 anathema sit.

CANON. VI.

Si quis dixerit, *e* matrimonium ratum, non e Matt.
 consummatum, per solemnem Religionis profes- 19. Luc.
 sionem alterius conjugû nõ dirimi; anathema sit. 16. 1.
Cor. 7 c.

CANON. VII.

Si quis dixerit, *f* Ecclesiam errare, cum docuit placuit.
 & docet, juxta Evangelicam & Apostolicam do- cũ mul-
 ctrinam, propter adulterium alterius conjugum, tis seq.
 matrimonij vinculum non posse dissolvi, & u- 32 q. 7.
 trumque, vel etiam innocentem, qui causam adul- c. gaude-
 terio non dedit, non posse, altero conjuge viven- mus de
 te, aliud matrimonium contrahere; mœcharique divort.
 eum, qui dimissâ adulterâ, aliam duxerit; & eam, Concil.
 quæ dimisso adultero, alij nupsferit; anathema sit. Mile. c.
17. Conc.
Afric.
c. 69.

CANON. VIII.

Si quis dixerit, Ecclesiam errare, cum ob mul-
 tas causas separationem inter conjuges, quoad
 totum, seu quoad cohabitationem ad certum,
 incertumvè tempus fieri posse decernit; anathe-
 ma sit.

CANON. IX.

Si quis dixerit, *g* Clericos in sacris Ordini- g. d. 172.
 bus constitutos, vel regulares, castitatem soluta- c. Presb.
 ritate & per
 totum.

ritate

niter profectos, posse matrimonium contrahere, contractumque validum esse, non obstante lege Ecclesiastica, vel voto; & oppositum nihil aliud esse, quam damnare matrimonium; posseque omnes contrahere matrimonium, qui non sentiunt se castitatis, (etiamsi eam voverint) habere donum; anathema sit: cum Deus id rectè potenti- bus non deneget, nec h patiatur nos, supra id, quod possumus, tentati.

CANON. X.

Si quis dixerit, statum i conjugalem antepo- nendum esse statui virginitalis, vel cælibatus: & non esse melius, ac beatius manere in virginitalate aut cælibatu, quam jungi matrimonio; & ana- thema sit.

CANON. XI.

Si quis dixerit, prohibitionem solemnitalis nuptiarum certis anni temporibus superstitionem esse tyrannicam, ab Ethnicorù superstitione profectum: aut benedictiones, & alias cæremonias, quibus Ecclesia in illis utitur, damnaverit; ana- thema sit.

CANON. XII.

Si quis dixerit, l causas matrimoniales non spectare ad iudices Ecclesiasticos; anathema sit.

CAP. I. Decretum de reformatione Matrimonij.

Tamenti dubitandum non est, clandestina ma- trimonia, libero contrahentium consensu facta, rata & vera esse matrimonia, quandiu Ec- clesia ea irrita non fecit: & proinde jure dam-

sint illi, ut eos Sancta Synodus anathemate dam-
 nat, qui ea vera ac rata esse negant: quique falso
 affirmant matrimonia à filijs familias sine con-
 sensu parentum contracta, irrita esse, & parentes
 ea rata, vel irrita facere posse: nihilominus Sancta
 Dei Ecclesia ex iustissimis causis illa semper
 detestata est, atque prohibuit. Verùm cum Sancta
 Synodus animadvertat, prohibitiones illas prop-
 ter hominum inobedientiam jam non prodesse;
 & gravia peccata perpendat, quæ ex eisdem clan-
 destinis conjugijs ortum habent; præsertim ve-
 rò eorum, qui in statu damnationis permanent,
 dum priore uxore, cum quâ clam contraxerant,
 relicta, cum alia palàm contrahant, & cum ea in
 perpetuo adulterio vivunt. Cui malo cum ab Ec-
 clesia, quæ de occultis non iudicat, succurri non
 possit, nisi efficacius aliquod remedium adhibea-
 tur: hinc de sacri Lateranensis Concilij sub In-
 nocentio III. celebrati vestigijs inhærendo, præci-
 pit, ut in posterum, antequam matrimonium con-
 trahatur, ter à proprio contrahentium Parocho,
 tribus continuis diebus festivis in Ecclesia inter
 Missarum solemnias publicè denunciatur, inter
 quos matrimonium sit contrahendum. Quibus
 denuntiationibus factis, si nullum legitimum
 opponatur impedimentum, ad celebrationem
 matrimonij in facie Ecclesiæ procedatur; ubi Pa-
 rochus, viro & muliere interrogatis, & eorum
 mutuo consensu intellecto, vel dicat: Ego vos in
 matrimonium conjungo in nomine Patris, & Filij,

a c. non
 omnis, et
 honoran-
 187, &
 c. fin. 32
 q. 2. c. a-
 liter, &
 c. nostra
 tes 30. q.
 5. c. vide
 tur, qui
 matrim
 accus.
 pos. Eccl.
 Tol. n. 3.
 ca. 10.
 b Conc.
 Late. 2.
 in ca. 57.
 & in c.
 cū inhi-
 bito de
 clandest.
 despons.

& Spiritus Sancti: vel alijs utatur verbis, juxta
 receptum uniuscujusque provinciæ ritum. Quod
 si aliquandò probabilis fuerit suspicio, matrimo-
 nium malitiosè impediri posse, si tot præcesserint
 denunciationses, tunc vel una tantùm denuncia-
 rio fiat, vel saltem Parocho, & duobus vel tribus
 testibus præsentibus matrimonium celebretur,
 deinde ante illius consummationem denunciatio-
 nes in Ecclesia fiant; ut, si aliqua subsunt impedi-
 menta, faciliùs detegantur, nisi Ordinarius ipse
 expedite judicaverit, ut prædictæ denunciationses
 remittantur: quod illius prudentiæ, & judicio
 sancta Synodus relinquit. Qui aliter, quàm præ-
 sente Parocho, vel alio Sacerdote, de ipsius Pa-
 rochi seu Ordinarij licentia, & duobus vel tri-
 bus testibus matrimonium contrahere attempta-
 bunt, eos sancta Synodus ad sic contrahendum
 omninò inhabiles reddit; & hujusmodi contra-
 ctus irritos, & nullos esse decernit, prout eos
 præsentis decreto irritos facit, & annullat. Insuper
 Parochum, vel alium Sacerdotem, qui cum mi-
 nore testium numero, & testes, qui sine Parocho,
 vel Sacerdote, hujusmodi contractui interfue-
 rint, necnon ipsos contrahentes graviter arbitrio
 Ordinarij puniri præcipit. Præterea eadem sancta
 Synodus hortatur, ut conjuges ante benedictionem
 Sacerdotalem, & in templo suscipiendam, in ea-
 dem domo non cohabitent, statuitque benedi-
 ctionem à proprio Parocho fieri, neque à quo-
 quam, nisi ab ipso Parocho, vel ab Ordinario li-

cc cum
 multis
 seq. 30.
 q. 5. &
 c. nulli
 35. q. 2.

centiam ad prædictam benedictionem faciendam alij Sacerdoti concedi posse; quacumque consuetudine etiam immemorabili (quæ potius corruptela dicenda est,) vel privilegio non obstante. Quod si quis Parochus, vel alius sacerdos, sive regularis, sive sæcularis sit, etiamsi id sibi ex privilegio, vel immemorabili consuetudine licere contendat, alterius Parochiæ sponso sine illorum Parochi licentiâ matrimonio conjungere, aut benedicere ausus fuerit: ipso jure tandiu suspensus maneat, quandiu ab Ordinario ejus Parochi, qui matrimonio interesse debeat, seu à quo benedictio suscipienda erat, absolvatur. Habeat Parochus librum, in quo conjugum, & testium nomina, diemque & locum contracti matrimonij describat, quem diligenter apud se custodiat. Postremò sancta Synodus conjuges hortatur, ut, antequam contrahant, vel saltem triduo ante matrimonij consummationem sua peccata diligenter confiteantur, & ad Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum piè accedant. Si quæ provinciarum alijs, ultra prædictas, laudabilibus consuetudinibus, & cæremonijs hac in re utuntur, eas omninò retineri sancta Synodus vehementer optat. Ne verò hæc tam salubria præcepta quæquam lateant, Ordinarijs omnibus præcipit, ut cum primùm poterint, curent hoc decretum populo publicari, ac explicari in singulis suarum Diocesium Parochialibus Ecclesijs, idque in primo anno quàm sæpissimè fiat; deindè verò quo-

d'Gratis benedicitur.

Alexan III. cons. sua par.

1. c. 7. c.

Ina. III. in 1. cõ.

Lat. ca. 66.

rics expedire videant. Decernit insuper, ut huiusmodi decretum in unaquaque Parochia suum robur post triginta dies, habere incipiat, à die primæ publicationis, in eadem Parochia factæ numerandos.

CAP. II. De cognatione spirituali, qua in Baptismo, & Confirmatione contrahitur.

DOcet experienciâ, propter multitudinem prohibitionum, multoties in casibus prohibitis ignoranter contrahi matrimonia, in quibus vel non sine magno peccato perseveratur, vel ea non sine magno scandalo dirimuntur. Volens itaque sancta Synodus huic incommodo providere, & à cognationis spiritualis impedimento incipiens, statuit, ut unus tantum sive vir, sive mulier, juxta factorum a Canonum instituta, vel ad summum unus, & una baptizatum de Baptismo suscipiant; inter quos, ac baptizatum ipsum, illius patrem, & matrem, nec non inter baptizantem, & baptizatum, baptizatique patrem, ac matrem tantum b spiritualis cognatio contrahatur. Parochus, antequam ad Baptismum conferendum accedat, diligenter ab ijs ad quos spectabit, seiscite- tur, quem vel quos elegerint, ut baptizatum de sacro fonte suscipiant; & eum, vel eos tantum ad illum suscipiendum admittat, & in libro eorum nomina describat; doceatque eos quam cognationem contraxerint; ne ignorantia ullâ excusari valeant. Quod si alij, ultra designatos, baptizatum tetigerint, cognationem spirituales nullo pacto

a C. non
plur de
cõf. dist.
4. c. c.
quam-
vis de
cog. spi.
in 6.
b C. sup
quib. c.
pystach.
c. fin.
30. q. 3.
c. 1. c. su-
pereo. c.
ferè per
tot. de
cog. spi.
c. x. eod.
in 6.

contrahant, & constitutionibus, in contrarium facientibus, non obstantibus. Si parochi culpâ, vel negligentia secus factum fuerit, arbitrio Ordinarij puniatur. *d* Ea quoque cognatio, quæ ex Confirmatione contrahitur, confirmantem, & confirmatum, illiusque patrem, & matrem, ac tenentem non egrediatur, omnibus inter alias personas hujus spiritualis cognationis impedimentis omninò sublatis.

CAP. III. *De impedimento publica honestatis.*

Iustitiæ publicæ honestatis impedimentum, ubi sponsalia quacumque ratione valida non erunt, Sancta Synodus prorsus tollit; ubi autem valida fuerint, primum gradum non excedant: quoniam in ulterioribus gradibus, jam non potest hujusmodi prohibitio absque dispendio observari.

CAP. IV. *De affinitate ex fornicatione.*

Præterea a Sancta Synodus, eisdem & alijs gravissimis de causis adducta, impedimentum, quod propter affinitatem ex fornicatione contractam inducitur, & matrimonium postea factum dirimit, ad eos tantum, qui in primo & secundo gradu conjunguntur, restringit: in ulterioribus verò gradibus statuit hujusmodi affinitatem, matrimonium postea contractum non dirimere.

CAP. V. *De dispensationibus in gradibus prohibitis.*

Si quis intra a gradus prohibitos scienter matrimonium contrahere præsumpserit, separetur, & spe dispensationis consequendæ careat, idque in eo multò magis locum habeat, qui nõ tantum

CO. quã
vis de
cog. spir.
in 6.

d Cont.
Magun.
tiac. ca.
15. c. 2.
30. q. 1.
ca. 1. de
cog. spi.
in 6.

a C. quã
dam cũ
multis

seq. 32.
q. 7. &
toto tit.
de
qui con-
sang. u-
non sero.

a C. fin.
S. pen.
de clan.
despons.
Cle. un.
de con-
sang. &
affin.

mattimonium contrahere, sed etiam cōsummare ausus fuerit. Quòd si ignoranter id fecerit, siquidem Solemnitates requisitas in contrahendo matrimonio neglexerit, eisdem subiciatur pœnis. Non enim dignus est, qui Ecclesiæ benignitatem faciliè experiatur, & cujus salubria præcepta temere contempserit. Si verò solemnitatibus adhibitis, impedimentū aliquod postea subesse cognoscatur, cujus ille probabilem ignorantiam habuit, tunc facilius cum eo, & gratis dispensari poterit. In contrahendis matrimonijs, vel nulla omninò detur dispensatio, vel rariò, idque ex causa & gratis concedatur. In secundo gradu numquam dispensetur, nisi inter magnos Principes, & ob publicam causam.

CAP. VI. Quid de raptoribus, & ubi judicandum ostendit.

Decernit Sancta Synodus, inter raptorem, & raptam, quandiu ipsa in potestate raptoris manserit, nullum posse consistere matrimonium. Quod si rapta à raptore separata, & in loco tuto & libero constituta, illum in virum habere consenserit, eam raptor in uxorem habeat, & nihilominus raptor ipse, ac omnes illi consilium, auxilium, & favorem præbentes, sint ipso jure excommunicati, ac perpetuò infames, omniumque dignitatum incapaces: & si Clerici fuerint: de proprio gradu decedant. Teneatur præterea raptor mulierem raptam, sive eam uxorem duxerit, sive non duxerit, decenter arbitrio judicis dotare.

CAP.

*Ec. fide
immem.
Eccle. c.
quia fris
fra de
vifis.*

*Ec. fide
rap. Vir
de Conc.
Chal. c.
26. c. eos
Ec. de
puellis
36. q. 1.
Concil.
Chal. c.
27. Cde.
Vom. c.
27. Exo.
21. c. 1.
de adul.*

CAP. VII. *Quomodo vagi homines admittantur ad Matrimonium.*

Multi sunt qui vagantur, & incertas habent sedes, & ut improbi sunt ingenij, primâ uxore relicta, aliam & plerumque plures, illa vivente, diversis in locis ducunt. Cui morbo cupiens sancta Synodus occurrere, omnes, ad quos spectat, paternè monet, ne hoc genus hominum vagantium ad matrimonium facilè recipiant. Magistratus etiam sæculares hortatur, ut eos severe coercerent. Parochis autem præcipit, ne illorum matrimonijs intersint, nisi priùs diligentem inquisitionem fecerint, & re ad Ordinarium delata, ab eo licentiam id faciendi obtinuerint.

CAP. VIII. *Contra concubinos.*

Grave peccatum est, homines solutos concubinas habere; gravissimum verò, & in hujus magni Sacramenti singularem contemptum admittam a uxoratos quoque in hoc damnationis statu vivere, ac audere eas quandoque domi etiam cum uxoribus alere & retinere. Quare, ut huic tanto malo sancta Synodus opportunis remedijs provideat, statuit hujusmodi concubinos, tam solutos, quam uxoratos, cujuscumque status, dignitatis, & conditionis existant, si postquam ab Ordinario etiam ex officio, ter admoniti ea de re fuerint, concubinas non ejecerint, neque ab earum consuetudine non sejunxerint, & excommunicatione feriendos esse, à qua non absolvantur, donec re ipsa admonitioni factæ par-

*De hjs
& cap.
15. Cœc.
Ag.*

*a Inf.
Ses. 15.
c 14. de
ref. Cœc.
Ro. sub
Nic. 1.
in fin.
Concil.
Lar. sub
Leo X.
Ses. 9.
de ref.
Curia,
& alio-
rū vers.
concu-
binarij.
b Conc.
Tol. 1. c.
27. c. 15
qui 37.
dist.*

*e. Cont.
Arel. 2.
ca. 3. ca.
fra. 34.
d. c. fin.
concupi-
na, de
sent. ex-
com. ca.
2. in fin.
de coha.
Cler. &
mulier.*

erint. Quod si in concubinato per annum, cen-
satis neglectis, permanserint, contra eos ab Or-
dinario severè, pro qualitate criminis, proceda-
tur. Mulieres, *e* sive conjugatæ, sive solutæ, quæ
cum adulteris, seu concubinarijs publicè vivunt,
si ter admonitæ non paruerint, ab Ordinarijs lo-
corum, nullo etiam requirente, ex officio gravi-
ter pro modo culpæ puniantur, & extra oppidum
vel Dioccesim, si id eisdem Ordinarijs videbi-
tur, invocato, si opus fuerit, brachio sæculari eji-
ciantur; alijs pœnis, contra adulteros, & concu-
binarios inflictis, in suo robore permanentibus.

CAP. IX. *Contra eos, qui cogunt alios ad matri-
monia contrahenda.*

*a. c. cum
locum c.
requisi-
vit, &
c. Gem.
despon.
b. Conf.
par. 1. c.
6. a. mul-
tus 36.
q. 2.*

ITa plerumque temporalium Dominorum, ac
magistratum mentis oculos, terreni affectus
atque cupiditates excæcant, ut viros, & mulieres,
sub eorum jurisdictione degentes, maximè divi-
tes, vel spem magnæ hæreditatis habentes, minis,
& pœnis adigant, cum ijs matrimonium, invito,
contrahere, quos ipsi Domini, vel magistratus il-
lis præscripserint. *a* Quare cum maximè nefariū
sit, matrimonij libertatem violare, & ab eis inju-
rias nasci, à quibus jura expectantur, præcipit
sancta Synodus omnibus, cujuscumque gradus,
dignitatis, & conditionis existant, sub anathema-
tis pœna, *b* quam ipso facto incurrant, ne quo-
vis modo directè, vel indirectè subditos suos, vel
quoscumque alios cogant, quominus liberè ma-
trimonia contrahant.

CAP. X. *De temporibus, quibus benedictiones nuptiales non sint faciendæ.*

Ad adventu Domini nostri Iesu a Christi usque in diem Epiphaniæ, & à feriâ quartâ Cinerum usque in octavam Paschatis inclusivè, antiquas solemnium nuptiarum prohibitiones diligenter ab omnibus observari sancta Synodus præcipit. In alijs verò temporibus nuptias solemniter celebrari permittit, quas Episcopi, ut eâ, quâ decet, modestiâ & honestate fiant, curabunt. Sancta enim res est matrimonium, & sanctè tractandum.

a Conc.
Leodic.
can. 52.
Cõc. Sal.
c. 3. c. nõ
oportet,
cum tri-
bus seq.
33. q. 4.
c. capel-
lanus de
fer.

Decretum de reformatione.

Eadem sacrosancta Synodus, reformationis materiam prosequens, hæc in presenti Sessione statuenda decernit.

CAP. I. *De justa, atque saluberrima Prælatorum, & Cardinalium electione habenda.*

SI in quibuslibet Ecclesiæ gradibus providenter, scienterque curandum est, ut in Domini domo nihil sit inordinatum, nihilque præposterum, multò magis elaborandũ est, ut in electione ejus, qui supra omnes gradus constituitur, non erretur. Nam totius familiæ Domini status, & ordo nutabit, si quod requiritur in corpore, non inveniat in capite. Unde & aliàs Sancta Synodus de promovendis ad Cathedrales, & superiores Ecclesias nonnulla utiliter decrevit; hoc tamen munus hujusmodi esse censet, ut si pro rei magnitudine expendatur, nunquam satis tantum de

a Sup. de
ref. Sel.
d. c. 1.
Ses. 7. c.
1. & 2.
& eff.
22. q. 2.

eo videri possit. Itaque statuit, ut cum primum Ecclesia vacaverit, supplicationes, ac preces publicè privatimque habeantur, atque à Capitulo per Civitatem & Dioccesim indicantur, quibus Clerus populusque bonum à Deo pastorem veleat impetrare. Omnes verò & singulos, qui ad promotionem præficiendorum, quodcumque jus, quacumque ratione, à Sede Apostolica habent, aut alioquin operam suam præstant, nihil in ijs præsentem temporum ratione innovando, hortatur & monet, ut in primis meminerint, nihil se ad Dei gloriam, & populorum salutem utilius posse facere, quàm si bonos Pastores, & Ecclesiæ gubernandæ idoneos promovèri studeant, eosque alienis peccatis communicantes mortalitèr peccare, nisi quos digniores, & Ecclesiæ magis utiles ipsi judicaverint, non quidem precibus, vel humano affectu, aut ambientium suggestionibus, sed eorum exigentibus meritis, præfici diligenter curaverint, ac quos ex legitimo matrimonio natos, & vita, ætate, doctrina, atque alijs omnibus qualitatibus præditos sciant, b quæ juxta Sacros Canones, & Tridentinæ hujus Synodi decreta requiruntur. Quoniam verò in sumendo de prædictis omnibus qualitatibus gravi, idoneoque bonorum, & doctorum virorum testimonio, non uniformis ratio ubique ex nationum, populorum, ac morum varietate potest adhiberi, mandat sancta Synodus, ut in provinciali Synodo, per Metropolitanum habenda, præscriban-

*b C. cū
in cunct
Etc cum
nobis o-
lim. de
ale. Conc
Lat sub
Leo X.
de refor.
Cur in
pr. Sess
cū al
leg sup
Ses. 21
de reso.
cap. 2.*

tur quibuscumque locis, & provincijs propria examinis, seu inquisitionis, aut instructionis faciendæ forma, Sanctissimi Romani Pontificis arbitrio approbanda, quæ magis eisdem locis utilis, atque opportuna esse videbitur: ita tamen, ut cum deinde hoc examen, seu inquisitio de personâ promovendâ perfecta fuerit, & ea in instrumentum publicum redacta, cum toto testimonio, ac professione fidei ab eo facta, quamprimum ad Sanctissimū Romanū Pontificē omninō transmittatur, ut ipse Summus Pontifex, plena totius negotij, ac personarū notitia habita, pro gregis Domini cōmodo de illis, si idonei per examen, seu per inquisitionem factam reperti fuerint, Ecclesijs possit utilius providere. Omnes verō inquisitiones, informationes, testimonia, ac probationes quæcumque de promovendi qualitatibus, & Ecclesiæ statu, à quibuscumque etiā in Romana Curia habite per Cardinalem, qui relationem facturus erit in Consistorio, & alios tres Cardinales diligentèr examinentur, ac relatio ipsa Cardinalis relatoris, & trium Cardinalium subscriptione roboretur: in quâ ipsi singuli quatuor Cardinales affirmant, se, a thibitâ accuratâ diligentîâ, invenisse promovendos, qualitatibus, à jure, & ab hac sancta Synodo requisitis, præditos, ac certò existimare sub periculo salutis æternæ idoneos esse, qui Ecclesijs præficiantur; ita ut relatione in uno Consistorio facta, quò maturius intereà de ipsa inquisitione cognosci possit, in aliò Consistorium mittatur.

*e. s. d.
N. Pius
IV. in
Bul. sup.
forma
juramēti
pro-
fes. fid.*

*et in de-
his locis*

cium differatur; nisi aliud Beatissimo Pontifici videbitur expedire. Ea verò omnia, & singula, quæ de Episcoporum præficiendorum vita, ætate, doctrina, & cæteris qualitatibus alijs in eadem Synodo constituta sunt, decernit eadem etiam in creatione Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, etiam si Diaconi sunt, exigenda; quos Sanctissimus Romanus Pontifex ex omnibus Christianitatis nationibus, quantum commodè fieri poterit, prout idoneos repererit, assumet. Postremò eadem sancta Synodus, tot gravissimis Ecclesiæ incommodis commota, non potest non commemorare, nihil magis Ecclesiæ Dei esse necessarium, quàm ut Beatissimus Romanus Pontifex, quam solitudinem universæ Ecclesiæ ex muneri sui officio debet, eam hic potissimum impendat, ut lectissimos tantum sibi Cardinales asciscat; & bonos maximè, atque idoneos Pastores singulis Ecclesijs præficiat, idque eò magis, quod ovium Christi sanguinem, quæ ex malo negligentium, & sui officij immemororum Pastorum cæcitate peribunt, Dominus noster Iesus Christus de manibus ejus sit requisiturus.

CAP. II. De modo, & tempore Concilium Provinciale, & Synodum Diocesanam celebrandi.

Provincialia Concilia, si ubi omiſſa sunt, pro moderandis moribus, corrigendis excessibus, controversijs componendis, a alijsque exactis Canonibus permissis renoventur. Quare Metropolitanani per se ipsos, seu illis legitime impeditis,

c Exe 3
 & 18.
 Act. 20.
 c. Ephes.
 43. dist.
 sus. Sa. 5
 de ref. c.
 1.

2 c. prop.
 Eccl. c. 11
 seq. 13.
 d. c. sicut
 olim. de
 sac. Con
 cil. Aur
 3. c. 1.

peditis, Coëpiscopus antiquior intra annum ad
 minùs à fine præsentis Concilij, & deinde *b* quo-
 libet saltem triennio post octavam Paschæ Re-
 surrectionis Domini nostri Iesu-Christi, seu alio
 commodiore tempore pro more provinciae non
 prætermittat Synodum in provincia sua cogere:
 quo Episcopi omnes, & alij, qui de jure vel con-
 suetudine interesse debent, exceptis ijs, quibus cū
 imminente periculo transferendum esset, conve-
 nire omninò teneantur. Nec Episcopi compro-
 vinciales prætextu cujuslibet consuetudinis ad
 Metropolitanam Ecclesiam in posterum accede-
 re inviti compellantur. Itidem Episcopi, qui nul-
 li Archiepiscopo subjiuntur, aliquem vicinum
 Metropolitanum semel eligant, in cujus Synodo
 Provinciali cum alijs interesse debeant, & quæ
 ibi ordinata fuerint, observent ac observari fa-
 ciant. In reliquis omnibus, eorum exemptio, &
 privilegia salva atque integra maneant. *c* Syno-
 di quoque Diœcesanæ quotannis celebrentur, ad
 quas exempti etiam omnes, qui aliàs, cessante
 exemptione, interesse deberent, nec Capitulis gene-
 ralibus subduntur, accedere teneantur, ratione ta-
 men Parochialium, aut aliarum sæcularium Ecclesiarum
 etiam annexarum, debeant ij, qui illarum curam
 gerunt, quicumque illi sint, Synodo interesse. Quod
 si in his tam Metropolitanis, quàm Episcopis, &
 alijs supra scriptis negligentibus fuerint, pœnas,
 sacris *d* Canonibus sancitas,
 incurrant.

b Conc.
 Lat.
 sub Leo
 X. Sef.
 10 in 2.
 Lat. sub
 Inn. III.
 exigeba-
 tur, ut
 singulis
 ann. Me-
 tro. vi-
 sitar. 6.
 6.

c Conf.
 Tarrac.
 cap. 8.

d d. 18.
 fera per
 totam,
 Concil.
 Aur. 5.
 cap. 18
 Concil.
 Tar. 1. 7

CAP. III. De auctoritate, modo, & ordine visitandi Ecclesias, atque etiam de stipendio.

a Conc.
Tol. 4
c. 35.

Patriarchæ, a Primates, Metropolitanani, & Episcopi propriam Diocesim per se ipsos, aut, si legitime impediti fuerint, per suum generalem Vicarium, aut Visitatorem, si quotannis rotam, propter ejus latitudinem, visitare non poterunt, saltem majorem ejus partem, ita tamen, ut tota biennio per se, vel Visitatores suos compleatur, visitare non prætermittant. A Metropolitanis verò etiam post plenè visitatam propriam Diocesim, non visitantur Cathedralis Ecclesie, neque Dioceses suorum comprovincialium, nisi causa cognita, & probata in Concilio Provinciali. Archidiaconi autem, Decani, & alij inferiores in ijs Ecclesijs, ubi hæcenus visitationem exercere legitime consueverunt, debeant quidem assumpto Notario de consensu Episcopi, deinceps per se ipsos tantum ibidem visitare. Visitatores etiam à Capitulo deputandi, ubi Capitulum jus visitandi habet, prius ab Episcopo approbentur: sed non ideò Episcopus, vel eo impedito, ejus Visitator easdem Ecclesias seorsum ab his visitare prohibeatur, cui, ipsi Archidiaconi, vel alij inferiores, visitationis factæ infra mensem rationem reddere, & depositiones testium, ac integra acta ei exhibere teneantur: non obstantibus quacumque consuetudine, etiam immemorabili, atque exemptionibus, & privilegijs quibuscumque. Visitacionum autem omnium istarum b præcipuus

b. c. 1. §.
sane de
cens. in
c. §. 2.
25.

sit scopus, sanam orthodoxamque doctrinam, ex-
 pulsas hæresibus, judicare; bonos mores tueri,
 pravos corrigere, populum cohortationibus, &
 admonitionibus ad religionem, pacem, innocen-
 tiamque accendere; cætera, prout locus, tempus, &
 occasio feret, ex visitantium prudentia ad fideiũ
 fructum constituere. Quæ ut facilius, feliciusque
 succedant, monentur prædicti omnes, & singuli
 ad quos visitatio spectat, ut paterna charitate,
 Christianoque zelo omnes amplectantur, ideoque
 modesto contenti equitatu famulatuque studeant,
 quàm celerrimè, debita tamen cum reverentia, vi-
 sitationem e ipsam absolvere. Interimque ca-
 veant, ne inutilibus sumptibus cuiquam graves,
 onerosive sint, nè ipsi, aut quisquam suorum
 quidquam procurationis causâ pro visitatione,
 etiam testamentorum ad pios usus, præter id,
 quod ex relictis pijs jure debetur, aut alio quo vis
 nomine, nec pecuniam, nec munus, quodcumque
 sit, etiam qualitercumque offeratur, accipiant, non
 obstante quacumque consuetudine, etiam imme-
 morabili; exceptis tamen victualibus, quæ sibi,
 ac suis frugalitèr, moderatèque pro temporis ran-
 tum necessitate, & non ultra, erunt ministranda.
 Sit tamen in optione eorum, qui visitantur, si ma-
 lint solvere id, quod erat ab ipsis antè solvi, cer-
 ta pecunia taxata, consuetum, an verò prædicta
 victualia subministrare; salvo item jure conven-
 tionum antiquarum cum Monasterijs, alijsvè pijs
 locis, aut Ecclesijs non Parochialibus inito,

quod

e Conc.
 Bra. 2.
 c. 2. Con.
 Tic. ve.
 statui--
 miserid
 ne Epif.
 cap. ca-
 veradum
 Ec. in-
 tercate-
 ra o. q.
 3. Ec.
 cū Apo-
 stolas de
 cèfirvus.

quod illæsum permaneat. In ijs verò locis, seu Provincijs, ubi consuetudo est, ut nec victualia, nec pecunia, nec quidquam aliud à Visitatoribus accipiantur, sed omnia gratis fiant, ibi id observetur. Quod si quisquam, quod absit, aliquid amplius in supradictis omnibus casibus accipere præsumpserit; is præter dupli restitutionem, intra mensem faciendam, alijs etiam pœnis juxta constitutione Concilij generalis Lugdanensis, quæ incipit: Exigit: *a* necnon & alijs pœnis in Synodo Provinciali arbitrio Synodi, absque ulla spe veniæ, multerur. Patroni verò in ijs, quæ ad Sacramentorum administrationem spectant, nullatenus se præsumant ingerere, neque visitationi ornamentorum Ecclesiæ, aut bonorum stabilium seu fabricarum proventibus immisceant: nisi quatenus id eis ex institutione, ac fundatione competat: sed Episcopi ipsi hæc faciant, & fabricarum redditus in usus Ecclesiæ necessarios, & utiles, prout sibi expedire magis visum fuerit, expendi curent.

CAP. IV. De prædicationis munere.

PRædicationis munus, a quod Episcoporum præcipuum est, cupiens Sancta Synodus, quò frequentius possit ad fidelium salutem exerceri, Canones aliàs super hoc editos sub fel. rec. *b* Paulo III. aptius præsentium temporum usui accommodando, mandat, ut in Ecclesijs sua ipsi per se, aut si legitimè impediti fuerint, per eos, quos ad prædicationis munus assumant: in alijs autem

Ecclesijs per Parochos, sive ijs impeditis, per alios ab Episcopo impensis eorum, qui eas prestatate vel tenentur vel solent, deputandos, in Civitate, aut in quacumque parte Diocesis censentur expedire, saltem omnibus Dominicis, & solemnibus diebus festis. Tempore autem jejuniorum Quadragesimæ, & Adventus Domini, quotidie, vel saltem tribus in hebdomada diebus (si ita oportere duxerint) sacras Scripturas, divinamque legem annuncient, & alias quotiescumque id opportunè fieri posse judicaverint. Moneaturque Episcopus populum diligenter, tenet unumquemque Parochiæ suæ interesse, ubi commodè id fieri potest, & ad audiendum verbum Dei. Nullus autem secularis, sive regularis etiam in Ecclesijs suorum Ordinum, contradicente Episcopo, prædicare præsumat. Idem etiam saltem Dominicis, & alijs Festivis diebus pueros in singulis Parochijs, fidei rudimenta, & obedientiam erga Deum, & parentes diligenter ab ijs, ad quos spectabit, doceri curabunt, & si opus sit, etiam per censuras Ecclesiasticas compellent: non obstantibus privilegijs, & consuetudinibus. In reliquis, ea, quæ de prædicationis munere sub eodem Paulo III. decreta fuerunt, suum robur obtineant.

CAP. V. A quibus sint causa criminales Episcoporum cognoscenda.

CAusæ criminales a graviores contra Episcopos, etiam hæresis (quod absit) quæ depositione,

C. 4. Cap. 34.

a Vide C. 4. Cap. 34. e. 3. e. ad abolendam, &c. excommunicata. S. damnati. Verò de heret. &c. quo dicitur de s. diff.

b *Supp. Sess. 23. de ref. ca. 6. 7. § 3. ext. de accu. c. 2. Lar. c. 8. § doct. li. s. tit. 10. cap. 24. Vid post finē hujus lib.*
 positione, aut privatione dignæ sunt, ab ipso tantum Summo Romano Pontifice cognoscantur, & terminentur. Quod si ejusmodi sit causa, quæ necessariò extra Romanam Curiam sit committenda, nemini prorsus ea committatur, nisi Metropolitano, aut Episcopis, à Beatissimo Papa eligendis. Hæc verò commissio, & specialis sit, & manu ipsius Sanctissimi Pontificis signata, nec unquam plus his tribuat, quàm ut solam facti instructionem sumant, processumque conficiant, quem statim ad Romanum Pontificem transmittant: *b* reservata eidem Sanctissimo sententia diffinitiva. Cætera aliàs sub fel. rec. Julio III. super his decreta, necnon & constitutio, sub Innocentio III. in Concilio generali, quæ incipit. Qualitèr *c* & quando: quàm sancta Synodus in præsentem innovat, ab omnibus observetur. Minores verò criminales causæ Episcoporum in Concilio tantum provinciali cognoscantur & terminentur, vel à deputandis per Concilium Provinciale.

a *Vide Sess. 24. c. 7. ca. miror. Eccl. comm. s. d. c. ergo 1. q. 6. as si Cler. de jud. Eccl. nuper de sens. ex com.*

CAP. VI. De dispensatione irregularitatum, & absolute casuum ab Episcopo faciendis.

Liceat Episcopis, *a* in irregularitatibus omnibus, & suspensionibus ex delicto occulto provenientibus, excepta ea, quæ oritur ex homicidio voluntario, & exceptis alijs deductis ad factum contentiosum, dispensare, & in quibuscumque casibus occultis, *b* etiam Sedi Apostolicæ reservatis, delinquentes quoscumque sibi subdi-

tos, in Diœcesi sua per se ipsos, aut Vicarium, ad id specialitèr deputandum, in foro conscientiae gratis absolvere, imposita pœnitentia salutari. Idem, & in hæresis crimine in eodem foro conscientiae eis tantùm, non eorum Vicarijs sit permissam.

CAP. VII. De Sacramentorum explanatione populo faciendâ.

VT fidelis populus ad suscipienda Sacramenta majori eum reverentia, atque animi devotione accedat, præcipit sancta Synodus Episcopis omnibus, ut non solum, eum hæc per se ipsos erunt populo administranda, prius illorum vim, & usum pro suscipientium capto explicent, sed etiam idem à singulis Parochis piè, prudenterque etiam lingua vernacula, si opus sit & commodè fieri poterit, servari studeant, juxta formam à sancta Synodo in Catechesi singulis Sacramentis præscribendam, quam Episcopi in vulgarem linguam fidelitèr verti, atque à Parochis omnibus populo exponi curabunt: necnon ut & inter Missarum solemniam aut divinorum celebrationem, sacra eloquia & salutis monita, eadem vernacula lingua singulis diebus Festis, vel solemnibus explant; eademque in omnium cordibus, postpositis inutilibus quæstionibus, inserere, atque eos in lege Domini erudiri studeant.

CAP. VIII. De publico peccato puniendo.

Apostolus monet, a publicè peccantes palàm esse corripiendos. Quando igitur ab aliquo

C. *Supra*
Ses. 22.
de sacr.
Missæ,
c. 2.

a 1. Ti. 5
c. sed illud 45.
d. cap. de peccat.
vers. Er
go 2. q. 2

bc. pœ-
nitentes,
Éc. in
c. cū seq.
30. dist.

publicè, & in multorum conspectu crimen commissum fuerit, undè alios scandalo offensos; commotisque fuisse non sit dubitandum, huic condignam pro modo culpæ pœnitentiam, b' publicè injungi oportet, ut quos exemplo suo ad malos mores provocavit, suæ emendationis testimonio ad rectam revocet vitam. Episcopus tamen publicè hoc pœnitentiæ genus in aliud secretum poterit commutare, quando ita magis judicaverit expedire. In omnibus etiam Cathedralibus Ecclesijs, ubi id commodè fieri poterit, Pœnitentiarius aliquis cum unione Præbendæ, proximè vacaturæ, ab Episcopo instituitur, qui Magister sit, vel Doctör, aut Licenciatus in Theologia, vel jure Canonico, & annorum quadraginta, seu aliàs qui aptior pro loci qualitate reperitur, qui dum confessiones in Ecclesia audiet, interim præsens in choro censeatur.

CAP. IX. De visitatione Ecclesiarum, quæ nullius Diocesis dicuntur.

c. Supr.
Ses. 6. de
ref. c. 4.
Éc. Ses. 7
de ref. c.
8. Éc. Se.
21. de
ref. c. 8.

QUæ aliàs sub fel. rec. Paulo III. & nuper sub Beatissimo Domino nostro Pio IV. in hoc eodem Concilio de adhibenda ab Ordinarijs diligentia in beneficiorum etiam exemptorū, visitatione cōstituta sunt, eadē etiā in ijs Ecclesijs sæcularibus observentur, quæ in nullius Diocesi esse dicuntur; ut ab Episcopo, cujus Cathedralis Ecclesia est proximior, si id constet, alioquin ab eo, qui semel in Concilio provinciali à Prælato loci illius electus fuerit, tanquam Sedis Apostolicæ

licæ Delegato, visitentur, non obstantibus privilegijs, & consuetudinibus quibuscumque, etiam immemorabilibus.

CAP. X. *Quando Episcopi jus habeant moderandi, puniendi, & exequendi in aliquibus sine appellatione.*

Episcopi, ut aptius, quem regunt, populum possint in officio, atque obedientia continere, in omnibus ijs, quæ ad visitationem ac morum correctionem subditorum suorum spectant, jus & potestatem habeant, etiam tanquam Apostolicæ Sedis delegati, ea ordinandi, moderandi, puniendi, & exequendi, juxta Canonum sanctiones, quæ illis ex prudentiâ sua pro subditorum emendatione, ac Diocesis suæ utilitate necessaria videbuntur. Nec in his, ubi de visitatione, aut morum correctione agitur, exemptio, aut ulla inhibitio, appellatio, seu querela, etiam ad Sedem Apostolicam, interposita, executionem eorum, que ab his mandata, decreta, aut judicata fuerint, quoquo modo impediat, aut suspendat.

d *Supr.*
Ses. 22.
de re. c.
1. & Se.
13. de
ref. c. 1.

CAP. XI. *De privilegijs exemptis concessis.*

Quoniam privilegia, a & exemptiones, quæ varijs titulis, plerisque conceduntur, hodiè perturbationem in Episcoporum jurisdictione excitare, & exemptis occasionem laxioris vitæ præbere dignoscuntur: decernit sancta Synodus, ut, si quando justis, gravibus, & ferè necessarijs suadentibus causis, aliquos honorarijs titulis Protonotariatus, Acolythatus, Comitibus Palatini,

2 *Supr.*
Ses. 6.
c. 3.

Capellani Regij, aut alijs hujusmodi in Romana Curia, vel extrà insignibus decorandos esse placuerit, necnon alios cuicumque Monasterio oblatos, vel quomodocumque addictos, aut sub nomine serventium militijs, seu Monasterijs, Hospitalibus, Collegijs, aut quocumque alio titulo assumi, nihil ex ijs privilegijs detractum esse Ordinarijs intelligatur, quominùs ijs, quibus ea jam concessa sunt, vel in posterum concedi contigerit, ipsis Ordinarijs, tanquam Apostolicæ Sedis delegatis, plenè in omnibus, & quoad Capellanos Regios, juxta Constitutionem Innocentij III quæ incipit: *b* Cùm Capellæ subjecti existant: exceptis tamen ijs, qui prædictis locis, aut militijs actu serviunt, & intra eorum septa, ac domos resident, subque eorum obedientia vivunt; sive ijs, qui legitimè, & secundùm regulam earundem militiarum, professionem fecerint, de qua Ordinario constare debeat: non obstantibus privilegijs quibuscumque, etiam religionis Sancti Ioannis Hierosolymitani, & aliarum militiarum. Quæ verò privilegia residentibus in Curia Romana vigore & Eugenianæ Constitutionis, aut familiaritatis Cardinalium competere solent; ea in ijs qui beneficia Ecclesiastica obtinent, ratione prædictorum beneficiorum minimè intelligantur; sed Ordinarij jurisdictioni subjecti permaneant, non obstantibus quibuscumque inhibitionibus.

*b c. cum
Capel.
extr. de
pri. dic.
li. 5. tit.
33. c. 16.
Vid. post
finè hu-
jus libri*

*c. c. divi
na de
privil.
in extr.
cotta*

CAP. XII. De etate, & qualitate suscipiendorum
in Ecclesijs Cathedralibus, & officio ab eis ad-
ministrando.

Cum dignitates, in Ecclesijs præsertim Ca-
thedralibus, ad conservandam, augendamq;
Ecclesiasticam disciplinã fuerint institutæ, ut, qui
eas obtinerent, pietate præcellerent, alijsque exem-
plo essent, atque Episcopos operã, & officio ju-
varent: meritò, qui ad eas vocantur, tales esse
debent, qui suo muneri respondere possint, a Ne-
mo igitur deinceps ad dignitates quascumque,
quibus animarum cura subest, promoveatur,
nisi qui saltem XXV. suæ ætatis annum attigerit,
& in Clericali Ordine versatus, doctrinã ad suum
munus exequendum necessariã, ac motum inte-
gritate commendetur, juxta constitutionem Ale-
xandri III. in Concilio Lateranensi promulgatam,
quæ incipit: *b* Cum in cunctis. Archidiaconi
etiam qui oculi dicuntur Episcopi, sint in omni-
bus Ecclesijs, ubi fieri poterit, Magistri in Theo-
logia, seu Doctores, aut Licenciati in jure Cano-
nico. Ad cæteras autem dignitates, vel persona-
tus, quibus animarum cura nulla subest, Clerici
alioquin idonei, & XXII. annis non minores, ad-
fiscantur. Provisi etiam de beneficijs quibuscun-
que, curam animarum habentibus, teneantur à
die adeptæ possessionis, ad minùs intra duos me-
ses, in manibus ipsius Episcopi, vel eo impedito,
coram generali ejus Vicario, seu Officiali, ortho-
doxæ suæ fidei publicam facere professionem, &

a Ser. 23
cap. 20.

b c. cum
incunctis
de elect.
Clemens
i. ep. ad
Iaco.
Am.
epif. 2.
ca. Dia.
93 d. c.
ad hanc
de offe.
Arch.
li. i. dec
ti o c. 7
eb Inn.
III. in x
dec. tit.
23. c. ad

hæc nos, in Romanæ Ecclesiæ obedientia se permanfures
Et al. 4. spondeant, ac jurent. Provisi autem de Canonica-
Tol. cap. titibus, & dignitatibus, in Ecclesijs Cathedralibus,
25. Et non solum coram Episcopo, seu ejus Officiali;
26. etiam sed etiam in Capitulo idem facere teneantur: alio-
sic pro- quin prædicti omnes provisi, ut supra, fructus nõ
videba- faciant suos, nec illis possessio suffragetur. Ne-
tur in- minem etiam deinceps ad Dignitatem, Canoni-
fra in catum, aut portionem recipiant, nisi qui eo Ordi-
Bulla ne Sacro aut sit initiatus, quem illa Dignitas, Præ-
s. D. N. benda, aut portio requirit; aut in tali ætate, ut in-
Pij IV. fra tempus a jure, & ab hac sancta Synodo statum,
sup for- tum, initiari valeat. In omnibus verò Ecclesijs
ma jura Cathedralibus omnes Canonicatus, ac portiones
menti habeant annexum Ordinem Presbyteratus, Dia-
professo- conatus, vel Subdiaconatus: Episcopus autem, cū
nis fidei consilio Capituli, designet ac distribuat, prout
Cap. li viderit expedire, quibusquisque Ordo ex sacris an-
et, Cā. nexis in posterum esse debeat: ita tamen, ut di-
Et cum midia saltem pars Presbyteri sint, ceteri verò
ex eo, de Diaconi, aut Subdiaconi. Vbi verò consuetudo
elect. in laudabilior habet, ut plures, vel omnes sint Pres-
a. supra byteri, omninò observetur. Hortatur etiam san-
Sess. 7. cta Synodus, ut in Provincijs, ubi id commodè
de reso. fieri potest, dignitates omnes, & saltem dimidia
ap. 12. pars Canonicatum in Cathedralibus Ecclesijs, & Collegiatis insignibus conferantur tantum Magistris, vel Doctoribus, aut etiam Licenciatis in Theologia, vel jure Canonico. Præterea obtinentibus in eisdem Cathedralibus, aut Collegiatis,

Dignitates, Canonicatus, Præbendas, aut portiones, non *de* liceat vigore cujuslibet statuti, aut consuetudinis, ultra tres menses, ab eisdem Ecclesijs quolibet anno abesse, salvis nihilominus earum Ecclesiarum constitutionibus, quæ longius servitij tempus requirunt: alioquin primo anno privetur unusquisque dimidiâ parte fructuû, quos ratione etiam Præbendæ, ac residentia fecit suos. Quod si iterum eadem fuerit usus negligentia, privetur omnibus fructibus, quos eodem anno lucratus fuerit. Crescente verò contumacia contra eos, juxta Sacrorum Canonum constitutiones, procedatur. *e* Distributiones verò, qui statutis horis interfuerint, recipiant; reliqui, quavis collusione aut remissione exclusa, his careant juxta Bonifacij VIII. decretum, quod incipit: Consuetudinem; quod sancta Synodus in usum revocet, non obstantibus quibuscumque statutis, & consuetudinibus. *f* Omnes verò divina per se, & non per substitutos, compellantur obire officia, & Episcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti, assistere, & inservire, atque in choro, ad psallendam instituto, hymnis, & canticis Dei nomen reverenter, distinctè, devotèque laudata. Vestitu insuper decenti, tam in Ecclesia, quam extra, ad id què utantur, *g* ab illicitis que venationibus, aucupijs, choreis, tabernis, ab lusibusque abstineant: atque ea morum integritate polleant, ut meritò Ecclesiæ Senatus dici possit. Cætera, quæ ad debitum in divinis officijs regimen spectant, de que

d supra
Sess. 23.
de refo.
cap. 1.

e Sexti
dec. l. 3.
de cl. nō.
res. c. 1.
Sext. de
cr. lib. 1.
de cons.
c. 1. Vid.
post fin.
huius l.
bri.

f Sess. 22
c. 4. c. li.
cer. Crō.

g interpretat.
de. 9.
qui verò
de præb.

ca. quia
nō nulli
de cler.

non vesia
g Conc.
Tur. 3. c.

3. Conc.
Agat.

can. 25.
qui incō.
pis Epif.
copijs, &

Epif. 34
dist. toto
rio. de
vita, &
bon. cle.
extrav.
in 6. &
in Cleu.

congrua in his canendi, seu modulandi ratione, de certa lege in choro conveniendi, & permanendi, simulque de omnibus Ecclesiæ ministris quæ necessaria erunt, & si qua huiusmodi, Synodus Provincialis, pro cuiusque provincie utilitate, & moribus, certam cuique formulam præscribet; Interea verò Episcopus non minus, quam cum duobus Canonicis, (quorum unus ab Episcopo, alter à Capitulo eligatur) in ijs, quæ expedire videbuntur, poterit providere.

CAP. XIII. *Ut providendum sit necessitatibus Ecclesiarum indigentium.*

2 Suprà
des. 7. de
ref. c. 6.
& 7. &
Sess. 14.
de ref. c.
9. & in
cap. 15.
de unio.
10. q. 3.
cap. &
reperi
cum seq.
cap. 10.
q. 1.

Quoniam a pleræque Cathedralis Ecclesiæ tam tenuis redditus sunt, & angustæ, ut Episcopali dignitati nullo modo respondeant, neque Ecclesiarum necessitati sufficient: examinet Concilium Provinciale, vocatis ijs quorum interest, & diligentè expendat, quas propter angustias, tenuitatèque invicem unire, vel novis proventibus augere expedit, b confectaque de præmissis instrumenta ad Summum Romanum Pontificem mittat, quibus instructus Summus Pontifex ex prudentiâ sua, prout expedire judicaverit, aut tenues invicem uniat, aut aliqua accessione ex fructibus augeat. Interim verò, donec prædicta effectum sortiantur, huiusmodi Episcopis, qui fructuum subventionem pro Diocesis suæ tenuitate indigent, poterit de beneficijs aliquibus, dum tamen curata non sint, nec Dignitates, seu Canonicatus, & Præbendæ, nec Mon-

nasteria, in quibus viget Regularis Observantia,
 vel quæ Capitulis generalibus, & certis Visita-
 toribus subduntur, à Summo Romano Pontifice
 providèri. In Parochialibus etiam Ecclesijs, qua-
 rum fructus æquè adedò exigui sunt, ut debitum ne-
 queant oneribus satisfacere, curabit Episcopus,
 si per beneficiorum unionem, non tamen regula-
 rium, id fieri non possit, ut primitiarum, vel de-
 cimarum assignatione, aut per parochianorum
 symbola, ac collectas, aut quâ commodiori ei vi-
 debitur ratione, tantùm redigatur, quod pro Re-
 ctoris, aut Parochiæ necessitate decenter sufficiat.
 In unionibus verò quibuslibet, seu ex supradictis,
 seu alijs causis faciendis, Ecclesiæ Parochiales
 Monasterijs quibuscumque, aut Abbatis, seu Dign-
 nitatibus, sive Præbendis Ecclesiæ Cathedralis,
 vel Collegiatae, sive alijs beneficijs simplicibus,
 aut Hospitalibus, militijsve non uniantur, & quæ
 unitæ sunt, & revideantur ab Ordinarijs, juxta
 aliàs decretum in d' eadem Synodo sub fel. rec.
 Paulo III. quod etiam in unitis ab eo tempore
 citrà æquè observetur: non obstantibus in ijs
 quibuscumque verborum formis, quæ hic pro suf-
 ficienter expressis habeantur. Ad hæc in posterum,
 omnes hæc Cathedrales Ecclesiæ, quarum redi-
 tus, summam ducatorum mille, & Parochiales
 summam ducatorum centum, secundum verum
 annum valorem non excedunt, nullis pensioni-
 bus, aut reservationibus fructuum graventur. In
 ijs quoque Civitatibus, ac locis, ubi Parochiales

*c. Ses. 7.
 cap. 6.
 d. Supr.
 Se. 7. de
 ref. c. 5.*

Ecclesiæ certos non habent fines, nec earum Rectores proprium populum, quem regant, sed promiscuè petentibus Sacramenta administrant; mandat sancta Synodus Episcopis, pro tutiore animarum eis commissarum salute, ut distincto populo in certas, propriasque Parochias unicuique suam perpetuam, & peculiaremque Parochiam assignent, qui eas cognoscere valeat, & à quo solo licitè Sacramenta suscipiant; aut alio utiliori modo, (prout loci qualitas exegerit) provideant. Idemque in ijs Civitatibus, ac locis, ubi nullæ sunt Parochiales, quamprimùm fieri curent: non obstantibus quibuscùmque privilegijs, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus.

CAP. XIV. *De abolendis malis consuetudinibus, & impositionibus Ecclesijs circa provisiones, & collationes.*

IN pluribus Ecclesijs, tam Cathedralibus, quam Collegiatis, & Parochialibus, ex earum constitutionibus, aut ex prava consuetudine, observari intelligitur, ut in electione, presentatione, nominatione, institutione, confirmatione, collatione, vel alia provisione, sive admissione ad possessionem alicujus Cathedralis Ecclesiæ, vel beneficii, Canonicatum, aut præbendarum, vel partem proventuum, seu ad distributiones quotidianas certæ conditiones, seu deductiones ex fructibus, solutiones, promissiones, compensationes (ve illicitæ, aut etiam, quæ in aliquibus Ecclesijs dicuntur Turnorum lucra, interponantur. Hæc cum san-

Ha Synodus decreverit, mandat Episcopis, ut quaecumque hujusmodi in usus pios non convertuntur, atque ingressus eos, qui simoniacæ labis, aut sordidæ avaritiæ suspicionem habent, fieri non permittant: ipsique diligenter de eorum cōstitutionibus, sive consuetudinibus super prædictis cognoscant: & illis tantum, quas ut laudabiles præbaverint, exceptis, reliquas ut pravas, ac scandalosas rejiciant, & aboleant. Eos verò, qui adversus hæc, in præsentī decreto comprehensa, quavis ratione commiserint, pœnis *f* contra simoniacos editis sacris Canonibus, & varijs sūmorum Pontificum constitutionibus, quas omnes innovat, tenēri decernit; non obstantibus quibuscumque statutis, constitutionibus, & cōsuetudinibus, etiam immemorabilibus, etiam Apostolica auctoritate confirmatis, de quarum surreptione, obreptione, & intentionis defectu, Episcopus tanquam Apostolicæ Sedis Delegatus cognoscere possit.

f r. q. x.
ferè per
tot. Con.
Tol. 8.
can. s. c.
cū semper,
da
conf. to.
to ferè
tit. de sū
mon. ex-
trav.

CAP. XV. *Ut consolandum tenuitati Præbendarum Cathedralium, & Collegiatarum pauperum.*

IN Ecclesijs Cathedralibus, & a Collegiatis insignibus, ubi frequenter adeoque tennes sunt præbendæ simul cum distributionibus quotidianis, ut sustinendo decenti Canonico gradui pro loci, & personarum qualitate non sufficiant, liceat Episcopis cum consensu Capituli, vel aliquot simplicia beneficia, non tamen regularia;

ijs unire; vel si hac ratione providèri non possit, aliquibus ex ijs suppressis, cum patronorum consensu, si de jure Patronatûs laicorum sint, quorû fructus & proventus, reliquarum præbendarum distributionibus quotidianis applicentur, eas ad pauciorum numerum reducere; ita tamen, ut tot super sint, quæ divino cultui celebrando, ac dignitati Ecclesiæ commodè valeant respondere; nõ obstantibus quibuscumque constitutionibus, & privilegijs, aut quacumque reservatione generali, vel speciali, aut affectione; neque prædictæ uniones, aut suppressiones tolli, seu impediri possint ex quibuscumque provisionibus, etiam vigore resignationis, aut quibusvis alijs derogationibus, vel suspensionibus.

CAP. XVI. *De constitutione Vicarij, & Oeconomi, Sede vacante, ad Capitulum pertinente.*

Capitulum, a Sede vacante, ubi fructuum percipiendorum ei munus incumbit, Oeconomum unum vel plures, fideles ac diligentes decernat, qui rerum Ecclesiasticarum, & proventuum curam gerant, quorum rationem ei, ad quæ pertinebit, sint reddituri. Item Officialem, seu Vicarium infra octo dies post mortem Episcopi constituere, vel existentem confirmare omninò teneatur, qui saltem in jure Canonico sit Doctor, vel Licentiatus, vel aliàs, quantum fieri poterit, idoneus; si secùs factum fuerit, *b* ad Metropolitanum deputatio hujusmodi devoluatur. Et si Ecclesia ipsa Metropolitana fuerit, aut exempta.

a *Conc. Chalced. acti. 16. c. 15. in fin. Con. Format. cap. 70.*

b *c. non liceat in 2. 12. q. 2. & c. in. de supp. ne. gli. pra. in c.*

Capitulumque, ut præfertur, negligens fuerit, tū antiquior Episcopus ex Suffraganeis in Metropolitana, & propinquior Episcopus in exempta Oeconomum, & Vicarium idoneos possit constituere: Episcopus verò ad eandem Ecclesiam vacantem promotus ex ijs, quæ ad eam spectant, ab iisdem Oeconomis, Vicario, & alijs quibuscumque Officialibus, & Administratoribus, qui Sede vacante fuerunt à Capitulo vel ab alijs in eius locum constituti, etiamsi fuerit ex eodem Capitulo, rationem exigat officiorum, jurisdictionis, administrationis, aut cuiuscumque eorum muneris, possitque eos punire, qui in eorum officio, seu administratione deliquerint: etiamsi prædicti Officiales, redditis rationibus, à Capitulo, vel à deputatis ad eodem absolutionem, aut liberationem obtinuerint. Fidem quoque Episcopo teneatur Capitulum de scripturis ad Ecclesiam pertinentibus, si quæ ad Capitulum pervenerunt, rationem reddere.

CAP. XVII. De pluralitate beneficiorum.

CUM Ecclesiasticus a ordo pervertatur, quando unus, plurimum officia occupat Clericorum, sanctè sacris Canonibus cautum fuit, neminem oportere in duabus Ecclesijs conscribi. Verùm quoniam multi improbæ cupiditatis affectu se ipsos, non Deum decipientes, ea, quæ benè constituta sunt, varijs artibus eludere, & plura simul beneficia obtinere non erubescunt: sancta Synodus debitam regendi Ecclesijs disciplinam

a Sess. 1.

Ni. c. 15

c. 16.

Ant. c. 3

c. Arc.

i. c. 2 c.

22. c.

Mil. ca.

15. cap.

quia in

tantū c.

ad hac,

c. c. cum

non igno

res, de

prob. cū

all. sup.

Ses. 7. de

ref. c. 2.

c. r. ferent

re, c. 2.

de mul-

ta de

prob. 21

q. 1. per

totum, c.

quia nō

nul. i. de

cler. nom

resid.

restituere cupiens, præsentî decreto, quod in quibuscumque personis, quocumque titulo, etiam si Cardinalatus honore fulgeant, mandat observari; statuit, ut in posterum, unum tantum beneficium Ecclesiasticum singulis conferatur; quod quidem si ad vitam ejus, cui confertur, honestè sustentandam non sufficiat; liceat nihilominus aliud simplex sufficiens, dummodo utrumque personalem residentiam non requirat, eidem conferri. Hæcque non modò ad Cathedralis Ecclesias, sed etiam ad alia omnia beneficia, tam secularia, quàm regularia quæcumque etiam commendata pertineant, cujuscumque tituli, ac qualitatis existant. Illi verdè, qui in præsentî plures Parochiales Ecclesias, aut unam Cathedralis, & aliã Parochialem obtinent, *b* cogantur omninò, quibuscumque dispensationibus, ac unionibus ad vitam non obstantibus, una tantum Parochiali, vel sola Cathedrali retenta, alias Parochiales infra spatium sex mensium dimittere: alioquin: rãm Parochiales, quàm beneficia omnia, quæ obtinent, *c* ipso jure vacare censeantur; ac tanquam vacantia liberè alijs idoneis conferantur; nec ipsi antea illa obtinentes, turâ conscientia, fructus post dictum tempus retineant. Operat autem sancta Synodus, ut resignantiam necessitatibus commoda aliqua ratione, (prout Summo Pontifici videbitur) provideatur.

b Supra
Ses. 7. de
res. c. 4.

c C. ex-
erabilis,
S. qui
verdè in
extr. con-
tit. de
prab.

CAP. XVIII. *De his qua fieri debent in vacanti Parochialis Ecclesie, & eligendi presentationes examine.*

EXpedit maximè animarum saluti, à dignis, atque idoneis Parochis gubernari, id ut diligentius, ac rectius perficiatur, statuit Sancta Synodus, ut cùm Parochialis Ecclesie vacatio, etiamsi cura Ecclesie, vel Episcopo incumbere dicatur, & per unum, vel plures administretur, etiam in Ecclesijs patrimonialibus, seu receptivis nuncupatis, in quibus consuevit Episcopus uni, vel pluribus eorum animarum dare, quos omnes ad infra scriptum examen teneri mandat, per obitum, vel resignationem, etiam in Curia, seu aliter quomodocumque contigerit, etiã ipsa parochialis Ecclesia reservata, vel affecta fuerit generaliter, vel specialitèr, etiam vigore indulti, seu privilegij in favorem S. R. E. Cardinalium, seu Abbatũ, vel Capitulorum; debeat Episcopus statim, habita noticia vacationis Ecclesie, si opus fuerit, idoneũ in ea Vicarium cum congrua, ejus arbitrio, fructuũ portionis assignatione, constituere, qui onera ipsius Ecclesie sustineat, donec ei de Rectore provideatur. Porrò Episcopus, & qui jus patronatus habet, intra decem dies, vel aliud tempus ab Episcopo præscribendum, idoneos aliquot Clericos ad regendam Ecclesiam coram deputandis examinadoribus nominet. Liberum sit tamen etiam alijs, qui aliquos ad id aptos noverint, eorum nomina deferre, ne possit postea de cujuslibet arate,

moribus, & sufficientiâ fieri diligens inquisitio. Et si Episcopo, aut Synodo provinciali pro regionis mote videbitur magis expedire, per edictum etiam publicum vocentur, qui volent examinari. Transacto constituto tēpore, omnes qui descripti fuerint, *a* examinentur ab Episcopo, siue, eo impedito, ab ejus Vicario generali, atque ab alijs examinatoribus, non paucioribus, quàm tribus; quorum votis, si pares, aut singulares fuerint, accedere possit Episcopus, vel Vicarius, quibus magis videbitur. Examinatores autem singulis annis in Diocesana Synodo ab Episcopo, vel ejus Vicario ad minùs sex proponantur, qui Synodo satisficiant, & ab ea probentur. Advenientēque vacatione cujuslibet Ecclesiæ, tres ex illis, eligat Episcopus, qui cum eo examen perficiant, indeque succedente alia vacatione, aut eisdem, aut alios tres quos maluerit, ex prædictis illis sex eligat. Sine verò hi examinatores. Magistri, seu Doctores, aut Licentiati in Theologia, aut jure Canonico, vel alij Clerici, seu Regulares, etiam ex Ordine Mendicantium, aut etiam sæculares, qui ad id videbuntur magis idonei: jurentque omnes ad sancta Dei Evangelia, se, quacumque humana affectione postposita, fidelitèr manus executuros. *b* Caveātque ne quidquam prorsus occasione hujus examinis nec ante, nec post, accipiant: alioqui simoniæ vitium, tam ipsi, quàm alij dantes, incurrant, à quâ absolvi nequeant, nisi dimissis beneficijs, quæ quomodocumque etiam antea obtinebant

*Infra
Ses. ult.
de reso.
cap. 9.*

*hc. quã
dod. 24.*

& ad alia in posterum inhabiles reddantur. Et de his omnibus, non solum coram Deo, sed etiam Synodo provinciali, si opus erit, rationem reddere teneantur, à qua, si quid contra officium eos fecisse compertum fuerit, graviter ejus arbitrio puniri possint. Peracto deinde examine renunciatur, quotcumque ab his idonei judicati fuerint aetate, moribus, doctrina, prudentiâ, & alijs rebus ad vacantem Ecclesiam gubernandam opportunis: *e* ex hisque Episcopus eum eligat, quem cæteris magis idoneum judicaverit; atque illi, & non alteri, collatio Ecclesiae ab eo fiat, ad quem spectabit eam conferre. Si verò juris Patronatûs Ecclesiastici erit; ac institutio ad Episcopum, & non alium pertineat; is, quem Patronus digniorè inter probatos ab examineribus judicabit, Episcopo præsentare teneatur, ut ab eo instituat. Cùm verò institutio ab alio, quàm ab Episcopo erit facienda; tunc Episcopus solus ex dignis eligat digniorem, quem Patronus ei præsentet, ad quem institutio spectat. Quod si jus Patronatûs laicorum fuerit; debeat qui à Patrono præsentatus erit, ab eisdem deputatis, ut supra, examinari, & non nisi idoneus repertus fuerit, admitti. In omnibusque supradictis casibus non cuiquam alteri, quàm uni ex prædictis examinatis, & ab examineribus approbatis, juxta supradictam regulam de Ecclesia provideatur, nec prædictorum examinerum relationem, quominus executionem habeat, ulla devolutio, aut appellatio.

*c. Se 25a
cap 9.*

c. c.

27

pellatio, etiam ad Sedem Apostolicam, sive ejusdem Sedis Legatos, aut Vicelegatos, aut Nuncios, seu Episcopos, aut Metropolitanos, Primate, vel Patriarchas interposita, impediatur, aut suspendatur; alioquin Vicarius, quem Ecclesie vacanti antea Episcopus arbitrio suo ad tempus deputavit, vel forsitan postea deputabit, ab ejus Ecclesie custodia, & administratione non amoveatur, donec, aut eidem, aut alteri, qui probatus, & electus fuerit, ut supra, sit provisum: alias provisiones omnes, seu institutiones, præter suprascriptam formam factæ, surreptitiæ esse censeantur: non obstantibus huic decreto exemptionibus, indulgentiis, privilegijs, præventionibus, affectionibus, novis provisionibus, indulgentiis concessis quibuscumque a Universitatibus, etiam ad certam summam, & alijs impedimentis quibuscumque. Si tamen adeo exigui redditus dictæ Parochialis fuerint, ut totius hujus examinationis operam non ferant: aut nemo sit, qui se examini querat subicere, aut ob apertas factiones, seu dissidia que in aliquibus locis reperiuntur, facile graviores rixæ, ac tumultus possint excitari; poterit Ordinarius, si pro sua conscientia cum deputatorum consilio ita expedire arbitrabitur, hac formam ommissa, privatum aliud examen, cæteris tamen, ut supra, servatis adhibere. Licebit etiam Synodo Provinciali, si qua in suprascriptis circa examinationis formam addenda, remittenda necesse censerit, providere.

*d. Sef. 7.
cap. 13.*

CAP. XIX. *De expectativis.*

Decernit sancta Synodus, Mandata de providendo, & gratias, quæ Expectativæ dicuntur, nemini amplius, etiam Collegiis, a Universitatibus, Senatibus, & alijs singularibus personis, etiam sub nomine indulti, aut ad certam summam, vel alioquovis colore concedi, nec hætenùs concessis cuiquam, uti liceret: *b* Sed nec reservationes mentales, nec aliæ quæcumque gratiæ ad vacatura, nec indulta ad alienas Ecclesias, vel monasteria alicui, etiam ex S. R. E. Cardinalibus, concedantur; & hætenùs concessa, abrogata esse censeantur.

*a Vide
Ses. 29.
cap. 9.*

*b c. 2. de
conces.
præben.
c. 9. de
testanda
eod. tit.
in 8.*

CAP. XX. *De judiciorum ordine in beneficiabilibus causis.*

CAusæ omnes, ad forum Ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, etiam si beneficiales sint, in prima instantia coram Ordinarijs locorū dumtaxat, cognoscantur, atque omninò saltem infra biennium à die motæ litis, a terminentur: alioquin post id spatium liberum sit partibus, vel alteri illarum iudices superiores, alias tamen competentes adire, qui causam in eo statu, quo fuerit, assumant, & quamprimum terminare curent, nec antea alijs committantur, nec avocentur: neque appellationes ab eisdem interpositæ, per Superiores quoscumque recipiantur; eorūve commissio, aut inhibitiō fiat, nisi à definitiva, vel à definitiva vim habente, & cujus gravamen per appellationem à definitiva reparari nequeat. Ab

*a Infr.
Ses. ult.
de ref. c.
10. in fl.*

*b C. nec
 licc. 17.
 d. r. ma-
 jores, de
 hap. Vir-
 gili. Pap.
 in ep. ad
 Eucher.
 in fin.
 C. Pel.
 II. in r.
 ep. circ.
 fin. cum
 similim.*

his excipiantur causæ, *b* quæ juxta Canonicas sanctiones apud Sedem Apostolicam sunt tractandæ, vel quas ex urgenti, rationabilique causa judicaverit Summus Romanus Pontifex per speciale rescriptum Signaturæ Sanctitatis suæ, mand propria subscribendum, committere, aut avocare. At hæc causæ matrimoniales, & criminales, non Decani, Archidiaconi, aut aliorum inferiorum judicio, etiam visitando; sed Episcopi tantum examini, & jurisdictioni relinquuntur; etiam si in præsentem inter Episcopum, & Decanum, seu Archidiaconum, aut alios inferiores super causâ istarum cognitione lis aliqua in quaquam instantia pendeat; coram quo, si pars verè pauper tatem probaverit, non cogatur extra provinciam, nec in secunda, nec in tertia instantia in eadem causa matrimoniali litigare; nisi pars altera, & alimenta, & expensas litis velit subministrare. Legiti quoque etiam de Latere, Nunci, Governatores Ecclesiastici, aut alij, quarumcumque facultatum vigore, non solum Episcopos in prædictis causis impedire, aut aliquo modo eorum jurisdictionem ijs præcipere, aut turbare non præsumant; sed nec etiam contra Clericos, aliæve personas Ecclesiasticas, nisi Episcopo prius requisito, etque negligente, procedant, alias eorum processus, & linationesve nullius momenti sint, atque ad damni satisfactionem, partibus illati, teneantur. Præterea si quis in casibus à jure permisis appellaverit, aut de aliquo gravamine conquestus fue-

rit, seu aliàs ob lapsum biennij, de quo supra, ad alium iudicem recurrerit; teneatur acta omnia coràm Episcopo gesta ad iudicē appellationis expensis suis transferre, eodē tamen Episcopo prius admonito, ut si quid ei pro causæ instructione videbitur, possit iudici appellationis significare: Quod si appellatus compareat, cogatur tunc is quoque actorum, quæ translata sunt, expensas, pro portione sua, si illis uti voluerit, subire; nisi aliter ex loci consuetudine servetur, ut scilicet, ad appellantem integrum hoc onus pertineat. Porro ipsam actorum copiam teneatur Notarius congrua mercēde accepta, appellanti quantum citius, & ad minus intra mensem, exhibere. Qui Notarius si in differenda exhibitione fraudem fecerit; ab officij administratione arbitrio Ordinarij suspendatur; & ad dupli pœnam, quanti ea lis fuerit, inter appellantem, & pauperes loci distribuendam compellatur. Iudex verò, si & ipse impedimenti huius conscius, particepsve fuerit, aliterve obstiterit, ne appellanti integrè acta intra tempus traderentur, ad eandem dupli pœnam (prout supra) teneatur; non obstantibus, quoad omnia supra scripta, privilegijs, indultis, concordijs, quæ suos tantum teneant auctores, & alijs quibuscumque consuetudinibus.

CAP. XXI. *De declaratione quorundam verborum huius Synodi.*

Cypriens sancta Synodus, ut ex decretis ab ea editis nulla unquam futuris temporibus, du-

bitandi occasio oriatur, verba illa posita in decreto publicato Sessione prima sub beatissimo Domino nostro Pio IV. a videlicet: Quæ proponentibus Legatis, ac Præsidentibus; ad horum temporum levandas calamitates, sedandas de religione controversias, coercendas linguas dolosas, depravatorum motum abusus corrigendos, Ecclesiæ veram, & Christianam pacem concilian-
 2 *Supr.*
Ses. 21.
 dam apta, & idonea ipsi sanctæ Synodo videbuntur; explicando declarat, mentis suæ non fuisse, ut ex prædictis verbis solita ratio tractandi negotia in generalibus Concilijs ulla ex parte immutaretur, neque novi quidquam, præter id, quod à sacris Canonibus, vel generalium Synodorum forma hæcenus statutum est, cuiquam adderetur, vel detraheretur.

Indictio futurae Sessionis.

INsuper eadem sacrosancta Synodus proximam futuram Sessionem feriâ quintâ post Conceptionem Beatæ Mariæ Virginis, quæ erit dies nona mensis Decembris, proximè venturi, habendam esse statuit, & decernit, cum potestate etiam abbreviandi. In quâ Sessione tractabitur de sexto nunc in eam dilato capite, & de reliquis reformationis capitibus jam exhibitis, deque alijs ad eam pertinentibus. Si verò opportunum videbitur, & tempus patietur, poterit etiam de nonnullis dogmatibus tractari, prout suo tempore in Congregationibus proponetur.

Abbreviata est dies Sessionis.

SESSIO XXV.

Quæ est nona, & ultima, sub Pio IV. Pont. Max.

Cœpta die 3. Absoluta die 4. Decemb. 1563.

Decretum de Purgatorio.

CVM Catholica Ecclesia, Spiritu Sancto
 Cedocta, ex sacris litteris, & antiqua Patrum
 traditione in sacris Concilijs, & novissimè in
 hac œcumenica Synodo docuerit, Purgato-
 rium a esse, animasque ibi detentas, fidelium
 suffragijs, potissimum verò acceptabili altaris
 sacrificio juvari; præcipit sancta Synodus Episco-
 pis, ut sanam de Purgatorio doctrinam à sanctis
 Patribus, & sacris Concilijs traditam, à Christi
 fidelibus credi, tenèri, docèri, & ubique prædica-
 ri, diligentèr studeant. Apud rudem verò plebem
 difficiliore, ac subtiliore quæstione, quæque ad
 ædificationem non faciunt, & ex quibus plerumq;
 nulla fit pietatis accessio, à popularibus concio-
 nibus secludantur. Incerta item, vel quæ specie
 falsi laborant, evulgari, ac tractari non permittât.
 Ea verò, quæ ad curiositatem quandam, aut su-
 perstitionem spectant, vel turpe lucrum sapiunt,
 tanquam scandala, & fidelium offendicula pro-
 hibent. Curent autem Episcopi, ut fidelium vi-
 vorum suffragia, Missarum scilicèt sacrificia,
 orationes, elemosynæ, aliaque pietatis opera,
 quæ à fidelibus, pro alijs fidelibus defunctis fieri
 consueverunt, secundùm Ecclesiæ instituta piè, &

*a Sess. 6.
 can. 30.
 sup. Sess.
 22. c. 2.
 & c. 34.*

devotè fiant, quæ pro illis ex testatorum fundationibus, vel alia ratione debentur, non perfuntioriè, sed à sacerdotibus, & Ecclesiæ ministris, & alijs, qui hoc præstare tenentur, diligenter & accuratè persolvantur,

De invocatione, veneratione, & reliquijs Sanctorum, & sacris imaginibus.

Mandat sancta Synodus omnibus Episcopis, & cæteris, docendi munus, curamque sustinentibus, ut juxta Catholicæ, & Apostolicæ Ecclesiæ usum, à primævis Christianæ Religionis temporibus receptum, Sanctorumque Patrum confessionem, & sacrorum Conciliorum decreta, in primis de Sanctorum intercessione, invocatione, Reliquiarum honore, & legitimo imaginum usu, fideles diligenter instruant, docentes eos, Sanctos, unâ cum Christo regnantes, orationes suas pro hominibus Deo offerre, bonum atque utile esse suppliciter eos invocare; & ob beneficia impetranda à Deo per filium ejus Iesum Christum Dominum nostrum, qui solus noster Redemptor, & Salvator est, ad eorum orationes, opem, auxiliumque confugere; illos verò, qui negant Sanctos, æterna felicitàte in cælo fruente, invocandos esse; aut qui asserunt, vel illos pro hominibus non orare; vel eorum, ut pro nobis etiam singulis orent, invocationem esse idolatriam, vel pugnare cum verbo Dei, adversarique honori unius mediatoris Dei, & hominum Iesu Christi; vel stultum esse, in cælo regnantibus voce, vel men-

te supplicare, impiè sentire, Sanctorum quoq; martyrum, & aliorum cū Christo viventium Sancta corpora, quæ viva membra fuerunt Christi, & Templum Spiritus Sancti, ab ipso ad æternā vitā suscitāda, & glorificāda, à fidelibus veneranda esse: per quæ multa beneficia à Deo hominibus præstantur; ita ut affirmantes, Sanctorum Reliquijs venerationem atque honorem non deberi, vel eas, aliaque sacra monumenta à fidelibus inutiliter honorari, atque eorum opis impetrandæ causā, Sanctorum memorias frustra frequentari, omninò damnandos esse, a prout iampridem eos *a Conc. Nica. 2.* damnavit, & nunc etiam damnat Ecclesia: Imagines porò Christi, Deiparæ Virginis, & aliorum Sanctorum in templis præsertim habendas, & retinendas, eisque debitum honorem, & venerationem impertiendam; non quod credatur inesse aliqua in ijs divinitas, vel virtus, propter quam sint colendæ; vel quòd ab eis sit aliquid petendum; vel quòd fiducia in imaginibus sit figenda, veluti olim fiebat à Gentibus, quæ in idolis *Pf. 134.* spem suam collocabant: sed quoniam honos, qui eis exhibetur, refertur ad *b* prototypa, quæ illæ repræsentant: ita ut per imagines quas osculamur, & coram quibus caput aperimus, & procumbimus, Christum adoremus, & Sanctos, quorum illæ similitudinem gerunt, veneremur; id quod Conciliorum, præsertim verò secundæ Nicænæ Synodi decretis contra imaginum oppugnatores est sancitum.

Illud verò diligentèr doceant Episcopi, per historias mysteriorum nostræ redemptionis, picturis, vel alijs similitudinibus expressas, emendari, & confirmari populum in articulis fidei commemorandis, & assidue recolendis: tum verò ex omnibus sacris imaginibus magnum fructum percipi, non solum quia admonetur populus, beneficiorum, & munerum, quæ à Christo sibi collata sunt; sed etiam quia Dei per Sanctos miracula, & salutaria exempla, oculis fidelium subjiciuntur; et pro his Deo gratias agant, ad Sanctorumque imitationem, vitam morèsq; suos componant, excitenturque ad adorandum ac diligendum Deum, & ad pietatem colendam. Si quis autem his decretis contraria docuerit, aut senserit; anathema sit. In has autem Sanctas, & salutare observaciones si qui abusus irrepserint, eos potius aboleri sancta Synodus vehementèr cupit, ita ut nullæ falsi dogmatis imagines, & rudibus periculosi erroris occasionem præbentes statuantur. Quod si aliquando historias, & narrationes sacrae Scripturæ, cum id indoctæ plebi expediet, exprimi & figurari contigerit; doceatur populus, non propterea divinitatem figurari, quasi corporeis oculis conspici, vel coloribus aut figuris exprimi possit. Omnis porò superstitio in Sanctorum invocatione, Reliquiarum veneratione, & imaginum sacro usu tollatur, omnis turpis quæstus eliminetur; omnis denique lascivia vitetur, ita ut procaci venustate imagines non pingantur, nec

orientur, & Sanctorum celebratione, ac reliquiarum visitatione homines ad comestationes, atque ebrietates non abutantur; quasi festi dies in honorem Sanctorum, per luxum ac lasciviam agantur. Postremò tanta circa hæc diligentia, & cura ab Episcopis adhibeatur, ut nihil inordinatum, aut præposterè, & tumultuariè accommodatum, nihil profanum, nihilque inhonestum appareat, e cum domum Dei deceat sanctitudo. Hæc ut fidelius observentur, statuit sancta Synodus, ne minilicere nullo in loco, vel Ecclesia, etiam quomodolibet exempta, ullam insolitam ponere, vel ponendam curare imaginem, nisi ab Episcopo approbata fuerit, nulla etiam admittenda esse nova miracula, nec novas Reliquias recipiendas, nisi eodem recognoscente, & approbante Episcopo, qui simul atque de ijs aliquid compertum habuerit, adhibitis in consilium Theologis, & alijs pijs viris, ea faciat, quæ veritati & pietati consentanea judicaverit. Quòd si aliquis dubius, aut difficilis abusus sit extirpandus, vel omninò aliqua de ijs rebus gravior quæstio incidat, Episcopus, antequam controversiam dirimat, Metropolitanus, & comprovincialium Episcoporum in Concilio provinciali sententiam expectet; ita tamen, ut nihil inconsulto Sanctissimo Romano Pontifice, novum, aut in Ecclesia hætenùs inusitatum decernatur.

De Regularibus, & Monialibus.

Eadem sacrosancta Synodus, reformationem,

e Ps. 92
c. dec. do
in m. EC
cl. in a

prosequens, ea quæ sequuntur, statuenda esse censuit.

CAP. I. *Votorum, & Regularem custodiam maxime observandam.*

Quoniam non ignorat sancta Synodus, quantum ex Monasterijs piè institutis, & rectè administratis, in Ecclesia Dei, splendoris atque utilitatis oriatur, necessarium esse censuit, quò faciliùs ac maturiùs, ubi collapsa est vetus & Regularis disciplina, instauretur, & constantiùs, ubi conservata est, perseveret, præcipere, prout hoc decreto præcipit, ut omnes Regulares, tam viri, quàm mulieres, ad regulæ, quam professi sunt, præscriptum, vitam instituunt, & componant; atque in primis quæ ad suæ professionis perfectionem, a ut obedientiæ, paupertatis, & castitatis, ac si quæ alia sunt alicui regulæ, & Ordini peculiariter vota, & præcepta, ad eorum respectivè essentiam, necnon ad communem vitam, victum, & vestitum conservanda pertinentia fideliter observent. Omnisque cura, & diligentia à Superioribus adhibeatur, tam in Capitulis generalibus, & Provincialibus, quàm in eorum visitationibus, quæ suis temporibus facere non prætermittant, ut ab illis non recedatur, & cum contemptum sit, ab eis non posse ea, quæ ad substantiam Regularis vitæ pertinent, relaxari: si enim illa, quæ bases sunt, & fundamenta totius Regularis disciplinæ, exactè non fuerint conservata, totum corrumpat ædificium, necesse est.

a Clem.
ex vi. §
cum igi-
tur, in
primis
de verb.
§ 3.

b C. cum
ad Mo-
naster.
in fine,
de statu
Monac.
c C. cum
Paul. 1.
§ 2.

CAP. II. De paupertatis voto integerrimè servando.

Nemini igitur Regularium, tam virorum, quam mulierum, liceat bona immobilia vel mobilia, cujuscumque qualitaris fuerint, etiam quovis modo ab eis acquisita, et tanquam propria, aut etiam nomine conventus, possidere, vel tenere, sed statim ea Superiori tradantur, conventique incorporentur. Nec deinceps liceat Superioribus bona stabilia alicui Regulari concedere, etiam ad usufructum, vel usum, administrationem, aut commendam. Administratio autem bonorum Monasterium seu Conventuum ad solos officiales eorundem, ad natum Superiorum amovibiles, pertineat. Mobilium verò usum ita Superiores permittant, ut eorum suppellex statui paupertatis, quam professi sunt, conveniat, nihilque superflui in ea sit, nihil etiam quod sit necessarium, eis denegetur. Quòd si quis aliter quidquam tenere deprehensus, aut convictus fuerit, is biennio, activa & passiva voce privatus sit, atque etiam juxta suæ Regulæ & Ordinis constitutiones puniatur.

CAP. III. Quòd bona immobilia possidere possint Religiosi omnes, exceptis Cappuccinis, & Minoribus de Observantia,

Concedit sancta Synodus omnibus Monasterijs & domibus, tam virorù, quam mulierù, & mendicantium, et exceptis domibus fratrum Sancti Francisci, Cappuccinorù, & eorùm, qui Minorum

d. C. 2.
Et c. oia
ad Monaster.
de statuta
reg.

a Cap.
exijt,
qui feminac,
S. porò
de verb.
fig. in 6.

norum de observantia vocantur, etiam quibus, aut ex constitutionibus suis erat prohibitum, aut ex privilegio Apostolico non erat concessum, ut deinceps bona immobilia eis possidere liceat. Quod si aliqua loca ex prædictis, quibus auctoritate Apostolica similia bona possidere permixtum erat, eis spoliata sint, eadem omnia illis restituenda esse decernit. *b* In prædictis autem Monasteriis, & domibus, tam virorum, quam mulierum, bona immobilia possidentibus, vel non possidentibus, is tantum numerus constituatur, ac in posterum conservetur, qui vel ex redditibus propriis Monasteriorum, vel ex consuetis elemosynis commode possit sustentari: nec de cætero similia loca erigantur, sine Episcopi, in cujus Diocæsi erigenda sunt, licentia prius obtenta.

CAP. IV. De clausura, & obedientia semper, & in omnibus servanda.

Prohibet Sancta Synodus, ne quis Regularis, sine sui Superioris licentia, prædicationis, vel lectionis, aut cujusvis pij operis prætextu, & subiciat se obsequio alicujus Prælati, Principis, vel Universitatis, vel Communitatis, aut alterius cujuscumque personæ, seu loci, neque ei aliquod privilegium, aut facultas, ab alijs super ijs obtenta, suffragetur. Quod si contra fecerit, tanquam inobediens, arbitrio Superioris puniatur. Nec liceat Regularibus à suis Conventibus recedere, etiam prætextu ad Superiores suos accedendi, nisi ab eisdem missi, aut vocati fuerint. Qui verò sine

prædicto mandato in scriptis obtento, repertus fuerit, ab Ordinarijs locorum tanquam desertor sui instituti puniatur. Illi autem, qui studiorum causa ad Universitates mittuntur, in Conventibus tantum habitent; alioquin ab Ordinarijs contra eos procedatur.

CAP. V. *De renovatione antiquæ constitutionis circa monasteria Monialium.*

Bonifacij a VIII. constitutionem, quæ incipit: Periculoso: renovans sancta Synodus, universis Episcopis sub obtestatione divini judicij, & interminatione maledictionis æternæ, præcipit, ut in omnibus monasterijs, sive subjectis, ordinarijs, in alijs verò Sedis Apostolicæ autoritate clausuram Sanctimonialium, ubi violata fuerit, diligentè restitui, & ubi inviolata est, conservari maximè procurent. Inobedientes, atque contradictores per censuras Ecclesiasticas, aliàsque pœnas, quacumque appellatione postposita compescentes, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij sæcularis. Quod auxilium ut præbeatur, omnes Christianos Principes hortatur sancta Synodus; & sub excommunicationis pœna, ipso facto incurrenda, omnibus magistratibus secularibus injungit. *b* Neminus autem Sanctimonialium liceat post professionem exire à monasterio, etiam ad breve tempus, quocumque prætextu, nisi ex aliqua legitima causa, ab Episcopo approbanda: indultis quibuscumque, & privilegijs non obstantibus, *c* Ingredi autem intra septa monasterij

a c. periculo fidei statumoria in 6. Decr. li. 6. de statu reg. ca. Vide post finem hujus libri.

b Conc. cap. 2. cap. 75. 61. 63.

c Conc. Matisco 1. c. 2. Conc. Arel. c. 1.

Herij nemini liceat, cujuscumque generis, aut conditionis, sexûs, vel ætatis fuerit, sine Episcopi, vel Superioris licentia, in scriptis obtenta, sub excommunicationis pœna, ipso facto incurrenda: *d* Dare autem tantum Episcopus, vel Superior licentiam debet in casibus necessarijs, neque alius ullo modo possit, etiam vigore cujuscumque facultatis, vel indulti hæctenus concessi, vel in potestatem concedendi. Et quia monasteria Sanctimonialium extra mœnia urbis, vel oppidi constituta, malorum hominum prædæ, & alijs facinoribus sine ulla sæpè custodia sunt exposita, curent Episcopi, & alij Superiores, (si ita videbitur expedire) ut Sanctimonialia ex ijs, ad nova vel antiqua monasteria intra urbes vel oppida frequëntia reducantur, invocato etiam auxilio, si opus fuerit, brachij sæcularis. Impedientes verò, vel non obediētes per censuras Ecclesiasticas parère compellant.

CAP. VI. *De modo in electione servando.*

IN electione Superiorum quorumcumque Abbatum temporalium, & aliorum Officialium, ac Generalium, & Abbatissarum, atque aliarum Præpositarum, quò omnia rectè, & sine ulla fraude fiant, in primis sancta Synodus districtè præcipit omnes suprascriptos eligi debere per vota secreta; ita singulorum eligentium nomina nunquam publicentur. Nec in posterum liceat, Provinciales, aut Abbates, Priores, aut alios quoscumque Titulares, ad effectum electionis faciendæ constituitre; aut voces, & suffragia absentium

sup-

d. c. dist.
nimus,
18 q. 2.
c. pericu-
lose, de
statu.
mona. c.
in 6.

supplere. Si verò contra hujus decreti constitutionem aliquis electus fuerit, electio irrita, sit, & is, qui ad hunc effectum se in Provincialem, Abbatem, aut Priorem creati permiserit; deinceps ad omnia officia, in Religione obtinenda, inhabilis existat: facultatesque super his concessæ, eo ipso abrogatæ censeantur, & si in posterum aliæ concedantur, tanquam surreptitiæ habeantur.

CAP. VII. De aetate, & qualitate eligenda in Superiorem.

Abbatissa, & Priorissa, & quocumque alio nomine Præfectæ, vel Præposita appelletur, eligatur non minor annis quadraginta, & quæ octo annis post expressam professionem laudabiliter vixerit. Quod si his qualitatibus non repariatur in eodem monasterio, ex alio ejusdem Ordinis eligi possit. Si hoc etiam incommodum Superiori, qui electioni præest, videatur; ex ijs, b quæ in eodem monasterio annum trigesimum excelsierint, & qui quæ saltem annis post professionem rectè vixerint, Episcopo, vel alio Superiore consentiente eligatur: c Duobus verò monasterijs nulla præficiatur. Et si qua, duo vel plura, quocumque modo obtinet, cogatur, uno excepto, intra sex menses cætera resignare. Post id verò tempus, nisi resignaverit, omnia ipso jure vacent. Is verò, qui electioni præest, Episcopus, sive alius Superior claustra Monasterij non ingrediatur, sed ante sanctorum fenestellam vota singularum audiat, vel accipiat. In reliquis serventur singulorum Ordinum,

a Conc.

Cart. 3.

Cõ. Aga

c. 19. 6.

sanig.

Monial.

20. q. 1.

b c. indè

nitati-

bus de

elect. in

6.

c Conc.

Agar. c.

57. Con.

Epar.

c 9.

cap. ult.

20. q. ul.

c. unum

21. q. 1.

Concil.

Cabil. c.

12.

num, vel Monasteriorum constitutiones.

CAP. VIII. *De his Religiosis, qui immediatè Sedis Apostolicæ subsunt.*

Monasteria omnia, quæ generalibus Capitulis, aut Episcopis non subsunt, nec suos habent ordinarios regulares Visitatores, sed sub immediata Sedis Apostolicæ protectione, ac directione regi consueverunt, teneantur infra annum à fine præsentis Concilij, & deinde quolibet triennio sese in congregationes redigere, juxta formam constitutionis Innocentij III. in a Concilio generali, quæ incipit: In singulis, ibique certas regulares personas deputare, quæ de modo, & ordine, de prædictis congregationibus erigendis, ac statutis in eis exequendis deliberent, & statuant. Quòd si in his negligentes fuerint, liceat Metropolitanis, in cujus provinciâ prædicta Monasteria sunt, tanquam Sedis Apostolicæ delegato, eos pro prædictis causis convocare. Quòd si infra limites unius provinciæ non sit sufficiens talium monasteriorum numerus ad erigendam congregationem, possint duarum, vel trium Provinciarum Monasteria unam facere congregationem. Ipsi autem congregationibus constitutis, illarum generalia Capitula, & ab illis electi Præsides, vel Visitatores eandem habeant auctoritatem in sua Congregationis Monasteria, ac Regulares in eis commorantes, quam alij Præsides, ac Visitatores in cæteris habent Ordinibus: teneanturque suæ Congregationis monasteria frequenter visitare, & illorum

Cap. in
Sng. de
Stat. Mo
nach. de
crec. lib.
3. vide
post finē
hujus
libri.

reformationi incumbere, & ea observare, quæ in sacris Canonibus, & in hoc sacro Concilio sunt decreta. Quod si etiam, Metropolitanò instante, prædicta exequi non curaverint, Episcopis, in quorum Diocæsibus loca prædicta sita sunt, tanquam Sedis Apostolicæ delegatis, subdantur.

CAP. IX. De gubernatione Sanctimonialium per Episcopum.

Monasteria Sanctimonialium, sanctæ Sedi Apostolicæ immediatè subjecta, etiam sub nomine Capitulorum sancti Petri, vel sancti Ioannis, vel aliàs quomodocumque nuncupentur, a ab Episcopis, tamquam dictæ Sedis delegatis, gubernentur, non obstantibus quibuscumque. Quæ verò à deputatis in Capitulis generalibus, vel alijs Regularibus reguntur, sub eorum cura & custodia relinquuntur.

a c. cap.
novi
mus 18
q. 2e

CAP. X. De Sanctimonialium confessionibus, atque Eucharistia servanda loco.

Atendant diligenter Episcopi, & cæteri Superiores Monasteriorum Sanctimonialium, ut in constitutionibus earum admoneantur Sanctimoniales, b ut saltem semel singulis mensibus, confessionem peccatorum faciant, & sanctam Eucharistiam suscipiant, ut eo se salutari præsidio muniant ad omnes oppugnationes demonis fortiter superandas. Præter ordinarium autem confessorem, alius extraordinarius ab Episcopo, & alijs Superioribus, bis aut ter in anno offeratur, qui omnium confessiones audire de-

b Clem.
ne in a-
gro. S. fa
n de sta
tu moni

beat. Quòd verò Sanctissimum Christi Corpus intra Chorum, vel septa Monasterij, & non in publica Ecclesia conservetur, prohibet sancta Synodus; non obstante quocumque indulto, aut privilegio.

CAP. XI. *De Monasterijs quæ Parochiam continent.*

IN Monasterijs, seu domibus virorum, seu mulierum, quibus imminet animarum cura personarum sæcularium, præter eas, quæ sunt de illorum Monasteriorum, seu locorum familia: personæ, tam regulares, quàm sæculares, hujusmodi curam exercentes, subsint immediatè in ijs, quæ ad dictam curam, & Sacramentorum administrationem pertinent, jurisdictioni, visitationi, & correctioni Episcopi, in cuius Diœcesi sunt sita. *a* Nec ibi aliqui, etiã ad nutum amovibiles deputentur, nisi de ejusdem consensu, ac prævio examine, per eum aut ejus Vicarium faciendo, excepto Monasterio Cluniacensi cum suis limitibus, & exceptis etiã ijs Monasterijs, seu locis, in quibus Abbates, Generales, aut Capita Ordinũ sedem ordinariam principalem habent, atque alijs Monasterijs, seu domibus, in quibus Abbates, aut alij Regularium Superiores jurisdictionem Episcopalem, & temporalem in Parochos, & Parochianos exercent: salvo tamen eorum Episcoporum jure, qui majorem in prædicta loca, vel personas jurisdictionem

*a c. qui
veligio-
st. 18.
q. 2.*

EXERCENT.

CAP.

CAP. XII. *De interdictis, & censuris à Regularibus servandis.*

Censuræ, & interdicta, nedum à Sede Apostolica emanata, sed etiam ab Ordinarijs promulgata, mandante Episcopo, à Regularibus, in eorum Ecclesijs publicentur, atque servantur. *b ca. de ijs 13. dist.*
 Dies etiam festi, quos in Diœcesi sua servandos idem Episcopus præceperit, ab exemptis omnibus, etiam regularibus, servantur.

CAP. XIII. *De controversia in præcedentia sedanda ab Episcopis, deque exitu ad publicas Processiones.*

Controversias omnes de præcedentia, quæ persæpè cum maximo scandalo oriuntur inter Ecclesiasticas personas, tam sæculares, quàm regulares, cum in Processionibus publicis, tàm in ijs, quæ fiunt in tumulandis defunctorum corporibus, & in deferenda umbella, & alijs similibus; Episcopus, amota omni appellatione, & non obstantibus quibuscumque, componat. Exempti autem omnes, tàm Clerici sæculares, quàm regulares, quicumque, etiam Monachi, ad publicas processiones vocati, accedere compellantur; ijs tantùm exceptis, qui in strictiori clausura perpetuò vivunt.

CAP. XIV. *De supplicio Religiosi publicè delinquentis.*

Regularis, non subditus Episcopo, qui intra Claustra Monasterij degit, & extra ea ita notoriè deliquerit, ut populo scandalo sit; Episco-

*de fin. §
si verò,
de stat.
Mon.*

po instante, à suo Superiore intra tempus, ab Episcopo præfigendum, severè puniatur, ac de punitione Episcopum certiozem faciat; a sin minus, à suo Superiore officio privetur, & delinquens ab Episcopo puniri possit.

CAP. XV. *De tempore professionis.*

*de Gon
sald. 27.
q. 2. ca.
ad Apo-
stolicam
de reg.
cap.
non so-
lum eod.
tit. in
ca. ad
nost. ca.
xii viri
de po-
stulati
eod. tit.
de. 1.
eod. tit.
de. 6.*

IN quacumque Religione, b tam virorum, quàm mulierem, professio non fiat ante decimum sextum annum expletum, nec qui minore tempore, quàm per annum, post susceptum habitum; in probatione steterit, ad professionem admittatur. c Professio autem, antea facta, sit nulla, nullamque inducat obligationem ad alicujus Regulæ, vel Religionis, vel ordinis observationem, aut ad alios quoscumque effectus.

CAP. XVI. *Quando renunciatio facta ante professionem, vim habeat.*

*de cum
causam
in fin.
de elect.*

NVlla quoque renūciatio, aut obligatio antea facta, etiam cum juramento, vel in favorem cujuscumque cause piæ, valeat, nisi cum licentia Episcopi, sive ejus Vicarij fiat intra duos menses proximos ante professionem; ac non aliàs intelligatur effectum suum fortiri, nisi secuta professione: aliter verò facta, etiam si cum hujus favoris expressi renunciatione etiam jurata, sit irrita, & nullius effectus. d Finito tempore novitiatus, Superiores, novitios, quos habiles invenerint, ad profitendum admittant, aut è Monasterio eos eiciant. Per hec tamen sancta Synodus non intendit aliquid innovare, aut prohibere, quin Religio

Clericorum Societatis Iesu, juxta pium eorum institutum à sancta Sede Apostolica approbatum, Domino, & ejus Ecclesiæ inservire possint: sed neque ante professionem, excepto victu, & vestitu novitij, vel novitiæ illius temporis, quo in probatione est, quocūque prætextu à parentibus, vel propinquis, aut curatoribus ejus, Monasterio aliquid ex bonis ejusdem tribuatur: ne hac occasione discedere nequeat, quòd totam, vel majorem partem substantiæ suæ Monasterium possideat, nec facillè, si discesserit, id recuperare possit: quin potius præcipit sancta Synodus sub anathematis pœna dantibus, & recipientibus, ne hoc ullo modo fiat; & ut abeuntibus ante professionem omnia restituantur, quæ sua erant. Quod ut rectè fiat, Episcopus etiam per censuras Ecclesiasticas, si opus fuerit, compellat.

CAP. XVII. *De exploranda voluntate Virginis, quæ Deo sacratur.*

Libertati professionis virginum, Deo dicendarum prospiciens, sancta Synodus, statuit atque decernit, ut si puella, quæ habitum regularem suscipere voluerit, major duodecim annis sit, non antea eum suscipiat; nec postea ipsa, vel alia professionem emittat, quàm exploraverit Episcopus, vel (eo absente, vel impedito) ejus Vicarius, aut aliquis, eorum sumptibus ab eis deputatus, virginis voluntatem diligentèr, an coacta, an seducta sit, an sciat, quid agat, & si voluntas ejus pia, ac libera cognita fuerit; habueritque conditio-

nes requisitas juxta Monasterij illius, & Ordinis regulam, necnon Monasterium fuerit idoneum, liberè ei profiteri liceat: Cujus professionis tempus ne Episcopus ignoret, teneatur Præfecta Monasteriorum eum ante mensem certiozem facere. Quòd si Præfecta certiozem Episcopum non fecerit; quamdiu Episcopo videbitur, ab officio suspensa sit.

CAP. XVIII. *Contra eos, qui cogunt mulieres ad Religionem, vel sine justa causa impediunt volentes.*

A Nathemati sancta Synodus subjicit omnes, & singulas personas, cujuscumque qualitatis, vel conditionis fuerint, tam Clericos, quam laicos, seculares, vel regulares, atque etiam quilibet dignitate fungentes, si quomodocumque coegerint aliquam virginem, vel viduam, aut aliã quamcumque mulierem invitam, (præterquam in casibus in iure expressis) ad ingrediendum Monasterium, vel ad suscipiendum habitum cujuscumque Religionis, vel ad emittendam professionem; quique consilium, auxilium, vel favorem dederint, quique scientes eam non spontè ingredi Monasterium, aut habitum suscipere, aut professionem emittere, quoquomodo eidem actui, vel presentiam, vel consensum, vel auctoritatem

a Conc. Tol. 5. c. 10. publ. 10. q. 2. c. ult. 32. q. 2. interposuerint. Simili a quoque anathemati subjicit eos, qui sanctam virginum, vel aliarum mulierum voluntatem, vel accipiendi, vel voti emittendi quoquo modo, sine justa causa impo-
dierint.

rint. Eaque omnia, & singula, quæ ante professionem, vel in ipsa professione fieri oportet, serventur non solum in Monasterijs subiectis Episcopo, sed & in alijs quibuscumque. *b* Ab his tamen excipiuntur mulieres, quæ Pœnitentes, aut Convertitæ appellantur, in quibus constitutiones earum serventur.

b Conc. Tob. 4. ca. 54. in fin.

CAP. XIX. *Quando, & quomodo fit audiendus, qui, vi, vel metu, vel ante tempus fecerit professionem.*

Q Vicumque Regularis prætendat, a se per vim, & metum ingressum esse Religionem; aut etiam dicat, ante ætatem debitam professum fuisse, aut quid simile: velitque habitum dimittere quacumque de causa, aut etiam cum habitu discedere sine licentia Superiorum, non audiatur, nisi intra quinquennium tantum à die professionis: & tunc non aliter, nisi causas, quas prætenderit, deduxerit in cotâ Superiore suo, & Ordinario. *b* Quod si antea habitum spontè dimiserit, nullatenus ad allegandum quamcumque causam admittatur, sed ad Monasterium redire cogatur, & tamquã apostata puniatur. Interim verò nullo privilegio suæ Religionis juvetur. Nemo etiam Regularis, cujuscumque facultatis vigore, transferatur ad laxiorem Religionem, nec detur licentia cuiquam Regulari occultè transferendi habitum suæ Religionis.

a c. puel. la 10. q. ca. cum usurp. de reg.

b Conc. Are. 1. ca. ult. Cœc. Are. 2. ca. 25.

CAP. XX. De visitatione faciendâ à Superioribus in Monasteria inferiora.

Abbates, qui sunt Ordinum Capita, ac ceteri prædictorum Ordinum Superiores, Episcopis non subjecti, quibus est in alia inferiora Monasteria, Prioratúsve legitima jurisdicção, eadem illa sibi subdita Monasteria, & Prioratus, suo quisque loco, atque ordine, ex officio visitent, etiamsi commendata existant. Quæ cum Ordinũ suorum Capitibus subsint, declarat sancta Synodus in ijs, a quæ aliàs de visitatione Monasteriorum commendatorum definita sunt, non esse comprehensa: teneanturque quicumque prædictorum Ordinum Monasterijs præsunt, prædictos Visitatores recipere, & illorum ordinationes exequi. Ipsa quoque Monasteria, quæ sunt Ordinum Capita, juxta Sanctæ Sedis Apostolicæ, & cujusque Ordinis constitutiones visitentur. Et quamdiu durabunt hujusmodi commendæ, Priores Claustrales, aut in Prioratibus Conventum habentibus, Subpriores, qui correctiones, & spirituale regimen exercent, a Capitulis generalibus, vel ipsorum Ordinum Visitatoribus instituantur. In cæteris omnibus, præfatorum Ordinum privilegia, & facultates, quæ ipsorum personas, loca, & jura concernunt, firma sint & illæsa.

a supr.
Ses. 21.
de refo.
cap. 8.

a Cone.
Lar. sub
Leon X.
Ses. 9 in
Bullade
reforms.
Curio

CAP. XXI. De Superioribus Religiosorum, quòd eandem profiteantur regulam, quàm subditi.

Cum pleraque Monasteria, a etiam Abbatibus, Prioratus, & Prepositura, ex mala consuetudine, sum

tum, quibus commissa fuerunt, administratione, non levia passa fuerint, tam in spiritualibus, quam in temporalibus detrimenta; cupit sancta Synodus ea ad congruam Monasticæ vitæ disciplinam omninò revocare. Verùm adedò dura, difficilisque est præsentium temporum conditio, ut nec statim omnibus, nec commune ubique, quòd optaret, remedium possit adhiberi: ut tamen nihil prætermittat, undè prædictis salubritèr aliquandò providèri possit; primùm quidem confidit, Sanctissimum Romanum Pontificem, pro sua pietate & prudentia curaturum, quantum hæc tempora ferre posse viderit, ut ijs, quæ nunc commendata reperiuntur, & quæ suos Conventus habent, Regulares personæ ejusdem Ordinis, expressè professæ, & quæ gregi præire, & præesse possint, præficiantur. *b* Quæ verò in posterum vacabunt, non nisi Regularibus spectatæ virtutis, & sanctitatis conferantur. Quoad ea verò Monasteria, quæ Capita sunt, ac Primate Ordinum, sive Abbatia, sive Prioratus, filia illorum Capita nuncupatæ; teneantur illi, qui in præsentia ea in commenda obtinent, nisi sit eis de regulari successore provisum, infra sex menses Religionem illorum Ordinum propriam solemniter profiteri, aut ijs cedere; aliàs commendæ prædictæ ipso jure vacare censeantur. Ne autem in prædictis omnibus, & singulis fraus aliqua adhiberi possit; mandat sancta Synodus, ut provisionibus dictorum Monasteriorum, qualitas singulorum nominatim

b Sup.
Ses. 14.
cap. 10.

exprimatur, aliterque facta provisio subreptitia esse censeatur, nullaque subsequenti possessione etiam trienniali adjuvetur.

CAP. XXII. *Quos, & qualiter prædicta obligent.*

HÆc omnia, & singula in Superioribus decretis contenta observari sancta Synodus præcipit in omnibus Cœnobijs, ac Monasterijs, Collegijs, ac domibus quorumcumque Monachorû, ac Regularium, necnon quarumcumque Sanctimonialium virginum, ac viduarum, etiam si illæ sub gubernio militiarum, etiam Hierosolymitanæ, vivant, & quocumque nomine appellentur, sub quacumque regula, vel constitutionibus, & sub custodia, vel gubernatione, vel quavis subjectione, aut annexione, vel dependentia cujuscumque Ordinis Mendicantium, vel non Mendicantium, vel aliorum Regularium Monachorum, non Canoniorum quorumcumque, non obstantibus eorum omnium, & singulorum privilegijs sub quibuscumque formulis verborum conceptis, ac Maremagnum appellatis, etiam in fundatione obtentis, necnon constitutionibus, & regulis, etiã juratis, atque etiã consuetudinibus, vel præscriptionibus, etiam immemorabilibus. Si qui verò Regulares, tam viri, quàm mulieres sunt, qui sub arctiori regula, vel statutis vivunt, excepta facultate habendi bona stabilia in communi, eos ab eorum instituto, & observantiâ sancta Synodus amovère non intendit. Et quia sancta Synodus desiderat, ut omnia & singula supradicta, quam-

primùm executioni demandentur, præcipit omnibus Episcopis, in Monasterijs sibi subiectis, & in omnibus alijs, ipsis in Superioribus decretis specialitèr commissis, atque omnibus Abbatibus, & Generalibus, & alijs Superioribus Ordinum supradictorum, ut statim prædicta exequantur. Et si quid executioni mandatum non sit, Episcoporum negligentiam Concilia Provincialia suppleant, & coèrceant. Regularium verò Capitula Provincialia, & generalia, & in defectum Capitulorum generalium Concilia Provincialia, per deputationem aliquorum ejusdem Ordinis provideant. Hortatur etiam sancta Synodus omnes Reges, Principes, Respub. & Magistratus, & in virtute sanctæ obedientiæ præcipit, ut velint prædictis Episcopis, Abbatibus, ac Generalibus, & cæteris Præfectis in superius contentæ reformationis executione suum auxilium, & auctoritatem interponere, quoties fuerint requisiti, ut sine ullo impedimento præmissa rectè exequantur ad laudem Dei omnipotentis.

CAP. I. *Decretum de reformatione.*

Oportandum est, ut ij, qui Episcopale ministerium suscipiunt, quæ suæ sint partes, agnoscant, ac se non ad propria commoda, non ad divitias aut luxum, sed ad labores & sollicitudines pro Dei gloria vocatos esse intelligant. Nec enim dubitandum est, & fideles reliquos ad Religionem, innocentiamque faciliùs inflàmmandos, si Præpositos suos viderint, non ea, quæ

*ac mag-
ne, de vo-
to c qua
liter &
quando
de accus
sup. Ses.
22. re-
for. c. 1.
in priv.*

Epif. 701
Eccl. 3.
35. Epif.
60. Mat.
30. Epif.
oil. fin.
Concil.
Car. 4.
cap. 15.
Cic. To.
6. ca. 7.
Epif. 41.
d. c. pro.
reueret.
44. d.
sup. scf.
3.
b Cmc.
Aat. c.
25. cap.
quis 1. c.
sint Ma
nifesta.
c. Episc.
Epif. c. res
Eccl. cii
seq. 12.
q. 6.
c. Can.
Apost.
39. Epif.
75.

mundi sunt, sed animarum salutem, ac cœlestem
 patriam cogitantes. Hæc cum ad restituendam
 Ecclesiasticam disciplinam præcipua esse sancta
 Synodus animadvertat, admonet Episcopos om-
 nes, ut secum ea sæpè meditantes, factis etiam
 ipsis, ac vitæ actionibus, quod est veluti perpe-
 tuum quoddam prædicandi genus, se muneri suo
 conformes ostendant. In primis verò ita mores
 suos omnes componant, ut reliqui ab eis fruga-
 litatis, modestiæ, continentiæ, ac quæ nos tanto-
 perè commendat Deo, a sanctæ humilitatis ex-
 pla perere possint. Quapropter, exemplo Patrum
 nostrorum in Concilio Carthaginiensi, non solum
 jubet, ut Episcopi modesta suppellectili, & mensa,
 ac frugali victu contenti sint; verum etiam in re-
 liquo vitæ genere: ac tota ejus domo caveant,
 ne quid appareat, quod à sancto hoc instituto sit
 alienum; quòdque non simplicitatem, Dei zelum,
 ac vanitatum contemptum præ se ferat. *b* Om-
 ninò verò eis interdicit, ne ex redditibus Ecclē-
 siæ, consanguineos, familiaresve suos augere stu-
 deant; cum & Apostolorum Canones prohi-
 beant, ne res Ecclesiasticas, quæ Dei sunt, con-
 sanguineis donent; sed, si pauperes sint, ijs ut pau-
 peribus distribuant, eas autem non distrahant,
 nec dissipent illorum causâ: imò quàm maximè
 potest, eos sancta Synodus monet, ut omnem hu-
 manum hunc erga fratres, nepotes, propinquos-
 que carnis effectum, undè multorum malorum
 in Ecclesia seminarij exiat, penitus deponant;

Quæ verò de Episcopis dicta sunt, eadem non solum in quibuscumque beneficia Ecclesiastica, tam secularia, quàm regularia obtinentibus, pro gradus sui conditione observari, *d* sed & ad S. R. E. Cardinales pertinere decernit, quorum consilio apud Sanctissimum Romanum Pontificem cum universalis Ecclesiæ administratio nitatur, nefas videri potest, non ijs etiam virtutum insignibus, ac vivendi disciplinâ eos fulgere, quæ meritò omnium in se oculos convertant.

CAP. II. *Quòd hac Synodus in Concilijs Provincialibus, Synodis, & Universitatibus recipiatur.*

Cogit temporum calamitas, & invalescentium hæresum malitia, ut nihil sit prætermittendum, quodd ad populorum ædificationem, & Catholicæ fidei præsidium videatur posse pertinere. Præcipit igitur sancta Synodus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & omnibus alijs, qui de jure, vel consuetudine in Concilio provinciali interesse debent, ut in ipsa prima Synodo provinciali, post finem præsentis Concilij habenda, ea omnia & singula, quæ ab hac sancta Synodo diffinita & statuta sunt, palàm recipiant; necnon veram obedientiam summo Romano Pontifici spondeant, & profiteantur, simulque hæreses omnes, à sacris Canonibus, & generalibus Concilijs, præsertimque ab hac eadem Synodo damnatas, a publicè detestentur, & anathematizent, Idemque in posterum quicumque

d *Concilio*
Lat. sub
Leon X.
cos. s. de.
ref. cur

2 c. sic
& c. ex-
com in
2. de ha.
ca. 1. in
fin. de
sum Trã
nitato.

in Patriarchas, Primates, Archiepiscopos, Episcoposque promovendi, in prima Synodo provinciali, in qua ipsi interfuerint, omninò observent. Quod si quis ex supradictis omnibus (quòd absit) tenuerit; Episcopi comprovinciales statim summum Romanum Pontificem admonère sub pœna divine indignationis teneantur: interimque ab ejusdem communione abstineant. Cæteri verò omnes, sive in præsentì, sive in futurum beneficia Ecclesiastica habituri, & qui Synodo Diœcesana convenire debent, idem, ut suprà, in ea Synodo, quæ primò quoque tempore celebrabitur, faciant & observent: aliàs secundùm formam sacrorum Canonum paniantur. Ad hæc, omnes ij, ad quos Univerſitatum, & Studiorum generalium cura, visitatio, & reformatio pertinet, diligentè curent, ut ab eisdem Univerſitatibus Canones, & decreta hujus sanctæ Synodi integrè recipiantur, ad eorumque normam Magistri, Doctores, & alij in eisdem Univerſitatibus ea, quæ

b *Vide* *b* Catholicæ fidei sunt, doceant, & interpretentur; seque ad hoc institutum initio cujuslibet anni, solemnì juramento obstringant; sed & si aliqua alia in prædictis Univerſitatibus correctione, & reformatione digna fuerint, ab eisdem, ad quos spectat, pro religionis, & disciplinæ Ecclesiasticæ augmento emendentur, & statuuntur. Quæ verò Univerſitates immediatè summi Romani Pontificis protectioni, & visitationi sunt subjectæ, has sua Beatitudo per ejus delegatos eadem, qua

suprà

b *Vide*
ſes. 5. c.
1. de re.

suprà ratione , & prout ei utilis visum fuerit, salubritèr visitari, & reformari curabit.

CAP. III. De excommunicationis sententia non nisi summa maturitate ferenda.

Quamvis a excommunicationis gladius nec-
 vus sit Ecclesiasticæ disciplinæ , & ad con-
 tinendos in officio populos valdè salutaris ; so-
 buriè tamen, magnâque circumspectione exercen-
 dus est; cùm experientia doceat, si temerè, aut le-
 vibus ex rebus incutiatur, magis contemni, quàm
 formidari; & perniciem potius parere, quàm sa-
 lutem. Quapropter excommunicationes illæ, quæ
 monitionibus præmissis ad finem revelationis,
 ut ajunt, aut pro deperditis, seu subtractis rebus
 ferri solent, à nemine prorsùs , præter quàm ad
 Episcopo decernantur; & tunc non aliàs , quàm
 ex re non vulgari, causâque diligentèr, b ac ma-
 gna maturitate per Episcopum examinata , quæ
 ejus animum moveat , nec ad eas concedendas
 cujusvis sæcularis, etiam Magistratus auctorita-
 te adducatur; sed totum hoc in ejus arbitrio , &
 conscientia sit positum : quando ipse pro re, lo-
 co, persona, aut tempore eas decernendas esse ju-
 dicaverit. In causis verò judicialibus mandatur
 omnibus judicibus Ecclesiasticis, cujuscumque
 dignitatis existant, ut quancumque executio
 realis, vel personalis, in qualibet parte judicij
 propria auctoritate ab ipsis fieri poterit, absti-
 neant se, tam in procedendo, quàm definiendo,
 à censuris Ecclesiasticis, seu interdicto : sed li-

a e. dilect
 Ho, de
 sent. exc
 in 6. ca.
 mult. in
 pri. 2. q.
 1. 6. visis
 in f. 16.
 q. 2. cap.
 corripia
 tur 24.
 q. 3.
 b. c. Epi.
 c. nemo
 Episco-
 porum,
 Ec. nul-
 lus sa-
 cerdotis.
 21. q. 5.
 c. sacro.
 de sent.
 excem.
 Conc.
 Aurel.
 5. ca. 20.

ceat eis, si expedire videbitur, in causis civilibus, ad forum Ecclesiasticum quomodolibet pertinentibus, contra quoscumque, etiam laicos, per multas pecuniarias, quæ locis pijs ibi existentibus, eo ipso, quòd exactæ fuerint, assignentur; seu per captionem pignorum, personarumque distractionem per suos proprios, aut alienos executores faciendam, sive etiam per privationem beneficiorum, aliaque juris remedia procedere, & causas definire. Quòd si executio realis, vel personalis adversus eos hac ratione fieri non poterit, sique erga iudicem contumacia, & tunc eos etiam anathematis invectione arbitrio suo, præter alias pœnas ferre poterit. In causis quoque criminibus, ubi executio realis, vel personalis, ut supra, fieri poterit, erit à censuris abstinendum. Sed si dictæ executionis facile locus esse non possit, licebit iudici hoc spiritali gladio in delinquentes uti; si tamen delicti qualitas præcedente bina saltem monitione, etiam per edictum, id postulet. Nefas autem sit seculari cuilibet magistratui prohibere Ecclesiastico iudici, ne quem excommunicet; aut mandare, ut latam excommunicationem revocet, sub prætextu, quòd contenta in præsentis decreto non sint observata; cum non ad sæculares, sed ad Ecclesiasticos hæc cognitio pertineat. & Excommunicatus verò quicumque si post legitimas monitiones non resipuerit, non solum ad Sacramenta, & communionem fidelium, ac familiaritatem non recipiatur; sed

a cap. si
 quis de
 inceptis
 in §. 17.
 q. 8.

si obdurato animo, censuris annexus, in illis per annum inforduerit, etiam contra eum, tanquam de hæresi suspectum, procedi possit.

CAP. IV. *De commissione super legatis pijs disponendis concessa.*

Contingit sæpè in quibusdam Ecclesijs, vel tam magnum Missarum celebrandarum numerum ex varijs defunctorum relictis impositum esse, ut illis, pro singulis diebus, à testatoribus præscriptis, nequeat satisfieri; vel elemosynam hujusmodi pro illis celebrandis admodum tenuem esse, ut non facilè inveniatur, qui velit huic se muneri subicere, undè depereunt præstantium voluntates; & eorum conscientias, ad quos prædicta spectant, onerandi occasio datur. Sancta Synodus, cupiens hæc ad pios usus relictæ, quò plenius & utiliùs potest impleri, facultatem dat Episcopis, ut in Synodo Diocæsana, itemque Abbatibus, & Generalibus Ordinum, ut in suis Capitulis generalibus, re diligentèr perspectâ, possint pro sua conscientia in prædictis Ecclesijs, quas hac provisione indigère cognoverint, a statuere circa hæc, quidquid magis ad

*a Supra
Sess. 22.
de reso.
cap. 6.*

Dei honorem, & cultum, atque Ecclesiæ utilitatem viderint expedire; ita tamen, ut eorum semper defunctorum commemoratio fiat, qui pro suarum animarum salute, legata ea ad pios usus reliquerunt.

CAP. V. *De beneficij transferendo onere, quo fundata sunt.*

Ratio postulat, ut illis, quæ benè constituta sunt, contrarijs ordinationibus non detrahatur. Quando igitur ex beneficiorum quoruncunque erectione, seu fundatione, aut alijs constitutionibus, qualitates aliquæ requiruntur, seu certa illis onera sunt in uncta, in beneficiorum collatione, seu in quacumque alia dispositione: eis non derogetur. Idem in præbendis Theologalibus, Magistralibus, Doctoralibus, aut Presbyteralibus, Diaconalibus, ac Subdiaconalibus, quandoecumque ita constituta fuerint, observetur, ut eorum qualitatibus, vel Ordinibus, nihil in ulla provisione detrahatur: & aliter facta provisio subreptitia censeatur.

CAP. VI. *De modo procedendi ab Episcopo contra Capitulares.*

Statuit sancta Synodus, ut in omnibus Ecclesijs Cathedralibus, & Collegiatis decretum sub fel. record. Pauli III. a quod incipit. Capitula Cathedralium: observetur, non solum quando Episcopus visitaverit, sed & quoties ex officio, vel ad petitionem alicujus, contra aliquem ex contentis in dicto decreto procedat: ita tamen, ut cum extra visitationem processerit, infra scripta omnia locum habeant; videlicet, ut Capitulum initio cujuslibet anni eligat ex Capitulo duos, de quorum consilio, & assensu Episcopus, vel ejus Vicarius, tam informando

a supra
sess. 6.
de reso.
exp. 4.

processum, quàm in cæteris omnibus actibus, usque ad finem causæ inclusivè, coràm Notario tamen ipsius Episcopi, & in ejus domo, aut consueto tribunali procedere teneatur. Vnum autem tantùm sit utriusque votum, possitque alter Episcopo accedere. Quòd si ambo ab Episcopo discordes in aliquo actu, seu interlocutoria, vel definitiva sententia fuerint, tunc intra sex dierum spatium cum Episcopo tertium eligant; & si in electione tertij etiam discordent, ad viciniorum Episcopum electio devolvatur: & juxta eam partem, cum quâ tertius conveniet, articulus, in quo erat discordia, terminetur: aliàs processus, & inde secuta, nulla sint, nullòque producant juris effectus. *a* In criminibus tamen ex incontinentia provenientibus, de qua in decreto de concubinarijs, & in atrocioribus delictis, depositionem, aut degradationem requirentibus, ubi de fuga timetur, ne judicium eludatur, & idèd opus sit personali detentione, *b* possit initio solus Episcopus ad summariam informationem, & necessariam detentionem procedere, servato tamen in reliquis ordine præmissis. In omnibus autem casibus ea ratio habeatur, ut juxta qualitatem delicti, ac personarum, delinquentes ipsi in loco detenti custodiantur: *c* Episcopis præterea ubique is honor tribuatur, qui eorum dignitati par est; eisque in Choro, & in Capitulo, in Processionibus, & alijs actibus publicis sit prima sedes, & locus, quem

a Inf. c. 14. Ep. sup. sess. 24. de mat. c. 8. be qualiter in 2. de accus. Ep. c. sua de pæn. c. Cons. Carr. 4. c. 35. c. Episc. in Eccl. 95. dist.

ipsi elegerint, & præcipua omnium rerum agen-
 darum auctoritas. Qui si aliquid Canonicis ad
 deliberandum proponant; nec de re ad suum, vel
 suorum commodum spectante agatur, a Episco-
 pi ipsi Capitulum convocent, vota exquirant, &
 juxta ea concludant. Absente verò Episcopo om-
 ninò hoc ab ijs de Capitulo, ad quos hoc de jure,
 vel consuetudine spectat, perficiatur: nec ad id
 Vicarius Episcopi admittatur. Cæteris autem in
 rebus, Capituli jurisdictio, & potestas, si qua eis
 cõpetit, & bonorũ administratio salva, & intacta
 omninò reliquatur. Qui verò non obtinent dig-
 nitates, nec sunt de Capitulo, ij omnes in causis
 Eccl. sasticis Episcopo subjiciantur, non obstan-
 tibus, (quoad supradiçta) privilegijs, etiam ex
 fundatione competentibus, necnon consuetudi-
 nibus, etiam immemorabilibus, sententijs, jura-
 mentis, concordijs, quæ tantum suos obligent au-
 ctõres: & salvis tamen in omnibus privilegijs,
 quæ Universtitibus Studiorum generalium, seu
 earum personis, sunt concessa. Hæc autem om-
 nia, & singula in ijs Ecclesijs locum non habeant,
 in quibus Episcopi, aut eorum Vicarij ex con-
 stitutionibus, vel privilegijs, aut consuetudinibus,
 sive concordijs, seu quocumque alio jure majorẽ
 habent potestatem, auctoritatem, ac jurisdictio-
 nem, quàm præsentì decreto sit comprehen-
 sum, quibus sancta Synodus de-
 care non intendit.

De nov.
 em seq
 de his
 que sũt
 in prala.
 sine con.
 sensu
 Capit.

Etur. al
 leg in
 meotra-
 ta. de
 privi.
 schol.
 maxime
 priv ca
 em seq

CAP. VII. De accessibus, & regressibus etiam cum coadjutorio non concedendis.

Cum a in beneficijs Ecclesiasticis ea, quæ hæreditariæ successionis imaginem referunt, sacris constitutionibus sint odiosa, & Patrum decretis contraria: nemini in posterum accessus, aut regressus, etiam de consensu, ad beneficium Ecclesiasticum cujuscumque qualitatis concedatur: nec hætenus concessi suspendantur, extendantur, aut transferantur. Hocque decretum in quibuscumque beneficijs Ecclesiasticis, etiam Cathedralibus Ecclesijs, ac in quibuscumque personis, etiam Cardinalatus honorefulgentibus locum habeat. In Coadjutorijs quoque cum futura successione idem post hæc observetur, ut nemini in quibuscumque beneficijs Ecclesiasticis permittantur. Quod si quando Ecclesiæ Cathedralis, aut Monasterij urgens necessitas, a aut evidens utilitas postulet, Prælato dari Coadjutorum; ijs non aliàs cum futura successione detur, quàm hæc causa prius diligenter à Sanctissimo Romano Pontifice sit cognita, & qualitates omnes in illo concurrere certum sit, quæ à jure, & decretis hujus sanctæ Synodi in Episcopis, & Prælatis requiruntur: aliàs concessionem, super his factam, subreptitiæ esse censeantur.

CAP. VIII. De hospitalitate commendata beneficiatis.

Admonet sancta Synodus quoscumque Ecclesiastica beneficia, secularia, seu regularia obtinentes, a ut hospitalitatis officium, à San-

aca. ad
Apostolicam &
q. 1. cap.
extr.

Missæ
& c. ad
excipien-
das suc-
cessionem
de fil.

præs. cau-
cõsuluit
de jur.
patro. c.

ad hæc
de dec.
Cõ. Rom
tempore
Hila.

c. 5.
b. sup.
Ses. 22.
de ref. c.

c. c. scrip-
tis, &
c. quam-
vis 7.
q. 2.

c. sup.
Ses. 21.
de ref. c.
2. & Ses.
7. de ref.
cap. 2. q.

S. 1. C.
e. quies-
cam. 42.
d. c. Ar-
ebidia-
conu 85
ca. quia
ad fin.
C. c. in
off. 12.
q. 2. ca.
quonia
16 q. 1.
d. Mat.
35.

e Clem.
quia cō-
tingit.
de reli.
dom. C.
sup. Ses.
7. c. ult.

Etis Patribus frequenter commendatum, quantū per eorū proventus licebit, promptè, benignèque exercere assuescant, memores, eos qui Hospitalitatem amant, d. Christum in hospitibus recipere. Illis verò, qui Hospitalia vulgò nuncupata, seu alia pia loca, ad peregrinorum, infirmorum, senum, pauperumve usum præcipuè instituta, in Commendam, administrationem, aut quemcumque titulum, aut etiam Ecclesijs suis unita obtinent, vel si Ecclesiæ Parochiales, hospitalibus fortè unitæ, aut in hospitalia erectæ, earumque Patronis in administrationem concessæ sint, præcepit omninò, ut impositum illis onus, officiūve administret, atque Hospitalitatem, quam debent, ex fructibus ad id deputatis, actu exerceant, e juxta constitutionem Concilij Viennensis, aliàs in hac eadem Synodo sub felic. rec. Paul. III. innovatam, quæ incipit: Quia contingit. Quòd si Hospitalia hæc ad certum peregrinorum, aut infirmorum, aut aliarum personarum genus suscipiendum fuerint instituta, nec in loco, ubi sunt dicta Hospitalia, similes personæ, aut perpaucæ reperiantur; mandat adhuc, ut fructus illorum in alium pium usum, qui eorum institutioni proximior sit, ac pro loco, & tempore utilior, convertantur, prout Ordinario cum duobus de Capitulo, qui rerum usu peritiores sint, per ipsum deligendis, magis expedire visum fuerit: nisi aliter fortè etiam in hunc eventum, in eorum fundatione, aut institutione fuerit expressum: quo casu,

quod

quod ordinatum fuit, observari curet Episcopus: aut si id non possit, ipse, prout supra, utiliter provideat. Itaque si prædicti omnes, & singuli, cujuscumque Ordinis, & Religionis, & Dignitatis, etiã si laici fuerint, qui administrationem Hospitalium habent, non tamen regularibus subjecti, ubi viget regularis observantia, ab Ordinatio moniti, Hospitalitatis munus, adhibitis omnibus, ad quæ tenentur, necessarijs, re ipsa obire cessaverint, non solum per Ecclesiasticas censuras, & alia juris remedia ad id compelli possint, sed etiã Hospitalis ipsius administratione, curæve perpetuò privari possint, alijque eorum loco ab ijs, ad quos spectabit, substituantur. Et prædicti nihilominus, etiam ad fructuum restitutionem, quos contra ipsorum Hospitalium institutionem perceperunt, quæ nulla eis remissione, aut compositione indulgeatur, in foro conscientie teneantur: nec administratio, seu gubernatio hujusmodi locorum, uni, & eidem personæ ultra triennium deinceps committatur, nisi aliter in fundatione cautum reperiat, non obstante (quoad omnia supra dicta) quacumque unione, exemptione, & consuetudine in contrarium etiam immemorabili, seu privilegijs, aut indultis quibuscumque.

CAP. IX. De his, quæ ad juris Patronatus beneficia pertinent.

Sicuti legitima Patronatuum jura tollere, piasque fidelium voluntates in eorum institutione violare æquum non est; sic etiam, ut hoc colore be-

neficia Ecclesiastica in servitutem, quòd à mul-
 tis impudenter fit, redigantur, non est permit-
 tendum. Vt igitur debita in omnibus ratio ob-
 servetur, decernit sancta Synodus, ut titulus juris
 patronatûs sit ex a fundacione, vel dotatione, qui
 ex authentico documento, & alijs iure requisitis
 ostendatur, sive etiam ex multiplicatis præsentationibus per antiquissimum temporis cursum, qui hominum memoriam excedat, aliàsve secundum juris dispositionem. In ijs verò personis, seu Communitatibus, vel Universitatibus, in quibus id jus plerumque ex usurpatione potius quæsitum præsumi solet, plenior & exactior probatio ad docendum verum titulum requiratur, nec immemorabilis temporis probatio aliter eis suffragetur, quàm si præter reliqua ad eam necessaria, præsentationes, etiam continuatæ, non minori saltem, quàm quinquaginta annorum spatio, quæ omnes effectum sortitæ sunt, authenticis scripturis probentur. Reliqui patronatus omnes in beneficijs, tam sæcularibus, quàm regularibus, seu Parochialibus, vel dignitatibus, aut quibuscumque alijs beneficijs, in Cathedrali, vel Collegiata Ecclesia, seu facultates, & privilegia concessa, tam in vim Patronatûs, quàm alio quocumque iure nominandi, eligendi, præsentandi ad ea, cum vacant, exceptis Patronatibus, super Cathedralibus Ecclesijs, competentibus, & exceptis alijs, quæ ad Imperatorem, & Reges, seu regna possidentes, aliosque sublimes, ac Supremos Principes

cipes, jura Imperij in dominijs suis habentes, pertinent, & a quæ in favorem Studiorum generalium concessa sunt, in totum prorsus abrogata, & irrita cum quasi possessione inde secuta intelligantur. Beneficiaque hujusmodi, tanquam libera, à suis Collatoribus conferantur, ac provisiones hujusmodi plenum effectum consequantur. *b* Ad hæc liceat Episcopo, præsentatos à Patronis, si idonei non fuerint, repellere. Quòd si ad inferiores institutio pertineat, ab Episcopo tamen, juxta aliàs statuta ab hac sancta Synodo, examinentur; alioquin institutio ab inferioribus facta irrita sit, & inanis. Patroni autem beneficiorum cujuscumque Ordinis, & Dignitatis; etiam si Communitates, Universitates, Collegia quæcumque Clericorum, vel laicorum existant; in perceptione fructuum, proventuum, obventionum quorumcumque beneficiorum; etiam si verè de jure patronatûs ipsorum ex fundatione & dotatione essent, nullatenus, nullâve causâ, vel occasione se ingerent; sed illos liberè Rectori, seu Beneficiario, non obstante etiam quacumque consuetudine, distribuendos dimittant. Nec dictum jus Patronatûs, venditionis, aut alio quocumque titulo in alios contra Canonicas sanctiones transferre præsumant. Si secùs fecerint, excommunicationis & interdicti pœnis subjiciantur, & dicto jure patronatûs, ipso jure privati existant. Insuper accessiones, per viam unionis factæ de beneficijs liberis, ad Ecclesias, juris pat-

*a Nota
pro. cap.
10. Sef.
24.*

*b Supr.
Sef. 24.
de ref. c.
18. Et
Sef. 14.
de refor.
cap. 13.*

tronatui, etiam laicorum subjectas, tam ad Parochiales, quàm ad alia quæcumque beneficia etiam simplicia, seu Dignitates, vel Hospitalias, ita ut prædicta beneficia libera ejusdem naturæ cum ijs, quibuscum uniuntur, efficiantur, atque sub jure patronatûs constituantur: hæc si nondum plenarium sortitæ sunt effectum, vel deinceps ad cujusvis instantiam fient, quacumque auctoritate, etiam Apostolica concessæ fuerint, simul cum unionibus ipsis per subreptionem obtentæ intelligantur, non obstante quacumque in his verborum formâ, seu derogatione, quæ habeatur pro expressa, nec executioni amplius demandentur, sed beneficia ipsa unita, cùm vacaverint, liberè, ut antea, conferantur. *a* Quæ verò à quadraginta annis citrà factæ, effectum, & plenam incorporationem sunt consecutæ, hæc nihilominus ab Ordinarijs tanquam à Sede Apostolica delegatis, revideantur, & examinentur, ac quæ per subreptionem, vel obreptionem obtentæ fuerint, simul cû unionibus irritæ declarentur, ac beneficia ipsa separentur, & alijs conferantur. Similiter quoque Patronatûs quicumque in Ecclesijs, quibuscumque alijs beneficijs, etiam dignitatibus antea liberis, acquisiti à quadraginta annis citrà, & in futurum acquirendi, seu ex augmento dotis, seu ex nova constructione, vel alia simili causa, etiam auctoritate Sedis Apostolicæ ab iisdem Ordinarijs, vel delegatis, ut supra, qui nullius in his facultatibus, aut privilegijs impediuntur, diligentèr

a *Supr.*
Ses 7. de
ref. c. 6.

cognoscantur: & quos non repererint ob maximè evidentem Ecclesiæ, vel beneficij, seu dignitatis necessitatem, legitimè constitutos esse, in totum revocent; atque beneficia hujusmodi, sine damno illa possidentium, & restituto patronis eo, quod ab eis idcirco datum est, in pristinum libertatis statum reducant: non obstantibus privilegij constitutionibus, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus.

CAP. X. *De iudicibus in Concilijs Provincialibus deligendis.*

QVONIAM ob maliciosam petentium suggestionem, & quandoque ob locorum longinquitatem, personarum noticia (quibus causæ mandantur) usque ad eò haberi non potest, hincque interdum iudicibus, non undequaque idoneis, causæ in partibus delegantur: statuit sancta Synodus, in singulis Concilijs Provincialibus, aut Diœcesanis, aliquot personas, quæ qualitatis habeant, a juxta Constitutionem Bonifacij VIII. quæ incipit: Statutum; & alioquin ad id aptas designari, ut præter Ordinarios locorum, ijs etiam posthac causæ Ecclesiasticæ, ac spirituales, & ad forum Ecclesiasticum pertinentes, in partibus delegandæ, committantur. Et si aliquem interim ex designatis mori contigerit, substituatur Ordinarius loci cum consilio Capituli, alium in ejus locum, usque ad futuram Provinciale, aut Diœcesanam Synodû, ita ut habeat quæque Diœcesis quatuor saltem, aut etiam plures probatas personas,

*a c. fiat.
d. res. in
o. Vide
pen. fin.
hujus li.
bri.*

sonas, ac, ut suprà, qualificatas, quibus hujusmodi causæ à quolibet Legato, vel Nuncio, atque etiam à Sede Apostolica committantur. Alioquin post designationem factam, quam statim Episcopi ad Sum. Rom. Pont. transmittant, delegationes quæcumque aliorum judicum, alijs, quàm ijs factæ, subreptitiæ censeantur. Admonet dehinc sancta Synodus, tam Ordinarios, quàm alios quoscumque judices, a ut terminandis causis, quanta fieri poterit brevitate, studeant, ac litigatorum artibus, seu in litis contestatione, seu alia parte judicij differenda, modis omnibus, aut termini præfixione, aut competenti alia ratione occurrât.

CAP. XI. De locatione rerum Ecclesiasticarum non faciendâ in præjudicium successorum.

Magnam Ecclesijs perniciem afferre solet cum earum bona, repræsentatâ pecuniâ, in successorum præjudicium, alijs locantur. Omnes igitur hæ locationes si anticipatis solutionibus fiant, b nullatenus in præjudicium successorum validæ intelligantur: quocumque indulto, aut privilegio non obstante: nec hujusmodi locationes in Rom. Curia, vel extra eam confirmentur. Non liceat, etiam jurisdictiones Ecclesiasticas, seu facultates nominandi, aut deputandi Vicarios in spiritualibus locare, nec conductoribus per se, aut alios ea exercere; aliterque concessionibus, etiam à Sede Apost. factis, subreptitiæ censeantur. Locationes verò rerum Ecclesiasticarum, etiam auctoritate Apostolica confirmatas, sancta Syno-

de. 2. se.
24 c. 20
In liti-
bus, &
6. si de
dolo &
cont. c. 2
de re
jud. &c.
cont. de
procur.

b. c. de
preca-
rijs 11.
q. 2. &
ca. 2. de
precat.

us irritas decernit, quas à triginta annis citrà, ad longum tempus, seu ut in nonnullis partibus ad viginti novem, seu bis viginti novem annos vocant factas, Synodus Provincialis, vel deputandi ab ea, in damnum Ecclesiæ & contra Canonicas sanctiones contractas fuisse judicabunt.

CAP. XII. *De decimarum integra solutione.*

Non a sunt ferendi, qui varijs artibus decimas, Ecclesijs obvenientes, subtrahere moliantur; aut qui ab alijs solvendas temerè occupant, & in rem suam vertunt: cùm decimarum solutio debita sit Deo, & qui eas dare noluerint, aut dantes impediunt, res alienas invadunt. Præcipit igitur sancta Synodus omnibus, cujuscumque gradus, & conditionis sint, ad quos decimarum solutio spectat, ut eas, ad quas de jure tenentur, in posterum Cathedrali, aut quibuscumque alijs Ecclesijs, vel personis, quibus legitimè debentur, integrè persolvant. *b* Qui verò eas, aut subtrahunt, aut impediunt, excommunicentur, nec ab hoc crimine, nisi plena restitutione secuta, absolvantur. Hortatur dehinc omnes, & singulos, pro Christiana charitate, debitoque erga pastores suos munere, ut de bonis, sibi à Deo collatis, Episcopis, & Pàrochis, qui tenuioribus præsunt Ecclesijs, largè subvenire ad Dei laudem, atque ad pastorum suorum, qui pro eis invigilant, dignitatem tuendam, non graventur.

a *Conc. Marif. 1. c. 5. Cœc. Ticin.*

vers. in sacris

Ex. 21.

Ex. 23.

Lev. 27.

Nu. 18.

Tob. 1.

Mala. 2.

decim.

cum seq.

16. q. 7.

c. paroc.

cap. ex

transm.

Ex. tua

de dec.

b c. omnes dec.

1. q. 7.

c. pervenit, cap.

non est,

ca. tua,

Ex. id

quibus-

dam, de

decim.

Clem. 1.

cod. tit.

CAP. XIII. *De quarta funeralium.*

a De sep
extr. in
c. & in
cleric.

b Supr.
Ses. 24.
ca. 8. de
repor.

rel. 5. c.

3. Conc.

Car. 3. c.

18. Con.

Nic. c. 3.

Con. Ma
yisc. 1. c.

1. Conc.

Arel. 2.

5. 2. Con.

Bra. 1. c.

2. 6 30.

Con. Tur

2. c. 10.

Con. Ma
gū. c. 40.

c. inter
dixit 34
dis. c. cū
omnib.
c. volu
mus, &
c. femi
nas 81.
d. c. 1. cū
mil. seq
de coh.
Cler. &
omnib.

Decernit a sancta Sinod. ut quibuscumque in locis jam ante annos quadraginta quarta, quæ funeralium dicitur, Cathedrali, aut Parochiali Ecclesiæ solita esset persolvi, ac postea fuerit, ex quocumque privilegio, alijs Monasterijs Hospitalibus, aut quibuscumque locis pijs concessa, eadem posthac integro jure, & eadem portione, quæ antea solebat, Cathedrali, seu Parochiali Ecclesiæ persolvatur: non obstantibus concessio nibus, gratijs, privilegijs, etiam Maximagno, nuncupatis, aut alijs quibuscumque.

CAP. XIV. *Contra Clericos concubinarjos.*

Quam turpe, ac Clericorum nomine, qui se divino cultui addixerunt, sit indignum in impudicitia sordibus, immundoque concubinato versari, satis res ipsa, communi fidelium omnium offensione, summoque Clericalis militiae dedecore, testatur, b ut igitur ad eam, quam decet, continentiam, ac vitæ integritatem, ministri Ecclesiæ revocentur, populûsque hinc eos magis discat revereri, quò illos vita honestiores cognoverit: prohibet sancta Synodus quibuscumque Clericis ne concubinas, aut alias mulieres, de quibus possit haberi suspicio, in domo, vel extra detinere, aut cum ijs ullam consuetudinem habere audeant, alioquin pœnis à sacris Canonibus, vel statutis Ecclesiarum impositis puniantur. Quòd si à Superioribus moniti, ab ijs se non abstinuerint, tertia parte fructuum, obventionum, ac pro-

ventuum beneficiorum suorum quorumcumque & pensionum ipso facto sint privati, quæ fabricæ Ecclesiæ, aut alteri pio loco, arbitrio Episcopi, applicetur. Sin verò in delicto eodem cum eadem, vel alia fœmina perseverantes, secundæ monitioni adhuc non paruerint, non tantùm fructus omnes, ac proventus suorum beneficiorum, & pensiones eo ipso amittant, qui prædictis locis applicentur, sed etiam à beneficiorum ipsorum administratione, quoad Ordinarius etiam uti Sedis Apostolicæ delegatus, arbitrabitur, suspendantur. Et si ita suspensi, nihilominus eas non expellant, aut cum ijs etiam versentur, tunc beneficijs, portionibus, ac officijs, & pensionibus quibuscumque Ecclesiasticis perpetuò priventur, atque inhabiles, ac indigni quibuscumque honoribus, dignitatibus, beneficijs ac officijs in posterum reddantur, donec post manifestam vitæ emendationem ab eorum Superioribus, cum ijs ex causa visum fuerit, dispensandum. Sed si postquam eas semel dimiserint, intermissum consortium repetere, aut aliàs hujusmodi scandalosas mulieres sibi adjungere ausi fuerint, præter prædictas pœnas, & excommunicationis gladio plectantur. Nec quævis appellatio, aut exemptio prædictam executionem impediatur, aut suspendatur: supradictorumque omnium cognitio non ad Archidiaconos, nec Decanos, aut alios inferiores, sed ad Episcopos ipsos pertineat, qui sine strepitu, & figura judicij, & sola facti veritate inspecta

c. c. 2. c. 2.
 seq. deco
 hab. cal.
 & mul.
 c. fin. c. 6.
 cubina,
 do sent.
 excomm.
 Conc.
 Aur. 3.
 cap. 4.

pro;

d *Sup. c.*
 o *& in*
alijs loc.
sup. alle
gat. Con
Tol. c. 41
vide 18
Tol. c. 6.
Cc. quo
rumdam
34 dist.
Conc.
Aur. 5.
cap. 3.

procedere possint. Clerici verò, beneficia Eccle-
 siastica, ac pensiones non habentes, juxta delictis
 d & contumaciæ perseverantiam, & qualitatem
 ab ipso Episcopo cæteris pœnis, suspensione ab
 ordine, ac inhabilitate ad beneficia obtinenda,
 alijsve modis juxta sacros Canones puniantur,
 Episcopi quoque (quod absit) si ab hujusmodi
 crimine non abstinerint, & à Synodo Provin-
 ciali admoniti, se non emendaverint, e ipso sa-
 cto sint suspensi, & si perseverent, etiam ad San-
 ctis. Rom. Pont. ab eadem Synod. deferantur,
 qui pro qualitate culpæ, etiam per privationem,
 si opus erit, in eos animadvertat.

CAP. XV. *Contra Clericorum filios.*

a *Con o*
Tol. in c.
10. gra-
vis
animad
cap. pro
ofusisti
18.
1 sed.
 b *Ab.*
Alex.
p. 19. c.
3. & in
Conc. c.
12. La-
ter. c. 14
ca. 2. &
per tot.
de fl.
presbyt.

VT a paternæ incontinentiæ memoria, lo-
 cis Deo consecratis, quos maximè puritas
 sanctitatisque decet, longissimè arceatur, non liceat
 filijs Clericorum, qui non ex legitimo nati sunt
 matrimonio, in Ecclesijs, ubi eorum patres bene-
 ficium aliquod Ecclesiasticum habent, aut habue-
 runt, quodcumque etiam dissimile beneficium
 obtinere, b nec in dictis Ecclesijs quoquo mo-
 do ministrare, nec pensiones super fructibus be-
 neficiorum, quæ parentes eorum obtinent, vel
 aliàs obtinuerunt, habere. Quod si in præsentì
 pater, & filius in eadem Ecclesia beneficia obti-
 nere reperiantur, cogatur filius suum beneficium
 resignare, aut cum alio permutare extra Ecclesiã
 intra trium mensium spatium, aliàs ipso jure eo
 privatus existat, & super ijs quæcumque dispen-

latio subreptitia censeatur. Ad hæc reciproca resignationes, si quæ posthac à parentibus Clericis in favorem filiorum fient, ut alter, alterius beneficium consequatur, in fraudem hujus decreti, & Canoniarum sanctionum factæ omninò censeantur, nec collationes secutæ, vigore hujusmodi resignationum, seu aliarum quoruncumque, quæ in fraudem factæ fuerint, iplis Clericorum filijs suffragentur.

CAP. XVI. *De beneficijs curatis in simplicia non convertendis.*

STatuit sancta Synodus, ut Ecclesiastica beneficia secularia, quocumque nomine appellentur, quæ curam animarum ex primæva eorum institutione, aut aliter quomodocumquæ retinent, illa deinceps in simplex beneficiû, etiam assignatæ Vicariæ perpetuo congrua portione, non convertantur, non obstantibus quibuscumque gratijs, quæ suum plenariû effectum non sunt consecutæ. In his verd, in quibus cõtra earum institutionem, seu foundationem cura animarum in Vicarium perpetuum translata est, etiam si in hoc statu ab immemorabili tempore reperiantur, si congrua portio fructuû, Vicariæ Ecclesiæ, quocumque nomine is appellatur, non fuerit assignata, ea quamprimum, & ad minus intra annum à fine præsentis Concilij, arbitrio Ordinarij, a juxta formam decreti sub seal. rec. Paulo III. assignetur: Quod si id commodè fieri non possit, aut intra dictû terminum factam non erit, à primû processum,

a Supra
ses. 7. d.
ref. 6. 7.

vel decessum Vicarij seu Rectoris, aut quomolibet alterum eorum vacaverit, beneficium curam animarum recipiat, ac Vicariæ nomen cesset, & in antiquum statum restituatur.

CAP. XVII. De Episcoporum gravitate servanda.

Non potest Sæcta Synodus nõ graviter dolere, aud es Episc. aliquos, sui status a oblitos. Pontificiam dignitatem non leviter dehonestare, qui cum Regum ministris, Regulis, & Baronibus, in Ecclesia, & extra, indecenti quadam demissione se gerunt, & veluti inferiores ministri altaris, nimis indignè, non solum loco cedunt, sed etiam personaliter illis inserviunt. Quare hæc, & similia detestans Sancta Synod. sacros Canones omnes, Conciliaque generalia, *b* atque alias Apost. Sæctio- nos ad dignitatis Episcopalis decorum, & gravitate pertinentes renovando, præcipit, ut ab hujusmodi in posterum Episcopi se abstinèant, mandans eisdem, ut tam in Ecclesia, quàm foris suum gradum, & ordinem præ oculis habentes, ubique se Patres, & Pastores esse meminerint; reliquis veid tam Principibus, quàm cæteris omnibus, ut eos paterno honore, ac debita reverètia prosequantur.

CAP. XVIII. De modo dispensationis legum Ecclesiasticarum.

Sicuti publicè expedit, legis vinculum quandoque relaxare, ut plenius, eventibus casibus, & necessitatibus pro communi utilitate satisfiat. sic frequentius legè solvere, exemploque potius, quàm certo personarum rerumque delectu, periculis

a Vide
Concil.
Aga. ca.
13. nec.
Episc. po
steriore.
sicut prio
ri prapo
ni, & r.
Bra. ca.
14. cap.
quanto
10. de
off. ord.
cap 5.
b Sup. c.
6. cap.
Valent.
53. di c
Episc. in
Ecclesijs
53. dis.
quiadu
bita, c.
duo sūt,
cum seq;
56. dis.
Ere. soli
20. de
major,
& obc.
diant.

tibus indulgēte, nil aliud est, quàm unicuique ad
 leges transgrediendas, aditum aperire. *a* Quapropter
 sciant universi sacratissimos Canones exactè
 ab omnibus, & quoad ejus fieri poterit, indistin-
 ctè observandos. Quòd si urgens, justaque ratio,
 & major quandoque utilitas postulaverit, cum
 aliquibus dispensandū esse, *b* id causa cognita, ac
 summa maturitate, atque gratis à quibuscumque,
 ad quos dispensatio pertinebit, erit præstandum,
 aliterque facta dispensatio subreptitia censeatur.

CAP. XIX. *Contra duellorum, seu certaminum
 singularium nequam usum.*

Detestabilis *c* duellorum usus, fabricante dia-
 bolo, introductus, ut cruenta corporū mor-
 te, animarum etiam perniciem lucretur, ex Chri-
 stiano orbe penitus exterminetur: Imperator, Re-
 ges, Duces, Principes, Marchiones, Comites, &
 quorumque alio nomine Domini téporales, qui
 locū ad *d* monomachiā in terris suis inter Chri-
 stian, concesserint, eo ipso sint excommunicati, ac
 jurisdictione, & dominio civitatis, castri, aut loci
 in quo, vel apud quem duellum fieri permiserint,
 quod ab Eccl. obtinent, privati intelligantur, & si
 feudalia sint, directis dominijs statim acquitantur.
 Qui verò pugnam cōmiserint, & qui eorum Pa-
 trini vocantur, excommunicationis, ac omnium
 honorum suorum proscriptionis, ac perpetuæ in-
 famiæ pœnam incurrant, & homicidæ, *a* juxta sa-
 eros Canones puniri debeant, & si in ipso cōflictu
 decesserint, perpetuò carcant Ecclesiastica sepul-

*ac si Rō-
 ma. 196
 d. cap. si
 quis om-
 ne. 1. q.
 7. c. 1. de
 const.
 b c. 1. de
 voto.*

*c de con-
 neam.*

*d Deza
 & Nis.
 1. decre-
 torū suo-
 rum, 1 c.
 12.*

*a c. 2. de
 Cle. pag
 na. 17.
 duell. de
 torneā.
 per toto-
 rit. de ho-
 micid.*

tura. Illi etiam, qui consilium in causa duelli, tam in iure, quam facto dederint, aut alia quacumque ratione ad id quemquam suaserint, necnon spectatores, excommunicationis ac perpetuę maledictionis vinculo teneantur: non obstante quocumque privilegio, seu prava consuetudine, etiam immemorabili.

CAP. XX. De immunitate Ecclesiarum.

Cum piens Sancta Synodus Ecclesiasticam disciplinam in Christiano populo, non solum restitui, sed etiam perpetuò sartam rectam à quibuscumque impedimentis conservari, præter eas, quæ de Ecclesiasticis personis constituit, sæculares quoque Principes, officij sui admonendos esse censuit, confidens eos, ut Catholicos, quos Deus Sanctæ Fidei, Ecclesiæque protectores esse voluit, jus suum Ecclesiæ restitui, non tantum esse concessuros; sed etiam a subditos suos omnes ad debitam erga Clerum, Parochos, & superiores Ordines reverentiam revocatuos, nec permissuros, ut officiales, aut inferiores magistratus, Ecclesiæ & personarum Ecclesiasticarum immunitatē, Dei ordinatione, & Canonicis sanctionibus constitutā, aliquo cupiditatis studio, seu inconsideratione aliqua violent, sed unā cum ipsis Principibus debitam sacris summorum Pontificum, & Conciliorum constitutionibus observantiam præstet. Decernit itaque, & præcipit, e sacros Canones, & Concilia generalia omnia, necnon alias Apostolicas sanctiones in favorem Ecclesiasticarum personarum,

2 c. Con. 308
 Parrafo
 hinc 17
 d. e. quis
 dubit. c.
 duosum.
 6 cap.
 308. d.
 b Pij II.
 ep. 2.
 cc perae
 nit, 86.
 dis. ca. 5.
 quis sua
 dente.
 37. q. 4.
 voto tit.
 de immu
 nit. Eccl
 ca. quā
 quando
 censib.
 in d. ca.
 foelicis;
 de poen.
 cod. lib.
 Concil.
 Lic. ver.
 Statui
 mus, &
 ver. Sa
 rimus.
 Cov.
 A qui. c.
 9. Conc.
 Lat. sub
 Leo X.
 Sas. 9. &
 29.

sonarum, libertatis Ecclesiasticæ, & contra ejus violatores editas, quæ omnia præfenti etiam decreto innovat, exactè ab omnibus observari debere. Prætereaque admonet Imperatorem, Reges, Respub. Principes, & omnes, & singulos, cujuscumque status, & dignitatis extiterint, ut quò largiùs bonis temporalibus, atque in alios potestate sunt ornati, eò sanctiùs, quæ Ecclesiastici juris sunt, tanquam Dei præcipua, ejusque patrocinio rectora, venerentur, nec ab ullis Baronibus, Domicellis, Rectoribus, alijsve dominis temporalibus, seu magistratibus, maximèque ministris ipsorum Principum lædi patiantur, sed severe in eos, qui illius libertatem, immunitatem, atque jurisdictionem impediunt, animadvertant: quibus etiam ipsimet exemplo ad pietatem, Religionem, Ecclesiarumque protectionem existant, a imitantes anteriores, optimos, religiosissimosque Principes, qui res Ecclesiæ, sua in primis auctoritate, ac munificentia auxerunt, aedum ab aliorum injuria vindicarunt. Adeoque ea in re quisque officium suum sedulo præstet, quò cultus divinus devotè exercèri, & Prælati, cæterique Clerici in residentijs, & officijs suis quieti, sine impedimentis, cum fructu, & ædificatione populi, permanere valeant.

CAP. XXI. *Quomodo decreta hujus Concilij intelligantur, salva Sedis Apostolica auctoritate.*

Postremò sancta Synodus, omnia, & singula sub quibuscumque clausulis, & verbis, quæ

ac. Valo
tinianno
62. d. c.
Eccel. in
st. 87. d.
c. Cõstã
tinsis. 6.
c. ult. 69
dist.

de morum reformatione, atque Ecclesiastica disciplina, tã sub fel. rec. Paulo III. ac Iulio III. quàm sub beatissimo Pio IV. Pontificibus Maximis, in

b *Supr.*
ses. 7. de
ref. in
privac.

hoc b sacro Concilio statuta sunt, declarat, ita decreta fuisse, ut in his salva semper auctoritas Sedis Apostolicæ, & sit, & esse intelligatur.

Decretũ de continuanda Sessione in diem sequentẽ.

a *Matt.*
26. 10ã.
20. c. au
di vimu
et cap
que deũ
que liga
no. 24 q
1. c. ult.
cõstitue.

Cum ea omnia, quæ in præsentì Sessione tractanda erant, quia hora tarda est, commodè expediri non possint, propterea juxta id, quod in generali Congregatione à Patribus statutum fuit, ea, quæ superiunt, in diem crastinam, hanc eandem Sessionem continuando differunt:

resur so
d. c. ad-
huc, de
pœn d. c
10. pœn.
Græmi.
ext. in 6
et in Cle
ment.
D. Ancy
rani per
multa
capita:
Nel. Ca
lar. c. 3.
Mica c.
1. et 11.
Cap. 4.

CONTINUATIO SESSIO- nis die 4. Decembris.

Decretum de Indulgentiis.

Cum a potestas conferendi Indulgentias à Christo, Ecclesiæ concessa sit, atque hujusmodi potestate, divinitus sibi tradita, antiquissimis etiam temporibus illa usa fuerit: sacrosancta Synodus, Indulgentiarum usum Christiano populo maximè salutarem, & sacrorum b Conciliorum auctoritate probatum in Ecclesia retinendum esse docet, & præcipit, eosque anathemate damnat, qui aut inutiles esse asserunt, vel eas concedendi in Ecclesia potestatem esse negant, in his tamen concedendis moderationem, c juxta

veterem, & probatam in Ecclesia cōsuetudinem, adhiberi cupit, ne nimiam facilitate Ecclesiastica disciplina enervetur: Abusus verò, qui in his irrepperunt, & quorum occasione insigne hoc Indulgentiarum nomen ab hæreticis blasphematur, emendatos, & correctos cupiens, presenti decreto generaliter statuit, & pravorum quæstus omnes pro his consequendis, undè plurima in Christiano populo, abusu causa fluxit, omninò abolendos esse. & Ceteros verò, qui ex superstitione, ignorantia, irreverentia, aut aliunde quomodocumque provenerunt, cum ob multiplicis locorum, & provinciarum, apud quas hi committuntur: corruptelas commodè nequeant specialiter prohiberi; mandat omnibus Episcopis, ut diligenter quisque huiusmodi abusus Ecclesiæ suæ colligat, eosque in prima Synodo Provinciali referat, ut aliorum quoque Episcoporum sententia cognita, statim ad Summum Rom. Pontif. deferantur, cuius auctoritate, & prudentia, quod universali Ecclesiæ expediet, statuatur, ut ita sanctatum indulgentiarum munus piè, sanctè, & incorruptè omnibus fidelibus dispensetur.

De delectu ciborum, jejunijs, & diebus festis.

Insuper hortatur Sancta Synod. & per Sanctissimum Dominum nostrum, & Salvatoris adventum, Pastor omnes obtestatur, ut tanquam boni milites illa omnia, quæ Sancta & Roma. Ecclesia, omnium Ecclesiarum mater, & magistra, statuit & prononca, quæ tam in hoc Concilio, quam in a

c. 75. A.
 ga. c. 80.
 c. c. cum
 ex con.
 de pœn.
 & remi.

dClem8
 abusioñ
 de pœn.
 etremis.
 e. Subr.
 Ses. 21.
 de ref. &
 9.

a c. nõdo
 cer 2. dñ
 Virgil.
 incip. ad
 Pash. in
 s. Felix.
 81202. 3

lijs œcumenicis statuta sunt, quibuscumque fidelibus sedulo cõmendent, omnique diligentia utantur, ut illis omnibus, & ijs præcipue sint obseques, quæ ad mortificandam carnem conducunt, ut ciborum delectus, & jejunia, vel etiam quæ faciunt ad pietatem augendam, ut dierum festorum devota, & religiosa celebratio, admonentes populos crebro, *b* obedire Præpositis suis, quos qui audiunt, Deum remuneratorem audient; qui vero contemnunt, Deum ipsum ultorem sentient.

h e qui
Luc. 9. 3
d c. quia
frater. 7
quest. 1.
Luc. 10.

De indice librorum, & Catechismo, Breviario, & Missali.

a supr.
Ses. 18.
en princ.

SAcris sancta a Synodus in secunda Sessione, sub Sanctissimo Domino nostro Pio IV. celebrata, delectis quibusdam Patribus commisit, ut de varijs censuris, ac libris, vel suspectis, vel perniciosis, quid facto opus esset, considerarent, atque ad ipsam sanctam Synodum referrent; audiens nunc, haic operi ab eis extremam manum impositam esse: nec tamen, ob librorum varietatem, & multitudinem, distinctè, & commodè possit à Sancta Synodo dijudicari: præcipit, ut, quidquid ab illis præstitum est, Sanctissimo Romano Pontifici exhibeatur, ut ejus judicio, atque auctoritate terminetur, & evulgetur. Idemque de *b* Catechismo à Patribus, quibus illud mandatum fuerat, & de Missali, & Breviario fieri mandat.

b Vide
Ses. 24.
cap. 7.

De loco Oratorum.

DEclarat sancta Synodus, ex loco assignato Oratoribus, tam Ecclesiasticis, quam secularibus

laribus, in sedendo, incedendo, aut quibuscumque alijs actibus, nullum cuiquam eorum factū fuisse præjudicium, sed omnia illorum, & Imperatoris, Regum, Rerumpublicarum, ac Principum suorum jura, & prærogativas illæfas, & salvas esse, in eodemque statu permanere, prout ante præsens Concilium reperiebantur.

De recipiendis, & observandis Decretis Concilij.

Tanta fuit horum temporum calamitas, & hæreticorum inveterata malitia, ut nihil tam clarum in fide nostra asserenda unquam fuerit, aut tam certo statutum, quod non humani generis hoste suadente, illi errore aliquo contaminaverint; ea propter sancta Synodus id potissimum curavit, ut præcipuos hæreticorum nostri temporis errores damnaret, & anathematizaret, veramque, & Catholicam doctrinam traderet, & doceret, prout damnavit, anathematizavit, & definiavit. Cùmque tandiu tot Episcopi, ex varijs Christiani orbis Provincijs evocati, sine magna gregis sibi commissi jactura, & universali periculo ab Ecclesijs abesse non possint, nec ulla spes restet, hæreticos, toties fide etiam publica, quam desiderarunt, invitatos, & tandiu expectatos, huc amplius adventuros, id &que tandem hoc sacro Concilio finem imponere necesse sit: sperest nunc, ut Principes omnes, quod facit, in Domino moneat ad operam suam ita præstantiam, ut que ab ea decreta sunt, ab hæreticis deponari, aut violari non permittant, sed ab his, & omnibus

devotè recipiantur, & fideliter observètur. Quòd si in his recipiendis aliqua difficultas oriat, aut aliqua inciderint, quæ declarationem, quod non credit, aut definitionem postulent, præter alia remedia, in hoc Concilio instituta, confidit sancta Synodus, Beatissimum Romanum Pontificem curaturum, ut vel evocatis ex illis præsertim provincijs, undè difficultas orta fuerit, ijs, quos eidem negotio tractando viderit expedire, vel etiam Concilij generalis celebratione, si necessarium judicaverit; vel commodiore quacumque ratione ei visum fuerit, provincialium necessitatibus pro Dei gloria, & Ecclesiæ tranquillitate consulatur.

De recitandis Decretis Concilij sub Paulo III. & Julio III. in Sessione.

Supr. f. 5. 6. 7. 13. & 14. **Q**uoniam a diversis temporibus, tam sub fel. rec. Paulo III. quam Julio III. multa in hoc sacro Concilio, quoad dogmata, ac morum reformationem statuta, & definita sunt; vult sancta Synodus, ut illa nunc recitentur, & legantur, recitata sunt.

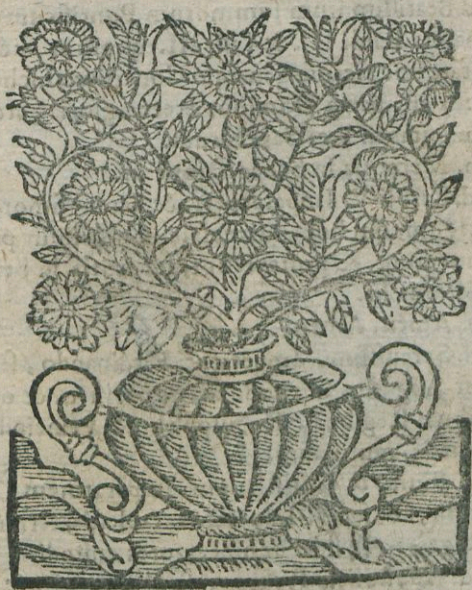
De fine Concilij, & confirmatione petenda, à Sanctissimo Domino nostro.

Illustrissimi Domini, Reverendissimi que Patres, Placetne vobis, ut ad laudem Dei omnipotentis, huic sacre œcumenicæ Synodo finis imponatur, & omnium & singulorum, quæ tam sub fel. rec. Paulo III. & Julio III. quam sub Sanctissimo Domino N. Pio IV. Romanis Pontificibus,

bus, in ea decreta & definita sunt, & confirmatio nomine sanctæ hujus Synodi per Apostolicæ Sedis Legatos, & Præsidentes à Beatissimo Romano Pontifice, petatur.

Responderunt PLACET.

Postmodum Illustrissimus, & Reverendissimus Cardinalis Moronus, primus Legatus, & Præsides benedicens Sanctæ Synodo, dixit: Post gratias Deo actas, Reverendissimi Patres, ite in pace. Qui responderunt, Amen.

a Iuxta
Col. Pa-
paseper
Conc.
Chalc.
& Pelæ?
Pap. II.
in ep. de
croat. &
Mar. in
Epis. dec
ad epist.
Antioc.
pro &
Conc.
Calce.
Act. 3
& Nic.
in I. a-
pra. Gra-
tianum.
d. 19. si
Roma-
noru m.

ACCLAMATIONES

Patrum in fine Concilij.

Cardinalis à Lotharingia.

Beatissimo Pio Papæ, & Domino nostro, sanctæ universalis Ecclesiæ Pontifici multi anni, & æterna memoria.

RESPONSIO PATRVM.

Domine Deus, Sanctissimum Patrem divitissime Ecclesiæ tuæ conserva multos annos.

Card. Beatissimorum summorum Pontificum animabus Pauli III. & Iulij III. quorum auctoritate hoc sacrum generale Concilium inchoatum est, pax à Domino, æterna gloria, atque felicitas in luce Sanctorum.

Resp. Memoria in benedictione sit.

Card. Caroli V. Imperatoris, & Serenissimorum Regum, qui hoc universale Concilium promoverunt, & protexerunt, memoria in benedictione sit.

Resp. Amen, Amen.

Card. Serenissimo Imperatori Ferdinando, semper Augusto, Orthodoxo, & pacifico, & omnibus Regibus, Rebuspubl. & Principibus nostris, multi anni.

Resp. Pium, & Christianum Imperatorem Domine, conserva. Imperator cælestis, terrenos Reges, recte fidei conservatores custodi.

Card. Apostolicæ Romanæ Sedis Legatis, & in hac

hac Synodo Præſidentibus, cum multis annis
magnæ gratiæ.

Resp. Magnæ gratiæ: Dominus retribuatur.

Card. Reverendiſſimis Cardinalibus, & Illuſtri-
bus Oratoribus.

Resp. Magnas gratias, multos annos.

Card. Sanctiſſimis Episcopis vita, & felix ad Ec-
cleſias ſuas reditus.

Resp. Præconibus veritatis perpetua memoria,
orthodoxo ſenatu multos annos.

Card. Sacroſancta œcumenica Tridentina Syno-
dus, ejus fidem conſiteamur, ejus decreta ſem-
per ſervemus.

Resp. Semper conſiteamur, ſemper ſervemus.

Card. Omnes ita credimus: omnes id ipſum ſen-
timus, omnes conſentientes, & amplectentes
ſubſcribimus. Hęc eſt fides Beati Petri, & A-
poſtolorum: hęc eſt fides Patrum: hęc eſt
fides orthodoxorum.

Resp. Ita credimus, ita ſentimus, ita ſubſcri-
mus.

Card. His decretis inhærentes, digni reddamur
miſericordijs, & gratia primi, & magni ſu-
premi Sacerdotis Ieſu-Chriſti Dei, interce-
dente ſimul inviolata Domina noſtra Sancta
Deipara, & omnibus Sanctis.

Resp. Fiat, fiat. Amen, Amen.

Card. Anathema cunctis hæreticis.

Resp. Anathema, anathema.

Post hæc mandatum fuit à Legatis, & Præſidentibus,

ribus, sub pœna excommunicationis, omni-
 bus Patribus, ut antequam discederent è Ci-
 vitate Tridentina, subscriberent manu pro-
 pria decretis Concilij, aut ea per publicum
 instrumentum approbarent, qui omnes dein-
 de subscripserint, & fuerunt numero CCLV.
 videlicet Legati IV. Cardinales II. Patriarchæ
 III. Archiepiscopi XXV. Episcopi CLXVIII.
 Abbates VII. Procuratores absentium, cum
 legitimo mandato XXXIX. Generales Ordini-
 num VII.

LAVS DEO.

Concordat cum originali, in cujus fidem
 subscripsimus.

*Ego Angelus Massarellus, Episcopus Thelesinus,
 sacri Concilij Tridentini Secretarius.*

*Ego Marcus Antonius Peregrinus Comensis, ejus-
 dem Concilij Notarius.*

*Ego Cynthius Pamphilus, Clericus Camerensis
 Diocesis, ejusdem Concilij Notarius.*

319

CONFIRMATIO CONCILII.

NOS ALEXANDER, Sancti Laurentij in Damasco
Diaconus Cardinalis, de Farnesio. S. R. E. Vicecancellarius,
fidem facimus, & attestamus, qualiter hodie die
Mercurij 26. Ianuarij 1564. Pontificatus Sanctissimi D. N. Pij
divina providentia Papa Quarti, anno quinto in Consistorio se-
creto, apud S. Petrum, Reverendissimi DD. mei, Cardinales Mo-
ronus & Simoneta, nuper reversi de sacro Concilio Tridentino,
cui uti Sedis Apostolica Legati praeerant, petierunt a
Sanctissimo D. N. ut infrà.

Beatissime Pater, in decreto super finem Concilij oecumenici
Tridentini, pridie nonas Decembris praeeriti publicato, statutum
fuit, ut per Sanctitatis vestrae, & Sanctae Sedis Apostolicae Lega-
tos, & Praesidentes peteretur nomine dicti Concilij à Sanctitate
vestra confirmatio omnium, & singulorum, quae tam sub foelicis
recordationis Paulo III. & Iulio III. quam sub Sanctitate Vestra
in eo decreta, & definita sunt: Quapropter nos Ioannes Cardi-
nalis Moronus & Ludovicus Cardinalis Simoneta, qui tunc Le-
gati, & Praesidentes eramus, volentes exequi, quod in dicto decre-
to stabilitum fuit, humiliter petimus nomine dicti Concilij oec-
umenici Tridentini, ut Sanctitas Vestra dignetur confirmare omnia,
& singula, quae tam sub foelicis recordationis Paulo III. & Iulio
III. quam sub Sanctitate Vestra in eo decreta, & definita sunt.

Quibus auditis, Sanctitas sua, viso, & lecto tenore dicti de-
creti, & habitis votis Reverendissimorum DD. meorum Cardi-
nalianum, respondit per haec verba.

Petitioni, nomine Concilij oecumenici Tridentini super eius con-
firmatione per dictos Legatos nobis facta, annuētes, omnia & sin-
gula, quae in dicto Concilio, tam sub foelicis record. Paulo III. &
Iulio III. praedecessoribus nostris, quam Pontificatus nostri tem-
pore decreta, & definita sunt, auctoritate Apostolica, etiam de
venerabilium fratrum nostrorum Cardinalium consilio & assensu,
matura cum illis deliberatione praehabita, confirmamus, atq; ab
omnibus Christi fidelibus recipi, & invariabiliter observari ma-
damus, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, Amen.

Alexander Card. Farnes.
Vicecancell.

BVL

BVLLA S. D. N. PII, DIVINA
 providentia Papæ
 Quarti.

SVPER CONFIRMATIONE OECVMENICI
 ac generalis Concilij Tridentini.

Pius Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam
 rei memoriam.

BENEDICTVS Deus, & Pater Domini nostri Iesu
 Christi, Pater misericordiarum, & Deus totius conso-
 lutionis, qui respicere dignatus Ecclesiam suam san-
 am, tot procellis & tempestatibus agitatum atque
 vexatum, & gravius in dies laborantem, apto tandem
 ei subvenit, operatque remedio. Ad plurimas, & perniciosissimas
 hareses extirpandas, ad corrigendos mores, & restituendâ Eccle-
 siasticam disciplinam, ad pacem & concordiam Christiani popu-
 li procurandam, inditum jam pridem in Civitate Tridentina
 œcumenicum, & generale Concilium à pia memoria Paulo III.
 prædecessore nostro, & Sessionibus aliquot habitis ceptum fuerat:
 ab ejus autem successore Julio in eandem urbem revocatum, post
 alias Sessiones celebratas, varijs impedimentis & difficultati-
 bus objectis, nec tunc quidem peragi potuerat: itaque diutius in-
 termisum fuerat, non sine maximo mœrore priorum omnium eius
 quorundam magis Ecclesia ejusmodi remedium imploraret. Nos au-
 tem post susceptum Sedi Apostolicæ regimen, tam necessarium, ad
 salutare opus, sicut Pastoralis sollicitudo monebat, divina mise-
 ricordia fiducia pe se ere aggressi, adjuti pro studio charissimi in
 Christo filij nostri Ferdinandi, Romanorum Imperatoris electi, &
 aliorum Christianorum Regum, Rerumpublicarum, ac Princi-
 pum, cœlestis consecuti sumus, quod nec diurnis nec nocturnis curis
 elaborare destiteramus, quodq; à patre luminibus assidue precari so-

vus. Cum enim eam in urbem undique ex Christiani nominis
 nationibus convenisset nostris convocata litteris & sua etiam ip-
 sorum pietate excitata, Episcoporum & aliorum insignium Pra-
 latorum maxima, & œcumenico Concilio digna frequentia pra-
 ter plurimos alios pios, & sacrarum litterarum scientia, divini-
 que, & humani juris cognitione praestantes viros, praesidentibus
 ipse Synodo Sedis Apostolica Legatis, nobis aded Concilii libertate
 faventibus, ut etiam de rebus Sedi Apostolica propria reservatis
 liberum ipsi Concilio arbitrium per litteras ad Legatos nostros
 scriptas, ultrò permiserimus, quæ de Sacramentis, & alijs rebus,
 quæ quidem necessaria visa sint, tractanda, definienda, & sta-
 tuenda restabant, ad confutandas haereses, ac tollendos abusos, &
 emendandos mores, à sacrosancta Synodo, summa libertate, dili-
 gentiaq; tractata, & accuratè, ac maturè admodum definita, ex-
 plicata, statuta sunt. Quibus rebus perfectis Concilium tanta
 omnium, qui illi interfuerant, concordia peractum fuit, ut con-
 sensum eum planè à Domino effectum fuisse consiterit: idque in
 nostris, atque omnium oculis valè mirabile fuerit Pro quo tam
 singulari Dei munere supplicationes statim in alma hac Urbe in-
 diximus, quæ magna Cleri, & populi pietate celebrata fuerunt,
 laudesque & gratias divina Majestati merito persolvendas cu-
 ravimus: cum ejusmodi Concilij exitus spem magnam & propè
 certam attulerit fore, ut majores in dies fructus ad Ecclesiam
 ex ipsius decretis, constitutionibusque perveniant. Cum autem
 ipsa sancta Synodus pro sua erga Sedem Apostolicam reverentia,
 antiquorum etiam Conciliorum vestigijs inherens, decretorum
 suorum omnium, quæ nostro, & prædecessorum nostrorum tempore
 facta sunt, confirmationem à nobis petierint, decreto de ea re in
 publica Sessione factò: Nos, ex Legatorum litteris prius, deinde
 post reditum eorum ex ijs, quæ Synodi nomine diligenter relato-
 runt, postulatione ipsius Synodi cognita, habita super hac re cum
 venerabilibus fratribus nostris, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardi-
 nalibus deliberatione matura, Sanctique Spiritus in primis au-
 xilio invocato, cum ea decreta omnia Catholica, & populo Chri-
 stiano utilia, ac salutaria esse cognovissemus, ad Dei omnipotentis
 laudem, de eorundem fratrum nostrorum consilio, & assensu
 in Consistorio nostro secreto, illa omnia & singula, auctoritate

Apostolica hodie confirmavimus, & ab omnibus Christi fidelibus suscipienda, ac servanda esse decrevimus, sicut harum quoque litterarum tenore ad clariorem omnium notitiam confirmavimus, & suscipi, observarique decernimus. Mandamus autem in virtute sanctæ obediætiæ, & sub pœnis à sacris Canonibus constitutis, alijsque gravioribus, etiam privationis, arbitrio nostro infligendis, universis, & singulis venerabilibus fratribus nostris, Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, & alijs quibusvis Ecclesiarum Prælatiis, cujuscumque status, gradus, ordinis, & dignitatis sint, etiam si Cardinalatus honore præfulgeant, ut eadem decreta, & statuta in Ecclesijs suis, civitatibus, & Diocæsesibus, in judicio, & extra judicium diligenter observent, & à subditis quisque suis, ad quos quomodolibet pertinent, inviolabiliter faciant observari, contradictores quoslibet, & cõtumaces, per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, etiam in ipsis decretis contentas, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam, si opus fuerit, brachij secularis auxilio, Ipsum verò charissimum filium nostrum Imperatorẽ electũ, ceterosque Reges, Respublicas, ac Principes Christianos monemus, & per viscera misericordiæ Domini nostri Jesu Christi obtestamur, ut qua pietate, Concilio per Oratores suos adfuerunt, eadem pietate, ac pari studio divini honoris, & populorum suorum salutis causa, pro Sedis quoque Apostolica, & sacre Synodi re reverentia, ad ejusdem Concilij exequenda, & observanda decreta, Prælatiis, cum opus fuerit, auxilio, & favore suo adfuerint, neque adversantes sana, ac salutari Concilij doctrina, opiniones à populis ditionis suæ recipi permittant, sed eas penitus interdiciant. Ad vitandum prætereà perversionem, & confusione, quæ oriri possit, si unicuique liceret, prout ei liberet, in decreta Concilij commentarios, & interpretationes suas edere, Apostolica auctoritate inhibemus omnibus, tam Ecclesiasticis personis, cujuscumque sint ordinis, conditionis, & gradus, quàm laicis, quocumque honore, ac potestate præditis, Prælatiis quidem sub interdicti ingressus Ecclesiæ, alijs verò, quicumque fuerint sub excommunicationis lata sententiæ pœnis, ne quis sine auctoritate nostra audeat, ullos commentarios, glessas, adnotationes, scholia, ullumve omninò interpretationis genus super ipsius Concilij decretis quocumque modo edere, aut quidem

quam quocumque nomine etiam sub pretextu majoris decretorum
 corroboracionis, aut executionis, aliove quesito colore, statuere.
 Si cui verò in eis aliquid obscurius dictum, & statutum fuisse,
 eamque ob causam interpretatione, aut decisione aliqua egere vi-
 sum fuerit, ascendat ad locum, quem Dominus elegit, ad Sedem,
 videlicet Apostolicam, omnium fidelium magistram, cujus au-
 thoritatem etiam ipsa sancta Synodus tam reverenter agnovit.
 Nos enim difficultates, & controversias, si qua ex eis decretis origi-
 fuerint, nobis declarandas, & decidendas, quemadmodum ipsa
 quoque sancta Synodus decrevit, reservamus, parati, sicut ea de
 nobis merito confisa est, omnium Provinciarum necessitatibus ex-
 ratione, neque commodior nobis visa fuerit, providere. Decernen-
 tes nihilominus irritum, & inane, si secus super his à quoquam
 quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.
 Ut hac autem ad omnium notitiam perveniant, neve quis excu-
 satione ignoracionis uti possit, Volumus, & mandamus, ut hæc li-
 tera per aliquos Curia nostra Cursores in Basilica Vaticana
 Principis Apostolorum, & in Ecclesia Lateranensi, tunc cum in
 eis populus ut Missarum solemnibus interfuit, congregari solet, pa-
 lam, & clara voce recitentur, & postquam recitata fuerint, ad
 valvas earum Ecclesiarum, itemque Cancellariæ Apostolicæ, &
 in loco solito Campi Floræ affigantur, ibique ut legi, & omnibus
 innotescere possint, aliquantisper relinquuntur. Cum autem inde
 amovebuntur, reliquis de more ibidem exemplis, in alma Urbe ad
 impressionem tradantur, quò commodius per Christiani nominis
 Provincias, & Regna divulgari possint. Transumptis quoque earum,
 qua manu alicujus publici Notarij scripta subscriptave, & sigil-
 lo, ac subscriptione alicujus persona in dignitate Ecclesiastica ob-
 firmitate munita fuerint, fidem sine ulla dubitatione haberi manda-
 mus, atque decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc
 paginam nostræ confirmacionis, monicionis, inhibitionis, reservatio-
 nis, voluntatis, mandatorum, & decretorum infringere, vel ei ausu
 temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, in-
 dignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli, Apo-
 stolorum ejus, se noverit incursum. Dat. Roma apud Sanctum Petrum,
 anno Incarnacionis Dominice millesimo quingentesimo sexagesimo

mo tertio, septimo Kalend. Februarij, Pontificatus nostri anno quinto.

† Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

† Ego F. Car. Pisanus Episc. Ostien. Decanus.

† Ego Fed. Car. Casius Episcopus Portuen.

† Ego Ioan. Card. Moronus Episc. Tusculan.

† Ego A. Card. Farnesius, Vicecan. Episc. Sab.

†

†

† Ego R. Card. S. Angeli, Major pœnitent.

†

†

† Ego Io. Card. S. Vitalis.

† Ego Io. Michael, Card. Saracenus.

†

† Ego Io. B. Cicada, Card. S. Clem. ff.

† Ego Scipio, Card. Pisarum.

† Ego Io. Card. Reomanus.

† Ego F. M. G. Card. Alexandrinus.

† Ego Clemens, Card. Araceli.

† Ego Io. Card. Sabellus.

†

†

† Ego B. Card. Salviatus.

† Ego Ph. Card. Aburd.

† Ego Lud. Card. Simonetq.

†

†

† Ego F. Card. Pacioccus, y de To.

† Ego M. A. Card. Amalius.

† Ego Io. Franc. Card. de Gambara.

† Ego Carolus Card. Borromeus,

† Ego M. S. Card. Const.

† Ego Alois Card. Gesualdus.

† Ego Hippo. Card. Ferrar.

† Ego Franciscus, Card. Gonzaga.

†

† Ego Gui. Aſc. Diac. Card. Camerac.

† Ego Vitellocius, Card. Vitellius.

†

†

†

†

Ant. Florellus Labelinus.

M. Gumyn.

BVLLA S.D.N.D. PII DIVINA PROVIDEN-
tia Papæ IV. super decreta sacri œumenici, &
generalis Concilij Tridentini.

Pius Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam
rei memoriam.

Sicut ad sacrorum Conciliorum decreta, ac Canones auctori-
tatis, atque confirmatio Apostolicę Sedis, & debet, & solet ac-
cedere: ita si qua super eis exorta sit dubitatio, ejusdem Sedis ju-
dicio, & declaratione tollenda est. Ad aures nostras pervenit,
multos esse, qui dubitent, ex quo tempore cęperint decreta sacre
generalis Concilij Trid. ad reformationem, & jus positivum, dil-
taxat spectantia eos, ad quos pertinent, obligare, illa presertim,
qua tempora certa præstitunt ad provinciales, Diocesanasque
Synodos celebrandas, ad sacros ordines suscipiendos, ad Religionẽ
proficendam, ad Parochiales Ecclesias, aliãque bñeficia Eccleſia-
stica, quę ejusdem Concilij decretis retineri prohibitum sit, re-
signanda, & ad complures res hujusmodi exequandas, ac alias
omnes ad prædictam reformationem, jusque positivum tantũ spo-
santes, quę observari, aut evitari debeant. Nos itaque, ut om-
nis controversia, dubitatioque tollatur. Motu proprio eam vè prout
rationi, juri, & æquitati cęvenire censuimus, duximus declarã-

dum. Nam, & si ipsius Concilij decreta, etiam de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium consilio, & assensu in Consistorio nostro secreto confirmata à nobis fuerunt sub finem mensis Ianuarij, ab eo etiam tempore apud hanc Sanctam Sedem observari cœperunt: quia tamen non parum temporis in eis Roma diligenter, emendatæque imprimendis necessariò consumptum fuit, & jure etiam communi sancitum est, ut Constitutiones novæ vim non nisi post certum tempus obtineant, æquum nobis & justum visum est prædicta decreta omnia ad dictam reformationem, jusque positivum dumtaxat spectantia à Kalend. Maij proximi præteriti omnes obligare cœpisse, neque post eam diem excusationem cujusquam, quod ea ignoraverit, admittendam, atq; ita Apostolica Auctoritate declaramus, ac definimus: & ab omnibus judicari debere mandamus, atque statuimus, Decernentes irritum, & inane, si quid secùs à quoquam quacumq; dignitate, auctoritate, & potestate prædito contigerit judicari. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apost. alijsq; in contrarium facientibus quibuscumque. Nulli ergo omnino hominũ liceat hanc paginam nostræ declarationis, definitionis, mandati, statuti & decreti, infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac B. Petri, & Pauli, Apost. ejus, se noverit incursurũ, Dat. Romæ, apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, quinto decimo Kal. August. Pontificatus nostri anno quinto.

Fed. Card. Cæsius.

Cæ. Glorierius.

H. Gumyn.

Registrata apud Casarem Secretarium.

Anno à Nativitate Domini millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, indictione Septima, die verò vigesima mensis Julij Pontif. Sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri, Domini Pij divina providentia Pap. IV. anno quinto. Retroscriptæ litteræ affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt in valvis Basilic. Principis Apost. de Urbe, & Sancti Ioan. Lateranens. necnon Cancellariæ Apost. & in Acie Campi Floræ. Per nos Iacobum Carra, & Iulium Parinam, prælati S. D. N. Papæ Cursorès.

Ant. Cleric. Magister Cursorum.

MO.

MOTVS PROPRIVS, S.D.N.D. Pij Divina providentia Papæ IV. per quem deputantur octo Reverendis. Cardinales, qui faciant observari reformationes ab ipso editas, necnon decreta sacri œcumenici, & generalis Concilij Tridentini.

PIVS PAPA IV.

Motu proprio, &c. Aliàs nos nonnullas constitutiones, & ordinationes, reformationem majoris Pœnitentiarij, ac sacræ Pœnitentiariæ nostræ, ac Vicarij nostri, ac ejus officij necnō Camerarij & Camera Apostolicæ, ac illius causarum Auditoris, necnon Palatij Apostolici, causarum Auditorum, ac Gubernatoris, & Capitoli Curiarum, & contradictarum aliorumq; almæ urbis nostræ, ac Romanæ Curie Tribunalium, & officiorum concernentes edidimus, quæ tamen (ut intelleximus) ab eorundem officiorum, & Tribunalium præfectis, ac officialibus minus diligenter observantur. Cum autem enixæ nostræ voluntatis sit, ut illa, & pariter decreta sacri Concilij Trid. in his, quæ ad eorum officia spectant, ab eisdem omninō observentur, nos propterea considerantes, parum esse jura condere, nisi sint, qui ea executioni demandari faciant, & in præmissis, prout ex debito Pastoralis officij nobis (meritis licet imparibus) injuncti obligamur salubriter, & utiliter providere, præfatâsque constitutiones, & ordinationes, ac decreta Concilij, quas, & quæ hic haberi volumus pro expressis, inviolabiliter observari volentes. Venerabili fratri nostro Ioan. Episc. Tusc. Morono, Ioan. Michael. S. Anastas. Saraceno, ac Ioann. Baptista S. Clement. Cicadæ, necnon Michael. S. Sabina, Alexan. Clement. S. Mariæ in Araceli, & Ludovic. S. Syriaci in Therm. Simonet. ac Carolo S. Martini in Montib. Barromeo Presbyt. necnon Vicellotio S. Mariæ in Porticu Vitellio nuncupatis, tit. Diaconis Cardinalibus committimus, & mandamus, quatenus ipsi seu eorum major pars conjunctim, vel divisim, eorum arbitrio, etiam tanquam executores dictarum litterarum, constitu-

pionum, & decretorum, prædict. constitutiones, & ordinationes,
 ac decreta præfata, juxta tenores eorum, ac litterarum desuper
 concessarum, per quoscumque Pœnitentiarij, Vicaria & Camera,
 ac Rota, Curiarum, ac Tribunalium prædictorum judices, & of-
 ficiales, sub excommunicationis lata sententia, ac privationis offi-
 ciorum, & alijs eisdem Card. benè visis, etiam pecuniarum, eo
 ipso incurrendis pœnis, firmiter observari faciant, & cum effe-
 ctu, nisi, tam in executione dictorum decretorum Concilij, quàm
 dictarum litterarum nostrarum, aliqua dubitas, aut difficultas
 emerferit, quo casu ad nos referant, invocato etiam ad hoc si opus
 fuerit, auxilio brachij secularis, ac eos qui litteris, & decretis,
 prædictis, & eorundem Card. mandatis non paruerint, ex tunc
 prout ex eadem die, & è contra illorum officijs privatos, necnon
 ad illa, & alia Romana Curia officia in postorum obtinenda in-
 habiles, ac ipsis et eis eorum officijs sic privatis illa tanquam per
 privationem vacantia à Datario nostro vendi, & à quibusvis
 personis idoneis pro pretio convenienti emi, liberè & licitè posse,
 auctoritate nostra curent, nuncient, discernant, ac declarent, pro-
 ut nos harum serie nunciamus, decernimus, & declaramus. Non
 obstantibus quibusvis constitutionibus, & ordinationibus Apost.
 ac Pœnitentiæ, & Curiarum, necnon Tribunalium prædictorum
 statutis, &c. etiam juramento, &c. roboratis privilegijs, quoque
 indultis, & litteris Apost. illis, de dictis officialibus, & Tribu-
 nalibus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibus-
 vis clausulis, & decretis, etiam motu simile, &c. & alijs quomo-
 documque concessis, &c. quibus omnibus, &c. illorum tenores,
 &c. hac vice latissimè derogamus, eaquæ adversus præmissa nul-
 latenus suffragari volumus, ceterisque contrarijs quibuscumque

Placet Motu proprio I.

Dat. Romæ apud Sanctum Marcum, quarto Nonis Augusti.
 Pontificatus nostri anno quinto.

BULLA S. D. N. PII DIVINA PROVIDEN-
tia Papæ IV. contra quoscumque Ecclesias, &
beneficia Ecclesiastica, quæcumque
in confidentiam retinentes,
sive recipientes.

Pius Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam
rci memoriam.

Romanum Pontificem in excelsa militantis Ecclesie specula
constitutum vigilans mentis oculos, non solum in absentium
extendere, sed potissimum in presentium, domesticorumq; fratrum,
& filiorum suorum mores diligenter perscrutandos, aliquando
reflexere, ut eos presertim, quos in Apost. sollicitudinis partem
evocavit Altissimus, nedum ab omni pactationis illicita contagio-
ne, verum etiam ab ejus omnimoda suspitione vagos, & immu-
nes conservare decet, ut qui ceteros, illustris officij sublimitate
antecellant, eosdem prisca etiam illa morum integritate presta-
re dignoscantur. Sanè licet dudum cum certam simoniaca pravi-
tatis speciem, quam beneficiorum confidentiam vocant, in Rom.
Cur. atque aded in sacrum venerabilium fratrum nostrorum
S. R. E. Cardin. collegium, quasi per caniculos irrepisse, ac nonnul-
lus ex ipsis fratribus, nimia quadam facilitate, seu potius impor-
tunis amicorum familiariumq; precibus adductos, beneficia Ec-
clesiastica in confidentiam hujusmodi recepisse, & frequenter re-
cipere intelleximus, hanc licet beneficentia exercenda, seu ami-
citiæ colendæ viam à tanto saltem collegio prorsus eliminare
cupientes, eosdem fratres in consistorio nostro secreto, non semel
admonuerimus, huic aliena beneficia custodiendi modo, ne assues-
cerent, neve illa hoc pacto reciperent, atque sic recepta dimit-
terent. Nihilominus nuper ad aures nostras pervenit, eorum
aliquos monitionis nostre oblitos, ea qua custodienda respo-
vant, beneficia nondum tamen dimisisse. Et insuper illos, &
nonnullos alios, etiam Patriarchas, Archiep. & alios Episc. ac
etiam Cameræ Apost. Clericos, Eccles. Moxast. dignitates, & alia
hanc

beneficia hujusmodi in sui favorem resignata, cessa, vel aliàs dimissa acceptasse, aut de illis per obitum, vel aliàs vacantibus à nobis, & prædecessoribus nostris, seu etiam ab ordinarijs, & alijs inferioribus collatoribus etiam ad patronorū præsentationem, ad alterius commodum sibi pro videri obtinuisse, illaque ac etiã alia aliter vacantia sibi in titulum, commendam, vel administrationem, aut alia dicta autoritate concessa, quandoque in resignatium, vel cedentium, seu etiam aliorum favorem concessisse, vel aliàs dimisisse. Ac sibi propterea pensiones annuas, ac fructus, redditus, & proventus Ecclesiarum, Monasteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum hujusmodi, in toto, vel in parte etiam aliquando cum facultate, illas, & illos transferendi, ac etiã collationem, provisionem, præsentationem, & aliam dispositionem beneficiorū Ecclesiasticorū ad earundē Ecclesiarū, Monasteriorū, & dignitatū Prelatos pro tempore existentes, ac alios hujusmodi beneficia pro tempore obtinentes pertinentium, necnon regressus, sive accessus, & ingressus ad Ecclesias, etiam Cathedralis, Monasteria, ac alia diversa beneficia Ecclesiastica, sibi reservari procurasse & obtinuisse, ad hoc videlicet, ut confidentes sic decimarie Apostolicarum, vel communis dicti Collegij, & annata aliorumque jurium dicta Camera debitorum solutionem eludant, integrisque beneficiorum, etiam in mensibus Apostolicis vacantium, aut aliã dispositioni Sedis Apostolica generaliter reservatorum, collationibus, ac in eorum ut beneficia ipsa, tempore procedente, in aliquorum tunc forsitan de jure inhabilium, & incapacium, vel non tunc adhuc vitiorum favorem cedantur, seu resignentur, vel ut persona inhabiles, & incapaces hujusmodi, etiam laici, pensionibus, ac fructibus, redditibus, & proventus Ecclesiasticis fruatur, & quædam seu potius illis, & facultate transferendi prædicta abutantur in animarum suarum periculum, & perniciosum exemplum Quæ nos hanc Cardinalium earundem in mentionibus nostris parendo incuriam, & tam illorum, quàm cæterorum Prelatorum etiam Clericorum, ac aliorum quorumcumque indignam fallaciam, conivantibus oculis diutius minimè dissimulandam, sed huic errori, ne radices altius agat, occurrendum, tandem esse censentes. Et quoniam hanc ipsorum, qui monitioni nostre, non parentes beneficia hujusmodi in confidentiam

ut praefertur, retinuerunt, & fructus ex eis indebitè, vel percipiè-
 do, vel per alios nomine suo, etiam per simulatas illorum locatio-
 nes, & factas de receptis quicquid, ac donationes, & remissiones
 percipi sinendo graviter excefferunt Cardinalium metam, potius
 ex immoderata erga suos indulgentia, quàm aliquo preceptorum
 nostrorum spreu processisse facile reputamus, idcirco omnes, & sin-
 gulas Ecclesias, etiam Metropolit. & alias Cathedrales, ac Mo-
 nasteria, etiam consistorialia, prioratus, praeposituras, praepositatus,
 dignitates, etiam majores, & principales, etiam conventuales,
 personatus, administrationes, & officia, ceteraque beneficia Ecclē-
 siastica, cum cura, & sine cura secularia, & quorumvis Ordinum
 Regularia, etiam de jure Patronatus, etiam laicorum, etiam no-
 bilitum, & illustrium, etiã ex fundatione, & dotacione existentia,
 per ejusdem Roman. Ecclesie, etiam Episcopos, Cardinales, &
 quoscumque alios etiam Patriarchas, Archiep. & alios Episco-
 pos, ac etiam ejusdem Camera Clericos, in titulum, commendam,
 vel administrationem, aut aliàs, in hujusmodi confidentiam jure
 prohibitam, cujusvis persona, ut praefertur, contemplatione, vel
 intuitu, quovis modo recepta illorum liberam collationem, & dis-
 positionem nobis, & Sedi Apostolica, harum serie reservantes ip-
 so jure à die receptionis eorundem vacavisse, & vacare, ac fru-
 ctum, & pensionum reservationes, ac facultates transferendi, &
 collationis beneficiorum concessiones, eis, ut premittitur, factas:
 ac regressus, sive accessus, & ingressus concessos hujusmodi cessas-
 se, & cessare, ac extinctos esse: Et eosdem Cardinales, seu quosvis
 alios à prima die receptionis beneficiorum hujusmodi citra fructus,
 redditus, & proventus earum Ecclesiarum, Monasteriorum,
 dignitatum, & aliorum beneficiorum, ac pensiones predictas, in-
 debitè percipere, suosque facere non potuisse, neq; debuisse, sed illos
 omnes, & singulos ad Cameraam eandem devolutos fuisse, & esse,
 illique deberi, ac ipsos Cardinales, & alios, ad quorum manus
 quemolibet pervenerunt, & eorum heredes, ad integram
 illorum restitutionem, in utroque foro teneri, & ad id op-
 portunitis juris remedijs compelli debere, auctoritate Apostolica,
 tenore praesentium, decernimus, & declaramus. Et insuper uni-
 versis, & singulis, tam ejusdem Rom. Ecclesie Cardinalibus, etiã
 Episcopis, quàm Prelatis, & Clericis, & alijs predictis praesenti-
 bus,

bus. & futuris, ne deinceps ullo unquam tempore aliquis Eccle-
 sias, Monasteria, dignitates, vel alia beneficia, etiam in dicto iure
 patronatus, uti praefertur, existentia, aut fructus, vel pensiones, aut
 regressus, seu accessus, in confidentia praeiudiciali, aut ad effectum re-
 servationum huiusmodi, sibi postmodum cedentibus procuranda-
 rum, recipere praesumant, Cardinalibus vero, & alijs Praeatis hu-
 iusmodi, in virtute sanctae obedientiae, & sub interdicto ingressus
 Ecclesiae, reliquis vero sub maioris excommunicationis lata senten-
 tia poena per contrafacientes eo ipso incurrenda. à qua nisi à nobis,
 aut Rom. Pontif. pro tempore existente, praeterquam in mortis articulo
 adhiberi, absolvi nequeant, distrixi inhihemus. Ac quascumque
 collationes, provisiones, praesentationes, commendas, reservationes,
 facultates, etiam transferendi, ac regrediendi, sive accedendi &
 ingrediendi, ac alias dispositiones de Ecclesijs, Monasterijs, digni-
 tatibus, & alijs beneficijs, eorumque fructibus, & beneficiorum
 collationibus per nos, & alios Rom. Pontif. successores nostros, etiam
 nona proprio, seu consistorialiter, aut etiam per Ordinarios, &
 alios inferiores collatores, & ad patronorum eorundem presenta-
 tionem, & alios quomolibet cum ipsorum ventu confidentiae huius-
 modi, expressè, sive occultè, ac de iure praesumpta, & alias contra
 praemissa pro tempore factas, nullas, & invalidas; nulliusque ro-
 boris, vel momenti fore, neque cuiquam suffragari, sed Ecclesias,
 Monasteria, dignitates, ac alia beneficia huiusmodi, ipso iure
 vacare, ac nostra, & Sedis Apostolicae dispositioni reservata, fru-
 ctibus; & pensiones Camera Apostolica applicatos, ut praefertur, ef-
 fectus, & inferi. Sicque in praemissis omnibus, & singulis, per quos-
 cumque Iudices, & commissarios, etiam ipsius Ecclesiae Romanae
 Cardinales, sublata eis quavis aliter interpretandi, & iudi-
 candi facultate, etiam per praesumptiones, & conjecturas, legiti-
 mos, & contra arbitrio (cum alijs confidentias huiusmodi, in lu-
 ris est, & probari non posse constat) procedendo, iudicari & diffi-
 niri debere: Ac quidquid fecerit super his à quocumque quavis
 auctoritate sciender, vel ignoranter, attentari contigerit, irritum,
 & inane similiter decernimus. Non obstantibus fel. rec. Bonifa-
 cii Papae VIII. praedecessoris nostri, de una, & Concilij Generalis
 de duobus dietis, ac alijs constitutionibus Apostolicis, necnon
 Collegij praefati juramentis, consuetudine Apostolica, vel qua-

Et firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus contra-
 rijs quibascumque; aut si aliquibus, communiter, vel dirisim ab
 eadē sit Sede indultū, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari
 non possint, per litteras Apostolicas, nō facientes plenā & expres-
 sam, ac de verbo ad verbū, de indulto huiusmodi mentionē Et ne
 quispiā illo unquā tempore presentium ignorantiam prætende-
 re possit: Volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod ipse
 presentes littere ad Basilicā Principis Apostolorum et ubi va-
 luerit per aliquem ex Cursoribus nostris illarum copia ibi affixa,
 & dimissa, & etiam in Cancellaria Apostolica, de more publi-
 centur, ac in ejsdem Cancellaria quinteruo ad majorem partē,
 illas in iudicio producere volentium, commoditatē, describan-
 tur. Nulli ergo omninō hominum liceat hanc paginam nostrā
 reservationis, declarationis, inhibitionis, decreti, & voluntatis,
 infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc
 attentare presumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Bea-
 torum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum.
 Datum Roma, apud Sanctum Petrum, anno Incarnacionis Do-
 minicæ millesimo quinquagesimo sexagesimo quarto, decimo sep-
 timo Kalend. Novemb. Pontificatus nostri anno quinto.

Visa de Curia M. de Enrico.

Cæ. Glorierius.

H. Gumyn.

Anno à Nativitate Domini millesimo quingentesimo sexagesi-
 mo quarto, indictione septima, die vero quarta mensis Decemb.
 Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri Pij
 divina providentia Papa IV. anno quinto. Suprascripta littera
 Apostolica publicata, & affixa fuerunt ad valuas Basilicæ Prin-
 cipis Apostolorum de Vrbe, & Cancellaria Apostolica, in hac Acte
 campi Flora dimissis in suprascriptis locis suprascriptarum lit-
 terarum copijs, affixit, ut moris est, per nos Iulium Pari-
 num, & Bernardinum Andreutium, prelibati S. D. N. Pape
 Cursores.

An. Clerici Magister Cursorum.

BVLLA S.D.N.D. PII DIVINA PROVIDEN-
tia Papæ IV. super forma juramenti
professionis Fidei.

PIVS EPISCOPVS, SERVVS SERVORVM
Dei, ad perpetuam rei memoriam.

In quantum nobis Apostolica servitutis officium requirit, ut ea
qua Dominus omnipotens ad providam Ecclesia sua directio-
nem, Sanctis Patribus in nomine suo congregatis divinitus inspi-
rare dignatus est, ad ejus laudem, & gloriam incunctanter exe-
qui properemus. Cum itaque juxta Concilij Tridentini disposi-
tionem omnes, quos deinceps Cathedralibus, & superioribus Ec-
clesijs prefici, vel quibus de illarum Dignitatibus, Canonicati-
bus & alijs quibuscumque beneficijs Ecclesiasticis, curam ani-
marum habentibus, provideri contingit, publicâ orthodoxæ Fidei
professionem facere, sequæ in Romana Ecclesia obedientia permã-
suros spondero & jurare teneantur. Nos volentes etiam per quos-
cumque, quibus de Monasterijs, Conventibus, domibus, & alijs qui-
buscumque locis, Regularium quorumcumque Ordinum, etiam Ad-
litarium, quocumque nomine, vel tit. providebitur, idem servari,
& ad hoc, ut unius ejusdem Fidei professio uniformiter ab om-
nibus exhibeatur, unicaque, & certa illius forma cunctis inno-
tescat, nostra sollicitudinis partes in hoc alicui minimè desiderari,
formam ipsam presentibus annotari, publicari, & ubique gentiã
per eos, ad quos ex decretis ipsius Concilij, & alios predictos spe-
ctat, recipi & observari, ac sub pœnis per Conc. ipsum in contra-
venientes laris, juxta hanc, & non aliam formam, professionem
predictam solemniter fieri auctoritate Apostolica, tenore presen-
tium districtè præcipiendo mandamus, hujusmodi sub tenore.
Ego N. firma fide credo, & profiteor omnia, & singula, qua conti-
nentur in Symbolo Fidei, quo S. R. E. utitur, videlicet, Credo in
unum Deum Patrem omnipotentem, factorem cœli, & terræ, vi-
sibilem omnium, & invisibilem: Et in unum Dominum Iesum
Christum, Filium Dei unigenitum, & ex Patre natum ante om-
nia secula, Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo

vero, genitum non factum, consubstantiali Patri, per quem omnia facta sunt, qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de caelis: Et incarnatus est de Spiritu Sancto ex Maria Virgine, & homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus, & sepultus est, & resurrexit tertia die secundum Scripturas, & ascendit in caelum: Sedit ad dexteram Patris, & iterum venturus est cum gloria judicare vivos, & mortuos, cujus regni non erit finis, & in Spiritum Sanctum Dominum & vivificantem, qui ex Patre Filioque procedit, qui cum Patre, & Filio simul adoratur, & conglorificatur, qui locutus est per Prophetas, & unam Sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam: Confiteor unum baptisma, in remissionem peccatorum, & expecto resurrectionem mortuorum, & vitam venturi saeculi. Amen. Apostolicas, & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque ejusdem Eccles. observationes, & constitutiones firmissimè admitto, & amplector. Item S. Script. juxta eum sensum, quem tenuit, & tenet Sancta mater Ecclesia, cujus est judicare de vero sensu, & interpretatione S. Script. admitto, nec ea nunquam, nisi juxta unanimem consensum patrum accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque septem esse verè, & propriè Sacramenta nova legis à Iesu Christo, Domino nostro instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis necessaria, scilicet Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Penitentiam, Extremam unctionem, Ordinem, & Matrimonium: illaque gratiam conferre: & ex his Baptismum, Confirmationem, & ordinem sine sacrilegio reiterare non posse. Receptos quoque, & approbatos Eccles. Cathol. ritus, in supradictorum omnium Sacramentorum solenni administratione recipio, & admitto. Omnia, & singula, quae de peccato originali, & de justificatione in sacrosancta Trid. Synod. definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio. Profiteor pariter in Missa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium sacrificium pro vivis, & defunctis atque in Sanctissimo Eucharistia Sacramento esse verè, realiter, & substantialiter corpus, & sanguinem, unà cum anima, & divinitate Domini nostri Iesu Christi, fierique conversionem totius substantiae panis, in corpus, & totius substantiae vini in sanguinem, quam conversionem Catholica Ecclesia Transubstantiationem appellat. Fateor etiam sub

altera tantum specie totum, atque integrum Christum, verum
 que Sacramentū sumi. Constantiter teneo Purgatorium esse, An-
 imasque ibi decetas, fidelium suffragijs juvari. Similiter, & Sa-
 ctos unā cum Christo regnantes venerandos, atque invocandos
 esse, eosque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias
 esse venerandas. Firmissime assero imagines Christi, ac Deiparę
 semper Virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas, & retinē-
 das esse, atque eis debitum honorem, ac venerationem impertien-
 dam: indulgentiarum etiam potestatem à Christo in Ecclesia re-
 lictam fuisse illarumque usum in Christiano populo maximè salu-
 tarem esse affirmo. Sanctam, Catholicam, & Apostolicam Romā-
 nam Ecclesiam, omnium Ecclesiarum matrem, & magistram ag-
 nosco; Romanoque Pontifici, Beati Petri Apostolorum Principis,
 successori, ac Iesu-Christi Vicario veram obedientiam spondeo, ab
 juro. Cetera item omnia à sacris Canonibus, & œcumenicis Cō-
 sil. ac precipuè à Sacrosancto Trid. Concilio tradita, definita, &
 declarata, indubitanter recipio, atque profiteor; simulque contra-
 ria omnia, atque hareses quascumque ab Ecclesia damnatas, &
 rejectas & anathematizatas, ego pariter damno, rejicio & ana-
 thematizo. Hanc veram Catholicam Fidem, extra quam nemo
 salvus esse potest, quam in presenti spontè profiteor, & veraciter
 teneo, eandem integram, & inviolatam, usque ad extremum vi-
 ta spiritum, constantissime (Deo adjuvante) retineri, & confi-
 teri, atque à meis subditis, vel illis, quorū cura ad me in munere
 meo spectabit, teneri, doceri, & predicari, quantum in me erit, cu-
 raturum. Ego idem N. spondeo, voveo, ac juro, sic me Deus adju-
 vet, & hac Sancta Dei Evangelia. Volumus autem, quod præ-
 sentes litteræ, in Cancellaria nostra Apostolica, de more legantur;
 Et ut omnibus facilius pateant, in ejus Quirterno describantur,
 ac etiam imprimantur. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc
 paginam nostra voluntatis, & mandati infringere, vel ei ausu
 temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit,
 indignationem omnipotentis Dei, ac B. Petri, & Pauli Apostol.
 ejus, se noverit incursum. Dat. Roma apud Sanctum Petrum,
 anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesi-
 mo quarto, Idib. Novemb. Pontificat. nostri anno quinto.

Ferd. Card. Cæsius.

Ca. GLORIOSUS

15

Acta & publicatę fuerunt superscriptę littera Romana in Cancellaria Apostolica, anno Incarnationis Dominica millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, die verò Sabbati nonę mensis Decemb. Pont. Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Pij Papa IV. anno quarto.

A. Lomellinus Custos.

DECLARATIO, QVOD GRATIÆ DE NON
residendo, & percipiendo fructus ratione studij,
non valeant sine consensu Ordinarij.

Sanctissimus in Christo Pater, & Dominus noster, Dominus Pius, divina Providentia Papa IV. ad cujus aures nuper peruenit nonnullos curata, vel alia sacros Ordines, aut personalem residentiam requirentia beneficia obtinentes, sub pretextu quod litteris operam dare cupiebant, post confirmationem Concil. Trident. per Sanctitatem suam factam & publicatam, secum, ut litterarum studio in loco, ubi illud vigeat generale, actu insistendo, ratione beneficiorum, per eos obtentorum huiusmodi usque ad quinquenniū, vel aliud tempus, tunc expressum, dummodo infra primum illius annum Subdiaconi fiant, ad reliquos ordines promoveri minimè teneantur, & tam eidem interim, quàm alij, etiam ad eosdem ordines, vel eorum aliquem, seu aliquos promoti, quod similiter studentes beneficijs per eos obtentis, per Vicarios idoneos, per locorum ordinarios, etiam congrua fructuum beneficiorum huiusmodi portione illis assignata, vel alijs deputandos in divinis deserviendo, animarum curam illis imminentem exercendo, & alia incumbentia onera supportando, usque ad simile tempus personaliter in eisdem beneficijs residere non tenerentur, & nihilominus interea omnes eorundem beneficiorum fructus percipere possent per Ordinariam Sanctitatis sue signaturā, seu Poenitentiarie sue officium dispensari sibi que pariter indulgeri obtinuerunt: nullum in his, vel fraudi, vel circumventioni, locum, præsertim, que ad absentes à Rom. Curia de quorum qua-

litatibus facilis notitia haberi non potest quantum humana ratione provideri potest, relinquere volens Conc. etiam Trid. decretis inharendo hujusmodi dispensationes & multa hactenus concessa, ac tam ipsius Pœnitentiariis, quam Apost. & aliis de super. confectas, & consociandas litteras processusque habitos, & habendos per easdem dictis absentibus nullatenus suffragari nisi singulorum Ordinariorum locorum, in quibus singula beneficia hujusmodi conficiunt, consensus gratis prestandus ad id accedat, Apostolica auctoritate declaravit, decernens irritum, &c.

Placet, publicetur, & describatur, i.

Leſta, & publicata fuit suprascripta Regula Roma in Cancellaria Apostolica anno Incarnationis Dominice millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, die vero Veneris vigesima quarta mensis Novemb. Pontificatus prefati S. D. N. Pape anno quinto.

A. Lomellinus Custos.

BVLLA S. D. N. D. PII DIVINA PROVIDENTIA
Papæ IV. super residentia Praelatorum Parochialium, & aliorum Curam animarum habentium & residere debentium.

PIVS EPISCOPVS, SERVVS SERVORVM
Dei, ad perpetuam rei memoriam.

IN suprema Militantis Ecclesia specula, meritis licet insufficientibus, divina dispositione constituti, cunctos non solum vigilantia nostra commissos Dominicos greges, sed etiam singulorum pastorum suorum actus intensa nostra mentis acie collustrantes studium efficacem, operamque sedulam ad hoc omnino statimus adhibere, ut quemadmodum operosum sacri Concilij Tridentini progressum felicemque exitum, Domino cooperante, prestimus. ita sanctissima illius decreta, ipsorum preferimus, qui in Apostolica

lica sollicitudinis partem vocati sunt, Pastorum officium concer-
 nentia non tepide, neque dissimulante exequamur. Sanè licet in
 Concilio prefato saluberrima fuerit ordinatione decretum, quòd
 omnes, & singuli venerabiles fratres nostri Patriarcha, Primates,
 Archiepiscopi, & Episc. & alij beneficiati, apud Ecclesias spon-
 suas residere teneantur: nonnulli tamen, quòd non sine animi
 nostri mœore referimus, adeo sui gregiumque quos olim desordi-
 tos, Salvator noster proprio sanguine redimere dignatus est, sic
 creditorum obliti sunt, ut etiam nunc in alma Vrbe vel alibi cõ-
 morantes, & Sacrosancta spiritualis matrimonij inter eos suasq;
 Ecclesias solemniter contracti jura confundentes, spon-
 sas suas in
 longa quasi viduitate relictas, ac predictas Ecclesias quomodo-
 tumque sibi concessas invisere, & apud illas, ut probos, & pro vi-
 dos patros familias decet, residere non curant, in perditionem ani-
 marum suarum, & subditorum suorum, ac perniciosum exemplũ,
 & scandalum plurimorũ. Nos hanc illorum contumaciam alicui-
 jus etiam temporalis pœnæ metæ frangendam, seu convincendam
 esse censes; Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de A-
 postolica potestatis plenitudine, omnibus, & singulis Patriarchis,
 Primatibus, Archiepisc. Episc. prefatis, ac alijs quibuscumque
 etiam quavis auctoritate, dignitate, gradu, vel præminencia
 præfulgentibus, predictas Ecclesias in commendam, vel admini-
 strationem, aut alio quovis nomine obtinentibus, & alijs qui-
 buscumque beneficiatis, curam animarum habentibus, qui juxta
 decreti super residentia in Concil. predicto promulgati tenorem,
 personalem in suis Ecclesijs residentiam facere tenentur, in vir-
 tute sanctæ obedientiæ, & ultra pœnas in dicto decreto Concil.
 contentas etiam sub privationis eorum à regimine, & admini-
 stratione Ecclesiarum suarum, ac alijs nostro, & pro tempore exi-
 stentis Rom. Pont. successoris nostri, arbitrio imponendis pœnis,
 distinctè præcipiendo per Apostol. scripta mandamus, quatenus
 omni mora cessante in eisdem suis Ecclesijs juxta formam, & te-
 norem dicti Concil. personaliter resideant. Et nihilominus si quos
 mandato nostro hujusmodi, quod absit, non parere contigerit, ne-
 stiam tales absentes melioris in hac parte conditionis, quàm ca-
 teri suis Eccles. residentes existant, hac nostra perpetuò vali-
 tura Sanctione per presentes statuimus, & ordinamus, quod de-

Inceps omnia, & singula mobilia, immobilia, etiam in Vrbe, vbi
 eius districtu existētia, & se moventia, res, & bona, iura, & actio-
 nes cuiuscumque qualitatis, quantitatis & valoris, ac ubicūque
 locorum consistant, ad Patriarc. Primat. Archiep. Episc. & alios
 quoscumque; etiam quavis auctoris, dignit. gradu, & praeminē-
 tia praesulgentes, Ecclesias praedictas in tit. vel commendam, siue
 administrationem, aut alio quouis nomine obtinentes, & alios
 quoscumque beneficiatos, curam animarum habentes, qui extra
 praedictas Eccles. & Dioeceses etiam in Rom. Curia, aut alibi de-
 gentes, & iuxta decret. m, & formam Consil. huiusmodi non res-
 dentes decesserint, pertinentia & per illos suarum Eccles. ac qua-
 rumcumque Monasteriorum, Prioratum, Praepositarum, &
 aliorum beneficiorum Ecclesiast. cum cura, & sine cura, secula-
 rium, & regularium, quae illi quomodolibet obtinuerint, ac fru-
 ctuum, reddituum, & proventuum Ecclesiast. necnon pensionum
 annuarum sibi super similibus fructibus, redditibus, & proventi-
 bus reservatarum, & assignatarum occasione quasita, etiam si
 facultatem specialem de illis, aut eorum parte testandi, & alias
 liberè disponendi à nob. s, & quibusvis, alijs Rom. Pontificib. pra-
 edecessoribus, & successoribus nostris, etiam cum clausulis, quod
 facultates huiusmodi revocari nequeant, alijsque irritantibus
 decretis obtinuerint, & in vim illarum litterarum desuper con-
 fectarum de rebus, & bonis huiusmodi iam disposuerint tanquā
 spolia ad Cam. Apost. legitime pertineant, liceatque dilectis filijs
 moderno, & pro tempore existenti Commiss. nostro generali, &
 suis dictaeque Camera deputatis in eventum decessus huiusmodi
 solitum inventarium super rebus, & bonis praefatis conficere, il-
 laque prout de reliquis clericorum spolijs fieri solet, ad dilecti
 filij nostri moderni, & pro tempore existentis generalis Thesau-
 rarij manus redigere, dictaeque Camera applicare, cuiusvis
 licentia desuper minime requisita. Ac facultates, & desuper cō-
 fectas litteras praedictas etiam motu & scientia similibus etiam
 in recompensam laborum, & obsequiorum, etiam nobis, & Eccle-
 sie Rom. dictaeque Sedi impensorum, quomodolibet concessas, &
 etiam iteratis vicibus approbatas, illarum omnium tenore pra-
 sentibus pro sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes
 in eventum obitus huiusmodi, etiam si in Vrbe, aut eius districtu,

vel alibi extra suas Ecclesias, ut praefertur, contigerit, ex nunc
 prout ex tunc, & contra in dicta contumacia poenam, ejusdem
 potestatis plenitudine, & tenore revocamus, cassamus & annul-
 lamus. Ac tam eos, quam earum prae-textu quomodolibet pro tē-
 pore condita factaque testamenta, codicillos, legata, donationes,
 & alias dispositiones quaslibet, etiam ad pias causas, vel in re-
 muneracionem servitorum, nulla, & invalida, nulliusque robo-
 ris, vel momenti fore, neque quicquam contra praesentium tenorē
 suffragari. Et se per quoscumque Iudices, & Commissarios qua-
 vis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales in quavis
 instantia sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi,
 & interpretandi facultate iudicari, & diffiniri debere. Ac quid-
 quid secus à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoran-
 ter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus. Per hoc au-
 tem nostris, & Romanorum Pontif. praedecessorum nostrorum or-
 dinationibus, reservationibus, & decretis quoad Pral. & aliorū
 beneficiariorum etiam in suis Eccles. aut Dioc. residentium, &
 ibi decedentium, quae etiam ampliamus, & extendimus ad ha-
 bentes Eccles. in Urbis districtu, ibique residentes, & degentes,
 spolia Camera Apost. applicata, hactenus emanata nullatenus
 praedjudicare, neque quicquam in eis alterare intendimus, sed ea
 in suo robore, ut antea, manere volumus; praeterquam, quod eos
 qui in suis Ecclesijs, juxta formam praedicti Concil. resederint &
 specialem licentiam testandi habuerint, hanc enim tantum
 salvam eis esse volumus. Ita ut generalis licentia testandi eis,
 quocumque residentibus, minimè suffragetur, sed sola speciali, si
 quam habuerint, tueri se possint. Ceterum ut praecipuum, man-
 datum, statutum, ordinatio, revocatio, cessatio, decretum, & alia
 praemissa, praesentesque litterae ad eorum, quorum interest, notitia
 deducantur, nulliusque possit aliquam illorum ignorantiam pra-
 tendere, vel accusationem allegare, sed illae perpetuo firmae, & il-
 libatae permaneant, volumus & mandamus, quod a eodem praesen-
 tes in Basilicę Principis Apostolorum de Urbe, & Cancellaria no-
 stra valuis, ac Acie campi Flora, per aliquem ex Curatoribus no-
 stris affixa, copia illarum ibi dimissa, ab ea die omnes perinde
 ardeat, ac si illis personaliter intimata fuissent. Non obstanti-
 bus praemissis, ac in favorem Cyracium per secl. reg. dictum 17.

Leonem X. Iulium III. & quoscumque alios Rom. Pont. predecessores nostros, ac etiam per nos editis, & approbatis. Necnon alijs litteris, constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrarijs quibuscumque. Nulli verò omninò hominum liceat hanc paginam nostri precepti, mandati, statuti, ordinationis, revocationis, cessationis, annullationis, decreti, ampliationis, extentionis, intentionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se noverit incursum. Dat. Rom. apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicę millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, septimo Kalend. Decemb. Pontificatus nostri anno quinto.

Cæl. Glorierius.

Visa de Curia M. de Enciso.

H. Cumyn.

Anno à Nativitate Domini millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, indictione septima, die verò vigesima mensis Decemb. Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri D. Pij divina providentia Papa IV. anno quinto. Retroscripta littera Apost. affixa, & publicata fuerūt in valvis Basilica Principis Apost. de Vrbe ad Valvas Cance. Apost. & in Acie campi Flora, dimissis in prefatis locis presentium retroscriptarum litterarum copijs affixis, ut moris est, per nos Iulium Parinum, & Bernardinum Andrentum, pralibati S. D. N. Papa Cursores.

Ant. Clerici Magister Cursorum.

MOTVS PROPRIVS S. D. N. D. PII PAPÆ
IV. Super executione Concilii, & litterarum ejusdem
Sancti. contra Archiepiscopos, Episcopos, Præ-
latos, & alias personas Ecclesiasticas non
residentes in eorum Ecclesijs.

PIVS PAPA IV.

Motu proprio, &c. Cum tam per Sacrosanctum, œcumenicū
Concilium Tridentinum, quàm etiam per nostras litteras
sive bullas etiam desuper emanatas, & inter alias sub Dat Ro-
ma, apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominice 1564.
Septimo Kalendarum Decembris Pontificatus nostri anno quinto, mā-
datū sit omnibus Episcopis, Archiepiscopis, & alijs, quibus anima-
rū cura cōmissa est, oves suas agnoscere, pro eis sacrificium offerre,
verbique divini predicatione, Sacramentorū administratione, ac
bonorū omniū exemplo pascere; pauperum aliorūmq; miserabiliū
personarum curam paternam gerere, & signanter munera pasto-
ralia, & eis diligenter incumbere, & assistere, aliaque facere, quæ
in dicto sacro Concilio, & in dictis nostris litteris, sive bullis conti-
nentur. Quæ omnia nequaquā ab eis præstari, nec impleri pos-
sunt, cū gregibus suis nō invigilant neque assistunt, sed mercato-
rū more oves suas deserunt, & propterea debuisse, & deberent
omnes, & singuli Episcopi, Archiepiscopi, & alij in dignitatibus Ecclesiasticis
constituti, & præfecti, & quibus animarum cura existit, juxta di-
vina præcepta, & prædicti œcumenici Concilij, ac prædictarum
nostrarum litterarum, seu bullarum vim, formam continentiam,
& tenorem ad eorum respectivè Ecclesias, Dioceses, ac alia be-
neficia, quibus personalis residentia requiritur, ad officium in eis
personalem residentiam faciendi sese contulisse, ac omnia, &
singula in eisdem præceptis Concilij, & litteris, sive bullis respec-
tively contenta adimplevisse, & observasse. At tamen (sicut acci-
pimus) multi, & multi præfatorum præceptorum, & mandatoriorū
contemptores, animarūmq; suarum, propriaq; salutis immemores

in dictis dignitatibus Ecclesiasticis, quibus cura animarum imminet, ac Episcopalibus, & Archiepiscopalibus respectivè constituti, præmissa facere, & adimplere hæc tènens minimè curarunt. sed distulerunt, & differunt in grave animarum suarum, gregiumq; sibi commissorum periculum, & ovium suarum perniciosum exemplum, & scandalum; semperque, censuras, & pœnas, propterea à sibi inflatas temerè, & damnablem incurrendo. Quæ omnia cum non sint conniventibus oculis, aut impune prætermittenda, sed graviter, ut cæteris transeant in exemplum, cum jam per tot menses inobedientes fuerint, censuras præfatas sustinent: motu proprio, & ex certa nostra scientia, atque potestatis nostra plenitudine, Dilecto filio nostro Alexan. Riario, Cameræ Apost. generali Auditori, cui aliàs etiam, seu prædecessori suo, vi vè vocis oraculo commissimus, ut dict. Episc. Archiep. & aliàs personas Ecclesiasticas, animarum curam habentes non residentes, pœnas præfatas in dicto Concilio, & litteris, sive bullis nostris contentas incurrisse declararet, & ad illarum effectivalem executionem, aliàsque graviora procederet, vi vè vocis oraculo commissimus: tamen quia nonnulla monitoria contra certos Episcopos, & alias personas præfatas in vim commissionis nostræ hujusmodi sibi factæ tunc decreverat, & relaxaverat, ne in posterum de illius jurisdictione dubitari contingat, deinde eidem Auditori nostro nunc officium Auditoratus, exercenti, auctoritate nostra committimus, & mandamus, quatenus statim, tam contra Episcopos, Archiepisc. & alios quoscumque Prelatos, tam in urbe, quàm alibi, & ubique locorum existentes, & in proprijs Diocesium non residentes, constituto, sibi quantum sufficere videbitur, summarè, simpliciter, & de plura sola veritate inspecta, & manu regia de inobedientia propria usque ad sententiam exclusivè procedat, & deinde, nobis reservat, ut nos in Consistorio nostro secreto de fratrum nostrorum consilio, ut moris est, ad sententiam privationis, & depositionis Prelatorum inobedientium hujusmodi procedere valeamus: prout procedere intendimus. Quò verò ad alios curam animarum habentes, usque ad sententiam inclusivè procedat, & exequatur, juxta formam, & tenorem dicti Concilij, & litterarum nostrarum prædictarum cum eisdem facultatibus, ut supra, ac alia faciat, & exequatur, prout in dictis litteris, sive bullis con-

vinetur, cum potestate citandi, inhibendi, excommunicandi, suspendendi ex divinis, declarandi, interdicens, aggravandi, re aggravandi, carcerandi, & brachium seculare decernendi, relaxandi, & exequendi, aliaque faciendi necessaria quomodolibet, & opportuna, contrarijs quibuscumque non obstantibus, & quod presentis nostri Motus proprii sola signatura sufficiat, ac ubique fide faciat in iudicio, & extra, regula contraria, & alijs quibuscumque, quibus omnibus expresse derogamus non obstantibus.

Placet Motu proprio I.

Præsentetur Americ. Regens,

BVLLA S. D. N. D. PII PAPÆ IV. REVO-
catoria Privilegiorum, exemptionum, immunitatũ, facultatum conservatoriarum, indultorum, confessionalium, Marilmagni, & aliarum quarumcumque similium gratiarum, quibuscumque locis, & personis concessarum in his, in quibus, statutis, & decretis sacri Concilij Trident. contrariantur.

Pius Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

IN Principis Apostolorum Sede meritis licet imparibus, divina dispositione constituti. nihil, neque uni versali Ecclesie, cura, & sollicitudini nostra commissa salubrius, neque injuncto nobis Apostolicę servitutis officio decentius prestare possumus, quam quod providentia nostra ministerio ecumenicum Concilium Tridentinum sicut nostris potissimum auspicijs, summaque sanctorũ Patrum concordia per Dei misericordiam feliciter absolutum fuit, ita per universos, qui Christiana pietate censentur, ubique suscipiatur, & remotis quibuscumque obstaculis, ab omnibus equaliter

liter observetur. Cum itaque in eodē Concilio, quamplurima sa-
 lubria, & ad universalem morum reformationem valde utilia
 decreta, atque statuta, maturo presentium ipsorum examine pra-
 cedente, sint edita, quibus multa, atque diversa privilegia, excep-
 tiones, immunitates, dispensationes, facultates, conservatoria, in-
 dultia, & ut vocant, confessionalia, & in vobis magni, & alia gra-
 tia, quae varijs, tam Cathedralibus, etiam Metropolitanis, quàm
 Collegiatis Ecclesijs, Monasterijs, Conventibus, & alijs Religio-
 sis, etiam fratrum Mendicantium domibus, & orānibus; necnon
 Sancti Spiritus in Saxia, Sancti Ioannis Lateran. ac Incurabilitū
 de Vrbe, Sancti Antonij Vienenensis, & S. Bernard. Iuren. alijsque
 Hospitalibus, Militijs, eorūque capitulis, & Conventibus, ac
 Universitatibus, etiam studiorum generalium Collegijs, tam se-
 cularibus, quàm Ecclesiasticis, Confraternitatibus, Societatibus,
 & tam Principis Apostolor. de Vrbe, quàm alijs fabricis, Sancta
 Cruciatā, alijsque pijs locis, & operibus, necnon Patriarchis, Ar-
 chiepiscopis, Episcopis, Praelatis, Abbatibus, Abbatissis, Prioribus,
 Praepositis, & alijs Ecclesiasticis, tam secularibus, quàm diver-
 sorum ordinum, & militiarum regularibus, ac etiam laicis cu-
 iusvisque dignitatis, & status, ac gradus, & excellentia, ac etiā
 Ducali, Regia, & Imperiali dignitate fulgentibus utriusque
 sexus personis; necnon aliquibus Notarijs, & etiam de latere Le-
 gatis, atque Nuncijs, tam perpetuō, quàm ad tempus per plures
 Roman. Pont. praedecessores nostros, ac nos, ac Sedem Apo. t. eisque
 Legatos habitus etiam Mutu proprio, & ex certa scientia, ac de
 Apostolice potestatis plenitudine, seu etiam Imperat. Regum, Du-
 cum, & aliorum Principum contemplatione, & intuitu, etiam
 de fratrum nostrorum consilio diversimodē, varijsque temporibus
 in genere, vel specie, ex qua vis etiam honesta causa concessa, &
 etiam p̄vies confirmata, & innovata fuerunt, in plerisque con-
 trariantur. Nos, quibus in primis cordi est, tam Sancta, & Ec-
 lesia Dei saluberrima decreta, ac par est, effectus ubique con-
 sequi, & ob omnibus obedienter observari, privilegiorum, exemp-
 tionum, immunitatum, facultatum conservatoriā, Indultorum,
 Confessionalium, Miris magni, & aliarum gratiarum praedicta-
 rum, ac quarumcumque Apostolic. & aliarum litterarum desu-
 per concessarum, processurāque decretorum, & aliorum inde se-

eorum tenores, ac si de verbo ad verbum, inserentur, prasentibus pro sufficienter expressis, & plenè insertis habentes: Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicę potestatis, plenitudine, quod eadem omnia, & singula privilegia exemptiones, immunitates, facultates, dispensationes conservatoria, Indulta Confessionalia, Maremagnum, & alia gratia, in his omnibus, & singulis, in quibus illa statutis, & decretis Concilij hujusmodi contrariantur, ipso jure revocata, cassata, & annullata, ac ad ipsius Concilij terminos, atque limites reducia sint, & esse censeatur, nec quicquam adversus ipsa decreta, & statuta, quovis, ubique, & apud omnes observentur, in aliquo suffragari posse: sed ea perinde haberi, & reputari debere, ac si nunquam emanassent, auctoritate Apostolica tenore prasentium declaramus, ac etiam statimus, & ordinamus. Decernentes nihilominus omnia, & singula, qua vigore privilegiorum, exemptionum, immunitatum, & dispensationum, facultatum Conservatoriarum, Indultorum Confessionalium, & aliarum quarumcunque gratiarum hujusmodi post id tempus, quo Concilium obligare coepit, facta, & gesta quomolibet fuerunt, & in posterum sient, in his in quibus dicti Concilij decretis adversantur, nulla, invalida & irrita esse, & censeri, ac nemini, etiam quantumlibet, ut prasertur, qualifiscat, tam in foro (quod ajunt) fori quam conscientie suffragari posse, & debere. Et ita per quoscumque locorum Ordinarios, aliosque Iudices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam Sancta Rom. Eccles. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi facultate, in utroque foro judicari, & desiniri debere, ac quicquid secus à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus. Non obstantibus premissis, ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrę declarationis, statuti, ordinationis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum. Dat. Romę apud Sanctum Petrum, anno Incarnat. Domini millesimo

anno quingentesimo sexagesimo quinto. Tertio decimo Kalendas
Martij. Pontificatus nostri anno sexto.

Caf. Glorierius.

P. Episcopus Narnien.

H. Cumys.

anno à Nativitate Domini millesimo quingentesimo sexagesimo
quinto, indictione sexta, die verò vigesima quarta mensis Febr.
Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri D.
Pij, divina providentia Papa IV. anno ejus sexto. Retroscripta
Littera Apost. officii, & publicata fuerunt in Aedibus campi Florae, &
Aulicis Cancellariis Apostolicis per nos Nicolaum de Mathias,
& Camillum Cherubinum S. D. N. Papa Cursores.

Philibertus Phapius, Magister Cursorum.

ORATIO HABITA, IN SESSIONE NONA, ET
ultima Sacri Concilij Tridentini, celebratâ duobus
continuis diebus tertia, & quarta Decembris
1563. sub Pio IV. Pont. Maximo.

A. R. D. Hieronymo Ragazono, Veneto, Episcopo
Nazianzeno, & Coadjutore Famagustano.

Hic summarim recensentur omnia in Concilio Tridentino definita, quæ, & ad piè credendum, & ad bene vivendum pertinent.

Avdite hæc, omnes gentes, auribus percipite omnes, qui habitatis orbem. Tridentinum Concilium jam, cum coeptum, aliquando intermissum, distractum varietate, atque divultum, nunc demùm singulari Dei omnipotentis beneficio, summa atque incredibili omnium ordinum, ac nationum voluntate connectitur, atque perficitur. Dies hæc quidem scelicissima Christiano populo illuxit, in qua templum Domini disturbatum frequenter, ac dissipatum reficitur, & absolvitur: & navis hæc una bonorum omnium, ex maximis, ac diuturnis turbinibus, atque fluctibus tuta in portu collocatur, quam utinam conscendere nobiscum ij voluissent, quorum in primis gratiâ hæc ipsa navigatio instituta fuit, atque ædificij hujus construendi participes existerant, qui hoc nobis negotium exhibuerunt: majoris nunc profectò lætitiæ causâ haberemus. Sed nostrâ id certè culpa non accidit.

Nos urbem hanc in Germaniæ faucibus, id est, in domus illorum serè limine positam elegimus: nos custodiâ nullam nobis, ne suspiciem illis aliquam minus liberè loci daremus, adhibuimus: nos eandem publicam illis concessimus, quam sibi ipsi composuerunt: nos hic illos
per-

perditi expectavimus, neque hortari ac rogare unquam desistimus, ut ad veritatis lucem cognoscendam accederent. Verum illis etiam absentibus, satis, ut puto, à nobis consultum est. Etenim, cum duo essent, in quibus egris, atque infirmis illorum animis medicina fuit adhibenda, alterum fidei catholicæ, ac verè Evangelicæ illis in rebus, quæ in dubium ab ipsis vocantur, quæque opportunè his temporibus viderentur, explicata & confirmata, disiectis omnibus ac dissipatis errorum tenebris, doctrina: alterum disciplinæ Ecclesiasticæ, cujus potissimum depravatione illi se à nobis defecisse affirmant, restitutio, utrumque, quantum in nobis, fuit, pro temporum horum ratione, cumulatè præstitimus.

Principio enim sancta hæc Synodus (facta ex laudabili majorum nostrorum consuetudine, suæ fidei professione) ut quoddam quasi fundamentum futuris actionibus poneret, & quibus testimonijs, atque præsidijs, in dogmatibus sanciendo nitendum esset, ostenderet; veteris, ac Novi Testamenti libros, qui essent sine ulla dubitatione recipiendi, antiquorum Conciliorum probatissimorum exemplo, piè, & prudenter enumeravit, ac ne de verbis quidè ulla ex varijs inversionibus oriri posset difficultas certâ, ac definitam de Græcis, ac Hebræis translationem approbavit. Hinc omnium hæresum caput, atque arcem aggrediens, de humanæ naturæ corruptis inijs ea statuit, quæ veritas ipsa, si loqui posset, exprimeret. De justificatione deinceps (res magna, & cum ab antiquis, tum à nostri temporis hæreticis mirum in modum oppugnata) ea definit, quibus, & pretiosissimis eo in genere opinionibus occurreretur, & rectè sentiendi ratio mirò quodâ ordine, atque admirabili sapientia (ut in illis Dei spiritu facile agnoscas) demonstraretur. Præstantissime hoc post hominum memoriam decreto hæreses ferè universæ ingulantur, & quasi caligo, Sole discutiuntur, ac dispelluntur: eaque claritas, isque splendor veritatis apparer, ut tantum lumen quin videat, dissimulare jam nemo possit. Subsecuta est salutaris septem divinorum Ec-

clesiæ Sacramentorum tractatio: primùm simul de omnibus, post de unoquoque separatim. Hic verò quis non videt, quàm distinetè, explicatè, abundanter, illuminatè, & (quod caput est) verè tota cœlestium horum mysteriorum ratio contineatur? Quis in tam magna, multiplicique doctrina, quid aut sequendum, aut fugiendum sit, potest ullo modo desiderare? Quis in illis omnibus errandi locum, aut occasionem inveniet? Quis denique de Sacramentorum horum vi, atque virtute dubitare in posterum poterit, cum gratiam illam, quæ illis ipsis quibusdam quasi stillicidijs in fidelium quotidie mentes illabitur, tunc nobis adfuisse tam copiosè perspiciantur? Accesserunt ad hæc de sacrosancto Missæ sacrificio, & de Communionem sub utraque specie, & parvulorum, decreta: quibus quidem nihil sanctius, nihil utilius, ut de coelo lapsa, nō ab hominibus composita videantur. Adjungitur his hodie certa de Indulgentijs, de Purgatorio, de Sanctorum Veneratione, Invocatione, Imaginibus, & Reliquijs doctrina, quā non solum hæreticorum fraudibus, & calumpnijs obsisteretur, sed priorum etiam Catholicorum conscientijs planè satisfiet.

Hæc de rebus ad salutem nostram pertinentibus, quæ dogmata appellantur faustè ac foeliciter erunt peractas neque aliud quicquam prætereà, eo in genere à nobis hoc tempore expectabatur.

In eorum autem quibusdam administrandis, cum nonnulla essent, quæ non ritè omninò, ac rectè servarentur, accuratissimè, Patres amplissimi, curastis, ut purè illa, & castè, atque ex more, institutoque majorū tractarentur. Ita omnem superstitionem, omnem quæstum, omnem (ut dicunt) irreverentiam à divina Missarum celebratione abstulistis: vagis, ignotis, & criminosis Sacerdotibus sanctum hoc offerre sacrificium interdixistis, rei hujus sacratissimæ usum à privatis domibus, & profanis, in sacra, & religiosa loca revocastis: molliores cætus, & symphonias, deambulationes, colloquia, negotiationes, à Templo Domini summovistis. Ita Ecclesiastico unicuique.

gradui leges illæ à vobis præscriptæ sunt, ut tradito illis divinitus ordine, ab utroque nullus utique locus relinquatur. Ita nonnulla matrimonij impedimenta, quæ antea quasi quandam, ad violanda Ecclesiæ præcepta dare videbantur, removistis: facilem veniæ consequendæ viam minus legitime connubij fœdus ineuntibus interclusistis. Quid de furtivis, tenebrosisque matrimonijs commorem? Et quidem ita sc̄tio, si alia nulla causa convocandi Concilium fuisset (quæ multæ, & maximæ fuerunt) propter unam hanc id omninò fuisse faciendum. Nam cum res hæc ad omnes spectet, neque ullus in orbe terrarum universo angulus reperiat, quem labes hæc non invaserit, curandum merito fuisset, ut communi huic malo, communi etiam consilio provideretur. Innumerabilium, Patres sanctissimi, & gravissimorum electorum, ac scelerum occasio, prudentissima ista vestra, ac propè divina sanctione penitus ablata est, & Christianæ Reipub. gubernationi sapientissimè consultum. Accedet ad hæc utilis in primis, ac necessaria multorum in Purgatorij, Sanctorum Venerationis, Invocationis, Imaginum, & Reliquiarum atque etiam indulgentiarum ratione abusus interdictio, qui rerum ipsarum pulcherrimam faciem inquinare, atque turpare mirum in modum videbatur.

Altera verò pars, in qua de labenti, ac propè cadenti Ecclesiasticâ disciplinâ fulciendâ erat agendum, diligentissimè etiam absoluta fuit atque perfecta. Eligentur in posterum ad Ecclesiastica munera obeunda, qui virtute non ambitione præstent, quippè populi commodis, non suis inserviant, & profunt potius quam præsent. Evanciantur, atque explanabitur frequentius. & studiosius, verbum Domini, ancipiti gladio penetrantius.

Aderunt suis gregibus, & invigilabunt Episcopi, ceterique, quibus animarum cura commissa est, neque extra creditam sibi custodiam vagabuntur. Nihil eniquam proderunt, aut ad impurè, & flagitiosè vivendum, aut ad male, & perniciosè docendum privilegia: nullū sine

poena crimen, nulla sine premio virtus relinquetur. Pauperum, & mendicantium Sacerdotum multitudini optimè provifum est: certæ unusquisque Ecclesie, statutoque operi, unde ali possit, adscribetur.

Avaritia, quo nullum vitium est tetrius, præsertim in domo Dei, ab ea omninò tolletur, gratis Sacramenta omnia, ut par est, conferentur. Ex una Ecclesia plures, ex pluribus una, ut populi commodum, & ratio postulabit, constituetur. Eleemosynarum quæstores (ut appellant) qui sua non quæ Iesu Christi, quærentes, magnum nostræ religioni damnum, magnam infamiã afferebant, ex omnium hominum memoria (quod summæ foelicitatis loco ponendum est) penitè evellentur. Hinc nostra præfens calamitas sumpsit exordium, hinc serpere infinitum malum, manareque in dies latius non desistebat, neque occurrere illi adhuc multorum Conciliorum cautionibus, ac provisionibus potuit. Quamobrem quis nonnisi sapientissimè factum dixerit, ut membrum hoc, in quo sanando diu ac multùm frustra laboratum est, ne reliquo corpori noceret, excideretur.

Porrò Deo cultus tribuetur puriùs, & accuratiùs, atque ita, qui ferunt vasa Domini, mundabuntur, ut ad sui imitationem alios trahant. In quo præclare illud fuit exco- gitatum, ut qui sacris essent initiandi, ij moribus, atque litteris in unaquaque Ecclesia à prima ætate instituerentur, ut quoddam quasi virtutum omnium Seminarium illud existeret. Iam veid Provincialibus Synodis restitutis, Visitationibus ad populorum utilitatem, non ad querelam, & sumptum renovatis. Tradita Pastoribus regendi suos, atque pascendi commodiùs facultate: pœnitentia publica in usum revocata. Hospitalitate, tum Ecclesiasticis hominibus, tum pijs locis indicta. In Curatis Sacerdotijs conferendis memorabili, ac penè cœlesti ratione constituta. Beneficiorum (ut ajunt) pluralitate sublata. Hæreditaria Sanctuarij Dei possessione prohibita. Modo excommunicationibus imposito, ac terminato. Primis judicijs in locis, ubi lites oriuntur, assignatis. Sin-

gularibus certaminibus interdictis. Omnium hominum, ac sacrorum in primis luxuriæ, cupiditati, atque licentiæ freno quasi quodam, quod excuti non facile possit, injecto; Regibus, ac Principibus sui muneris diligenter admonitis: alijsq; rebus huiusmodi prudentissimè sancitis, quis non videt vestras vos (Patres optimi) hac etiam in re partes cumulatissimè executos? Actum sæpè est in superioribus Concilijs de fide nostra explicanda, moribusque corrigendis, sed nescio, an unquam diligentius, atque distinctius. Hic præsertim hoc biennio, ex omnium populorum, ac nationum, in quibus Catholice Religionis veritas agnoscitur, non solum Patres, sed Oratores habuimus. At quos viros? Si doctrinam spectemus, eruditissimos: si ulum, peritissimos: si ingenia, perspicacissimos: si pietatem, Religiosissimos: si vitã, innocentissimos. Numerus is quoque fuit, ut si præsentes Christiani orbis considerentur angustiæ, frequentissima hæc omnib; quæ antea fuerunt, Synodus appareat. Hic singula omnium vulnera detecta, mores expositi fuere; nihil dissimulatum est: nostrorum adversariorum argumenta, & rationes ita tractatæ, ut eorum tum causa, non nostra agi videretur. Tertium nonnulla, atque etiam quantum discussa, summa sæpè contentione certatum: eo scilicet consilio, ut quemadmodum igne aurum, ita quibusdam quasi luctationibus, veritatis vires, ac nervi probarentur. Quæ enim inter idem sentientes, idemque spectantes discordia potuit existere?

Quæ cum ita sint, licet orrandum (ut initio dicebam) summopere fuisset, ut urã cum illis hæc agerentur, quarum potissimum causã tractata sunt: absentium tamen etiam incolomitati, atque saluti ita provisum est, ut alia ratione provideri, si adfuissent, non potuisse videretur: Legant illi, quæ de fide nostra statuimus, ut Christianum hominem decet, humiliter: & si lumen eis aliquod fulserit, ne faciem avertant: & si vocem Domini audierint, corda sua non obdaurent. Ac si ad communem matris Ecclesie complexum, unde se illi distraxe-

sunt, redire voluerint, clementiam sibi omnem, ac misericordiam tribuendam non dubitent. Sed præcipua illa ratio est. P. A. dissentientes a nobis animos conciliandi, consentientes in fide, atque officio retinendi sic quæ hoc in loco verbis sancivimus, re ipsa in nostris Ecclesijs præstamus: Leges etsi optimæ sunt, muta tamen res est. Quid Hebræo populo; Dei ipsius ore latae leges profuerunt? Quid Lycurgi leges Lacedæmonijs, Solonis, Atheniensibus ad libertatē retinendam, quam ob causam, erant conscriptæ, utilitates attulere? Sed cur externa, atque antiqua nimis commemoraro? Quæ ad bene, beatęque vivendum instituta, atque præcepta ex unius Christi Domini nostri vita atque doctrina desiderare, aut possumus, aut debemus? Quid item fuit à maioribus nostris omissum, quod cum ad rectē sentier dū, tum ad præclarē agendum pertineret? Medicamentum quidem salutare compositum, ac paratum jamdiu habemus; verū, si morbum debet expellere, sumendum est, ac per venas in omne corpus diffundendum: Poculo hoc salutis nos primū inebriemur, charissimi, & vivæ atque loquentes leges simus, & norma quasi quædam, ac regula, ad quem, aliorum actiones, & studia dirigantur: atque ita sibi unusquisque persuadeat nihil à Christianæ Reipublicæ commodo, ac dignitate successurum, nisi quantum in se sit, studiosē præstiterit.

Id curandam nobis cum antea fuit, tum multo erit in posterum accuratius. Etenim si Magistri nostri, ac Salvatoris exemplo facere prius debebamus, quam docere; postquam docuimus, quin faciamus, quæ esse poterit excusatio? Quis ferre nos, ac pati poterit, si, cum non furandum esse demonstraverimus, ipsi furemur? Si, cum non moechandum, moechemur? Sanctos, à Sancto Concilio, innocentes, atque integros ab integritatis præceptis, & innocentiz; firmos in fide, atque constantes à fidei nostræ firmitate doctrina discedere minimè convenit. Ac tales quidem expectant nos populi nostri, qui nostrum jamdiu reditum sustinentes ea se ipsi ra-

tione consolabantur, fore ut hanc temporis, usurā ma-
 jori præsentes studio sarciremus. Sed fiet id à vobis, ut
 spero, Patres sanctissimi, diligentèr, & quemadmodum
 hoc in loco fecistis, ita etiam domi satis Deo, atque ho-
 minibus facietis. Nunc (quod hujus temporis est) Deo
 primùm ipsi maximo, atque immortalī, maximas, atque
 immortales gratias, & agamus, & habeamus, qui non
 secundum peccata, quæ fecimus nos, neque secundum
 iniquitates nostras retribuit nobis; sed diem hunc læ-
 zissimum, quem videre multi concupiverunt, nobis non
 solum videndum, sed etiam celebrandum, incredibili
 cum totius Christiani populi assensu, atque approba-
 tione, sua magna benignitate concessit. Pio deinde IV.
 summo nostro, atque optimo Pontifici gratiæ perpetuæ,
 ac singulares habendæ sunt, qui cum primùm beati
 Petri Sedem ascendit, tanto Synodum hanc instaurandi
 desiderio exarsit, ut in eo suas omnes curas, & cogi-
 tationes defigeret. Nuncios statim viros probatissimos
 ad indicendum illis nationibus, atque Provincijs Con-
 ciliū misit, pro quorum in primis salute convocabā-
 tur. Hi Aquilonis partes propè omnes peragrarunt,
 rogarunt, obsecrarunt, obtestati sunt: tuta omnia, atque
 amica promiserunt: atque id etiam egerunt, ut in An-
 gliam trajicerent: Legatos postmodum pietate, ac do-
 ctina præstantissimos, cum interesse ille in Synodo, ut
 mirum in modum cupiebat, non posset, huc misit ex
 quibus duos (quorum memoriam in benedictione est)
 statuta die, tamen nulli ferè Episcopi convenissent, hic
 esse voluit. Hi, atque additus eis paulò post tertius, novè
 menses, atque, cò amplius, justum ad Synodum instituē-
 dam Episcoporum numerum hoc in loco nihil agentes
 expectaverunt: cum interea nihil aliud Pontifex ipse
 ageret, aut meditaretur, quam ut patres quamplurimi,
 quamoptimi, & quamprimum huc accederent, & Chri-
 stiani nominis Reges omnes, ac Principes suos huc Ora-
 tores mitterent, ut còmuni omnium voto, atque consilio
 còmunis hæc causa gravissima, omnij, atq; maxima tra-
 ctare-

staretur. Quid verò postea omni cura, sollicitudine, sup-
 tibus prætermisit, quod ad Concilij hujus amplitudinē,
 libertatem, & commodum pertinere aliquo modo vide-
 retur? O singularem pastoris, ac patris nostri pietatem,
 atque prudentiam! O summam etiam ejusdem felicitatē,
 cujus auctoritate, atque auspicijs jactatum hoc diu &
 agitatum Concilium constitit, & conquiescit! Te Pau-
 lum III. te Iulium, mortuos appello: quoad, quantoque
 studio videre, quod nos videmus, exoptastis? Quot in
 eam rem sumptus, quot labores insumpsistis? Quam ob
 rem verè tibi atque ex animo (PIE Sanctissime, ac bea-
 tissime) gratulamur, quod tantam tibi lætitiā, tantam
 tuo nomini laudem (id quod maximum divinæ in te be-
 nevolentia argumentum est) Dominus reservavit: quē
 nos precibus omnibus, ac votis supplices oramus, ut te
 nobis incolumem, pro Ecclesie suæ Sanctæ commodo,
 atque ornamento, & quā citissimè reddat, & quā diu-
 tissimè conservet. Serenissimo etiam Imperatori gratias
 agere, & gratulari jure optimo debemus. Ille potentis-
 simorum Cæsarum, qui propagandæ Christianæ Religio-
 nis miro quodam desiderio flagrant, animum, ut lo-
 cum referens, urbem hanc ab omni periculo liberam
 conservavit, & nos, ut tutam, tranquillamque pacem
 traheremus, sua vigilantia perfecit: magnamque nostris
 animis securitatem assidua trium suorum Legatorum
 summorum virorū præsentia, ac prope pignore attulit.

Ille de nostris his rebus pro sua eximia pietate solici-
 tus mirificè fuit. Ille à se atque à nobis dissentientes ho-
 mines, ex obscurissimis, in quibus versantur, tenebris
 eruere, atque ad sanctæ hujus Synodi clarissimam lucem
 aspiciendam adducere maximopere laboravit. Regum
 præterea Christianorum, ac Principum in Concilio hoc
 amplissimis suis legationibus ornando, & suos vestrae
 auctoritati falces submitiendo, pia maxime voluntas
 gratia nobis memoriā prosequenda est. Iam verò quis est,
 illustrissimi Legati, & Cardinales, qui se vobis debere
 plurimum non fateatur? Vos nostrarum actionum Duces

optimi, ac moderatores exitistis. Vos, ne nostra, aut in dicendo, aut in decernendo libertas violari aliqua ex parte videretur, incredibili patientia, ac diligentia curastis. Vos nulli corporis labori, nulli animi contentioni perpeccistis, ut ad optatum res exitum, quod alij multi vestri similes frustra tentaverunt, quamprimum perduceretur. In quo præcipuam quandam, ac propriam lætitiā habere, tu, Morone illustrissime atque ornatissime, debes, qui cum vigesimo abhinc anno primum præclaro huic ædificio lapidem posueris, extremam nunc manum post alios multos huic operi architectos adhibitos, feliciter, pro summa tua, ac propè divina sapientia, impones. Factum hoc tuum egregium, ac singulare, omnium sermone perpetuò celebrabitur, neque ullā unquā ætas de tuis his laudibus conticescet. Quid de vobis dicam (Patres sanctissimi) quā benè de Christiana Republica vestris his præstantissimis actionibus meruistis, quanta vestrum uniuscujusque nomini commendatio, quarta gloria à Christiano populo universo tribuetur? Vos, verè patres, verè pastores, & agnoscent omnes, & prædicabunt: vobis suam unusquisque vitam, atque salutem acceptā libentissimè referet. Ordinem illam populis nostris jucundissimam, atque lætissimam, in qua primum revisere illis nos, atque amplecti à Templi Domini ædificatione redeuntes contigerit.

Sed fac tu, Domine Deus noster, ut tam eximie de nobis opinioni egregijs factis respondeamus, & semen hoc, quod in agro tuo seminavimus, uberem fructum afferat, fluatq; ut ros, eloquium tuum: atque quod fore aliquando pollicitus es, fiat temporibus nostris ut unum sit omnium ovile, & unus Pastor, atque is potissimum

Pius IV. in tui nominis gloriam sempiternam. Amen. DIXI.

CATALOGVS
LEGATORVM, PATRVN,
ORATORVM, ET THEOLOGORVM, QUI
 ad Sacrosanctam, œcumenicam, Tridentinam Syn-
 nodum convenerunt à principio usque in finem,
 qui fuit die IV. Decembris 1563. sub
 Pio IV. Pontifice Maximo,

*Quorum Nomina, Cognomina, Patria, & dignitates
 infra continentur.*

- H**ercules Gonçaga S. R. E. Presbyt. Card. tituli
 Sanctæ Mariæ novæ, Mantuanus, obiit Tridenti,
 die secunda Martij 1563. & sepultus est Mantuæ.
- H**eronymus Seripandus S. R. E. Presbyt. Card. tit. sanctæ
 Susannæ, Neapolitanus, obiit Tridenti, die 17. Martij
 1563 & ibi sepultus in Ecclesia S. Marci, Ordinis fra-
 trum Eremitarum S. Augustini, quorum olim fuerat
 Generalis.
- I**oannes Moronus S. R. E. Card. Episcopus Prænestinus,
 Mediolanensis in demortui Card. de Mantua locum
 missus.
- S**tanislaus Hofius S. R. E. Presbyt. Card. tituli S. Lauren-
 tij in Palisperna, Polonus Vvarniensis.
- L**udovicus Simonet. S. R. E. Presbyt. Card. tit. S. Cyriaci
 in Thermis, Mediolanens.
- M**arcus Siticus S. R. E. Diaconus Card. Basilicæ duode-
 cim. Apostolorum de Altaemps, Germanus.
- B**ernardus Navagerius S. R. E. Presbyt. Card. tit. S. Nico-
 lai inter Imagines, Venetus, in demortui Cardinalis
 Seripandi locum missus.

Cardinales non Legati.

Carolus, à Lotharingia S. R. E. Presb. Card. tit. S. Apollinaris, Princeps, & Archiepiscopus Remensis, Gallus.
 Ludovicus Madrucius S. R. E. Diaconus Cardin. electus
 Episcopus Tridentinus, Germanus.

*Oratores quorum nomina hic describuntur, juxta eorum loca,
 que in eadem Sacrosancta Synodo habuerunt.*

*Oratores Ecclesiastici sedebant à manu dextera Legatorum,
 videlicet.*

Antonius de Muglieio, Moranus, Archiepiscopus Pragensis, Orator Cæsareus.

Georgius Drascovitius, Croatus, Episcopus Quinqueecclesiens. Orator Cæsareus pro Regno Hungariæ.

Valentinus Herbutus, Polonus, Episcopus Præmisciensis, Orator Serenissimi Regis Poloniæ.

Marcus Antonius Bobba, Casalensis, Episc. Augustensis in Pedemontio, Excellentissimi Ducis Sabaudia Orator: nunc Card.

Hieronymus de Gaddis, Florenti. Episc. Cortonenfis. Orator Excellentiss. Ducis Florentiæ, missus in locum Ioannis Strozij.

Frater Martinus Royas à Portalrubeo, Hispanus, Orator Religionis Hierosolymit.

Oratores seculares sedebant à manu sinistra Legatorum.

Sigismundus à Tuum, Tridentinus, Orator Cæsareus.

Ludovicus de Lansac. (Oratores.

Renaldus Ferrerius Præsident in Parlamento Parisiensi, & Guido Faber, (Christian.

Iudex major Tolosa (Galiarum.

(Regis.

Ferdinandus Martineus Mazcarenius, Orator Serenissimi Regis Portugalix.

Nicolaus de Ponte, Doctor, (Oratores Sere-

& eques, & (nissi. Dominij

Matthæus Dandulus, eques. (Venetorum.

Melchor Lussi, eques auratus, Orator septem Cantorum Helvetiorum.

Augustinus Pangartner I. V. D. de Monachio, Orator

Ex-

Excellentissimi Alberti, Ducis Bavariae.

Claudius Fernandez Quignonij, Comes Lunensis, Orator Regis Catholici, in locum Illustrissimi Ferdinandi de Avalos Marchionis Piscariae missus, obiit Tridenti, die 29 Decembris 1563. post finem Concilij, ibique sepultus est.

Hic separatim ab alijs Oratoribus sedebat, apud Reverendissimum Thilesium Secretarium Sanctae Synodi ob contentionem, super praecedentia ortam, inter ipsum, & Oratores Regis Christianissimi.

Patriarcha.

Antonius Haëlius Iustinopolitanus, Hierosolymitanus.

Daniel Barbarus, Venetus, electus Aquilegensis.

Ioannes Trivisanus, Venetus, Venetiarum.

Archiepiscopi Pauli Tertij

Ferdinandus Annius, Neapolitanus, Archiepiscopus Amalphitanus, nunc Episcopus Bovinus.

Petrus Landus, Venetus, Archiepiscopus Cretensis.

Petrus Antonius de Capua, Neapolitanus, Archiepiscopus Hydruntinus.

Marcus Cornelius, Venetus, electus tunc Archiepiscopus Spalatrensis.

Sebastianus Lecavella, Graecus, Ord. Praed. olim Archiepiscopus Naxiensis, nunc Episcopus Lateranensis.

Petrus Guerrero, Hispanus, Archiepiscopus Granatensis

Antonius Altovitus Florentinus, Archiepiscopus Florentinus.

Caesar Cibo, Genuensis, Archiepiscopus Taurinensis, obiit Tridenti, die 26 Decemb. 1562.

Archiepiscopi Iulij Tertij.

Paulus Aemilius Verallius, Romanus, olim Archiepiscopus Rossanen. nunc Episcopus Caputaquen.

Ioannes Brunus de Olchino Macedo, Regis Serviae Primas, Archiepiscopus Antibaren.

Ioannes Baptista Castaneus, Romanus, Archiepiscopus Rossanen.

Ioannes Baptista Vrsinus, Romanus, Archiepiscopus Sanctae Severinae.

Archiepiscopi Pauli Quarti.

Ludovicus Beccatellus, Bononien. Archiepiscopus Ragusinus.

Murius Calinus, Brixienfis, Archiepiscopus Iadrensis.

Sigismundus Saracenus, Neapolitan. Archiepiscopus Materanus.

Antonius Parrages de Castillegio, Hispanus, Archiepiscopus. Calaritanus.

Iulius Pavestus, Brixen sis. Ordin. Prædicat. Archiepiscopus Surrentinus.

Bartholomæus de Martyribus, Lusitanus, Ordin. Præd. Archiepisc. Baccaren.

Auzustinus Salvago, Genuensis, Ord. Præd. Archiepisc. Genuen.

Archiepiscopi Pij Quarti.

Philippus Mozenicus, Venetus, Regni Cypri Primas, & Legatus, Archiepiscopus Nicosiens.

Guillelmus de Avaton, Gallus, Archiepisc. Ebredunen.

Antonius Caucas, Venetus, Archiepiscop. Corsirensis.

Germanicus Bandiaus, Senensis, electus Archiepiscopus Senarum.

Marcus Anton, Columna, Romanus, Archiepiscopus Tarentinus, nunc Card. tit.

Gaspar de Fosso Contentinus, Ord. Sancti Francisci de Paula, Calaber. Archiepisc. Rheginus.

Antonius de Muglizio, Moranus, Orator Cæsareus, Archiepisc. Pragensis.

Maximus de Maximis, Romanus, Archiepiscopus Amalphitanus.

Gaspar Cervantes de Carta, Hispanus, Archiepiscop. Massanensis, nunc Salernitanus.

Leonardus Marius, Genuensis, Ord. Præd. Archiepisc. Lancianens.

Stavianus Præconius, Messanensis, Ordin. Min. Convent. Sancti Francisci, Archiep. Panormitanus.

Nicolaus de Pelve, Gallus, Archiepiscopus Senonensis.

Antonius Iustinianus, Chienfis, Ord. Præd. Græcus, Archiepiscopus Naxia.

Antonius Puteus, Nicen. Archiepiscopus Barenfis.

Episcopi Leonis Decimi.

Vincentius Nicolantius de Fano, Episcopus Arbenfis.

Ioannes Franciscus de Flisco, Ianuen. Episc. Andrien.

Ioannes Thomas de Sancto Foelicio, Neapolitan, Episc.
Caven. senior,

Episcopi Adriani Sexti.

Quintius de Rusticis, Romanus, Episcopus Militen.

Episcopi Clementis Septimi.

Lucas Byzantius de Cataro, Episcopus Cartharen.

Aloysius Pisanus, Venetus, Episcopus Patavinus, nunc
Cardinalis.

Alexander Piccolhominus, Senen. Episc. Pientinus.

Dionysius Græcus, Ord. Min. S. Francisci de Oblervan.
Episc. Milopotamen.

Gabriel de Veneur, Gallus, Episcopus Ebroicensis.

Guillelmus de Montbas, Gallus, Episcopus Lectorensis.

Episcopi Pauli Tertij.

Antonius à Camara, Sabaudus, Episc. Bellicen.

Nicolaus Maria Caracciolus, Neapolitanus, Episcopus
Cataniën.

Bernardus Bonivannes, Romanus, Episc. Camerinen.

Fabius Mirtus, Neapolitanus, Episcopus Caiacen.

Scipio Bongallas, Romanus, Episc. Civitatis Castellanzæ.

Georgius Cornelius, Venetus, Episcopus Traviſianus.

Vincentius Durantius, Brixienſis, Episc. Thermularum.

Mauritius de Petra, Papien. Episc. Vigleyen.

Martius de Martij Medicis, Florentianus, Episc. Marſicæ.

Ioannes Vincentius Michælius, Barolitanus, Episcopus
Minervinen.

Gabriel de Boveri, Gallus, Episcopus Andegaven.

Leonardus Haller, Germanus, Episcopus Philadelbhen.

Ludovicus Vanninus de Theodolis, Forlivien. Episcopus.

Britonorien. obiit Tridenti, die 11. mēſis Ianuarij 1563.

Ægidius Falcera, Cingulanus, Episcopus Capſulanus,
nunc Britonoriensis.

Julius Contareus, Venetus, Episc. Civitatis Bellumen.

Tho-

Thomas Casellus, Rossanen. Ord. Prædic. Episcopus Casanen. Iunior.

Nippolytus Arivauenus, Mantuanus, Episc. Hierogretrem.

Hieronym. Machabæus, Romanus, Episcopus Castrensis.

Petrus Augustinus, Hispanus, Episcopus Oscen. & Iacensis.

Iacobus Naclantus, Florentinus, Or. Præd. Episc. Clodien.

Bartholomæus Sirigo, Cret. Græcus, Episc. Castellaneten.

Thomas stella, Venetus, Ord. Præd. Episcopus Iustinopolit.

Petrus du Val, Gallus, Episcopus Sagienfis.

Ioannes Antonius Pantusa, Consentinus, obiit Tridenti, die 27. Octobris 1562. Episcopus Litterensis.

Ioannes Baptista de Grosis, Mantuanus, Episc. Ragenfis.

Ioan. Zuarez, Lusitanus, Ord. S. Augus. Episc. Coymbricen.

Philippus Ricabella, Recanaten. Episcopus Recanaten.

Ioannes Iacobus Barba, Neapolitan. Ord. S. Augustini, Episcopus Interammen.

Michael à Turre, Vcinen. Episcopus Ceneren.

Pompeius Zambecarius, Bononien. Episc. Sulmonen.

Ioannes Beroaldus, Panormitanus, Episc. Sanctæ Agathæ.

Antonius Scarampus, Aquensis, Episcopus Nolanus.

Antonius de Comitibus, Genuen. Ordinis Præd. Episcopus Brugnaten.

Cæsar Foggia Rossanen. Episc. Umbriaticen.

Cæsar Comes à Gambarà, Brixien. Episcopus Tortonen.

Ioannes Baptista de Bernardis, Lucen. Episcopus Adjacen.

Martinus Perezus de Ayala, Hispanus, Episcopus Segobienfis.

Nicolaus Psalme, Gallus, Episcopus Verdunen.

Alphonfus Rosertus, Ferrarien. Episcopus Comaclen nunc Ferrarien.

Iulius Parisianus, de Tollentino, Episcopus Arimin.

Bartholomæus Sebastianus, Hispanus, Episcopus Pectoni.

Franciscus Lambertus, Sabaudus, Episcopus Nicien.

Maximilianus Doria, Genuen. Episcopus Naulen.

Eustachius de Bellay, Gallus, Episcopus Parisien.

Bartholomæus de Capranica, Romanus, Episcopus Carinensis.

Eanius Massarius de Narnia, Episcopus Feretran.

Aquiles Brancia, Neapol. Episcopus Boyen.

Ioannes Franciscus Verdura, Messanen. Episc. Cironen.
 Albertus Duimius de Gliricis, Ord. Prædi. de Catharo,
 Episcopus Veglen.

Ioannes Antolinez de Bricianos de la Ribera, Hispanus,
 Episcopus Iuvenacen.

Tristanus de Bizet, Gallus, Episcopus Xanton.

Episcopi Iulij Tertij.

Aseanius Gerardinus de Amelia, Episcopus Cattacen.

Marcus Gonzaga, Mantuanus, Episcopus Auxeren.

Baldovinus de Baldovinis, Pisanus, Episcopus Averlanen.

Perrus Franciscus Pallavicinus, Gennen. Episc. Alerien.

Egidius Fuscararius, Bononien. Or. Præd. Episc. Mutinen.

Timotheus Iustinianus de Chio, Græcus, Ord. Prædica.

Episcopus Calamonensis.

Didacus de Almanza, Hispanus, Episcopus Corien.

Lastantius Rouerella, Ferarien. Episcopus Aseulanus.

Ambrosius Monticula, Lunensis Sarzan. Episc. Siguinus.

Sebastianus Gualterius, Romanus, Episcopus Viterbien.

Honoratus Fateicellus, Monachus Ordinis S. Benedicti.

Neapolitanus, qui obiit Romæ in mense Martio 1564.

Episcopus Insulanus.

Petrus Camaianus, Aretinus, Episcopus Ferularum.

Horatius Græcus Troianen. Appalus, Episcopus Lesinen.

Fabius Cupellata, Placentinus, Episcopus Laced.

Gaspar de Casas, Lusitanus, Ord. S. August. Episc. Leirien.

Bernardinus de Cuppis, Romanus, Episcopus Auximanus.

Ioannes de Moruiller, Gallus, Episcopus Aurelianen.

Iulius Gentilius, Tortonen. Episcopus Vulturien.

Adrianus Fuscovius, Romanus, Episcopus Aquin.

Antonius de S. Michaeli Hispanus, Ordinis S. Francisci de

Observantia, Episcopus Montis Marani.

Hieronymus Melchiorius, Recanaten. Episcopus Maceraten.

Perrus de Petris de Monte, Aretinus, Episcopus Lucerinus.

Cæsar Iacomellus, Romanus, Episcopus Bellocastren.

Iulius Gritus, Venetus, Episcopus Parentinus.

Iacobus Silverius Piccolhominus de Calano, Episcopus

Aprutinus.

- Ludovicus de Brezè, Gallus, Episcopus Melden.
 Iacobus Minganellus, Senen Episcopus G. offeran.
 Ioannes Andreas Cartius de Tibure, Episc. Triburtinus.
 Franciscus Richardotus, Burgundus, Episc. Atrebaten.
 Carolus Cicada, Genuen. Episcopus Albinganen.
 Franciscus Maria Piccolhominus, Sienen. Episc. Heinen.
 Acciculus Moya de Contreras Hispanus, Episc. Vicens.
 Galeatius Roscius de Interamna, qui obiit Trident. die
 16. Octobris 1563, Episcopus Assicien.
 Iacobus Maria Sala, Bononien Episcopus Vivarien.
 Gabriel de Monte S. Sabini, Episcopus Hefinus.
 Marianus Sabellus, Romanus, Episcopus Eugubinus.
 Agapitus Belhomo, Romanus, Episcopus Casertanus.
 Iulius Cananius, Ferrarien Episcopus Hadriensis.
 Iulius Gallettus, Pisanus, Episcopus Alexanen.
 Hieronymus Burgenfis, Gallus, Episcopus Catalonen.
Episcopi Pauli Quarti.
 Scipio Aestensis, Ferrarien. Episcopus Cassalen.
 Didacus Sarmiento de Sottomayor, Hispan. Episc. Astoric.
 Thomas Goduelus, Anglus, Episcopus Assaphen.
 Faustus Caffarellus, Romanus, Episcopus Fundanus.
 Bellifarius, Baldinus, Neapolitanus, Episcopus Larinen.
 Urbanus Vigerius de Ruere, Genuen. Episc. Senogallien.
 Iacobus suretus, Græcus, Episcopus Milopotamen. junior.
 Ioannes Baptista Ofius, Romanus, Episcopus Reatinus
 obiit die 13. Novembris 1562.
 Marcus Laureus, Tropiensis, Ord. Præ Episc. Campanien.
 Franciscus de Beauquere, Gallus, Episcopus Merensis.
 Ioannes Franciscus Commendonus, Venerus, Episcopus
 Zacynthen. nunc Cardinalis.
 Carolus de Grassis, Bononien. Episcopus Montis Falisci.
 Arias Gallego, Hispanus. Episcopus Gerunden.
 Hieronymus Gallego, Hispanus, Episcopus Overen.
 Hercules Rettinger, Germanus, Episcopus Lavent.
 Iulius de Rubeis Polia, Episcopus S. Leonis, obiit Romæ
 in mense Martij 1564.
 Ioannes de Muñatones, Hispanus, Ordinis S. Augustini,
 Episc. Segorbigen.

- Franciscus Blanco, Hispanus, Episcopus Auriens.
 Vincentius de Lupis, Bononien. Episcop. Anconitanus.
 Pompeius Piccolhominus de Aragonia, Episc. Tropien.
 Petrus Barbaricus, Venerus, Episcopus Corsolen.
 Franciscus Bachodinus, Sabaudia, Episcopus Geb.
 Carolus de Angennes, Gallus, Episcopus Cenom.
 Hieronymus de Nichisola, Veronen. Ord. Prædic. Episcopus Theanen.
 Marcus Antonius Bobba, Casalen. Episcopus Augusten.
 nunc Cardinalis.
 Iacobus Lomellius, Messanen. Episcopus Mazarien.
 Donatus de Laurentijs, de Asculo, Apulus, Episc. Arianæ.
 Petrus Contarenus, Venetus, Episcopus Paphen.
 Petrus Danesius, Gallus, Episcopus Vauren.
 Hieronymus Savorgnanus, Foro-Julien. Episc. Sibiricincæ.
 Philippus de Bec, Gallus, Episcopus Veneten.
 Carolus de Rovey, Gallus, Episc. Suesionen.
 Georgius Drascovitus, Croatus, Episc. Quinq; Ecclesiæ.
 Franciscus de Aguirre, Hisp. Episc. Croton.
 Andreas de Cuesta, Hisp. Episc. Legionen.
 Antonius Gorrionero, Hisp. Episc. Almeri.
 Antonius Augustinus, Hisp. Episc. Ilerden.
 Angelus Massarellus, Septempedanus, Episc. Thelesinus.
 Antonius Ciurelia, Barensis, Episcopus Buduen.
 Dominicus Casablanca, Messanen. Ordin. Præd. Episcopus Vicensis.
 Petrus Faunus Costacciarus, Episcopus Aquen.
 Ioan. Carolus Bovius, Bononien. Episcopus Ostunens.
 Nunc Archiepiscopus Brundusinus.
 Hugo Boncompagnus, Bononien. Episcopus Vestanus.
 nunc Gregorius XIII. Pontif. Max.
 Salvator Pacinus de Colle, Episcopus Clusinus.
 Lupus Martinez, Hispanus, Episcopus Elenen.
 Carolus de Espinay, Gallus, Episcopus Dolen.
 Agedius Spifame, Gallus, Episcopus Nivernen.
 Antonius Sebastianus Minturnus, de Traject. Episcopus
 Vixentin.

Bernardus del Bene, Florentinus, Episcopus Nemausen.
 Dominicus Bollandus, Venetus, Episcopus Brixien.
 Ioan. Antonius Vulpius, Comen. Episcopus Comen.
 Ludovicus de Ginolhar, Gallus, Episcopus Tutellen.
 Philippus Mario Camperius, Bononien. Episc. Feltren.
 Ioannes de Quigoones, Hispanus, Episc. Calagurritan.
 Didacus Covarruvias de Leyva, Hispanus, Episcopus
 Civitaren.

Philippus Gerius, Pistorien. Episc. Isclanen. nunc Assisié.
 Ioannes Antonius Facchinetus, Bononien. Episcopus
 Neocastren.

Episcopi Pij IV.

Ioannes Fabricius Severinus, Neapolitanus, Episc. Aceré.
 Martinus Rithovius, Flander, Episcopus Ipreu.
 Antonius Havetius, Ord. Præd. Flander. Episc. Namurcen.
 Constantius Bonellus, Feretran. Episc. Civitatis Castelli.
 Iulius Superchius, Or. Carmelitarum, Mantuanus, Episcopus
 Accien. nunc Caprulan.

Matthæus de Concinis, Florentinus, Episc. Cortonen.
 Nicolaus Sfondratus, Mediolanen. Episc. Cremonen.
 Ventura Boffanus, Romanus, Episcopus Massanen.
 Ludovicus de Boel, Gallus, Episcopus Vencien.
 Hieronymus Galleratus, Mediolanen. Episc. Sutrinus.
 Ioannes Petrus Delphinus, Venetus, Ord. Canonico-um
 Regulariū Episc. Zacynthi, & Cœphaloniae secundus.
 Ioan. Andreas Bellonius, Messanen. Episc. Massalubrea.

Federicus Cornelius, Vene. Episcopus Bergomen.
 Stephanus Bouter, Gallus, Episcopus Corisopiren.
 Ioannes Paulus Amanius, Cremon. Episcopus Anglon.
 Alexander Sforcia de S. Flora, Episcopus Parmen. nunc
 Cardin. tit. S. Mariæ in via.

Antonius de Cirier, Gallus, Episcopus Abrinacen.
 Andreas Mocenicus, Venetus, Episcopus Nimosi.
 Benedictus Salvinus, Firmanus, Episcopus Verulan.
 Guillelmus Cassador, Hispanus, Episcopus Barciæonen.
 Petrus Gonzalez de Mendoga, Hispanus, Episc. Salmancin.

Martinus de Corduba de Mendoga, Hispan. Ord. Præd.
Episcopus Dertusen.

Iulius Magnanus Placentinus, Ord. Min. Conv. S. Fran-
cisci, Episcopus Calven.

Valentinus Herbutus, Polonus, Episcopus Præmissilien.
Simon Aleotus, Forolivien. electus Forolivien. mortuus

est Trident. die 20. Augusti 1562. Episc. Forolivien.
Petrus de Xaque, Hispanus, Ord. Præd. Episc. Niochen.

Prosper Rebiba, Messanen. Episcopus Troianus.
Melchior Avozmediano, Hispanus, Episcop. Guadixcen.

Hiopelitus de Rubeis, Parmensis, Episcopus Papiensis.
Didacus de Leon, Hispanus, Ord. Carmelitarum, Episcopus

Colombrien.
Annibal Sarracenus, Neapolitanus, Episcopus Licien.

Paulus Iovius, Comensis, electus Episcopus Nucer.
Hieronymus Trivisanus, Venetus, Ordinis Præd. mortuus

est Tridenti, die 9. Septemb. 1562. Episc. Veronen.
Hieronymus Ragazzonus, Venetus, Episc. Famagustan.

Romulus de Valentibus, de Trebia, Episc. Conversan.
Lucius Maranta, Venusinus, Episcopus Cavellen.

Simon de Nigris, Genuen. Episcopus Sarazanë. mortuus
Cardinalis.

Theophilus Gallupus, Tropien. Episcopus Oppi.
Iulius Simoneta, Mediolanen. Episcopus Pisauran.

Petrus de Allebret, Navarrus, Episcopus Cumen.
Iacobus Guidius, Volsaretanus, Episc. Pennen. Adrien.

Didacus Ramirez, Hispan. Episcopus Pampilonem.
Franciscus Delgado, Hisp. Episcopus Lucensis.

Ioannes Clauffe, Gallus, Episcopus Senecen.
Iacobus Gibertus de Nogueres, Hispanus, Episc. Aliphã.

Ioannes Annius, Neapolitanus, Episcopus Hipponen.
& coadjutor Bovinus.

Antonius Maria de Salviatis, Romanus, Episc. S. Pauli.
Matthæus Priulus, Venetus, Episcopus Aemonien. nunc

Vicentinus.
Thomas Lilius, Bononien. Episcopus Soranus.

Hieronymus Guerrinus, Ferretanus, Episcopus Imolë.
Bb Tho

- Thomas Oyerllathe, Hibernus, Episcopus Rossen.
 Franciscus Valete, Gallus, Episcopus Vabren.
 Fabius Pignatellus, Neapolitanus, Episc. Monopolitan.
 Carolus de Vicecomitibus, Mediolan. Episcopus Vin-
 tilimien. mortuus, Card.
 Ioannes Colosuarinus, Hungarus, Ordinis Præd. obiit
 Tridenti, die 24. Novemb. anno 1662 Episc. Canadiensis.
 Andreas Duditus Sbardellatus, Hungarus, Episcopus
 Scœnad. nunc Quinquæ Ecclesien.
 Spinellus Bencius, Politianus, Episc. Montispolitiani.
 Franciscus Abondius, Castilioneus, Episc. Bobien. nunc
 Cardin.
 Stanislaus Faleschi, Polonus, Episcopus Theodosien.
 Eugenius Ohailt, Hibernus, Ord. Præd Episc. Achaden.
 Donaldus Magongial, Hibernus, Episcopus Rapoten.
 Guido Ferrerius, Pedemontanus, Episcopus Vercellen.
 nunc Card.
 Ioannes Baptista Sighicellis, Bononien. Episc. Faventinus.
 Sebastianus Vantius, de Ariminio, Episc. Vrbevetanus.
 Ioannes Baptista Leomellinus, Messanen Episc. Gardien.
 Ioannes Baptista Milanensis, Florentinus, Episc. Marsicâ,
 Augustinus Mollignatus, Vercellenfis, Episc. Triviczen.
 Carolus Grimaldus, Genuen. Episcopus Savoner.
 Fabricius Landrianus, Mediolanen. Episcopus S. Marci.
 Bartholomæus Ferrantinus, Amerinus, Episc. Amerinus.
 Petrus Fragus, Hispan. Episcopus Viellen.
 Hieronymus de Gardis, Florentinus, Episc. Cortonen.
 Franciscus Contarenus, Venerus, Episcopus Paphen.
 Ioannes Delphinus, Venetus, Episcopus Torcellanus.
 Alexander Moius, Comen. Episcopus Minoren.
 Hieronymus Vielmus, Venetus, Ordin. Præd. Episcopus
 Argolicen.
 Franciscus Razuzeus, Ord. S. Francisci de Observantia,
 Episcopus Marchanen. *Abbat.*
 Ludovicus de Bassay, Gall. Cister. Abb. & Generalis.
 Hieronymus Gallus, Abb. Claravallen.
 Simplicianus, Abb. S. Salvatoris Papiæ, de Vulturina,
 congregacionis Cassinen.

- Stephanus Cathanius Navarien. Abb. Sanctæ Mariæ
 Gratiarum Placen. in Diœc. congregationis Cassinæ.
 Augustinus Loscus, Hispanus, Abb. Sancti Benedicti de
 Ferraria, congregationis Cassinen.
 Eutychieus Cordes, Antuerpien. Abb. Sancti Fortunati
 apud Bassianum, congregationis Cassinen.
 Claudius Sainctes, Gallus, Abb. Lunevilan.
 Cosmus Damianus Hortolan. Hispan. Abb. Villaber
 trandi.

Generales Ordinum.

- Vincentius Iustinianus, Genuen. Generalis Ord. Præd.
 Franciscus Zamora, Hispan. Generalis Ordinis Min. de
 Observantia.
 Antonius de Sapientibus, Augustanus, Generalis Ordin.
 Min. Conventualium.
 Christophorus Patavinus, Generalis Ord. Eremitarum
 Sancti Augustini.
 Ioannes Baptista Migliavacca, Asten. Generalis Ordin.
 Sanctæ Mariæ Servorum.
 Stephanus Fezinus, Cremen. Provincialis Lombardiæ,
 pro Generale Carmelitarum.
 Iacobus Laynes, Hispanus, Præpositus Generalis So
 cietatis IESV.

Thomas Civitatis de Castello, Generalis Capuccinorū.
Doctores Legum pro sacro Concilio.

- Gabriel Paleotus, Bononien. Auditor Rotæ, nunc Car
 dinalis tit. Sancti Nerei, & Archilei.
 Scipio Lancillotus, Romanus, Advocatus Consistorialis.
 Ioannes Baptista Castellius, Bononien. Promotor.
 Michael Thomafius, Majoricen. Doctor Decretorum.

Theologi à Summo Pontifice missi.

- Frater Petrus de Soto, Ordinis Prædicatorum, Hispan
 nus, obiit Tridenti, mense Aprilis 1563.
 Alphonfus Salmeron, Hispanus, Societatis IESV.
 Franciscus Torrensis, Doctor Theologus, Hispanus.
 Antonius Solisus, Doctor Theologus, Hispanus.
 Frater Camillus Campegius, Papien. Inquisitor Ferrar
 iæ, Ord. Præd. Bb2 Fra.

- Frater Hieronymus Bravo, Hispanus, Ord. Præd.
 Frater Adrianus Valentinus, Venetus, Ord. Præd. in de-
 mortui S. Petri de Soto locum missus, nunc Illustriss.
 Domini Veneti Inquisitor Generalis.
Doctores Theologiae facultatis Parisiensis, missi à Carolo IX.
Galliarum Rege Christianissimo.
 Nicolaus Mayllard, Decanus Facultatis Parisien.
 Ioannes Peletier.
 Antonius Demochares.
 Nicolaus de Bris.
 Iacobus Hugonis, Franciscanus, idem etiam Procurator
 Reverendiss. Ioannis Visini, Episcopi Trecorensis.
 Simon Vigor.
 Ricardus du Pre.
 Natallis Paillet, obiit Tridenti 7. Kal. Decemb. 1562.
 Robertus Fournier.
 Antonius Coquier.
 Lazarus Broycot.
 Claudius de Saintes, Canonicus Regularis.
Theologi Missi à Philippo Rege Catholico.
 Cosmas Damianus Hortolanus, electus Abbas Villæ
 bertrandi.
 Ferdinandus Tritius, Doctor Theologus, Canonicus
 Cabrien.
 Ferdinandus Vellofillus, Doctor Theologus, Canoni-
 cus Sanguantinus.
 Thomas Daffio I.V.D. Canonicus Valentinus
 Licencianus Antonius Covarrubias, Auditor Granaten.
 Ferdinandus Manchaca, Decretorum Doctor.
 Frater Ioannes Ramirez, Hispanus, minister Provincia-
 lis Divi Iacobi.
 Frater Alphonsus Contreras, Comissarius Ordin. in
 Curia Regis Hispaniæ.
 Frater Michael de Medina, Hispanus, Ord. Min. sacrae
 Theologiae Doctor.
 Frater Ioannes Lobera, Hispanus, sacrae Theologiae Le-
 ctor Salmanticae, missus in societatem Ministri Pro-

vincialis Divi Iacobi submemorati.

Cosmus Palma Fonteyus, sacre Theologiæ Doctor, Hispanus, Hortalani Abba, delcri. & comes.

Frater Ioannes Gallo, Hispanus, Ord. Prædicatorum.

Frater Petrus Fernandez, Hispanus, Ord. Præd in Societate Magistri Gallo.

Frater Desiderius de s. Martino, Panormit. Ord. Carmelitarum.

Michael Baius ab Arho, sacre Theologiæ Doctor.

Ioannes Hesseil, à Lovanio, sacre Theologiæ Doctor.

Cornelius Ianfonius, Hulsteusis, sacre Theol. Doctor.

Theologi missi à Rege Portugalia

Frater Franciscus Foierius, Ordinis Prædicatorum.

D. Iacobus à Payva de Andrada, Lusitanus, Doct. Theol.

D. Melchior Cornelius, Decretorum Doctor, Senator Regis Portugaliæ.

Ab Excelentissimo Duce Bavaria.

Ioannes Cavillonius, Flander, ex Societate Iesv.

Procuratores Episcoporum absentium.

Merchantus, Doctor Theologus, pro Illustrissimo Cardinale de Mendoga, Episcopo Burgen.

Ioannes Gothardus Cler. sæcu. Germanus, pro Reverendis Episcopo Ratisbonen.

Georgius Hochenvarter, Cleric. sæc. Doct. Theologus, suffraganeus, pro Reverendis Episc. Basiliensi.

Frater Felicianus Ninguarda à Morbinio, Ordinis Præd. pro Illustris. Domino Salsburgen. Orator.

Petrus Cumel, Doctor Theologus, Canonicus Malacitanus, pro Reverendissimo Malacitano.

Ioannes Delgadus, Doctor Theologus, Canonicus Tydensis, pro D. Ioanne de s. Emiliano Reverendissimo Episcopo Tydensi.

Galpar Cardillus, Villalpandus, segorbi Doctor Theologus, pro Reverendis Episc. Abulen.

Frater Ioannes de Ludena, Doctor Theologus, Ordinis Præd. pro Reverendis Episcopo saguntino.

Frater Franciscus Orantes, Lector Vallisoletæ, Ordinis

norum, pro Reverendis. Episc. Palentino.

Cæsar Ferrantinus Suesanus, Doctor Theologus pro Reverendis. Episcop. Suesano, apud Reverendis. Ilerdensem.

Procuratores Ordinum.

Ioannes Cutignon. Doctor Gallus, Prior, & Procurator Ord. Cluniacen.

Nicolaus Boucherat, Gallus, Prior Monasterij de Recluso, Procurator generalis Ord. Cisterciën.

Theologi Saculares, & Doctores Iuris Canonici.

Georgius Girard. Gallus, Doctor Theologus cum Reverendis. Andegavenfi.

Gentianus Herbetus, Gallus, cum Illustris. & Reverend. Cardinale à Lotharingia.

Franciscus Sanctius, Decanus, facultatis Theologiæ, & Canonicus Salmati. cum Reverendis. Salmantien.

Matthæus Guerra, Consentinus, Calaberi, Presbyt. sæcularis, cum Reverendissimo Episcopo S. Marci.

Federicus Pendafius cum Illustrissimo Card. de Mantua, Legato S. Concilij.

Ioannes Franciscus Lombardus, cum Illustrissimo Cardin. Seripando, Legato Sacri Concilij.

Petrus Mercatus, Theologus, cum Reverendis. Vicenfi.

Trigillus, Doctor Theologus, Canonicus Legionen. cum Reverendissimo Legionen.

Sobanus, Doctor Theologus, cum Reverendis. Legionen.

Antonius Leitonius, Doctor Theologus, cum Reverendissimo Conymbricensi.

Petrus Fontidonius, Doctor Theologus, cum Reverendis. Salmantino.

Ioannes Viletta, Doctor Theologus, cum Reverendis. Barcinonen.

Ioannes Fonseca, Doctor Theologus, cum Reverendis. Archiepisc. Granaten.

Michael Orancuspe, Doctor Theologus, cum Reverendis. Episc. Pampilonen.

Alphonfus Fernandez de la Guerra, Hispan. Doctor

Theologus, cum Reverendissimo Guadixien.

Michael Itero D.V.I. cum Reverendis. Episc. Pampilonen.
Josephus Puebla, Doctor Theologus, cum Reverendis.
Episc. Civitaten.

Ioannes Chacon, Doctor Iuris Canonici, cum Reverend. Episc. Almerien.

Antonius Garcia, Doctor Theologus, cum Reverendis.
Episcopo Oveten.

Benedictus Arias Montanus, Ordin. S. Iacobi, Doctor
Theologus, cum Reverendis. Segovien.

Ioannes Barcelona, Theologus, cum Reverendis. Episc.
Vscellen.

Doctores Galli Ordinis Sancti Benedicti.

Ioannes Corthougne, Doctor Theologus.

Ioannes de Verdum, Doctor Theologus.

Theologi Ordinis Fratrum Predicatorum.

Angelus Ciofus, Florentinus, cum Illustris. Cardin. Man-
tuano, Legato.

Seraphinus de Caballis de Brixiat, Provincialis Terræ
Sanctæ, cum Reverendis. suo Generali.

Heliseus Capys, Venetus, Theologus, cum Reverendis.
Archiepisc. Pragen.

Petrus Aridieo. Gallus, cum Reverendis. D. Cenomanen.

Bernardus Bernardi, Gallus Inquisitor Avenione, Vica-
rius Cong. Franciæ, cum Reverendis. D. Nemaucensi.

Ioannes Matthæus Baldina, cum Reverend. D. Tarentino.

Petrus Martyr Coma, Hisp. cū Reverend. D. Gerundenf.

Petrus Zatores, Hispan. cum Reverend. D. Dertusensi.

Antonius de Grosupto, cum Reverendis. D. Viglivanēsi.

Aurelius de Chio, cum Reverendis. D. Spalatrenf.

Adrianus Valenticus, Venetus, cum Reverendis. D. Ni-
cosiensi.

Marcus Medices, Veronen. cum Reverend. D. Ceneten.

Benedictus Herba, Mantuanus, cū Reverend. D. B. ixiēsi.

Michael de Ast. Genuensis, Prior S. Laurentij.

Constantinus Coccianus, Isorella, cum Reverendis. D.

Monte Polliciano.

Henricus de S. Hieronymo, cū Reverend. D. Bracarenſi.
Ludovicus de Sotomaior, cum Reverendiſ. D. Georgio
de Tayle.

Baptiſta de Lugo, cum Reverendiſ. D. Veronenſi.

Hieronymus Barolus, Papienſis.

*Nomina Fratrum Theologorum Beati Franciſci de Obſervan-
tia, cum ſuo Generali.*

Aloyſius de Burgonovo, Italus, S. Theologiæ Lector, Bo-
nonien. Commiſſarius generalis, nunc Ordinis Ge-
neralis.

Thomas de Sogliano, Italus, Provinciæ Bononię Mi-
niſter.

Antonius de Padua, Luſitanus, Ordinis Secretarius.

Bonifacius Ragufeus, Apoſtolicus Prædicator, Terræ S.
Gubernator, nunc Epicoſopus de Stagno in Dalmatia.

Angelus de Petriolo, Italus, Lector ſacræ Theologiæ
Peruſiæ.

Angelus Juſtinianus, Italus, Lector ſacræ Theologiæ
Januæ.

Vincenſius de Meſſina, Italus, ſacræ Theologiæ Lector
Neapoli.

Iulius Paſſiranus Viceamis, Italus, ſacræ Theologiæ Le-
ctor Bergomi.

Iacobus Alani, Gallus, Theologus, cum Reverendiſſimo
Epicoſopo Veneten.

*Nomina omnium Theologorum Ordinis Fratrum Mixorum
Conventualium, exiſtentium in ſacro Concilio,
cum Reverendiſſimo Patre Generale.*

Marcus Antonius Gambaronus à Lugo, ſocius Religio-
nis.

Bartholomæus Golphus de Pergula, Prædicator Il-
luſtris.

Ioannes Tertius, Bergomenſis. Lector Theologiæ publi-
cus in Gymnaſio Papienſi.

Clemens Thomafinus de Florentia, Regens in Conven-
tu S. Crucis de Florentia.

Auguſtinus Balbus à Lugo.

- Ioannes Baptista Chisulphus, Ordinis Scriba.
 Antonius de Grignano, Regens S. Antonij de Paravio.
 Lucius Anguifola Placentinus, Regens S. Francisci Bo-
 noniæ.
 Maximianus Benianus, Cremen. Orator pro Religione,
 & Inquisitor Paduæ.
 Octavianus Charus de Neapoli, Regens Sancti Lauren-
 tij de Neapoli.
 Antonius Pofius de Monte Ilcino, Regens in Conventu
 duodecim Apostolorum Romæ.
 Bonaventura Meldulen. Regens in Conventu Parmæ.
 Martialis Peregrinus, Calaber, Regens in Conventu
 Ferrariæ.
 Antonius à Cubulo Felren.
 Andræas Schynopius de Amandula, cum Reverendissi-
 mo D. Cathanzario.
 Balthasar Crispus, Neapolitanus, cum Reverendissimo
 D. Tropien.
Theologi Ordinis Fratrum Eremitarum S. Augustini.
 Thadæus Perusinus, cum Reverendissimo D. Salviati,
 nunc Procurator Generalis.
 Ioannes Paulus Recinatensis, cum Reverendissimo D.
 Quinque-Ecclesien. Orator pro Regno Hungariæ.
 Simon Florentinus, cum Illustrissimo Cardin. Scripan-
 do, Legato.
 Cherubinus Lavofius de Cassia, cum Reverendissimo
 D. Vereellen.
 Gabriel Veratellus, Anconitanus.
 Ambrosius Veronensis, Prior Conventus Sancti Marci in
 urbe Tridentina.
 Ioannes Baptista Burgos, Valentinus, Hispanus.
 Antonius Mondulphenfis, qui est cum Reverendissimo
 Pragen. Orator.
 Ægidius Volaterranus, cum Reverend Episc. Thiniæ.
 Eugenius Pisarenfis in præterita Quadragesima, Con-
 cilij Prædicator celeberrimus.
 Adamantius Florentinus, qui est cum Illustris. Cardin.
 Madrutio, Au-

Aurelius Corinaltenfis, cum D. Oratore Helvetiorum.
 Balthasar Massanus, cum Reverendis. Episc. Catanien.
 Sebastianus Fanensis, ejusdem Ordinis Scriba.
 Christophorus de Sanctoris, Burgensis, Hispanus.
 Simon de Brazzolatris, Patavinus.

Angelus Ferrus, Venetus, cum Reverendis. D. de Osma.
 Petrus Lusitanus, cum Reverendissimo D. Leirienf.

Theologi Ordinis Fratrum Carmelitarum.

Ioannes Iacobus Cherecatus, Vincentius Provincialis
 Venetiarum, nunc Procurator Generalis Ordinis.
 Theodorus Masius, Mantuan. cum Reverend. D. Cremonensi.

Sylveſter, Confessor Illustrissimi Cardinal. Mantuani.
 Lucretius Afolanus, cum Reverendissimo D. Patriarcha
 Venetiarum.

Nicolaus Gallus, cum Reverendis. Patre Generali.
 Eraldus, Gallus, cum Reverendissimo Patre Generali.
 Laurentius Lauretus, Venetus, cum Reverendissimo Pa-
 tre Generali.

Theologi Ordinis Fratrum Servorum.

Stephanus Bonuntio, Aretinus.
 Amans, pro Congregatione Servorum, cum Reveren-
 dissimo D. Sabinicen.

Officiales sacri Concilij Tridentini.

Episcopus Cavenfis Commissarius.
 Episcopus Thelesinus, Secretarius.
 Ludovicus Bondenus, Magister ceremoniarum.
 Antonius Manellus, Depositarius.

Cantores sacri Concilij.

Simon Bartulinus, Perusinus.
 Ioannes Aloysius de Episcopis, Neapolitanus.
 Bartholomæus Conte, Gallus.
 Matthias Albo, de Fullignis.
 Franciscus Bustamante, Hispanus.
 Ioannes Antonius Latinus, Beneventan.
 Franciscus Druda, Caliensis.
 Lucas Longinquus, Sisonen.

Petrus Scorretius, Aretinus.

NOTARII.

Marcus Antonius Peregrinus, Comensis, & Cynthius Pamphilus, de sancto Severino, Hieronymus Gamba- rus, Brixienfis Forrenfis.

Cursores Sanctissimi D. N. & sacri Concilij.

Nicolaus de Matthæis,

& Iacobus Carra,

(Allobroges.)

NUMERUS PRÆLATORUM CUIUSCUM-

que nationis, qui ad œcumenicum Triden- tinam Synodum convenerunt.

Itali.	187.	Per Procuratores 2.
Galli.	26.	Per Procuratores 1.
Germani	2.	Per Procuratores 4.
Hilpani	31.	Per Procuratores 4.
Lusitani	3.	
Græci	6.	
Poloni	2.	
Hungari	2.	
Angli,	1.	
Hiberni	3.	
Flandri	2.	
Croati	1.	
Moravi	1.	
Illirici	3.	

FINIS.

IN-

INDEX RERVM, ET VERBORVM
in Concilio Tridentino copiosissimus.

A

- A**bbates quomodo eligendi, pagin. 270. & seq. & qui in Monasterijs quæ sunt Ordinum capita, 281.
Abbatem consuram, nec minores ordines ijs conferant, qui sibi subjecti non sunt, 204.
Abbatum officium in lectore eligendo, 31. in assistendo degradationi loco Episcop. 101. in visitando, 280. in exequendo decreta hujus Concilij, 282.
Abbatum monasteria ab Episcoporum jurisdictione exempta, 274 & 280.
Abbatu n privilegia quando cessent, 204. & 317.
Abbatum negligentia quando suppleatur, 32. & 33.
Abbatissæ creatio qualis, 271.
Abbatissa duobus monasterijs non præficienda, ibid.
Abbatissæ officium in professione monialium, 277.
Abbatissæ commendatæ ab Episcopo visitandæ, 21. quæ sunt ordinum capita, quibus conferendæ, 281. earum onus in seminario constituendo, 213.
Abesse Episcopo quando, & quandiu liceat, & quâ poenâ mulctentur absentes, 197. & seq. & quando alijs curatis, 199 & quantum Canonicis, & similibus, 243. 244.
Absentia affecta non dissolvit vinculu matrimonij, 219.
Absentia Episcoporum denuncianda Rom. Pontifici, 58. 59. & quæ sit legitima, & à quibus probanda, 198.
Absens qui curæ animarum incumbit, præsens judicatur, 185. Cætera vide in verbo Residentia.
Absolutio Sacerdotalis, quæ, & quod sit actus judicialis, 110. 117. & 125.

- Absolutionis ministri, 116.
 Absolutio delicti quando non admittenda, 100.
 Absolutio in quibus casibus fieri possit, ab Episcop. 301.
 117. 128.
 Absolutio à Summo Pont. impetrata usurpantibus bona
 & jura Ecclesiastica non alter prodest, nisi quæ deti-
 nent, restituant, 190.
 Abusus tollendi, 1731. & 262. maximè exorti indulgen-
 tijs, 161. & 310 & in missarum celebratione, 179. & in
 concionibus popularibus, 294. & in Sanctorum cele-
 bratione, 262. & 263.
 Academiæ testimonium de ejus doctrina, qui creandus
 est Episcopus, 184.
 Accessiones ad beneficia juris patronatus quando tol-
 lendæ, 296. & 297.
 Accessus non concedendi nec concessi extendendi, 293.
 Acclamations Patrum in fine Concilij, 316.
 Acolyti, quando, & cur instituti, 192.
 Acolytatus, 242.
 Acta appellanti gratis exhibenda, 100 & infra quantum
 tempus, 158. & quomodo ad judicem appellationis
 transferenda, 259.
 Adæ transgressio, 23. & 35. & 40. & quomodo tollatur.
 24. & 25.
 Administratio bonorû monasteriorû ad quod spect. 267.
 Administratores locorum piorum, quibus rationem red-
 dant, 188. & de quibus administratores bonorum
 Episcopus Sede vacante, 250.
 Adolescentium ætas prona ad mundi volupt. 209.
 Adoratio Christi, 91.
 Adoratio Eucharistiæ, 161. & 95.
 Adventus Christi mysterium, 35.
 Adulterij poena, 227. & 229.
 Adulterium non dirimit matrimonium, 279.
 Adulterorum justificatio, 37.
 Ætas ad dignitates obtinendas legitima, 306. ad ordi-
 nes, 192. & 210.

INDEX.

- Affinitas ex fornicatione in 1. & 2. gradu tantum matrimonium dirimit. 225.
- Aleas fugere clerici debent. 163.
- Alexand. III. constitutio. 166.
- Alienate quando clericis non liceat. 164.
- Altare per mensam intelligitur apud Paulum. 173.
- Animarum cura non negligenda. 57. & 59. 60.
- Annexa beneficia singulis annis visitare cura est Epif. 77.
- Annus ad suscipiendos ordines datus, quos impetratum beneficium postulat. 286.
- Antiquitas non damnanda. 164.
- Antiquior Episcopus Metropolitano impedito, habendæ Synodi provincialis jus habeat. 232.
- Antiquiori Episcopo in Metropolitana Ecclesia œconomum eligere quando licet. 250. & 251.
- Apostatarum pœnæ. 279.
- Apostatandi occasio unde orta. 139.
- Apostoli novi testamenti Sacerdotes. 172.
- Apostolis, eorumque successoribus remittendi, & retinendi peccata potestas communicata. 109.
- Appellatio cur instituta, & quando non impediatur, vel suspendatur. 99. 100. 185. 189. 191. quomodo admittenda. 187. cui committenda. 100.
- Appellare à quibus liceat. 100. 257. 258.
- Appellans quid agere debeat. 100. & 257.
- Appellatus, quid & quando solvat pro actis. 259.
- Aqua naturalis de necessitate baptismi. 65.
- Aquarum significatio. 176.
- Aqua in calice cur vino misceatur. ibid.
- Arbiter de suspitione, & jurisdictione cognoscenda inter ordinarium & conservatorem judicem. 134.
- Archidiaconi, oculi Episcoporum. 243. qui eligi debent. ibid. & 244. habent, quomodo visitent. 235.
- Archidiaconi causas matrimonij, & criminum non judicant. 257. neque concubinatus. 302.
- Archiepiscopus, vide Metropolitanus.
- Archipresbyt. vide Parochus.

INDEX.

- Assumendus ad Cathedralis Ecclesias, qualis esse de-
beat. 185. & 186.
Arbitrio quid. 112.
Avaritia, idolorum servitus. 179. omnium malorum
radix. 189. ab Ecclesiast. tollenda. 162.
Auctoritas Sedis Apostol. maxima. 59. 78. 117. in omni-
bus salva intelligitur. 161.
Aucupia quibus vitand. 244. & 245.

B.

- B**aptismus, sacramentum fidei. 63.
Baptismi virtus. 23. & 24. necessitas 36. Canones de
eo. 62. 63. & 64. verba requisita. 65. Aqua necessaria.
65. in eo imprimitur character in anima. 64.
Baptismi, Poenitentiae differentia. 108.
Baptismo suscepto vota non sunt irrita. 66.
Baptismus parvulorum. 25. 67.
Baptismus Ioannis. 65.
Baptismus haereticorum quomodo verus. 61. 66.
Baptismus rite collatus non iteratur. 64. 66. 122.
Baptismi sola recordatio tollit, neque minuit peccata.
66.
Baptizantium, & baptizatorum cognatio. 224. & 225.
Baptizari licet in omni aetate, & tempore. 67.
Baptizantur parvuli in fide Ecclesiae, ibid.
Baptizati Christianae legis debitores. 66, peccando gra-
tiam amittunt, ibid. ad uno, vel duobus suscipiendi
de Baptismo. 224. & 225.
Benedictio conjugum approbatur. 220. 222. in templo
suscipienda. 183. à proprio parochio sumenda, ibid.
Beneficia cur constituta sint. 164.
Beneficia Ecclesiast. obtinentium habitus. 205.
Beneficiatorum aetas, ibid.
Beneficium Ecclesiasticum habere debet, qui prima
tonfura initiatus est, ut fori privilegio gaudeat. 202.
Beneficia unius Dioecesis cum alterius Dioecesis bene-
ficio perpetuo non ununtur. 138.
Beneficiorum pluralitas reprobat. 69. 70. & 251. 252.
Bene-

- Beneficia in servitutem non redigenda, 295. unita visitanda, 72.
- Beneficia curata in simplicia non convertenda, 305. & quam curam animarum recipiant, ibid. 305.
- Beneficia regularia quibus conferenda, 139.
- Beneficia secularia regularibus non concedenda, ibid.
- Beneficia hæreditariam successionem abhorrent, 293.
- Beneficia juris patronatus, 39. 140. 167.
- Beneficij privare Clericos quando liceat, 253. & 295. 200. 204.
- Biblia latina vulgatæ editionis probata, 21. 167.
- Biennij spatium litibus finiendis statutum, 257.
- Bigamia prohibita, 218.
- Bigami ad minorum ordinum ministeria nõ idonei, 209.
- Bona Ecclesiastica occupantium pœna, 189.
- Bona ante professionem monasterijs non danda, aut habentibus restituenda, 276. & 277.
- Bononiæ laudes, 70.
- Bonum exemplum, quære Exemplum.
- Bonifacij VII. constitutio, 201. 269.
- Brachium sæculare implorari potest pro revocandis monialibus intra urbem, 270.
- Breviarium, 312.
- Bulla indictionis Concilij Pauli III. initio.
- Bulla facultatis transferendi Concilij sub Paulo Tertio, 75.
- Bulla resumptionis Concilij sub Iulio III. 82.
- Bulla celebrationis Concilij sub Pio IV. 148.
- Bulla confirmationis Concilij sub Pio IV. 319.

C.

- C**elibatus non postponitur statui conjugali, 220.
- Cæremoniæ in celebratione Missæ quare institutæ, 75. & 179. in Ordine sacro, 202. in nuptijs, 220.
- Calicis usus an cuiquam sit permittendus, 161. & 190.
- Candelarum certus numerus prohibetur in celebratione Missæ, 180.
- Canon Missæ ex quibus constet, 175.

INDEX.

- Canones de vita Clericorum renovantur, 182.**
 Item, ad Episcopalem dignitatem pertinentes, 306.
 Item, ad favorem Ecclesiasticarum personarum, 308.
Canones indistinctè ab omnibus observandi, 306.
Canonicatus quibus conferendi, 185.
Canonicatus, propriè non ei confertur, qui eo ordine initiatus non est, quem illa dignitas, aut portio requirit, 186.
Canonici quales eligendi, 243. 244. & qui vocem in Capitulo non habeant, 185. quos ordines habere debeant, 243. 244. eorum tenues redditus quomodo augendi, 249.
Canonici Ecclesiæ Senatus, 245.
Canonici regulares translati ad alium Ordinem, secularia beneficia obtinere non possint, 139.
Canonici libri, 18. & 19.
Canonicis nõ amplius tribus mensibus abesse licet, 244.
Canonicis præsens sacræ ordinat. 203. 229.
Canonici divina officia per se, non per alium obire debent, 245.
Canonicorum vita & honestas qualis, ibid. officium in choro, ibid. eorundem Officium celebrante Episc. ibidem, residentia, 184. & an residere possint in Ecclesia curata, 185.
Canonici duo adhiberi debent in publicatione indulgentiarum, 169. ad rationem reddituum Seminarij exigendam, 209. ad constituenda, quæ ad Seminarium spectant, ibid. ad procedendum in quibusdam causis, 365 & ad convertenda quædam in pios usus, 364. cætera quære in verbo Capitulum.
Canonici Episcopo inservire debent, 245. & ab eo corrigi possunt, 60. & quando ac quomodo, 290. & seq. professionem fidei corã quibus facere tentantur, 143.
Cantus laudatur, 209. sed laicus in celebratione Missæ veratur, 179.
Capellanorum Reçiorum privilegia restricta, 241.
Capita ordinum, 274. & 289.

- Capituli officium Sede vacante, 229. & seq. & ibid. c. 16.
- Capituli consilium adhibere debet Episc. in lectore, & magistro deligendo, 28. in ordinibus, Canonicatum designandis, 244. in his, quæ ad debitum in divinis officijs regimen spectant, 245. & in his quæ ad Seminarium pertinent, 209. & 210. in augendo præbendas tenues, 249. in omnibus his, quæ non spectant ad cõmodum Episc. vel suorum, 290. in substituendo judicem delegatũ, 299. cætera require in verb. Canonici.
- Capituli menta 211.
- Capitula Cathedralium à suis Episcopis visitari, & corrigi possunt, 60. & quomodo, & quando, 290. apud ordinarium conveniuntur, non obstantibus conservatorijs, 134. Episcopo de quibus rationes reddere teneantur, 250. eorum negligentia à quibus suppleatur, ibidem.
- Capituli jurisdictio, potestas, & bonorum administratio intacta relinquitur, 290. & quando eorum privilegia, non valeant, 253.
- Capitulorum generalium officium in magistris eligendis, 27. in Prioribus, & Officialibus constituendis, 280. in conservanda regulari disciplina, 266. eorum negligentia à Concilio Provinciali aliquando suppletur, 282.
- Capitulorum sub titulo S. Petri, vel S. Ioann. 273.
- Capuccinis bona possidere non licet, 267.
- Cardinales, qui sint elegendi, 229. eorum consilio universalis Ecclesie administratio nititur, 283.
- Cardinalibus, beneficiorum multitudo negetur, 254.
- Cardinalium indulta quando valeant, 253.
- Cardinalium frugalitas, & continentia, 283.
- Cardinalium familiares. Vide Familiares.
- Cardinalis Moronus primus Legatus Synodo benedixit, 315.
- Cardinales Episcopi infra tres menses munus consecrationis suscipere tenentur, 54. 221.
- Cardinales quatuor affirmare debent promovendos ad

- Cathedralis idoneos esse, 229.
 Charitas perfectionis vinculum, 155.
 Carnis desideria quomodo stringantur, 311.
 Carthaginense Concilium, 283.
 Castitatis votum, 266.
 Castitatis donum petentibus non denegatur, 219.
 Catechesis singulis Sacramentis præscribenda, 239.
 Catechumeni, 40.
 Catechismus, 28. 312.
 Cathedralē, & Parochialem Ecclesiam nemo simul retineat, 68. 253.
 Cathedralibus Ecclesijs, qui præficiendi, 57. 68. & 183. 229. quomodo providendum, quando sunt exigui fructus, 246.
 Cathedrali Ecclesia vacante preces habendæ, 229. 239.
 Cathedralium Ecclesiarum poenitentiarius, 239.
 Cathedralium Ecclesiarum pluralitas prohibetur, 68.
 Causæ matrimoniales spectant ad Ecclesiasticos, 220. sed non ad Decanos, ve' alios inferiores, 257. ibidem.
 Causæ citò expediendæ, 289 & 258.
 Causæ exemptorum quomodo tractandæ, 74.
 Causæ legitimæ absentia, quæ, 197.
 Causæ Civiles. Vide Civiles causæ.
 Causæ criminales, quæ re criminales.
 Celebratio Missarum, lege Missa.
 Censuræ ab Ordinarijs emanatæ, ab Ordinarijs publicandæ, & observandæ à regularibus, 275.
 Censuræ Ecclesiasticæ à Iudicibus Ecclesiasticis, quando ferendæ, ibidem.
 Character quid, 64.
 Choreæ Clericis prohibentur, 282. & 245.
 Christoma sacrum, 68.
 Christiana vita perpetua poenitentia esse debet, 121.
 Christiani quando communicare teneantur, 97.
 Christianorum officium maximè in Concilijs, 13.
 Christus vera lux, 24. Propitiator noster, 35. Salvator noster 37. Fons justitiæ, causa salutis æternæ, 37. Redemptor.

- demptor, 54. & seq. Sacerdos secundum Ordinem Melchiselech, 172. magnus, & supremus Sacerdos, 317. 172. 49. caput in membra, vitis in palmites, ibid. Sol justitiæ, 34. Fidei nostræ auctor, secundus Adam, 36. omnium gratiarum fons, & auctor, 161. mediator Dei, & hominum, 163. Sacramentorum auctor, & perfector, 62. pro omnibus mortuus, 36 & ad nostram salutem, 93. in Eucharistia continetur, totus sumitur sub utraque specie, 80. 89. 90. nobis meruit justificationem, 36. 39. 48. os, & sapientiam promisit Ecclesiæ suæ, 154. in eo habemus redemptionem, & remissionem, 36. per eum fit satisfactio, 119. ejus sermones servant eum diligentes, 43.
- Christi adventus, 35. meritum, 24. 25. & 36. jejunium, 85. divinitas, 90. amor erga nos, 94. & 172.
- Christo debetur patriæ cultus, 91. & 92.
- Ciborum delectus servandus, 311.
- Circumstantiæ peccati, 112.
- Citari Episcopus quando possit, ut personaliter compareat, 102.
- Civilibus in causis quomodo procedendum, 74. & quomodo exequendum, 287.
- Civilibus, & criminalibus in causis quando appellationi locus est, 100.
- Clandestinatorum matrimoniorum correctio, 220. cum seq.
- Clavium potestas, 107. 119. 125.
- Claustralium monachorum sacrę Scripturę, interpretes examinantur ab Episcopo, 28.
- Clausura sanctimonialium restituenda, 269.
- Clerici in sortem Domini vocati, 182. quæ vitare debeant ibid. qui fori privilegij gaudeant, 202.
- Clericorum vita, & exemplum quanti momenti, 130. & seq. & continentia, vestitus, & habitus quales esse debeant, 136. gestus, incessus, & sermones, vita qualis, ibid. & 182.
- Clerici etiam exempti ab Episcopo corrigi possunt, 60. 213. delinquentes in loco decenti custodiendi, 200. & seq.

- seq. matrimonium contrahere prohibentur, 279. mō
dicare non debeat, & quomodo eis providendum,
163. turpiter, & scandalosè viventes, quomodo pu-
niantur, 167.
- Clerici homicidæ pœnæ, & dispensatio, 137. degrada-
tio, & depositio, 100. 290.
- Clericorum immunitates, & privilegia renovantur, 308.
309. merita ex quibus deprehendantur, 205.
- Clerico vago Missas celebrare non licet, 182. & seq.
- Clerici conjugati, quæ ministeria exercere possint, 208.
& quo privilegio gaudeant, 201.
- Clerici concubinarij. Vide Concubinarij.
- Clericis alexæ, commestationes, luxus prohibentur, 183.
- Cætera quære in verb. Sacerdotes, & in verbo Presbyt.
- Cluniacensis Monasterij privilegium, 274.
- Coadjutores quando dandi sint, 167. & quomodo, 293.
- Cognatio spiritualis, quomodo, & inter quos contraha-
tur, 24.
- Collatio beneficiorum. Vide in verb. Electio.
- Collatio Ord. gratis fieri debet, 162. Vide Ord.
- Collegiorum generalium privilegia, 73. 202.
- Collegia ab Episcopo visitantur, 187. 188.
- Collegia litteras dimissorias concedendi jus non ha-
bent, ut quis ordinetur ab alijs, 204.
- Collegiorum personæ quomodo sint exemptæ, 74.
- Collegiorum privilegij. quomodo ordin. non detra-
hetur, ibidem.
- Collegij puerorum instituendi via, & ratio, 209. cū seq.
- Collegiata Ecclesiæ nobilis alicujus oppidi qua ratio-
ne curent stipendium interpreti sacre Scripturæ, 32.
& 29.
- Collationes, & confabulationes non habendæ in Ec-
clesijs, 13. & 179.
- Comitum Palatinorum privilegia restricta, 241.
- Commendæ perpetuæ, 70.
- Commissio causarum quibus fieri debeat, 299. 300.
- Commemoratio defunctorum faciendæ, 287.

- Communio sacramentalis**, quibus, & quando necessaria sit, 197. 164. & à quibus sæpè percipienda, 205. & in ea præparatio qualis, 93. & in ea sub quali bet specie totus, & integer Christus sumitur, 164.
- Commutationes ultimarum voluntatum** quomodo, & quando faciendæ, 187. 289.
- Compatres in Baptismo** qui, 224.
- Compositio pro fructibus malè perceptis** prohibita, 199.
- Computi disciplina** commendatur, 211.
- Conceptio Mariæ Virginis**, 16.
- Concilium indicere ad Rom. Ponti.** spectat. 82. ejusque decreta ab eo confirmantur, 314. 315. & dubia declarantur, 316.
- Concilio interesse** qui debeant, 82. 148. & 232. & ad illud convenire negligentes quomodo puniantur, 244.
- Conciliorum utilitas**, 148. 232.
- Concilium celebrantium officium**, 13. 14. 15. 85.
- Concilij Tridētini inchoatio**, sub Paulo III. pag. 11. trāslatio, 75. celebratio sub Julio III. 82. cum seq. Suspensio, 146. celebratio sub Pio III. 148. intentio præcipua qualis, ibid. confirmatio, 319. & causæ, quibus indictū fuit, 12. 61. 84. 86. 92. 146. & 262. & quot Patres ei interfuerint, 318.
- Concilia Provincialia** quibus de causis renovanda, & quando, 232. de quibus judicent, 196. 214. 215. 231. 232. 246. 255. 256. 257. 265. 283. 311.
- Concio**, Vide Prædicationis munus.
- Concubinatus**, gravissimum peccatum, 227.
- Concubinariorum poenæ**, ibid. & 362. cum seq.
- Concubinarij** quando dispensari possint, ibid.
- Concupiscentia**, 26.
- Conditiones in provisione Ecclesiæ** rejiciendæ, 248.
- Confessio** est jure divino necessaria, 112. & seq. est pars Poenitentiae, 125. & 126. quomodo, & quorum peccatorum faciendæ, 112. & seq. & cui, 116. non est impossibilis, 113. & 127. ad Eucharistiam percipiendam necessaria, & quando, 93.

- Confessio secreta, 115. & 126.
 Confessiones ministri qui, 115 116. 207.
 Confessionum libri discendi à pueris, 209.
 Confessores monialium, 273.
 Confessorum munus in satisfactionibus injungendis,
 114. 114.
 Cōfiteđi in Quadragesima salutaris mos, 115. 116. & 127.
 Confirmatio est Sacramentum, 67. ejus minister Episc.
 68. 194 eam habere debet, qui prima tonsura est ini-
 tianus, 204 in ea character imprimitur in anima, 64.
 inter quos spirituales cognationem contrahat: 224.
 Confirmatio hujus Concilij, 319.
 Confraternitates visitandæ, 187.
 Conjuges, quære Matrimonium.
 Consanguinei fructibus Ecclesiarum non augendi, 283.
 & 284.
 Consecratio ubi-facienda, 201.
 Consecrationis munus infra tempus statutum susci-
 piendum, 72. & quale tempus sit præscriptum, 201.
 Consecrationis panis, & vini efficacia, 97.
 Consensus contrahentium in matrimonio necessarius,
 sed non parentum, 220.
 Conservatores judices, 114.
 Conservatorix litteræ quibus, & quando nihil proficit,
 134. & 135.
 Consistorio proponitur Eccles. Cathedralis vacans, 231.
 Constitutiones Ecclesiarum approbantur, 165. 184. 245.
 & 291. Regularium etiam, 267. 271. 278. & seq. quæ
 rejiciantur, 248.
 Constantiense Concilium, 159.
 Consuetudo locorum attendenda, 32. & 33 Pro lege ha-
 betur, 164 & 17. jurisdictionem tribuit, & officium, 184
 dat potestatem, ut quis Concilio intersit, 150. & 224.
 Consuetudines Ecclesiarum approbantur, 184. 188. 243.
 & quæ sint corruptelæ, 200.
 Consultores duellorum puniantur, 307.
 Consummatio sub priori Testam non erat, 172.

- Continentia Diaconorum, & Subdiaconor. 106.
 Contritio quid, 110. pars est poenitentiae, ibid. & 125.
 necessaria, libera, & voluntaria, 110. & 111. imper-
 fecta attritio dicitur, 110. quomodo paretur, & quid
 producat, 111.
 Contritus sine confessione ad Eucharistiam non acce-
 dat, 93. 97.
 Controversiae de praecedentia componendae, 275.
 Contumacia severè punitur, 59. 185. 187. 200.
 Conventus, require monasterium.
 Convertitae, seu poenitentes mulieres, 278.
 Corporis Christi festum, quare Festum.
 Correctio quomodo ab Episcopis faciendae, 60. 98. 133.
 135. 237.
 Credere quomodo debeamus, 94.
 Criminales causae à quibus cognoscantur, 237. 257.
 Criminalibus in causis, quando appelleretur, & ad quem,
 98. cum seq. quomodo in appellatione procedatur,
 100. & quomodo executio faciendae, 287.
 Culpa quomodo remittatur, 56. & an sine poena, 118. 128.
 Cultus Eucharistiae, 91. 93. & sequent.
 Curatum beneficium, lege Beneficium.
 Curatus, vide Parochus.
 Curiosa à popularibus concionibus secludenda, 261.

D.

- Deambulationes in Ecclesijs vitandae, 181.
 Debitorum solutio quomodo ab exemptis extor-
 quenda, 74.
 Decalogi praecepta, 54. 113.
 Decanorum visitatio qualis, 234. quas causas non judi-
 cent, 257.
 Decimarum solutio debita est Deo, 301. non impedienda, sed
 integrè faciendae, ibid. & largius tenuioribus Ecclesijs.
 Decimae ad laicos pertinentes, 212.
 Decreta hujus Concilij approbata, 313. in Synodis Pro-
 vincialibus, & Dioecesanis recipiendae, 285. & à lectio-
 nibus observandae, ibid.

- Decreta omnia de vita, & honestate clericorum obser-
vanda, 182. & quæ ad dignitatem Episcopalem perti-
neant, 306. & ad favorem eorum, 308.
- Decreta super residentia publicanda, 197. & de matri-
monio, 222.
- Deductiones ex fructibus in provisione Ecclesiarum re-
jiciuntur, 248.
- Defensio permessa, 137.
- Degradatio actualis quomodo faciendâ, 100.
- Delegatio quibus fieri debet, 297.
- Delinquentes in loco decenti custodiendi, 291.
- Denunciations in Ecclesijs ante matrimonium quo-
modo, & quando faciendæ, 222.
- Depositio verbalis quomodo faciendâ, 100.
- Derogationes quæ non faciendæ, 290.
- Deus pater misericordiarum, 35. Operatur, velle, & per-
ficere, 45. impossibilia non jubet, 43. castitatem paren-
tibus non denegat, 219.
- Diaboli imperium, 23. astutia ad nos perdendum, 122.
calcaneo insidiatur, 121.
- Diaconorum institutio, & mentio in sacris litteris, 197.
208. ætas, & continentia, 206. & seq.
- Diaconi festis sæptem solemnibus communionem per-
cipere debent, ibid. quomodo ordinandi, ibid.
- Die Dominico quæ mira Deus egerit, 13.
- Dies festi. Vide Festi.
- Dignitates Ecclesiasticæ quare institutæ, 243. quibus confer-
rendæ, 244. non servientes quid amittant, 134.
- Diligentes Christum, ejus sermones servant, 43.
- Dimissorie litteræ. Vide Litteræ dimissorie.
- Dioeceses quare distinctæ, 138.
- Dioecesana Synodus quotannis celebranda, & qui in con-
resse debeant, 232. & quid ibi agi debeat, 235.
- Disceptationes contentiosæ vitandæ, 15.
- Disciplina populis necessaria, 98.
- Disciplina Ecclesiastica conservanda, & restituenda, 300
& monastica, 280. & seq. ac regularis, 266.

- Discoli puniendi, aut expellendi, 211.**
Dispensatio ad contrahendum matrimonium quando,
quibus, & quomodo detur, 225. & seq.
Dispensatio de homicidio quando facienda, 237 & 238.
Dispensaciones de promovendo à quocumque cui, & quā-
do suffragantur, 73. de non promovendo ad annum
suffragantur, ibid.
Dispensaciones de non residendo quando valeant, 59.
Dispensaciones in irregularitatibus ab Episcopis quan-
do fiant, 238.
Dispensaciones de pluribus curatis exhibendæ, 68.
Dispensaciones gratiosæ quando sortiantur effectum,
188. & 306.
Dispensaciones extra curiam Ordinarijs cōmittendæ, 188
Dispensaciones quomodo, & quando concedendæ, 225.
226. & 238. 303.
Dispositio ad gratiam, 37. & seq.
Distributiones quotidianæ quomodo ordinandæ, vel
augendæ, 164. 184. & 249. quomodo dividendæ, 166. &
267. & à quibus recipiendæ, 244.
Divinis interesse, aut Missas celebrare, qui publicè cri-
minosi sunt, prohibentur, 181.
Divinitas Christi in Eucharistia, quomodo, 90. & 95.
Divinorum officiorum ratio, tam de cantu, quàm de cer-
ta lege in choro permanendi à Synodo provinciali
præscribendæ, 245.
Divortium quoad torum fit ad tempus, 219.
Doctores Cathedralibus præficiendi, 184. ac examini,
254. illisque scholasteriæ conferendæ, 219. ac poeni-
tentia cum præbendis, 240. & Archidiaconatus,
243. & dignitates, 244. & creari debent Vicarij Epif-
copi, 250. cætera, vide Lector.
Doctores Universitatum quid agere, aut promittere de-
beant, 285.
Domini temporales, vide Principes.
Dominicis diebus, & festis solemnibus pascendus à Pa-
rocho populus salutaribus verbis, 31. ad Parochiam
suam populus accedat, 189.

Domus Domini nihil præposterum, inhonestum, tumultuarium, aut prophanum habere debet, 229.

Dotari debet raptæ à raptoribus, 226.

Dubitare de quibus non debeamus, 42.

Daellorum usus prohibitus, 67.

E

Ecclēsia columna veritatis, 88. pia mater, 175. edocta à Christo, & ab Apostolis, 56. 57. & à Spiritu Sancto, 162. 171. & 261. Dei sanguine acquisita, 58. Christi sponsa dilecta, 174.

Ecclesia Romana omnium Ecclesiarum mater, & magistra, 65. 119. 177. 312.

Ecclesia non judicat de occultis, 221. in quos iudicium exerceat, 109. hæreticos invitat ad Concilium, 156. sperat eorum conversionem, 141. & 142. iustis de causis communicat laicos sub una specie, 161. de sensu scripturarum judicat, 19. & in matrimonij impedimenti dispensat, 218. ejus benignitatem experiri non debet, qui ejus præcepta contempnit, 226.

Ecclesia domus Dei, & orationis, 181.

Ecclesia Cathedralis. Vide Cathedralis.

Ecclesiæ potestas, 163. 158. 69. 72. 77. 79. 117. 129. 259. 309. 310.

Ecclesiæ Catholicæ ritus observandi, 65.

Ecclesiæ patrimoniales, 252.

Ecclesiæ collapsæ reparanda, 72. 164. vel transferenda, ibid.

Ecclesiarum regimen, & onus formidandum, 57. 68. 69. 183. 229.

Ecclesiarum duarum diversarum Diocesium unio damnosa, 137. & 138.

Ecclesiarum pluralitas, 69.

Ecclesiarum bona occupantes, 187.

Ecclesiastica Hierarchya quomodo ordinata, 192.

Ecclesiastica libertas, & immunitas, 308.

Ecclesiasticorum bonorum fructus quomodo consumandi, 189.

Edictio vulgata Bibliorum approbatur, 19. 20.

- Electi Dei** nō possunt sciri, nisi ex speciali revelatione, 45.
Electio superiorū regulariū quomodo habenda, 270. 271.
Electio indignorum irritanda, 69.
Electio in beneficijs quomodo fieri debeat, 247. & seq. 246. & seq. & 253. & quomodo in beneficijs juris patronatus, 139. & quorum fieri debeat, 97. 69. 183. 185. & qua ætate, & non sine examine, 210.
Electi ad Ecclesiarum regimen professionem fidei facere teneantur, 243.
Eleemosynæ Montis pietatis visitandę, 182.
Eleemosynæ pro defunctis utiles, 261.
Eleemosynæ pro Misiss importunè non exigendę, 179.
Eleemosynarum questores. Vide **Questores.**
Eophyteosis Ecclesię usurpatores, 139.
Episcopalis dignitas omninò conservanda, 306.
Episcopi à Spiritu Sancto positi regere Ecclesiam Dei, 57. & 193. in locum Apostolorum successerunt, ibid. Presbyteris sunt superiores, 193. & 194. Patres, & Pastores, 306. ministri Sacramenti Confirmationis, 68. 195. 224. ac Ordinationis, ibid. supra omnes gradus constitui, 229. à Principibus, & ceteris honorandi, 106. ab dignitatem obtinentibus juvandi, 243. eorum est prima sedes, & locus, 291. ac præcipua omnium rerum agendarum auctoritas, ibid.
Episcopi qui sint eligendi, 57. 185. 229. & infra quantum tempus consecrationis munus suscipere teneantur, 72. & 221. creati à Roman. Pontif. sunt legitimi, 106. eorum examen, & testimonium quomodo faciendū, 225.
Episcopi quales esse debeant, 98. & 283. eorum familiares quales, 3. eorum mensa, ac suppellex qualis, 284.
Episcoporum onus est Angelicis humeris formidandum, 57. eorum munus est in Dei laudibus incumbere, 13. 15. Hostias, laudes, & preces offerre, ac alia multa peragere quæ continentur, ibid. prædicare, 36. 57. 107. Sacramentorum vim, & usum explicare, 239. vigilare, in omnibus laborare, & ministerium suum implere, in eorum Ecclesijs residere, 57. Principibus non inservire,

306. lectorem Theologiæ eligere, 28. & magistrū Gē-
maticæ, ibid. malos prædicatores corrigere, 32. negle-
ctæ animarum curæ, & circa plura curata providē-
70. & Ecclesijs, in quibus populus numerosus est, 165.
atq; alijs omnibus, quæ ad Dei cultū spectant, 168. 187.
& Eccles. parochiali vacanti, 153. & seq. curare ut hos-
pitalia diligēter gubernentur, 74. ut pueri in suis pa-
rochijs doceantur, 236. ut sana de purgatorio doctrina
prædicetur, 261. ut de invocatione Sanctoꝝ, & ima-
ginibus fideles instruuntur, 162. ut Missæ piæ, ac puræ
celebrentur, 179. 180. vitia subditorum coarguere, 98.
& 130. eosq; tāquam filios, & fratres diligere, 98. pau-
perum altarumq; miserabilium personarum curā pa-
ternam gerere, 197. Monialibus confessorē extraor-
dinariū offerre, 273. præcedentiz controversias cō-
ponere, 274. Virginitatem Deo dicandarum voluntatem
explorare, 275. Decreta hujus Cōcilij de Regularibus
exequi, 283. curare, ut decretum matrimonij publice-
tur, 222. ut nuptiæ fiant cum honestate, & modestia;
229. ad Concilium Provinciale debent accedere, 232.
certis maximis diebus in Ecclesijs permanere, 198. Or-
dines per semetipsos conferre, 200. subditos docere,
183.

Episcopi gratiam per subreptionem obtentam possunt
respuere, 101. in casibus quibusdam reservatis absol-
vere, 117. & 128. abusus in Missa exortos tollere, 180.
& 181. Nova miracula approbare, 162. ordinatos ab or-
dinum exercitio suspendere, & quando, 133. Clericos
exemptos, & regulares corrigere, & quomodo, & quā-
do, 60. 133. & 167. eos degradare potest, & quādo, 100.
& concubinarios, ac concubinas, 227. beneficijs pri-
vare turpiter viventes, 167. & non residentes contu-
maces, 200. hospitalium cura privare hospitalitatem
non exercentes, 294. & jure patronatus patronum il-
lud contra canonicas sanctiones transferentem, 297.
Abbatum negligentiam supplere, 18. & Capituli Metro-
politanae Ecclesiæ, 259. & vices Metropolitanani, si est

si fraganeus antiquior, 98. Illumque denunciare Romano Pontifici 57. in beneficijs juris patronatus instituire, 140. presentia: & que non idoneos repellere, 195. distributiones quotidianas dividere, 164. novas parochias constituere, 165. & 248. ordines Canonica tuum designare, 243. in ijs, quæ ad divina officia spectant providere, 245. uniones certis de causis facere, 166. 209 & seq. 246. 249. ac jam factas examinare, aut revocare, 71. 296. monitiones ad finem revelationis decernere, 287. beneficia transferre, 167. visitare beneficia curata, 71. & Ecclesias exemptas, 72. commendata omnia beneficia, & monasteria etiam exempta, 168. hospitalia, confraternitates, Eleemosynas Montis pietatis, & pia loca omnia, 187. & propriam diocesim, 234. & quomodo, ibid. 235. & Ecclesias sæculares nullius diocesis, 240. absentiarum causas probare, 198. contumaces non residentes varijs remedijs cõpelle, ibid. de dispensationibus cognoscere, 166. per saltum promotos dispensare, 107. licentiam matrimonij contrahendi vagantibus concedere, 227. in suspensionibus, & irregularitatibus dispensare, 238. in casibus occultis, etiam Apostolicæ Sedi reservatis absolvere, ibid. publicam poenitentiam in aliam commutare, 240. causas omnes in prima instantia cognoscere, 257. cum seq. monasteria regularium aliquando gubernare, 272. & sequent. abeuntibus ex eis ante professionem bona restituere, 277. confessiones audientes approbare, 207. ultimas voluntates exequi, 187. ab administratoribus piorum locorum rationes exigere, 188. ac etiam ab œconomis constitutis Sedevacante, 250. & à visitatoribus, 234. notarijs imperitis, vel delinquentibus officij exercendi usum prohibere, 189. familiarem suum non subditum ordinare, & quando, 204. factorum Ordinum functiones restituere, 208. ea quæ ad Seminarium pertinent, constituere, 210. & seq. & ejus reddituum rationes accipere, 214. magnamq; habet potestatem in his, quæ ad visitationem, & correctionem spectant, 211. & in Protonotarios, ac alios exceptos, 242.

- Episcopi quibus in causis procedant ut Apostol. Sedis delegati, 19 31. 59. & seq. 74. 101. 133. & seq. 165. 167. 180. 184. 186. 189. 240. 241. 248. 269. 272. 302.
- Episcopi quando citandi, ut personaliter compareant, 102. contra eos quales testes admittendi, ibid. eorum causæ à Rom. Pont. terminandæ, 103. 238. vel à Concilio provinciali, ibid. & negligentia suppletur à Metropolitano, 213. & aliquando à Concilio provinciali, 282. & quando ei coadjutor dandus sit, 193.
- Episcopi puniuntur, si non consecrantur infra tres menses, 207. si subditos negligenter corrigunt, 58. & 182. si non resident, 58 & seq. si negligunt ea, quæ ad Seminarium spectant, 214. si ad Concilium provinciale non accedunt, 233. 285. si aliquid visitando accipiunt, 235. si concubinas tenent, 301.
- Episcopis non licet Pontificalia in alterius Dioecesi exercere, 16. & 137. nec alterius subditum ordinare, aut corrigere, 137. nec quædam facere sine consilio, & consensu Capituli, ut sup. in verb. Capitulum, aut Canonorum, ut sup. in verb. Canonici.
- Episcoporum Titularium licentia correctæ, 132.
- Evangelium fons veritatis, 19. & 20.
- Eucharistia symbolum unitatis, 88. 89. pignus futuræ gloriæ, ibid. spiritualis animarum cibus, ibid. antidotum liberans à culpis, & peccatis, ibid. symbolum rei sacræ, invisibilis gratiæ forma visibilis, 88. & 89. animæ vita, 94. perpetua lanitas mentis, panis Angelorum, ibid. magnum mysterium, 180.
- Eucharistia cur in processibus circumferatur, 97. 96. & intra septa, aut chorum monialium non fervenda, 273. quomodo accipiatur, & qualis præparatio exigatur, 93. 97.
- Eucharistia Sanctissimi Sacramenti institutio, & excellentia, 89. & seq. cultus, & veneratio 91. 93. 96. 97. effectus, 90. & 96. adoratores, ibid. decreta, 86. 90. 189. Canones, 95. cû seq. ejus custodiendæ, & ad infirmos deferendæ consuetudo, 92. & in eâ Christus continetur, 88. & quomodo, 90. & seq.

- E**
Eugeniana constitutio curatis non suffragatur contra Episcopos, 260. neque Curialibus Cardinalium, 242.
Examen ordinatum 191, 63. 201. 206. 207. & eligendorum ad beneficia, 252. 255.
Examina quatuordecim Parochiarum quot, & ubi, & qui eorum tenendi, & eorum officium, 253.
Excommunicatio, gladius Ecclesiasticæ disciplinæ, 287.
Excommunicati, & censuræ Ecclesiasticæ quando ferendæ, 199. 287.
Excommunicatus ad sacramenta, & fidelium familiaritatem non recipiendus, 188. & non resipiscens de hæresi suspectus, ibid.
Executio quibus modis facienda, ibid. 188.
Executores ultimarum voluntatum sunt Episcopi, 187.
Exemplum Sacerdotum quanti momenti, 182. 207. 283. 302.
Exemplum malum ad malos mores provocat, 239.
Exemptionum restrictio, 241.
Exemptorum causæ, 74. & 134.
Exorcistæ, quando, & cur instituti, 192.
Expectativæ tolluntur, 257.
Extrema unctio, quæ unctio.

F.

- F**
Fabricæ Ecclesiæ administratores tenentur reddere rationem Ordinario, 188. illique applicantur fructus beneficiorum concubinarij, 301. & Episcoporum absentium, 199.
Facultates de promovendo à quocumque, & de non promovendo quando suffragentur, 73.
Familiares Episcopi quales, 14. quando ab illis ordinari possunt, 204. redditibus Ecclesiarum non augendi, 283.
Familiaritas Cardinalium quos non eximat ab ordinarij jurisdictione, 241. qui familiarium privilegio gaudent, 134.
Festi dies Sanctorum quomodo celebrandi, 267. 311. & regularibus servandi quos Episcopus præcipit, 275.
Festi diebus ad suas Parochias frequenter populus

- cedere debet, 181. & Pastores residere, 198.
 Festum Corporis Christi, 91. 92. 96. 98.
 Feudalia directis dominijs quando adquirantur, 307. 308.
 Feudorum Ecclesiæ occupatores, 189. 190.
 Fidei professionem qui facere teneantur, 226. 243.
 Fidei vis, & virtus, 16. 17. 39. effectus, 38. comites, 40.
 Fidei rudimenta in singulis Parochijs pueri doceri debent, 237.
 Fides salutis initiū, & radix justificationis, 63. sola quid, 38. 39. 40. & 42. sine pœnitentię remissione non præstat, 116. cur sine operibus mortua, 39. & seq. cetera de fide, vide in decreto & Can. de justificatione.
 Fiducia hæreticorum inanis, 41. 52.
 Figuræ Historiarum, & Sanctorum, 262 & 263.
 Filij Clericorum illegitimi in Ecclesia, in qua pater habet, vel habuit beneficium, idem, vel aliud beneficium habere non possunt, 304.
 Fori Ecclesiastici causæ in prima instantia ab Ordinarijs cognoscuntur, 257.
 Fori privilegio qui gaudeant, 202.
 Forma requisita in celebratione matrimonij, 221. & in promotione Episcoporum, 230. 231. & in probando legitimas absentię causas, 197. & seq.
 Fornicatio affinitatem contrahit, & inter quos, 225.
 Fratres Sancti Ioannis Hierosolymitani, 212.
 Fraires, vide Regulares, & Sacerdotes
 Fructuum sequestratio, 169. 200. & à quibus tuta conscientia percipi non possunt, 199. 294.
 Frugalitas Episcoporum, & Cardinalium, 283.
 Fuga ubi timetur, quid agendum, 290.
 Funeralium quarta persolvenda, 301.

G.

- Gehennæ merus, 52.
 Generales Ordinum quomodo eligendi, 270.
 Germania olim plena Religione, & obedientia, 82. 83.
 Germanorum Episcoporum discessus è Concilio, 147.
 Gradus affinitatis, & consanguinitatis, 218. 224. 225.

- Grammaticæ magister in quibus Ecclesijs eligendus, 28.
 Gratia Dei præveniens, 37. non ex operibus, 41. au-
 peccatis amittatur, 47. per sacramenta confertur, 63. eam
 consecutum se esse, an quis scire valeat, 41. & 42.
 Gratia ad vacatura tolluntur, 257.
 Gratia quando suum sortiantur effectum, 73. 101. 186.
 203. 280. 305. & 306.
 Gratis dispensationes fiant, 306. & 307.
 Gubernatores Ecclesiastici in quibus se ingerere non
 debeant, 257.
 Gymnasia publica sacræ Scripturæ lectorem habeant,
 29. & 30.

H.

- H**abitus Clericalis à quibus deferendus, 136.
 Habitus non facit Monachum, ibid.
 Habitus Clericorum, qualis, ibidem.
 Habitus Religionis, occultè non ferendus, 279. post
 quinquennium non deponendus, ibidem.
 Hereditariæ successiones beneficiarum prohibita, 293.
 Hæresis suspectus qui, 287.
 Hæresis crimen quis absolvit, 238.
 Hæresis non dissolvit matrimonij vinculum, 219.
 Hæreses circa Sacramenta, 62. 161. 218.
 Hæreses anathematizantur, 285. 313. 314.
 Hæretici in documenta, 285.
 Hæretici ad Concilium invitantur, 256. & 313. novato-
 res appellantur, 129. sub prætextu Evangelij liberta-
 tem carnis introducunt, 217.
 Hæreticorum perfidia, 89 & 303. inanis fiducia, 41.
 Hierarchy Ecclesiastica ex quibus consistet, 193. cū seq.
 Historiæ mysteriorum nostræ redemptionis, 264.
 Homicidij poena, & dispensatio, 137.
 Homilia Sanctorum legendæ, 211.
 Hospitalia visitanda, 187. diligenter gubernanda, 74. ea
 obtinentes hospitalitatem exercere debent, 294.
 Hospitalia quæ dantur in titulum, 211. & 293.
 Hospitalium privilegij quæ gaudeant, 135.

Hospitalium administratio uni ultra triennium non concedenda, 293.

Hostiæ post communionem reservatæ, 92.

I.

Jejunia commendantur, 311.

Jejunij virtus, 87.

Jeluitæ, 277.

Jesus, vide Christus.

Illiteratis Rectoribus coadjutores dantur, 167.

Imagines Christi, Deiparæ, & Sanctorum in templis habendæ, & earum cultus qualis, 262. cum seq.

Immunitas Ecclesiastica restituenda, & conservanda, 308. 309.

Impedimenta matrimonij, 218. 219. 224. 225. 226. & seq.

Imperator bona Ecclesiastica conservare debet, 308. & ea occupans, excommunicatur, 189. & similiter si locum ad monomachiam concedit, 307.

Imperij jura multi habent, 296.

Imperitiæ Parochorum succurritur, 167.

Impij justificatio, 36. 37. 41. & seq.

Impossibilia non sunt præcepta Dei, 43. 53.

Impressorum cautela, 21.

Index sacrorum librorum, 18 & 19.

Index librorum prohibitorum, 312.

Indulgentiæ maximè salutares, 310. cœlestes Ecclesiæ thesauri, 170 ad quæstum non exercendæ, ibid, & 311. earum conferendi potestas à Christo concessa, 310. quomodo publicandæ, 170. aut concedendæ, 310. abusus in eis exorti tolluntur, 311.

Indulta quando suffragentur, 253. 255.

Indulta de non residendo tolluntur, 59.

Infames qui, 307.

Infidelitate amittitur fides, & gratia, 47.

Infirmorum remedium optimum, 122.

Inhibitio quando fieri non debeat, 257.

Inhibitiones, quando contemnendæ, 99. 187. 200. 215.

Injuria nasci à quibus jura expectantur, nefarium est, 228.

INDEX.

- Inquisitio de moribus, & vita ejus, qui Cathedrali Ecclesie præficiendus est, eadem in Cardinalibus servetur, quæ in Episc. 231.
- Instantiæ primæ ubi cognoscendæ, & quanto tempore terminandæ, 257. & seq.
- Institutio Sanctissimi Sacramenti Eucharistiæ, 89. & Matrimonij, 217. Ordinationis, 195. Confessionis, 112. & 126. & Pœnitentiæ, 107. 124. Vnctionis extremæ, 121. & Confirmationis, 67.
- Institutio in beneficijs juris patronatus, 139.
- Interdicta Ordinationum à Regularibus servanda, 275.
- Interpretatio Scripturarum contra sensum approbatum prohibetur, 20.
- Joannis Baptismus, 65.
- Irregulares quemodo, & quando, ab Episcopo dispensari possint, 238.
- Irreverentia ab impietate vix sejuncta, 179.
- Judæ proditio, 57.
- Judæi per legem Moyfi an liberarentur, 35.
- Judices Ecclesiastici cognoscunt de matrimonijs, 210. à censuris Ecclesiasticis abstinere debent, 287. brevi causas finire, 299. & quomodo exequantur suas sententias, 287. 288.
- Judicare Dei est, non hominum, 148. 149.
- Judices laici Ecclesiasticos impedire non possunt, 288.
- Judices delegati qui, & quomodo eligendi, 299.
- Juci is impedientis acta appellantis poena, 257.
- Judicium Dei ante oculos quisque habere debet, 50.
- Jurisdicctio Ordinariorum nullis privilegijs, aut exemptionibus impedienda, 256.
- Jurisdictiones Eccles. locare non licet, 390.
- Jurisdictionis Capituli salva relinquatur, 90. 291.
- Jurisdictionis competentia à quibus judicanda, 154.
- Jus Patronatus quibus habere liceat, 139. & 295. ex fundatione, aut dotatione esse debet, ibidem. quomodo probetur, ibid. in alios non transferendum, 298. quomodo sit electio, vel institutio, 297. & seq. & quod abrogatum censetur, ibid.

405

INDEX.

Iustificationis cause, effectus, 39. & 40. & fructus, 48. incrementum, 42. preparatio, 37. 48. & 39. Canones, 52. ad eam naturæ, & legis imbecillitas, 35.

Iustificatio adultorum, 37.

Iustificationis impij descriptio, 36. & 37. & quare dicatur per fidem, & gratis fieri, 41.

Iustificati per Christum, 36.

Iustificatus peccare potest, 46.

Iustitia accepta augetur, ibid. & 58.

Iustitiæ publicæ honestatis impedimentum, 285.

Iustitiæ Dei infusio, 48. & 52.

L.

Lapsorum post Baptismum reparatio, 46. & 54.

Lateranense Concilium magnum, 68. 115. 243.

Lateranense Concilium ultimum, 21.

Latinam linguam scire debent, qui minoribus ordinibus initiantur, 205.

Latriæ cultus exhibendus est Christo in Eucharistia, 91. 96.

Laici effici non possunt ritè ordinati, 193. 195.

Laici à Sacerdotibus communionem accipiant, 94. non adstringuntur ad cõmunionem sub utraq; specie, 162.

Lectio sacræ Scripturæ ubi instituenda, 27. mensis Episcoporum admiscenda, 12.

Lectoris Ordo quando, & cur institutus, 192.

Lectorum stipendium, 27. privilegiũ, 29. promissio, 186.

Legata ad pios usus quomodo exequerda, 189.

Legati de Latere quæ impedire non possint, 258. & quomodo procedere debeant in appellationibus, & inhibitionibus, 187.

Legislator Christus, 54.

Legis Moysis impotentia ad justificationem, 35.

Libertas Ecclesiastica non violanda, 308. 305.

Libertas Virginum Deo dicandarum conservanda, 277.

Liberum arbitrium, 50. & seq.

Libri de rebus Sacris quomodo edendi, 20.

Libri de matrimonijs, 123. de baptizatis, 114.

Librorum prohibitorum index, 312.

- Librorum iudici corrigendo præfecti Patres, 154.
 Librorum sacrorum index, 19. & 21.
 Librorum sacrorum vulgata editio approbatur, 20. & 21.
 Licentia prædicandi gratis concedenda, 30. & similiter
 licentia discedendi à beneficijs, 200.
 Licentiæ non residendi à quibus probandæ, vel judi-
 candæ, 199.
 Licentiati Cathedralibus præficiendi, 183 & Vicarij E-
 piscopi constituendi, 250. Examinatores, 254. & Ar-
 chidiaconi, 243. & Pœnitentiarij, 240 illitque scho-
 lasteriæ conferendæ, 214. & dignitates, 244.
 Litigatorum paupertati succurritur, 257. & occurritur
 artibus, 297.
 Litteræ conservatoriæ, 124 & 125, commendatitiæ, 132
 testimoniales, 203. 208. dimissoriæ, 62. gratis conce-
 dendæ, 204. & à quibus, 73. 204.
 Locationes in præjudicium successorum prohibitæ, &
 ad longum tempus, 300.
 Lucra Turæorum prohibentur, 248.
 Lucrum turpe prohibendum, 170. 180.
 Lusus, & luxus Clericis prohibentur, 182. 245.

M.

- M**agistri Grammat. ubi eligendi, 55.
Magistri legentes quid agant, aut spondeant, 286.
 Magistri in Theologia ad Cathedrales assumendi, 183.
 214. ad dignitates, quæ Scholasteriæ, dicuntur, 214 ad
 Archidiaconatus, 243. ad dignitates, 244. 245.
 Magistrorum privilegium, 30.
 Majores Ordines, vide Ordines.
 Mandata Evangelij, & Decalogi observanda, 54. 43. non
 sunt impossibilia, 53.
 Mandata de providendo tolluntur, 257.
 Mare magnum Regularium non obstat decretis hujus
 Cœcilij de Regularibus, 282. neque quartæ funeraliû, 302.
 Maria virgo fuit sine peccato veniali, ejus conceptio,

INDEX.

- Martyrum reliquia, 162.
- Matrimonium Sacramentum magnū, veteribus conu-
bijs gratia præstat, 217. & à Christo institutū, & gra-
tiā confert, 218 sancta res est, & sanctè tractanda, 229.
- Matrimonium fieri debet libero consensu, 220. cum pa-
rentum voluntate, licet non sit necessaria, ibid. cum
denuntiationibus præcedentibus in Ecclesijs, 222. in
facie Ecclesiæ celebrandum interrogante Parocho,
& quibus verbis, 221. præsentibus duobus, aut tribus
testibus, ibid. cum benedictione à proprio Parocho
suscipiendum, 222. cum peccatorum confessione, &
Eucharistiæ perceptione, 223. servatis laudabilibus
consuetudinibus, & ceremonijs Provinciæ ibid.
- Matrimonium quæ vincula impediunt, 218. & 219. quan-
do non valeat, ibid. & seq. quomodo dirimatur, 218.
& 219. ex multis causis separatur quoad totum, ibid.
cum vagantibus non facile contrahendum, 227.
- Matrimonia clandestina Ecclesia sæper detestata est, 220.
- Matrimonij libertas nõ impedienda, 228. ceremoniæ nõ
damnantur, 220. solemnitas prohibita certis anni
temporibus, ibid. 229.
- Matrimonij causa spectat ad Ecclesiast. 220.
- Mendacij peccatum, 101.
- Mendicare Clericos non decet, 163.
- Mentæ Episcop. sobrietas, & fugalitas, 283.
- Mensa apud Apostolum Altare significat, 173.
- Mercedem causæ favor, 74. 135.
- Merces honorum operum expectanda, 43. & 57.
- Mercenarij à cura animarum arcendi, 58. 108.
- Merita Passionis Christi, 36. 39. 98.
- Merita hominum dona Dei, ibid.
- Metropolitani officium in lectore eligendo, 28. in de-
nunciando Romano Pontifici Episcopos absentes,
59. in probando, & judicando legitimas Episcoporum
absentias, 198. in corrigendo Episcopos negligentes,
198. in supplenda negligentia Regularium, 72 &
322. 334. & Capituli, 250. in visitando Diocesim pro-

priam, ibid. & provinciam, & in cogendo Synodum provincialem, 231. & 233. in erigendo collegia ob Ecclesiarum paupertatem, 215. in iudicando aliqua cum Concilio provinciali, & in erigendo aliquando congregationes Monasteriorum, 272.

Metropolitanus obligatur ad personalem residentiam, 198. & non residens denuntiatur ab Episcopo antiquiori, 58. & ab eodem ejus absentia probatur, 198. negligens in Seminarij erectione corripitur à Synodo provinciali, 214. & punitur, si statutis temporibus Synodum provincialem non cogit, 233.

Metus gehennæ, 52.

Militum S. Ioan. Hierosolymitani immunitas, 64. 115. & aliqua correcta, 213. 241.

Ministra Sacramentorum, 121. & 227.

Ministri Episcoporum quales esse debeant, 14.

Miracula nova, quomodo admittantur, 263.

Missæ vulgari sermone non celebranda, 177.

Missæ verum sacrificium, 172. & 178. verè propitiatoriu, 173. & 178 magnum mysteriu, 179. piè, & purè peragendum, 180. quantum, & quibus proficit, 178. 183. 184. & 267. in ejus celebratione, quæ vitanda sint, 180. 181. & seq.

Missæ magnam continet eruditionem, 177.

Missæ de spiritu sancto, quâdo potissimè celebranda, 13.

Missæ in memoria Sanctorum, 174. & 278. horis debitis celebranda, 181. non in domibus privatis, ibid.

Missæ in quibus Sacerdos solus sacramentaliter communicat, approbantur, 176.

Missæ defunctorum quomodo disponenda, 289. profune illis, quando in Christo mortui sunt, & nondum ad plenum purgati, 174. 180.

Missæ novæ, 180.

Missale, 312.

Missarum celebratio frequentanda, 206. quibus præsentibus, & ubi, & à quo non facienda, 180. & 208.

Missarum ratione elemosynæ importunæ non exigenda, 180. & 181.

- Monachi ad publicas procel. accedere tenentur, 175.
 Monasteria visitanda etiam Sedi Apostolicæ subjecta, & quomodo, 272. Item cōmendata, 169. etiam Oranium capita, & quomodo, 280. illisque quomodo de Abbatibus provideri debeat, 181.
 Monasteria curam animarum habentia quibus subsint, 274. quomodo, & quando subsint Episcopis, 272. Lectorem sacræ Scripturæ habere debent, 29. quæ bona possidēre possint, 267. non erigenda sine licentia Episcopi, ibid. non agenda insolito numero, ibid. in ijs erigi debent congregationes, 171.
 Monasteria sanctimonialiū ingredi quando liceat, 269. extra urbem posita intra urbem reducenda, 270. Etiam Episcopis, & Superioribus eorum claustra ingredi nō licet, 271. quæ regantur ab Episc. 273 & 274. & in illa ingredi neminem cogendā, aut impediendā, 271. 270.
 Monasticæ vitæ disciplina restituenda, 281.
 Moniales sæpè confiteri, & Eucharistiam sumere debēt, 273. metu ad ingressum Religionis non compellendæ, nec impediendæ, 278. bona mobilia, & immobilia, ut propria habere non possunt, 267. infra quantum tempus professionē facere debeant, 276. & quomodo, & qua ætate fiant, 277.
 Monitiones ad finem revelationis quomodo concedendæ, 287.
 Monitiones binæ quando præcedere debeant, 288. & 302. excommunicatis faciendæ, 287.
 Monomachia prohibita, 307. & 308.
 Mortuorum commemoratio, 289.
 Multæ pecuniæ locis pijs assignandæ, 287. vel fabricæ Ecclesiæ, 303.
 Munus non accipiendum à Visitatoribus, 236.
 Musicæ quæ in Ecclesijs prohibeantur, 181.
 Mysteriorum nostræ redemptionis historiar, 264.

N.

- N**aturæ impotentia ad justificationem, 35.
 Necessitas a dēntiæ excusationem præstat, 198.
 Negotia secularia fugere debent clerici, 185. Ni:

- Ninivitarum pœnitentia, 111.
 Nominati ad beneficia nō admittuntur sine examine, 73.
 Notarij quantum, & quando pro litteris dimissorijs accipiant, 162.
 Notarij non idonei, vel delinquentes in causis Ecclesiasticis quomodo corrigendi, 189.
 Notarij infra quantum tempus auctorum copiam exhibere teneantur, 259.
 Notariorum imperitia litium occasionem producit, 189.
 Novatianorum hæresis, 108.
 Novatores hæretici vocantur, 110.
 Novitij, & novitiæ ad professionem quando admittendi, 276. & 277.
 Nuncij Apostolici quæ impedire non possint, 257. 258. & quomodo procedant in appellationibus, & inhibitionibus, 187.

O.

- O**bedientia præstata Rom. Eccles. 243. & 285. & Præpositis, 131. & 311.
 Obedientia præstat excusationem absentia, 197.
 Obedientiæ votum, 266.
 Obicem ponere gratiæ Dei, 63.
 Oblatio munda apud Malachiam quæ, 273.
 Obligatio Regul. quando valet, 276.
 Oeconomi institutio Sede Episcopali vacante ad quem pertineat, 250.
 Offerri Christū in Missa nō est idē, quod manducari, 178.
 Opera satisfactionis, 120.
 Opera ante justific. 51.
 Opera bona augent justitiam, 55. dona Dei, & justificati merita, 56.
 Operum sine gratia imbecillitas, 50.
 Operum bonorum retributio, 43. 44. & 55.
 Oratoria ab Episcopis designanda, & visitanda, 181.
 Orandum pro quibus fit, 13.
 Orationes quomodo faciendæ, maximè in Cœcilio, 14. 15.
Oratorum locus in Concilio, 312.

- Ordinarius, vide Episcop.
- Ordinatio ab Episcopo facienda, 193. & à proprio Episc. 61. 73. 132. 203. cū seq. à Christo instituta fuit, 195. & quomodo facienda, quando, & ubi, 206. & gratis, 162. & cum examine, 203. & 205. quibus cæremonijs, 207.
- Ordinandus nō est homicida, 137. nec qui beneficiū nō habet, vel aliud undē vivere possit, 163. nec qui cōfirmationē nō suscepit, 201. nec qui fidei rudimēta edoctus non fuit, ibid. nec qui linguā Latinā ignorāt, 206. nec qui scribere nescit, 201. nec minores ætate requisita, 206. nec bonum testimoniū nō habentes, 202. 206. nec qui in suo ordine versari non fuerunt, ibid. nec qui non sit utilis, & necessarius suis Eccles. 208.
- Ordinationis inhabilium effectus, 133.
- Ordinati suis Ecclesijs deservire debent, 206. & 208.
- Ordinatio sacra est unum ex septem Sacramentis, gratiam confert, 193. & 195. & absolvendi potestati, 207. in ea imprimitur character in anima, 64. 193. & 195.
- Ordinatorum à non suo Episcopo potest, 61. 132. & 204. eorum, qui ordinantur per licentiam Capituli Sede vacante, 72. & à sæculari potestate, 194. & 196.
- Ordines majores, & minores, 192. 195. 205. 206. & 208.
- Ordinum diversorum rationes, 191.
- Ordines requisiti infra annum à quibus suscipiēdi, 185.
- Ordines minores per temporum interstitia conferendi, 205. & quibus, ibidem. & sunt gradus ad majores, 195. 202. & seq.
- Ostiaricus quando, & cur institutus, 193.
- Originalis peccati materia, 23. cum sequent.
- Ovium munus erga pastores, 301. 302.

P.

- P**apa, quære Pont. Max.
- Parentum consensus in matrimonijs non necessarius, 221. & 222.
- Parochiales Ecclesiæ tenues, quomodo augeantur, 246. quibus non uniantur, 247. quæ pensionibus aut reservationibus non graventur, 247. 248. & illis vacantibus quid agendum, 152.

Pa:

INDEX.

Parochiæ quare distinctæ, 138. quando sunt novæ instituendæ, 165. vel distinguendæ, 247. & collapsæ reficiendæ, vel transferendæ, 168. in Civitatibus faciendæ, 247. in eisq; Parochijs proprijs singuli tenentur audire verbum Dei, 237. & Sacramenta suscipere, 247.

Parochi officium est prædicare, 30. 197. exponere ea, quæ in Missa leguntur, 177. & 181. explicare decretum matrimonij, 223. Pueros fidei rudimenta, & obedientiam docere, 236. vim, & usum Sacramentorum explicare, 239. sacra eloquia, & salutis monita explanare, ibid. Ieiunia, dies festos, & obedientiam cõmendare, 311. oves suas agnoscere, pro his sacrificium offerre, sacramenta administrare, & bono exemplo pascere, 311. 182. 197. & 207. pauperum, aliarumq; miserabilium personarum curam paternam gerere, 197. Missas frequenter celebrare, 207. in suis Ecclesijs resistere. 59. decreta matrimonij observare 202. nuptias benedicere, 223. librum matrimonij habere, 223. habere, ibid. & baptizatorum, 224. ad Synodum Diocesanam accedere, 232. & 233. baptizando quædam peragere, 224. carnis affectum erga propinquos deponere, 284. decreta Concilij recipere, obedientiam spondere, ac hæreses anathematizare, 285. 286. & hospitalitatem fervare, 293.

Parochi paupertati succurritur, 165. 166. imperitiæ, & malæ vitæ occurritur, 167. cetera lege in verb. sacerdot.

Parochiani, vide Populus.

Parvuli ad Eucharistiæ perceptionem non obligantur, 164. 165.

Parvulorum Baptismus, 25.

Pascha vetus, & novum, 172.

Paschatis tempore communicare tenemur, 97.

Pasquillorum authores damnantur, 30.

Pastoris officium, 98 99. & 197.

Patriarcha, vide Metropolitanus.

Patrimonium quando alienare non liceat, 164.

Parricij duellorum puniantur, 307.

- Patrini tantum duo, vel unicus, 224.
 Pauli vocatio, 52.
 Pauperes gratis docendi, 28. in Collegium Clericorum
 eligendi, 210.
 Paupertatis votum, 266. privilegia, 74.
 Pauperum cura apud Episcopos, 187. 188.
 Pœnitentia quid, 109. ante adventum Christi non erat
 sacramentum, 107. dicitur secunda tabula post nau-
 fragium, 46. 224. quid contineat, 110. cur, & quan-
 do, & à quo instituta, 107.
 Pœnitentiæ utilitas, & partes, 107. & fructus, 113. 46. &
 seq. quid differat à Baptismo, 108.
 Pœnitentia publica quando imponenda, 239. 240.
 Pœna temporalis non semper remittitur, 13. 14.
 Pœna violentium salvos conductus, 145.
 Pœnarum genera, 100. 297. 301. & 303.
 Peccantes publicè sunt palam corripendi, 239.
 Peccata omnia mortalia in confessione recentenda, 113.
 ac eorum circumstantiæ, 114.
 Peccatorum remissio quomodo fiat, 41. 53. & per quem,
 107. & 108. & 116.
 Peccatum originale, quomodo tollatur, 25. & ejus ma-
 teria, 26. cum seq.
 Peccatum veniale etiam justî committunt, 43. & 55. &
 an taceri possit in confessione, 113.
 Pensiones quando extinguere non liceat, 264. quomo-
 do minuantur, 213. quibus Ecclesijs imponi non pos-
 sint, ibid. & quibus habere non permittatur, 305.
 Peregrino Sacerdoti Miss. celebrare non licet, 180.
 Perseverantiæ munus, 45.
 Petrus Princeps Apostolorum, 44.
 Picturæ, quid erudiât, & quomodo fieri debeat, 262. 263.
 Pij Quarti pia intentio, 154.
 Piorum locorum bona usurpantes, 189.
 Plebanus, vide Parochus.
 Pluralitas beneficiorum, & Ecclesiarum, 46. 70. & 71.
 Pontifex vicarius Dei in terris, 57. 82. ejus est suprema
 aucto-

114
 auctoritas, 59. 79. 117. 147. 163. & in omnibus salva
 intelligitur, 231. 309.

Pontificis est ecclesias de Pastoribus providere, 37. 243.
 circa matrimonij impedimenta constituere, & dispen-
 sare, 218. Concilium generale indicere, 83. ejusque de-
 creta confirmare, 315. eorum dubia declarare, 162. for-
 mam examinis Episcoporum approbare, 231. Ecclesie
 utilitati consulere, 313. ejus munus est sollicitudo uni-
 versae Ecclesie, & creatio Cardinalium, 232. & Episco-
 porum, 59. 190.

Pontifex summus providet resignantium necessitatibus,
 251. Ecclesie exiguorum reddituum, 246. & curat quae
 ad studiorum reformationem spectant, 286. de coad-
 jutorijs disponendis, 193. de abusibus circa indul-
 gentiarum usum exortis, 310. quando aliqui nolunt
 accedere ad Synodum provincialem, 286. de Calicis
 concessione, 190. de animadversione in Episcopos non
 residentes facienda, 59. de causis Episcoporum gravi-
 oribus terminandis, 102. & de Episcopis concubinarijs
 136. & de legitimis absentijs Episcoporum, 197.

Pontifex Max. utitur consilio Cardinalium in admini-
 stratione universalis Ecclesie, 284. graviorum crimi-
 num absolutionem sibi reservare potuit, 117. & Im-
 peratores, Reges, vel alios bona Ecclesiastica occu-
 pantes absolvere, 189. causas extra curiam quibus
 committat, 238. 299. & quomodo, 257.

Pontifice inconsulto nihil inusitatum decerni debet, 262.

Pontifici obedientia ab omnibus praestanda est, 285.

Pontifex alia in alterius Dioecesi exercere non licet, 61.

Populo numero quo modo provideatur, 165.

Populus in sua parochia tenetur audire verbum Dei,
 237. & quando compellatur subministrare necessa-
 ria parochis, 166.

Portio. Quare Praebenda.

Professio triennis quibus non suffragetur, 281.

Praebenda Lectorum, 27.

Praebenda quibus conferenda, 144. & seq. & quomodo.

290. & tenues quomodo augenda, 249.
- Præbendas obtinentium residentia, 244. 245.
- Præcedentiæ controversiæ componenda, 275.
- Præcedentiæ alicujus causa non innovatur, 14.
- Præcepta Dei sunt possibilis, & observanda, 43.
- Prædestinationis præsumptio habenda, 45.
- Prædicationis munus præcipuum Episcopi, 30. & 236.
& quomodo, & quando præstandum, 30. 237. & ejus
utilitas, 30.
- Prædicatio non omnibus est concessa, 31. 32. & 237.
maximè sine licentia, *ibid.*
- Prædicatio quando, & quomodo corrigendi, 31. & 32.
- Præfecta. Lege Abbatis.
- Prælati, vide Episcopus.
- Præparatio ad justificationem, 37. & 38.
- Præsentare non licet nisi Episcopo, 140.
- Præsidium integritas salus est subditorum, 57.
- Præstima, 17. 138. 210.
- Presbyteri qui dicantur, 122. 130. & eorum ætas, 206.
quales ordinandi, 207. quando Missas celebrare te-
neantur, *ibid.* cætera quæ in verbo Clericus, & in
verbo Sacerdos.
- Præsens quis judicetur, 184. 197. 240.
- Primas, vide Metropolitanus, & Episcopus.
- Principes à Deo constituti sunt fidei, & Ecclesiæ præte-
ctores, 309 cogentes subditos matrimonium con-
trahere excommunicantur, 238 locū ad monomachiam
concedentes puniuntur, 307. Episcopos paterno ho-
nore prosequi debent, 306. libertatem Ecclesiasticam
conservare, 309. & seq. & decreta hujus Concilij ob-
servare, 313.
- Prioratus ab Episcopo visitandi, 166.
- Priorum, & Priorissarum electio, 271. 272. 280.
- Privilegia sunt causæ multarumurbationum, 241.
- Privilegia in Ecclesijs Parochialibus vacantibus, quan-
do non valent, 253.
- Privilegia scholarium, vide Scholarius.

INDEX.

- Privilegia de non residendo tolluntur, 59 & alia, 247.
- Professiones, in quibus Eucharistia circumfertur, cur instituta, 97. ad eas accedere debent etiã exempti, 177.
- Professio quando sit nullus, 187.
- Procuratio non exigenda à Visitatoribus, 234.
- Professio quando emittenda, 277. 278.
- Professionem fidei cui facere teceantur, 230. 243.
- Professionem infra quam ù tempus Regulares faciãt, 276.
- Prohibitiones nã rimonij qua, 224. 225. & seq. & quibus temporibus, 220.
- Promissiones in provisorio Ecclesie prohibita, 248.
- Promoti per saltu ab Episcopo dispensari possunt, 208.
- Promovendi ad Cathedrales, vide Episcopi.
- Promovendi ad Ordines, vide Ordinandus.
- Proponentibus legatis, & quomodo intelligantur hęc verba, 259.
- Protostantes Germaniã, 104. eis datus salvus conductus, 105. 142.
- Prothonotarius, 241. 242.
- Provinciale Concilium, vide Concilium.
- Provincia es quomodo eligendi, 270.
- Publicatio decretorum residentie fieri debet, 200.
- Pœlæ non cogenda, nec impedienda monasterium ingredi, 277. & 278.
- Pueri ad Religionem informandi, & quomodo, 270. & sequent.
- Purgatorium, 56. de eo doctrina, 261. cum seq.

Q.

- Quadragesimę tempus acceptabile, 114.
- Quæstiones inutiles secludenda à popularibus conciliis, 239 ac etiam difficiles, 267.
- Quæstiones elemosynarij prædicare prohibentur, 33. eorum nomen tentus tollendum, 169.
- Quarta funeralium persolvenda, 301.

R.

- Raptores, & raptae quando nãrmonium contrahere possint, & teneantur, 265. & 266.

I N D E X.

- tinent, aliud alio dignius, 93. his conficiendis mini-
 stri intentio, 64.
 Sacramenta novæ legis, à Sacramentis antiquæ legi-
 differunt, 63.
 Sacramenta in quibus imprimitur character in ani-
 ma, 64.
 Sacramentorum utilitas, 62. necessitas, 63. essentialia,
 & ministri, 64. & 65.
 Sacramentum, quid, 96.
 Sacramentum Extremæ Unctionis, vide Unctio, & sic de
 singulis quære in locis suis.
 Sacre Scripturæ, vide Scripturæ.
 Sacrificium, quod in Missa peragitur, quid contineat,
 aut operatur, 174. & seq. & à quo institutum, 191.
 Sacrorum librorum index, & editio qualis approbe-
 tur, 20. 21. & seq.
 Salvus conductus Protestantibus datus, 244. & 256. ac
 etiam alijs, 169.
 Salvi conductus violatores, 159.
 Sancta sanctè administranda, 175.
 Sanctimoniales, vide Moniales.
 Sanctorum invocatio, 174. 261. cum seq.
 Satisfactio est pars Pœnitentiæ, 109. 110. quomodo fiat,
 46. 47. & per Christam fit, 118. qualis imponendâ
 confitenti, 120. ejus fructus, 118. opera, 119.
 Schismaticorum inanis fiducia, 43.
 Scholares pauperes gratis docendi, 27. 28.
 Scholares per se, vel per substitutos magistros eligunt,
 218.
 Scholarium privilegia, 29. 73. 135. Vide Studium.
 Scholasteriæ quibus conferendæ, 214.
 Scientia non mediocris requiritur in Episcopo, 184.
 Scribendi scientia necessaria suscipientibus primam
 censuram, 201.
 Scripturæ Canonice, 19. & seq.
 Scripturæ sacræ lectio ubi instituenda, 27. & seq. mensis
 Episc. admiscenda, 14.

- Scripturarum interpretatio quæ prohibita, 21. & 22.
 earum verba ad profana nos convertenda, ibid.
 & de Apostolicæ, Æsuprema auctoritas, 59. 78. 117. in om-
 nibus salva intelligitur, 68. 71. 231. 309.
 Seminarium Clericorum, 202. 212. cum seq.
 Sententia in subditos ferenda, 117.
 Sequestratio fructuum quando facienda, 273.
 Servitium in Ecclesijs implendum à quo præscribatur,
 284.
 Silentio, & modestia uti debent morantes in Concilio
 13. & 14.
 Simonia a labes prohibetur, 162. 249.
 Societas Iesu-Clericorum Religio, 277.
 Solutiones quædam in provisione Ecclesiæ prohibita,
 248.
 Spiritus Sancti operatio, 34. & 51.
 Statuta Ecclesiarum approbantur, 164. 185. & quæ reji-
 ciuntur, 249.
 Stola prima, 40.
 Strepitus ab Ecclesijs arcendus, 180.
 Studia publica facit Scripturæ lectorem habere de-
 bent, 31. & 32.
 Studiorum generalium privilegia, 73. 290. 296.
 Stulium est commune Ecclesiæ bonum, 212.
 Studentes, vide Scholares.
 Subdiaconus festis saltem solemnibus communionem
 percipere debet, 206. eorum ætas, ibid.
 Subdiaconatus ad majores Ordines refertur, 184.
 Subditi quomodo tractandi, 98.
 Subditi correcti Episcopum odisse solent, 102. & 103.
 Subditorum salus est integritas Præsidentium, 57.
 Superiores à quibus constituendi, 280. 281.
 Substituti quando non admittendi, 245.
 Successiones non tenentur stare locationi, 300. 301.
 Successiones hereditariæ prohibita, 293.
 Suffragia si telium pro animabus defunctorum, 261.
 Superstitio quid sit, 180. & seq. tollenda est, 261.

- S**apientia Episcoporum qualis, & Regularium q
 284. & 285.
 Supplicationes faciendae Ecclesiae vacante, 129.
 Suspendo ab ordinibus, & gradibus restitutio an suffra
 getur, 131.
 Symbolum fidei, 15.
 Synodus Diocesana quotannis celebranda, 132. & quid
 ibi agendum, 285. 289.
 Synodus provincialis, vide Concil. provinc.
 T.
TAbernae à quibus vitandae, 245.
 Tabula secunda post naufragium poenitentia rectè
 appellata, 46.
 Tentatio non est supra id, quod possumus, 220.
 Testamentum vetus, & novum quot libros contineant,
 16. & seq.
 Testamentorum executores sunt Episcopi, 187. & eo
 rum reliqua pia persolvenda, 267.
 Testatorum voluntas conservanda, 289. quando, & quo
 modo commutanda, 296.
 Testimoniales litterae, 162. 212.
 Testimonia Ecclesiae Catholicae, 18. & seq.
 Testium, qui inter sunt contractui matrimonij sine Pa
 rocho, poena, 212.
 Testes contra Episcopum quales, 102.
 Timore salutem comparandam, 45.
 Titularium Episcoporum licentia correpta, 132.
 Tonsura prima quibus non conferatur, 201. & qui ejus
 privilegio gaudent, 102.
 Toni separatio ob multas causas fit, 219.
 Traditiones Apostolorum, 18. 39. 94. 121. 175. 177. 193.
 217.
 Translatio simplicium beneficiorum, 267.
 Transsubstantiatio, 91. & 95.
 Tribulationum patientia est loco satisfactionis, 120.
 Tridentinum Concilium, vide Concilium.
 Turnorum lucra prohibentur, 248.

- Agentes non facere ad matrimonium recipiendum, 227.
 Anationes à quibus sunt exemptae, 245.
 Audere quanto Clericis non licet, 163.
 Generatio Eucharistiae, 91.
 Vestitus Clericorum, 136.
 Vicariae quomodo, & quando tollenda, 305.
 Vicarij quando, & qui in beneficiis deputandi, 19. 70. 71. 167. 251. 305.
 Vicarius Episcopi, Doctor, vel Licentiatuſ legi debet, 250. eius officium in collatione beneficiorum, 253.
 Violatorum salvi conductus poenae, 245.
 Virginis Mariae Conceptio, 26. Privilegium speciale, 119.
 Virginitas beatorum quam status conjugalis, 22.
 Visitari debent beneficia curata, 21. Ecclesiae omnes etiam exemptae, ibid. Ecclesiae regulares nullius Diocesis, 240. commendata omnia beneficia, & Monasteria etiam exempta, 169. Monasteria, quae sunt ordinum capita, 180.
 Visitatio Clericorum sive Saecularium, sive Regularium, ad Episcopos pertinet, 16.
 Visitatio quomodo fieri debeat, 233. & in ea magna Episcoporum potestas, 241. 290. cum seculis, & quando in eius causis appellatur, 99.
 Visitatio Reliquiarum, 266.
 Visitationum qui finis, 71. 168. 235.
 Visitatores Regularium, 272. 280.
 Vita aeterna quomodo acquiratur, 40. à bene operantibus expectanda, 43. & 48. & quibus denegetur, 47.
 Vinctio extrema quid, & cur instituta, 121. & à quo, ibid. Est verum Sacramentum: materia, & forma. & effectus, 122. & Minister, 122. Sacramentum exequiuntium appellatur, 123. quomodo ab haeticis impugnatur, ibid. & quando sit danda, potest iterari, ibid. & seq.
 Vinctio Sancta in ordinatione, 196.
 Visiones ad vitam tolluntur, 70.